

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

31 באוגוסט 2015

949

ט"ז באלול התשע"ה

עמוד

הצעת חוק המאבק בטרור, התשע"ה-2015 1067

הצעת חוק המאבק בטרור, התשע"ה-2015

פרק א': מטרה והגדרות

מטרה

1. מטרתו של חוק זה לקבוע הוראות בתחום המשפט הפלילי והמינהלי לרבות סמכויות אכיפה מיוחדות, לצורך מאבק בטרור ובכלל זה לשם –
 - (1) מניעת הקמתם, קיומם ופעילותם של ארגוני טרור;
 - (2) מניעה וסיכול של עבירות טרור המבוצעות בידי ארגוני טרור או יחידים;

והכול בשים לב למאפיינים של ארגוני הטרור ועבירות הטרור, לסיכון הצפוי מהם לביטחון מדינת ישראל, לתושביה ולסדרי השלטון בה, ולמחויבותה של מדינת ישראל למאבק בטרור ברוח האמנות הבין-לאומיות שהיא צד להן, תוך איזון עם מחויבותה של מדינת ישראל לזכויות האדם ולאמות המידה המקובלות בתחום זה במשפט הבין-לאומי.

ד ב ר י ה ס ב ר

פרק א': מטרה והגדרות

סעיף 1

מטרת החוק המוצע לתת בידי רשויות המדינה כלים מתאימים בתחום המשפט הפלילי והציבורי, לשם התמודדות עם איומי הטרור שבפניהם ניצבת מדינת ישראל, וזאת בשל ייחודה של תופעת פשיעה זו, הבא לידי ביטוי בעוצמת הפגיעה שלה מחד גיסא, ובקושי להיאבק בה בשל היקפה ומורכבותה מאידך גיסא. עוצמת הפגיעה של הטרור באה לידי ביטוי בכך שמלבד הפגיעה הישירה שהוא מסב לחיי אדם ולשלמות הגוף, יוצר הטרור אפקט פסיכולוגי של פחד ותחושת איום בקרב הציבור כולו ומערער את שגרת חייו של הציבור לאורך זמן.

הקושי להיאבק בטרור נובע מכך שלמעשה מדובר באויב רב-פנים הפועל בשיטות מגוונות וכלפי יעדים שונים. כך, למשל, פעיל טרור עשוי לפעול באופן עצמאי או להשתייך לארגון טרור, פעולת טרור עשויה להתבצע באמצעות כלי נשק קונבנציונלי, בלתי-קונבנציונלי או בכל אמצעי אחר, יעדי הטרור עשויים להיות אנשים או רכוש, מטרה מוגדרת מראש או שרירותית וכן הלאה.

יתרה מכך, ככל שמדובר בארגוני טרור, הרי שהקושי להיאבק בהם נובע גם ממאפיינים טיפוסיים של אותם ארגונים, כגון: מבנה מסועף ומבוזר, היררכיה פנימית וחלוקת תפקידים בין החברים, התפרשות על פני שטחים גאוגרפיים נרחבים, וכן קבלת תמיכה חומרית ומורלית מידי גורמים בציבור התומכים בפעילותם, ואשר חוסר נכונותם לשתף פעולה עם רשויות אכיפת החוק, מכביד על האפשרות לאסוף חומר ראיות גלוי וקביל לצורך העמדה לדין של המעורבים בפעילות טרור ובארגוני הטרור.

לצורך התמודדות עם תופעת פשיעה חמורה ומורכבת זו, מוצע לתת בידי רשויות החוק מגוון כלים בתחום המשפט הפלילי והציבורי, שתכליתם היא מניעת

התקיימותם ופעילותם של ארגוני הטרור, מניעה וסיכול של פעילות טרור, פגיעה בתשתית הארגונית והפיננסית המזינה אותה, וכמובן – תפיסת העבריינים והבאתם לדין, והכול בשים לב למאפיינים המיוחדים של פעילות הטרור, כמתואר לעיל, לקשיים בהתמודדות עם תופעות פשיעה מיוחדות זו ולסיכון שהיא טומנת בחובה לביטחון מדינת ישראל ותושביה ולסדרי השלטון בה.

בקביעת ההסדרים המוצעים נעשה מאמץ לאזן כראוי בין עוצמת הכלים בתחום המשפט הפלילי והציבורי, הנדרשים להתמודדות אפקטיבית עם הסיכונים החמורים שיש בפעילות טרור לשם שמירה על ביטחון הציבור והמדינה, לבין מחויבות המדינה לשמירה על ערכי הדמוקרטיה ועל זכויות האדם. המחויבות לזכויות האדם מגבילה את מידת הפגיעה האפשרית בהן כתוצאה מהתמודדות עם סיכוני הטרור, ומחייבת מציאת איזון נכון בין השאיפה למנוע טרור ולהביא לדין את מבצעי, לבין החובה לשמור על זכויות הפרט ועל חירותו. יפים לעניין זה דבריו של נשיא בית המשפט העליון (בדימוס), אהרון ברק:

"המאבק בטרור צריך להיעשות תוך איזון ראוי בין שני ערכים ועקרונות נוגדים. מחד גיסא, מונחים הערכים והעקרונות הקשורים לביטחון המדינה ואזרחיה. זכויות אדם אינן יכולות להצדיק בכל מקרה ובכל מצב פגיעה בביטחון המדינה... מאידך גיסא, מונחים הערכים והעקרונות הקשורים לכבוד האדם וחירותו. ביטחון המדינה לא יכול להצדיק פגיעה, בכל מקרה ובכל מצב, בזכויות האדם. ביטחון המדינה אינו היתר בלתי מוגבל לפגוע בפרט. ... כל נקודת איזון שתקבע בין ביטחון להירות תטיל מגבלות כאלה או אחרות, הן על הביטחון והן על החירות. אין לקיים איזון ראוי כאשר זכויות האדם מקבלות את מלוא ההגנה, כאילו אין טרור; ואין לקיים איזון ראוי כאשר ביטחון המדינה מקבל את מלוא ההגנה, כאילו אין זכויות אדם. האיזון והפשרה הם מחיר

“אזור תשתית טרור” – אזור מחוץ לשטח ישראל, שממנו מבוצעים דרך קבע או בתכיפות גבוהה מעשי טרור המכוונים נגד מדינת ישראל או תושביה, לרבות פעולות הכנה של מעשי טרור כאמור; לעניין זה, תעודת שר הביטחון שבה נקבע כי באזור מסוים מחוץ לשטח ישראל, מתקיימים התנאים שבהגדרה זו, תשמש ראיה כי האזור האמור הוא אזור תשתית טרור, אלא אם כן הוכח אחרת;

“ארגון טרור” – חבר בני אדם שהוא אחד מאלה:

- (1) ארגון טרור מוכרז;
- (2) חבר בני אדם המבצע מעשה טרור או עבירת טרור חמורה כהגדרתה בסעיף 49, או הפועל במטרה לאפשר או לקדם ביצוע מעשה טרור או עבירה כאמור, שאינו ארגון טרור מוכרז;

ד ב ר י ה ס ב ר

מימון (טרור), המגדירה ארגון טרור כ”חבר בני אדם שפועל לביצוע מעשה טרור או במטרה לאפשר או לקדם ביצוע מעשה טרור”. להגדרה זו נוסף גם ארגון המבצע או פועל לקידום ביצוע של “עבירת טרור חמורה” כהגדרתה בסעיף 49 המוצע, וזאת בהתאם לקביעתן של “עבירות טרור” חדשות וייחודיות במסגרת החוק המוצע. עם זאת מוצע להגביל את הגדרת “ארגון הטרור” רק לגבי ארגון הפועל לביצוע עבירות טרור חמורות – להבדיל מכלל עבירות הטרור, שכן הצעת החוק כוללת גם עבירות שחומרתן פחותה יחסית, ושאין מלמדות, בהכרח, על מניעיו או הוזהותו האידיאולוגית של המבצע.

פסקה (א) בסיפה של ההגדרה המוצעת, זהה לאמור כיום בפסקאות (1) עד (3) להגדרה בחוק איסור מימון טרור, והיא מבהירה כי אין נפקא מינה אם חברי הארגון יודעים את זהות החברים האחרים אם לא, אם הרכב חברי הארגון קבוע או משתנה, אם הארגון מבצע גם פעילות חוקית ואם הוא פועל גם למטרות חוקיות. הטעם להבהרה זו נעוץ במאפייניהם המבניים של ארגוני הטרור השונים – ביור התפקידים בארגון בין גורמים רבים, עריכת שינויים מבניים בארגון באופן תכוף, ערוב פעילותו הבלתי-לגיטימית של הארגון בפעילותו הלגיטימית – אשר מטרתם להקשות על זיהוי ארגוני הטרור, המעקב אחריהם וסיכול פעילותם.

כמו כן, נוכח הביזור הארגוני המאפיין את ארגוני הטרור והשימוש בשמות משתנים מזרועות של אותו ארגון טרור, מוצע בפסקה (ב) בסיפה להגדרה המוצעת, להבהיר כי גם הפלגים, הסניפים, הסיעות או המוסדות של חבר בני אדם ייחשבו כאותו חבר בני אדם, גם אם הם מכונים בשמות אחרים. בהקשר זה, יש לראות גם את סעיף 17(ב) להצעת החוק, הקובע כי הכרזה על חבר בני אדם שהוא ארגון טרור לפי החוק תעמוד בתוקפה לגבי אותו ארגון, גם אם שינה את שמו, סמליו או מבנהו לאחר ההכרזה.

נוסף על העניינים שפורטו לעיל, הורחבה בחוק המוצע הגדרת “ארגון טרור” בעניין מהותי נוסף – בסעיף 3(א)(2), נקבע כי גם חבר בני אדם הפועל כדי לקדם או לאפשר פעילות של ארגון טרור, עשוי להיחשב “ארגון טרור”, ושר הביטחון רשאי להכריז עליו ככזה, וזאת לפי השיקולים

הדמוקרטית. רק דמוקרטיה חזקה, בטוחה ויציבה תוכל להגשים זכויות אדם, ורק דמוקרטיה הבנויה על יסודות של זכויות אדם תוכל להתקיים בביטחון... האיוון הראוי בין הביטחון לחירות הוא פרי עמדה ברורה המכירה בחיוניות של הביטחון ובנחיצותן של זכויות האדם.” (אהרון ברק “שפיטה, דמוקרטיה וטרור”, ספר מנשה שאוה: מחקרים במשפט לזכרו (2006) 43, עמ' 48–51).

סעיף 2 להגדרה “אזור תשתית טרור” – מוצע להגדיר “אזור תשתית טרור”, כאזור מחוץ לשטח ישראל שממנו מבוצעים דרך קבע או בתכיפות גבוהה “מעשי טרור”, כהגדרתם בחוק המוצע, נגד מדינת ישראל או תושביה, לרבות פעולות הכנה של מעשי טרור כאמור. ככלל, הכוונה לאזור הסמוך לשטח ישראל, אשר נעשית בו, באופן תדיר, פעילות נגד מדינת ישראל או תושביה, העולה כדי הגדרת “מעשה טרור” או הכנה לכך. הגדרה זו נדרשת לעניין סעיפי החוק המוצע שעניינם “אימונים או הדרכה למטרות טרור” (סעיף 32(ג)(4)), “פעולה או עסקה בנשק, בחומר מזיק או במיתקן רגיש למטרות טרור” (סעיף 33(ד)), ו”תחולת דיני העונשין על עבירת טרור שהיא עבירת חוץ” (סעיף 46(2)).

עוד מוצע להבהיר כי תעודת שר הביטחון שבה נקבע כי אזור מסוים הוא אזור תשתית טרור לפי התבחינים שפורטו, תשמש ראיה לכך שהאזור הוא אזור תשתית טרור, לצורך הוכחת הנסיבות המחמירות שבסעיפים האמורים, ונטל ההוכחה יעבור אל צד שיבקש לטעון אחרת.

להגדרה “ארגון טרור” – על פי ההגדרה המוצעת, “ארגון טרור” הוא כל ארגון שהוכרז כארגון טרור לפי החוק המוצע, וכן – לגבי ארגון כמפורט בפסקה (2) להגדרה המוצעת – גם אם לא הוכרז כארגון טרור לגבי ארגון מסוג זה – עצם טיבה של פעילותו, במטרה לקדם מעשי טרור, מגדירה אותו כארגון טרור אף אם טרם הוכרז עליו, וחלות עליו כל הוראות החוק הנוגעות ל”ארגון טרור” באשר הוא כזה.

בסעיף 3(א) המוצע, מפורטים מאפייניהם של הארגונים שעליהם ניתן להכריז, לפי החוק המוצע, כארגוני טרור. פירוש זה מבוסס בעיקרו על ההגדרה הקיימת בחוק איסור מימון טרור, התשס”ה–2005 (להלן – חוק איסור

- (א) אין נפקא מינה אם חברי הארגון יודעים את זהות החברים האחרים אם לאו, אם הרכב חברי הארגון קבוע או משתנה, אם הארגון מבצע גם פעילות חוקית ואם הוא פועל גם למטרות חוקיות;
- (ב) יראו פלג, סניף, סיעה או מוסד של חבר בני אדם כאמור וכל גוף הכפוף לו, כחלק מארגון הטרור, גם אם הם קרויים בשם אחר;

ד ב ר י ה ס ב ר

כישות שאחת ממטרותיה או פעולותיה היא ביצוע או קידום פעילות טרור. יש לציין, כי סעיף 183.05(1) לחוק הקנדי מאפשר להכריז על ארגון כארגון טרור לא רק אם מדובר בארגון המבצע מעשי טרור, אלא גם כאשר מדובר בארגון הפועל בשמו, תחת הוראותיו, או בשיתוף עם ארגון המבצע מעשי טרור.

גם לפי סעיף 5(3) ל-Terrorism Act 2000 (c. 11) האנגלי (להלן – החוק האנגלי) ניתן להכריז על ארגון כארגון טרור בשל מעורבותו בטרור, בין אם מעורבות זו באה לידי ביטוי בביצוע מעשי טרור ובין אם בקידום או בעידוד מעשי טרור.

כמו כן בסעיף 102.1(1) ל-Criminal Code (Cth) 1995 האוסטרלי (להלן – החוק האוסטרלי) נקבע כי ארגון טרור הוא ארגון אשר, באופן ישיר או עקיף, עוסק בהכנה, בתכנון, בסיוע או בקידום של פעילות טרור, בין אם זו יוצאת אל הפועל ובין אם לאו.

נראה על כן, כי ההרחבה המוצעת בהגדרה "ארגון טרור" בחוק המוצע לעומת ההגדרה בחוק איסור מימון טרור, אינה שונה במהותה מהגדרות בחקיקה דומה בחו"ל.

עם זאת מוצע לצמצם את ההגדרה "ארגון טרור" ככל שהיא נוגעת לארגוני מעטפת כאמור, ולקבוע כי ארגון כזה ייחשב "ארגון טרור" רק אם הוכרו ככזה. זאת – בשונה מארגון טרור כמפורט בפסקה (2) להגדרה, אשר נחשב "ארגון טרור" אם הוא עומד בתנאים שנקבעו בהגדרה, גם אם לא הוכרו ככזה בהתאם לחוק. זאת, הן בשל עמידתה של ההגדרה לארגון מעטפת, לפי פסקה (2) בסעיף 3(א), המקשה על הוודאות ביחס למעמדו המשפטי של הארגון, אשר כאמור, עשוי לעסוק גם בפעילות לגיטימית, וכן נוכח ההשלכות הניכרות של הגדרת ארגון כ"ארגון טרור" בהתאם לחוק מוצע במישור הפלילי, במישור הכלכלי, ועוד.

נוסף על כך, בסעיף 4 להצעת החוק מפורטים כמה תבחינים, המכוונים את שיקול דעתו של שר הביטחון בבואו להכריז על ארגון שהוא ארגון מעטפת. תבחינים אלה נועדו להבחין בין ארגון שעיקר פעילותו היא פעילות מותרת, ואילו הסיוע לארגון הטרור הוא אקראי או שולי ביחס למכלול פעילותו (ולגבי ארגון כזה – ייתכן שדי בהעמדתו לדין בשל המרכיב האסור שבפעילותו), לבין ארגון שאמנם עוסק בפעילות מותרת, אך הסיוע והתמיכה בארגון הטרור מהווים מרכיב בעל משקל בפעילותו של ארגון הטרור הנתמך, או שהם מהווים אחת ממטרותיו

שיפורטו להלן. הכוונה היא לארגונים המכונים "ארגוני מעטפת" – ארגונים שגם שאינם מבצעים מעשי טרור באופן ישיר, למעשה במסגרת פעילותם הם מעוררים ומאפשרים את פעילותם של ארגוני הטרור, ובכך מאפשרים את קיומם של אלה, ומספקים תשתית פוריה לצמיחתם ולהצלחתם. דוגמה בולטת לכך היא רשת קרנות מימון הפזורה ברחבי העולם, הנשלטת ברובה בידי תנועת ה"אחים המוסלמים" ופעילי חמאס במדינות שונות. רשת זו מספקת תמיכה חומרית לפעילות תנועת החמאס ומעודדת אותה, וזאת באמצעות תמיכה ברשת "אגודות צדקה" שמפעילה תנועת החמאס בשטחים, ובכך למעשה תומכות קרנות המימון בפעילותה של תנועת החמאס. ארגוני הצדקה של תנועת החמאס מהווים מרכיב חיוני במערך ה"דעווה" שהקים החמאס בשטחים. מדובר במערך שירותים קהילתיים שמעניקה תנועת החמאס לתומכיה ולכלל האוכלוסייה הפלסטינית בתחומי דת, חינוך, רפואה, ורווחה. זאת, באמצעות הפעלת מערכת מוסדות חינוך לכל הגילאים המתרכזת סביב המסגדים, הענקת מזון, ביגוד וטיפול רפואי לזקוקים לכך, וכן תמיכה במשפחות החללים והאסירים בבתי הכלא בישראל באמצעות מתן הטבות, מענקים וקצבאות. מערך שירותים ענף זה, אף שתכליתו לכאורה הומניטרית, נועד להרחיב את בסיס התמיכה הציבורית בארגון הטרור, וליצור בקרב האוכלוסייה תלות כלכלית בארגון הטרור, כמו גם הזדהות ומחויבות לדרך ולערכיו. כך מסייעים "ארגוני הצדקה" של החמאס בהטמעת האידיאולוגיה של ארגון הטרור ובשימורו, וכן בהרחבת מעגל התומכים בו. כמו כן נמצא כי קיים קשר הדוק בין ארגוני ה"דעווה" לבין פעילות הטרור שאותו מבצע ארגון הטרור, הבא לידי ביטוי, למשל, בשימוש בארגוני ה"דעווה" כצינור להעברת כספים לשם מימון פעילות הטרור עצמה. זאת ועוד, מוסדות החינוך השונים המופעלים במסגרת ארגוני ה"דעווה" מטיפים לפעולות ג'יהאד (מלחמת מצווה בכופרים באללה) ואסתשהאד (מוות בג'יהאד), ומאפשרים גיוס של פעילים חדשים לביצוע פיגועי טרור. פעילות ה"דעווה" של תנועת החמאס לא היתה מתאפשרת אלמלא תמיכתו של קרנות המימון הפזורות ופעולות במדינות שונות ברחבי העולם. הרחבת ההגדרה של ארגון טרור, כך שיכלול גם "ארגוני מעטפת" מן הסוג האמור, היא מחויבת המציאות במסגרת המאבק בטרור ובארגונים המספקים תשתית לפעילות הטרור.

הרחבה דומה של ההגדרה "ארגון טרור" קיימת גם בשיטות משפט אחרות. כך, למשל, גם בסעיף 83.01 ל-Criminal Code, R.S.C. 1985, c. C-46 הקנדי (להלן – החוק הקנדי) מוגדרת "קבוצה טרוריסטית"

“ארגון טרור מוכרז” – חבר בני אדם שהוכרז, לפי הוראות סעיפים 4, 6 או 11, כי הוא ארגון טרור;

“ארגון ציבורי בין-לאומי” – ארגון שנוסד בידי שתי מדינות או יותר, או בידי ארגונים שנוסדו בידי שתי מדינות או יותר;

“הוועדה המייעצת” – הוועדה שמונתה לפי הוראות סעיף 14;

“ועדת השרים” – ועדת שרים לענייני ביטחון לאומי כמשמעותה בסעיף 6 לחוק הממשלה, התשס”א–2001;

“זכות ברכוש” – זכות קניינית ברכוש שהיא אחת מאלה: בעלות, שכירות, שאילה, משכון, זכות קדימה או זיקת הנאה, וכן זכות אחרת שקבע שר המשפטים ובכלל זה זכות הנתונה לגוף שקבע;

“חבר בארגון טרור” – אדם הנמנה עם ארגון טרור, ובכלל זה –

ד ב ר י ה ס ב ר

שר המשפטים בצו, כך, למשל, ניתן לקבוע כי יש לראות בזכות הקיזוז של תאגיד בנקאי “זכות ברכוש” שיש להכיר בה לענייני ההסדרים בחוק המוצע. הגדרה זו נדרשת בקשר להסדרת הליכי התפיסה והחילוץ לפי פרקים ו' ו' להצעת החוק, בהם מעוגנת הגנה על “טוען לזכות ברכוש” כהגדרתו בסעיף 61א. בהתאם לקבוע בסעיף 69א המוצע, וכן בסעיף 81א ובסעיף 94ג – נקבעו סייגים לתפיסה ולחילוץ של רכוש טרור, כאשר לטוען לזכות ברכוש ישנה טענה לגיטימית בדבר זכותו ברכוש. מובהר כי “זכות ברכוש” לעניין זה היא זכות קניינית בלבד, ברכוש המועמד לחילוץ גופו, להבדיל מטענותיהם של נושים שונים נגד החייב, המבקשים להיפער מרכושו – לרבות רכוש אשר נתפס או חולט לטובת המדינה על פי החוק המוצע. ההגדרה המוצעת תואמת את האמור בפסיקה בנוגע לטוענים לזכות ברכוש המיועד לחילוץ (ר' למשל ע”א 8679/06, ולדימיר חביץ’ נ’ מדינת ישראל, (30/12/08) דינים עליון 2008 (92) 1356 (פסקה 7 לפסק הדין) וכן בש”פ 6817/07 מדינת ישראל נ’ יוסף סיטבון, (31/10/07) דינים עליון 2007 (54) 1312 (פסקאות 46 עד 49 לפסק הדין).

להגדרה “חבר בארגון טרור” – מוצע לקבוע כי חבר בארגון טרור הוא מי שנמנה עם ארגון הטרור מטבע הדברים, לא ניתן ללמוד על חברות בארגון טרור על פי הליכים או מסמכים פורמליים, כמקובל בארגונים “אזרחיים”. בהתאם לכך, מוצע כי המבחן להוכחת חברותו של אדם בארגון טרור יתבסס על ראיות נסיבתיות שיש בהן ללמד כי הוא מזוהה עם ארגון הטרור ורואה עצמו חבר בו. בהגדרה נזכרים שני מבחנים רלוונטיים לעניין זה: ראשית, מי שנוטל חלק פעיל בפעילות הארגון או בפעילות מטעמו – יראו אותו כחבר בארגון הטרור. כמו כן מי שנקט בפעולה אקטיבית של הצטרפות לארגון טרור, בדרך של הבעת הסכמה להצטרף לארגון, בפני אדם שהוא חבר בארגון או מי שנחזה להיות שלוח מטעמו (להבדיל מהצהרה סתמית בדבר נכונות להצטרף לארגון טרור – שהופרחה כלפי “כולי עלמא”, ובנסיבות שבהן לא נראה כי יש בכך ממש), וזאת, אף בלי שהוכח כי היה מעורב באופן פעיל בפעילות מטעם הארגון.

המרכזיות של ארגון המעטפת התומך. לעניין זה לא נקבעו מבחנים מוחלטים, אלא מדובר בעניין המסור לשיקול דעתו של שר הביטחון, וגם היחס בין השיקולים השונים עשוי להשתנות, בהתאם למשקלו היחסי של כל אחד מהתבחינים (ראה פירוש בדברי ההסבר לסעיף 4 המוצע).

להגדרה “ארגון טרור מוכרז” – מוצע לקבוע בחוק המוצע הליך של הכרזה על ארגוני טרור, אשר אמור להחליף את הסדרי ההכרזה המעוגנים כיום בסעיף 8 לפקודת מניעת טרור, בסעיף 84(1)ב) לתקנות ההגנה (שעת-חירום), 1945 (להלן – תקנות ההגנה), ובסעיף 2 לחוק איסור מימון טרור, זאת במסגרת הסדרת מנגנון ההכרזה על ידי שר הביטחון, ולעניין ארגון זה או פעיל טרור זה – על ידי ועדת השרים, במסגרת אחת.

יודגש כי בהתאם להוראת המעבר שבסעיף 134 המוצע, יראו ארגוני טרור שהוכרזו לפי דברי החקיקה הנוכחים, קודם לכניסתו לתוקף של החוק המוצע, כאילו הוכרזו לפי החוק המוצע, לפי העניין. בהתאם לכך, גם ארגון טרור שהוכרז לפי פקודת מניעת טרור, תקנות ההגנה, או חוק איסור מימון טרור יהיה “ארגון טרור מוכרז” לצורך החוק המוצע, ויחולו עליו כל ההוראות הנוגעות לארגון טרור בהתאם לחוק המוצע.

להגדרה “ארגון ציבורי בין-לאומי” – מוצע להגדיר ארגון ציבורי בין-לאומי כארגון שנוסד בידי שתי מדינות או יותר או בידי ארגונים שנוסדו כאמור. הגדרה זו וההגדרה שבסעיף 291א(3) לחוק העונשין, התשל”ז–1977 (להלן – חוק העונשין). הגדרה זו רלוונטית להגדרה “מעשה טרור”, שכן אחד המבחנים ל“מעשה טרור” הוא מעשה שנועד להשפיע, בין השאר, על פעילותו ומעשיו של ארגון ציבורי בין-לאומי (ולא רק מעשה שנועד להשפיע על ממשלה זרה).

להגדרה “זכות ברכוש” – מוצע להבהיר כי “זכות ברכוש” היא זכות קניינית ברכוש (בשונה מזכות אובליגטורית), שהיא אחת מהזכויות האלה: בעלות, שכירות, שאילה, משכון, זכות קדימה או זיקת הנאה. כמו כן עשויה “זכות ברכוש” לכלול זכות נוספת, של גוף, כפי שקבע

¹ ס”ח התשס”א, עמ’ 168.

(1) מי שנוטל חלק פעיל בפעילות של ארגון טרור או בפעילות מטעם ארגון טרור;

(2) מי שהביע את הסכמתו להצטרף לארגון טרור, לפני מי שיש יסוד סביר להניח כי הוא חבר בארגון טרור או שלוח מטעמו;

לעניין הגדרה זו –

(א) מי שהציג את עצמו לפני אחר כחבר בארגון טרור, חזקה כי הוא נמנה עם ארגון טרור; עורר נאשם ספק סביר לעניין זה, יפעל הספק לטובתו;

(ב) מי שהיה חבר בארגון טרור יראו אותו כחבר באותו ארגון, אלא אם כן הוכיח כי חדל מלהיות חבר בו; לעניין זה, מי שהביע הסכמה כאמור בפסקה (2) והוכיח כי לא עשה כל פעולה במסגרת חברותו בארגון הטרור במשך חמש שנים רצופות לפחות מהמועד שבו הביע את הסכמתו כאמור באותה פסקה, ואם במועד הבעת ההסכמה טרם מלאו לו 16 שנים – במשך שלוש שנים רצופות לפחות מהמועד האמור, יראו אותו כאילו חדל מלהיות חבר בארגון הטרור;

ד ב ר י ה ס ב ר

הארגון כאשר יידרש לכך. מבחינה זו – די בהצטרפותו הראשונית כדי לבטא מחויבות מתמשכת לארגון הטרור ויעדיו, גם אם לא ניתן להוכיח, בכל רגע ורגע, כי הוא נוטל חלק פעיל בפעילות הארגון. עם זאת, בשל הקושי בהרמת נטל ההוכחה במקרה של חדלות פאסיבית מהיות חבר בארגון – לגבי מי שהקביעה בדבר היותו חבר בארגון טרור מבוססת על הסכמתו להצטרף לארגון כאמור בפסקה (2) להגדרה, מוצע לקבוע כי אם הוכיח שלא היה פעיל במסגרת הארגון במהלך חמש שנים רצופות לאחר שנתן את הסכמתו להצטרף לאותו ארגון, יראו אותו כאילו חדל מלהיות חבר בו. ולעניין מי שהיה בן פחות מ-16 שנים בעת מתן הסכמתו להצטרף לארגון הטרור, מוצע לקבוע פרק זמן קצר יותר של שלוש שנים, בהקשר זה.

לשם השוואה, לפי סעיף 11 לחוק האנגלי, אדם מבצע עבירה אם הוא משתייך או מצהיר על השתייכותו לארגון טרור. כמו כן בסעיף 102.1(1) לחוק האוסטרלי, מופיעה הגדרה רחבה ל"חבר בארגון טרור", הכוללת גם את מי שהוא חבר בלתי רשמי בארגון וגם את מי שנקט צעדים כדי להפוך לחבר בארגון.

ההגדרה המוצעת ל"חבר בארגון טרור" נדרשת, לעניין פסקה (ב) בסיופה להגדרה "מעשה טרור", לעניין זכות עמידה בבקשה לשימוע לפי סעיף 5, לעניין הגדרת עבירה נגד ביטחון המדינה לפי סעיף 46, וכן לעניין עבירות לפי סעיפים 25, 32(3) ו-33(2).

להגדרה "חבר בני אדם" – ההגדרה המוצעת וזהה להגדרה הקיימת בחוק איסור מימון טרור.

להגדרה "חומר מזיק" – ההגדרה המוצעת כוללת כל חומר כימי, ביולוגי או רדיואקטיבי, לרבות גרעיני (להלן – חומר בלתי-קונבנציונלי), העלול לפי טיבו, סוגו או כמותו להמית אדם או לגרום לפגיעה חמורה לגוף, לרכוש, לתשתיות או לסביבה. ההגדרה המוצעת עולה בקנה אחד עם הנורמות הבינלאומיות בנושא חומרים בלתי-קונבנציונליים, ונועדה, בין השאר, להתאים את

המבחן הראשון, שעניינו נטילת חלק פעיל בפעילות של ארגון טרור, דומה לחלקה האחרון של הגדרת "אדם שהוא פעיל טרור" בסעיף 1 לחוק איסור מימון טרור. לעניין זה ראו את שנקבע בע"מ (איו"ש) 2238/06 נג'אר נ' התובע הצבאי (לא פורסם, 14.5.06) ביחס לחברות בהתאחדות בלתי מותרת: "מי שנטל חלק בשיבות ובפעילויות רבות של התאחדות בלתי מותרת, ניתן לראותו כפועל כחבר בהתאחדות, דבר המהווה עבירה בהתאם לתקנה 85 לתקנות ההגנה (שעת חירום), 1945".

המבחן השני לחברות בארגון טרור הוא, כאמור, הבעת הסכמה להצטרף לארגון טרור, בפני מי שיש יסוד סביר להניח כי הוא חבר בארגון טרור או נשלח מטעמו. לעניין זה ראו את החלטת השופט שפירא בב"ש (מחוזי י"ם) 6815/04 מדינת ישראל נ' ברכאת (לא פורסם, 26.8.04): "הצטרפות לארגון טרור נעשית בדרך כלל על ידי 'הצעה וקיבול', כאשר חבר ותיק פונה לאחר ומציע לו להצטרף לארגון. אם האחרון משיב בחיוב הוא הופך אותו רגע לחבר לכל דבר ועניין, בעצם הסכמתו, אף אם לא מוטלות עליו משימות לביצוע". כמו כן ראו עד"י (איו"ש) 56/00 קוואסמה נ' התובע הצבאי (פש"מ יא, 48 (2000)).

לפי הסיופה להגדרה המוצעת (פסקה (א)), מי שהציג עצמו לפני אחר כחבר בארגון טרור, חזקה כי הוא נמנה עם ארגון טרור, וזאת מכוח דבריו שלו עצמו. הפרכת החזקה היא בדרך של העלאת ספק סביר על ידי הנאשם.

כמו כן קובעת הסיופה להגדרה המוצעת (פסקה (ב)), בדומה להוראת סעיף 9(א) לפקודת מניעת טרור, כי מי שהיה במועד מסוים חבר בארגון טרור, בהתאם למבחנים המוצעים כמפורט לעיל, יראו אותו כחבר באותו ארגון, אלא אם כן יוכיח כי חדל מלהיות חבר בו. היינו, משהצטרף אדם לארגון טרור, עליו הנטל להראות כי במשך הזמן חדל מכך. זאת, מאחר שההשתייכות לארגון טרור עשויה להתבטא גם בקשר שאינו רציף ויומיומי עם פעילות הארגון, אלא בזמינות של חבר הארגון, אשר נכון לסייע לפעילות

"חבר בני אדם" – חבר בני אדם שהוא מאוגד ובין שאינו מאוגד;
 "חומר מזיק" – חומר כימי, ביולוגי או רדיואקטיבי לרבות גרעיני, העלול לפי טיבו, סוגו או כמותו להמית אדם או לגרום לפגיעה חמורה לגוף, לרכוש, לתשתיות או לסביבה;
 "חוק איסור הלבנת הון" – חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000;²
 "חוק איסור מימון טרור" – חוק איסור מימון טרור, התשס"ה-2005;³
 "חוק המעצרים" – חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996;⁴
 "חוק העונשין" – חוק העונשין, התשל"ז-1977;⁵
 "חילוט בהליך אזרחי" – חילוט רכוש לפי הוראות סימן ב' לפרק ו';
 "חילוט בהליך פלילי" – חילוט רכוש לפי הוראות סימן א' לפרק ו';
 "מיתקן רגיש" – מקום, לרבות מבנה, מכל, או כלי תחבורה, המשמש לייצור, לעיבוד, להחזקה, לאחסנה, לסילוק או להובלה, של חומר מזיק, או להפקת אנרגיה מחומר כאמור;
 "מעשה טרור" – מעשה המהווה עבירה או איום בעשיית מעשה כאמור, שמתקיימים לגביהם כל אלה:

ד ב ר י ה ס ב ר

השני – הם נעשו במטרה לעורר פחד או בהלה בציבור או במטרה להניע ממשלה או רשות שלטונית אחרת או ארגון ציבורי בין-לאומי לעשות מעשה או להימנע מלעשות מעשה, והשלישי – במעשה שנעשה או שאיימו בעשייתו היה משום פגיעה חמורה כמתואר בהגדרה המוצעת, או סיכון ממשי לפגיעה כאמור.

יצוין כי ההגדרה המוצעת אינה מבחינה בין עבירות הנעברות נגד חיילים לבין עבירות הנעברות נגד אזרחים. זאת, מתוך תפיסה כי טרור הוא דרך בלתי-לגיטימית להשגת מטרות מדיניות, אידיאולוגיות או דתיות, בלא קשר לזהות הקרבן.

ההגדרה "מעשה טרור" בחוק איסור מימון טרור, ובעקבותיה גם בהצעת החוק, דומה להגדרת מונח זה בחקיקה במדינות שונות בעולם. סעיף 83.01 לחוק הקנדי, למשל, מגדיר מעשה טרור כמעשה המבוצע מתוך מניע פוליטי, דתי או אידיאולוגי, בין השאר, במטרה לעורר פחד בציבור ולעצור את ביטחונו (לרבות ביטחונו הכלכלי) או במטרה לאלץ ממשלה או ארגון מקומי או בין-לאומי לעשות או להימנע מעשיית מעשה. גם מאפייניו של מעשה טרור לפי החוק הקנדי דומים למאפיינים המוצעים, ביניהם פגיעה גופנית חמורה, סיכון חיי אדם, סיכון חמור לבריאות או לבטיחות הציבור, נזק חמור לרכוש, והפרעה או שיבוש חמורים של תשתיות, מערכות או שירותים חיוניים.

החקיקה הישראלית לסטנדרטים הקבועים לעניין זה באמנות בין-לאומיות, כמו האמנה בדבר הגנה פיסית על חומרים גרעיניים (Convention on the Physical International Protection of Nuclear Material (CPPNM)) והאמנה נגד טרור גרעיני (Convention for the Suppression of Acts of Nuclear Terrorism, 2005 (CNT)).

להגדרה "מיתקן רגיש" – בהתאם לסטנדרטים הקבועים באמנות הבין-לאומיות בנושא חומרים בלתי-קונבנציונליים, מוצע לקבוע כי "מיתקן רגיש" הוא מיתקן (facility) – מקום, לרבות מבנה, מכל או כלי תחבורה, המשמש לייצור, לעיבוד, להחזקה, לאחסנה, לסילוק, להפקת אנרגיה או להובלה של חומר מזיק. כגון: כור, מפעל, מעבדה או רכב המוביל חומרים מזיקים.

להגדרה "מעשה טרור" – ההגדרה המוצעת דומה בעיקרה להגדרה הקיימת בחוק איסור מימון טרור, אשר מבוססת אף היא על החלטת עצרת האו"ם משנת 1995, בעניין אמצעים למיגור טרור עולמי (Measures to Eliminate International Terrorism, U.N. Doc. A/RES/50/53 (11 December 1995)). בשינויים מסוימים.

לפי ההגדרה המוצעת "מעשה טרור" הוא מעשה המהווה עבירה או איום בעשיית מעשה כאמור שמתקיימים לגביהם, באופן כללי, שלושה תנאים: האחד – הם נעשו מתוך מניע מדיני, דתי, לאומי או אידיאולוגי.

² ס"ח התש"ס, עמ' 293.

³ ס"ח התשס"ה, עמ' 76.

⁴ ס"ח התשנ"ו, עמ' 338.

⁵ ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

(1) הם נעשו מתוך מניע מדיני, דתי, לאומני או אידאולוגי;

(2) הם נעשו במטרה לעורר פחד או בהלה בציבור או במטרה להניע ממשלה או רשות שלטונית אחרת, לרבות ממשלה או רשות שלטונית אחרת של מדינה זרה, או ארגון ציבורי בין-לאומי, לעשות מעשה או להימנע מעשיית מעשה; לעניין פסקה זו, ראייה מראש, כאפשרות קרובה לוודאי, כי המעשה או האיום יעורר פחד או בהלה בציבור כמורה במטרה לעורר פחד או בהלה בציבור;

(3) במעשה שנעשה או במעשה שאיימו בעשייתו, היה אחד מאלה, או סיכון ממשי לאחד מאלה:

ד ב ר י ה ס ב ר

– בפסקה (1) להגדרה המוצעת מובהר כי המניע של העושה הוא "מדיני, דתי, לאומני או אידאולוגי" – ולא כפי שהשתמע מההגדרה בחוק איסור מימון טרור – שהוא נועד להשפיע על עניינים אלה. זאת, כדי לחדר את ההבחנה בין המניע למעשה, לבין מטרה – המפורטת בפסקה (2) להגדרה. בנוסף, מוצע להוסיף למניעים המפורטים בפסקה (1) גם מניע לאומני וזאת כדי להבהיר כי במקרים שבהם המניע למעשה הוא לאומני וכן התקיימו שאר התנאים שבהגדרה "מעשה טרור" – המעשה ייחשב מעשה טרור. תוספת זו אף עשויה להועיל במקרים מסוימים שבהם קיים קושי להוכיח את קיומו של מניע אידאולוגי, דתי או מדיני.

– ברכיב השני להגדרה (פסקה (2)) מוצע להחליף את המילים "במטרה לכפות על ממשלה או רשות שלטונית אחרת", הקיים בחוק איסור מימון טרור, במילים: "במטרה להניע ממשלה או רשות שלטונית אחרת", לעניין מטרתו של מעשה הטרור. זאת מאחר שהביטוי המוצע מבטא באופן נכון יותר את מטרתם של מעשי הטרור.

כמו כן בין הגורמים שמעשה הטרור מבקש להשפיע עליהם, מוצע להוסיף גם "ארגון ציבורי בין-לאומי" (ר' דברי הסבר להגדרה האמורה). הרחבה דומה קיימת בהגדרה "טרור" בסעיף 1 לחוק האנגלי, הכוללת, בין השאר, מעשה או איום בעשיית מעשה שמטרתו להשפיע על ארגון ממשלתי בין-לאומי, וכן בדומה להגדרה "פעילות טרור" בסעיף 83.01 לחוק הקנדי, החלה גם על פעילות המתבצעת במטרה לאלץ ארגון בין-לאומי לעשות או להימנע מלעשות מעשה.

כמו כן מוצע לקבוע, בהתאם לכלל הצפיות הקבוע בסעיף 20(ב) לחוק העונשין לגבי יסוד של כוונה בעבירה ובהתאם להלכת הצפיות שנקבעה בפסיקה לגבי יסוד של מטרה בעבירה, כי ראייה מראש כאפשרות קרובה לוודאי, שהמעשה או האיום יעורר פחד או בהלה בציבור, כמורה במטרה לגרמם. הבהרה זו נדרשת, למען הסר ספק, מאחר שכלל הצפיות והלכת הצפיות האמורים, חלים לגבי יסודותיה של עבירה פלילית בלבד, ואילו בנוגע להגדרה "מעשה טרור" לא מדובר ברכיב בעבירה פלילית אלא בהגדרה ולכן תחולתה רחבה יותר והיא בעלת השלכות בתחומים נוספים.

לעניין המניע והמטרה לעשיית מעשה הטרור, מובהר בסיפה של ההגדרה המוצעת, בפסקה (ג), כי אין נפקא מינה

הגדרות מעשה טרור בסעיף 1 לחוק האנגלי ובסעיף 100.1 לחוק האוסטרלי גם הן דומות להגדרה המוצעת. יצוין כי ההגדרה האנגלית, בדומה להגדרה המוצעת, כוללת הוראה, ולפיה אם המעשה או האיום לביצוע מעשה נעשו תוך שימוש בנשק חם או בחומר נפץ, אזי יראו אותם כמעשה טרור, גם אם הם לא נעשו במטרה להשפיע על הממשלה או לעורר פחד בציבור.

להגדרה "מעשה טרור" יש חשיבות רבה במסגרת הצעת החוק:

ראשית, "מעשה טרור" הוא חלק מהותי מההגדרה "ארגון טרור", כמפורט לעיל.

שנית, בהתאם לחוק המוצע, נקבע רף ענישה מחמיר יותר בשל ביצוע עבירה שהיא "מעשה טרור" (ראו סימן ד' לפרק ד' המוצע). כמו כן על עבירה שהיא מעשה טרור (כחלק מהגדרת "עבירת טרור", להלן) יחולו הוראות שונות הנוגעות לדיני ראיות ולסדרי דין, למשל בסימן ד' לפרק ד'. בנוסף, בעבירות מסוימות לפי החוק המוצע, "מעשה טרור" נקבע כאחד מרכיבי העבירה (כך למשל, בעבירות של הסתה לטרור, סיוע ברשלנות לביצוע מעשה טרור, ואי-מניעת מעשה טרור, הקבועות בסימן ב' לפרק ד' המוצע).

כאמור, דומה ההגדרה המוצעת לזו הקבועה כיום בחוק איסור מימון טרור, בשינויים אלה:

– ברישה של ההגדרה בחוק איסור מימון טרור, נכתב כי מדובר במעשה "אשר נעשה או תוכנן להיעשות כדי להשפיע..." וכו'. כמו כן במבחנים הנוספים המפורטים בהגדרה נקבע כי הוא נעשה "או תוכנן להיעשות" במטרה לעורר פחד או בהלה, וכן הלאה. מוצע למחוק את המילים "או תוכנן להיעשות" בכל מקום, מפני שהן יוצרות אי-בהירות. בנוסף החדש המוצע מובהר כי המעשה עצמו נעשה במטרה כאמור, או, כאשר מדובר באיום – האיום נעשה במטרה כאמור. בדומה לאמור בחוק איסור מימון טרור, גם איום שלא מומש יהיה בגדר "מעשה טרור", אם האיום עצמו ממלא אחר התנאים המפורטים בהגדרה, ובמקרה כזה – על התנאים להתקיים לגבי האיום, ולא לגבי המעשה. רק בפסקה (3) בהגדרה המוצעת, שעניינה טיבו של המעשה עצמו, הובהר ברישה כי מדובר במעשה שנעשה או במעשה שאיימו בעשייתו (להבדיל ממאפייניו של האיום עצמו – שאליהם מתייחסות פסקאות (1) ו-(2) להגדרה המוצעת).

(א) פגיעה חמורה בגופו של אדם או בחירותו;

(ב) פגיעה חמורה בבטיחות הציבור או בבריאותו;

(ג) פגיעה חמורה ברכוש, שבנסיבות שבהן בוצעה יש אפשרות ממשית שתגרום לפגיעה חמורה כאמור בסעיפים קטנים (א) או (ב) ושנעשתה במטרה לגרום לפגיעה כאמור, או פגיעה חמורה בקודשי דת; לעניין זה, ראייה מראש, כאפשרות קרובה לוודאי, כי הפגיעה החמורה ברכוש תגרום לפגיעה חמורה כאמור בפסקאות משנה (א) או (ב) כמוה כמטרה לגרמה;

(ד) פגיעה חמורה בתשתיות, במערכות או בשירותים חיוניים, או שיבוש חמור שלהם, פגיעה חמורה בכלכלת המדינה או בסביבה, או פגיעה בסביבה שגרמה או שעלולה לגרום לנזק כלכלי חמור;

לעניין הגדרה זו –

(א) נעשה המעשה או האיום כאמור תוך שימוש בנשק, יראו אותו כמעשה טרור, גם אם לא התקיים בו האמור בפסקה (2), ואם המעשה שנעשה או שאימו בעשיתו היה תוך שימוש בנשק כימי, ביולוגי או רדיואקטיבי, בחומר מזיק או במיתקן רגיש, או תוך פגיעה במיתקן רגיש, העלולים לפי טיבם או סוגם לגרום לפגיעה ממשית בשטח גדול או בציבור גדול, יראו אותו כמעשה טרור גם אם לא התקיים בו האמור בפסקאות (2) או (3);

ד ב ר י ה ס ב ר

הקובעת כי די במעשה שיש בו כדי לגרום לסיכון ממשי לאחד האפיונים המפורטים וביניהם פגיעה חמורה בגופו של אדם או בחירותו.

מוצע לשנות את נוסח פסקת משנה (ב) כך שבדומה לתיקון של פסקת משנה (א), הנוסח "יצירת סיכון ממשי לבריאותו או לבטיחותו של הציבור" ישונה ל"פגיעה חמורה בבטיחות הציבור או בבריאותו".

פסקת משנה (ג) להגדרה בנוסח המוצע צומצמה לעומת ההגדרה בחוק איסור מימון טרור הכוללת "פגיעה חמורה ברכוש" פסקה זו בנוסח המוצע כוללת פגיעה חמורה ברכוש שבנסיבות שבהן בוצעה יש אפשרות ממשית שתגרום לפגיעה חמורה כאמור בפסקאות משנה (א)(3) או (ב)(3) להגדרה "מעשה טרור" שבהצעה ושנעשתה במטרה לגרום לפגיעה כאמור, או פגיעה חמורה בקודשי דת (אף אם לא התלוותה אליה גרימת סיכון לגוף). יצוין כי פסקת משנה זו תחול על מעשים של הצתה, גם אם הוצת רכוש בלבד או מבנה ריק מאדם, שכן בהצתה ככלל קיימת אפשרות ממשית שתיגרם פגיעה חמורה ובכלל זה בגופו של אדם או בבטיחות הציבור, כפי שנקבע בפסיקה "פוטנציאל הנזק הגלום בעבירת הצתה הוא רב מאוד. אין לדעת לאן תתפשט האש, במי או במה תפגע ובאיזו עוצמה. המשלח אש אינו יכול לשלוט בהשתוללותה. הנזק אינו צפוי ופוטנציאל הסיכון הטמון בו רב – יודעים את תחילת הדברים אך לא את סופם" (פסקה 4 לפסק דינו של השופט הנדל, ע"פ 334/14 האס נ' מדינת ישראל [פורסם נבו] (31.3.15); להרחבה ראו גם: ע"פ 3074/07 מדינת ישראל נ' אבו תקפה [פורסם נבו] (27.3.2008); ע"פ 7496/12 זיתוני נ' מדינת ישראל [פורסם נבו] (31.6.42)). כמו כן מוצע לקבוע, כמוצע לגבי פסקה (2), בהתאם לכלל הצפיית

אם המניע או המטרה המפורטים בהגדרה, היו המניע או המטרה הבלעדיים או העיקריים למעשה או לאיום. כך למשל, גם מעשה טרור אשר נעשה תמורת תגמול כספי – לצד המניע האידאולוגי, ייחשב מעשה טרור.

– ברכיב השלישי להגדרה (פסקה (3)), שבו מפורטים מאפייני המעשה עצמו, מוצע להחליף, ברישעה, את הביטוי "המעשה שנעשה..." או האיום היה בו – "מחוק איסור מימון טרור, בביטוי "במעשה שנעשה או במעשה שאימו בעשיתו...". הנוסח המוצע מבהיר כי הדרישה להתקיימות אחד או יותר מארבעת המאפיינים המנויים בפסקה (3) האמורה (דהיינו, פגיעה חמורה בגופו של אדם, פגיעה חמורה בבטיחות הציבור או בבריאותו וכו') תחול ביחס למעשה שאימו לעשותו ולא ביחס לאיום עצמו. כמו כן מובהר כי המעשה יהיה מעשה טרור גם אם לא התממש בפועל אחד המפורטים בפסקה זו, ואולם היה סיכון ממשי להתרחשותו. עיקרון זה מעוגן באופן חלקי כבר כיום, במסגרת סעיף קטן (א)(2)(ב) להגדרה בחוק איסור מימון טרור. הבהרה זו רלוונטית, כמובן, גם לגבי "מעשה טרור" שהוא איום בעשיית מעשה כאמור, גם כאשר האיום טרם התממש.

במסגרת פסקה (3) להגדרה, מוצע לקבוע את האפיונים של "מעשה טרור", אשר מעוגנים בסעיף קטן (א)(2) להגדרה "מעשה טרור" לפי חוק איסור מימון טרור בכמה שינויים כמפורט להלן:

מוצע לשנות את נוסח פסקת משנה (א) כך שהנוסח "פגיעה ממשית בגופו של אדם..." יוחלף ל"פגיעה חמורה". כמו כן מוצע למחוק את הסיפה של הפסקה בנוסחה כיום שהוא "או העמדת אדם בסכנת מוות או בסכנת חבלה חמורה". סיפה זו מתייתרת לאור הרישעה של פסקה (3)

(ב) נעשה המעשה או האיום כאמור על ידי ארגון טרור או על ידי חבר בארגון טרור, חזקה כי התקיים האמור בפסקאות (1) ו-(2); עורר נאשם ספק סביר לעניין זה – יפעל הספק לטובתו;

(ג) אין נפקא מינה אם המניע או המטרה המנייים בפסקאות (1) ו-(2) היו המניע או המטרה הבלעדיים או העיקריים למעשה או לאיום;

(ד) "נשק" – למעט חלק ואבזר כאמור בסעיף 144(ג) לחוק העונשין ולרבות סכין בהגדרתו בסעיף 186 לחוק האמור;

"נשק" – בהגדרתו בסעיף 144(ג) לחוק העונשין, לרבות נשק כימי, ביולוגי או רדיואקטיבי;

ד ב ר י ה ס ב ר

– לבסוף יצוין כי בחוק איסור מימון טרור נכללה הגדרה "מעשה המהווה עבירה" – ביטוי שהוא חלק מהגדרת "מעשה טרור". וזה לשון ההגדרה:

"מעשה המהווה עבירה" – לרבות מעשה שנעשה או שתוכנן להיעשות מחוץ לישראל, שדיני העונשין של מדינת ישראל אינם חלים לגביו, ובלבד שהמעשה מהווה עבירה הן לפי דיני מדינת ישראל והן לפי דיני המקום שבו נעשה המעשה או דיניה של המדינה שכלפיה, כלפי תושביה או כלפי אזרחיה כוון המעשה";

החשיבות שבהגדרה זו, בחוק איסור מימון טרור, היתה בכך שפרק ב' לחוק האמור עסק בהכרזה על ארגון זר כארגון טרור, בשל קביעה מחוץ לישראל. הגדרת ארגון זה, שאין לו ולפעילותו זיקה הכרחית לישראל, כארגון טרור, מסתמכת על "מעשי הטרור" של אותו ארגון – המהווים עבירת חוק, בהתאם להגדרתו בסעיף 7 לחוק העונשין, ועל כן הם נכללו בהגדרה "מעשה המהווה עבירה" לצורך הגדרת "מעשה טרור" לפי אותו חוק – שהוא רכיב מהותי בהגדרת "ארגון טרור".

לעומת זאת, בחוק המוצע, בניגוד לחוק איסור מימון טרור, מוסדר גם נושא הכרזה על ארגון טרור שיש לו זיקה לישראל, על ידי שר הביטחון (בסימן א' לפרק ב'). לצד הכרזה על ארגון טרור זר (בסימן ב' לפרק ב'), ולגבי ארגון טרור המוכרז לפי סימן א' – הכוונה היא דווקא לארגון טרור שיש לפעילותו זיקה לישראל, ו"מעשה הטרור" שהוא פועל לביצועו, מהווה עבירה שדיני העונשין של ישראל חלים לגביה.

על כן נמחקה בסעיף ההגדרות הכללי ההגדרה המרחיבה "מעשה המהווה עבירה", ותחת זאת הורחבה הגדרת "מעשה טרור" בסעיף 10 להצעת החוק, המייחדת לסימן העוסק בהכרזה על ארגון זר, כך שמובהר בה כי אותו סימן עוסק בהכרזה על ארגוני טרור הפועלים גם לביצוע מעשי טרור מחוץ לישראל, שדיני העונשין של מדינת ישראל אינם חלים לגביהם (ר' בהרחבה דברי הסבר לסעיף 10 המוצע).

להגדרה "נשק" – מוצע כי נשק יוגדר בהתאם להגדרה הקיימת בסעיף 144(ג)(1) עד (3) לחוק העונשין, ומובהר כי ההגדרה כוללת גם נשק כימי, ביולוגי ורדיואקטיבי, בהגדרתו בהצעת החוק.

הקבוע בסעיף 20(ב) לחוק העונשין לגבי יסוד של כוונה בעבירה ובהתאם להלכת הצפיות שנקבעה בפסיקה לגבי יסוד של מטרה בעבירה, שראייה מראש, כאפשרות קרובה לוודאי, כי פגיעה חמורה ברכוש תגרום לפגיעה חמורה כאמור בפסקאות משנה (א) או (ב) כמוהו במטרה לגרמה.

פסקת משנה (ד) הורחבה, ומוצע לכלול בה, נוסף על "שיבוש חמור של תשתיות, מערכות או שירותים חיוניים", גם פגיעה חמורה בכלכלת המדינה או בסביבה, או פגיעה בסביבה העלולה לגרום לנזק כלכלי חמור. פגיעות מסוג זה, אף שאינן בעלות השפעה מידית וישירה על שלום הציבור – הרי שהיקף הנזק הנגרם כתוצאה מהן, והשלכותיו על כלכלת המדינה ועל משאבי הטבע שלה, עלולים להיות חמורים ביותר. רכיבים דומים לכך מצויים בהגדרת עבירת טרור בסעיף 2 לטיוטת האמנה נגד טרור בין-לאומי (Draft Comprehensive Convention Against International Terrorism, 2006).

– בסיפה של ההגדרה המוצעת, קבועות כמה הוראות לעניין הגדרה זו, הדומות להוראות הקבועות כיום בהגדרה "מעשה טרור" בכמה שינויים:

בפסקה (א) בסיפה להגדרה נקבעה הוראה הדומה בעיקרה לסעיף קטן (ב) בהגדרה "מעשה טרור" בחוק איסור מימון טרור, ואולם בחוק המוצע מוגדר המונח "נשק", בנפרד, על דרך של הפניה להגדרתו בסעיף 144(ג) לחוק העונשין, וזאת – בלי למעט, בהקשר זה, את פסקה (2) להגדרה האמורה בחוק העונשין כפי שנעשה בחוק איסור מימון טרור. כמו כן מובהר כי "נשק" כולל גם נשק כימי, ביולוגי, או רדיואקטיבי, וכן לרבות סכין (ר' פסקה (ד) בסיפה להגדרה המוצעת). עם זאת, בדומה לאמור בחוק איסור מימון טרור, הסעיף אינו חל על שימוש בחלק ואבזר של נשק (ר' שם).

בפסקה (ב) בסיפה להגדרה מוצע להוסיף על החוקות הקבועות בהגדרת "מעשה טרור" בחוק איסור מימון טרור, ולקבוע כי אם המעשה או האיום נעשו על ידי ארגון טרור או על ידי חבר בארגון טרור, חזקה שהם נעשו מתוך מניע ומטרה, כמפורט בפסקאות (1) ו-(2) להגדרה. חזקה זו נסמכת על הגדרת "ארגון טרור", שהוא ארגון שמטרתו לבצע או לקדם מעשי טרור. על כן, יש בסיס איתן להניח שעבירות שביצע אדם בתוקף היותו חבר בארגון טרור הן מעשי טרור. עם זאת, לצורך הפרכת החזקה – די בכך שהנאשם יעורר ספק סביר לעניין זה.

“נשק כימי, ביולוגי או רדיואקטיבי” – נשק המסוגל לפלוט חומר מזיק לרבות קרינה רדיואקטיבית;

“עבירה” – עבירה מסוג עוון או פשע;

“עבירת טרור” – עבירה לפי חוק זה או עבירה שהיא מעשה טרור;

“פומבי”, “פרסום” ו“פרסם” – כהגדרתם בסעיף 34 לחוק העונשין;

“פעולה ברכוש” – הקניה או קבלה של בעלות או של זכות אחרת ברכוש, בין שהיא קניינית ובין שאינה קניינית, בתמורה או שלא בתמורה, וכן פעולה ברכוש שהיא גיוס, מסירה, קבלה, החזקה, המרה, פעולה בנקאית, השקעה, פעולה בניירות ערך או החזקה בהם, תיווך, מתן או קבלת אשראי, ייבוא, ייצוא או יצירת נאמנות, או ערבו של רכוש טרור עם רכוש אחר גם אם אינו רכוש טרור;

“פעילות”, של ארגון טרור – לרבות פעילות חוקית או פעילות למטרות חוקיות;

“פקודת הראיות” – פקודת הראיות [נוסח חדש], התשל”א-1971;

“פקודת מעצר וחיפוש” – פקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ”ט-1969;

“ציבור” – לרבות חלק מן הציבור, ציבור שאינו בישראל וציבור שאינו ישראלי;

“ראש רשות ביטחון” – כמפורט להלן. לפי העניין;

(1) לעניין שירות הביטחון הכללי – ראש השירות;

(2) לעניין המוסד המודיעין ולתפקידים מיוחדים – ראש המוסד;

ד ב ר י ה ס ב ר

להגדרה “פעילות”, של ארגון טרור – מוצע להבהיר כי פעילות של ארגון טרור, לצורך החוק המוצע, משמעה הן הפעילות האסורה של הארגון, והן פעילותו החוקית. חשיבותה של הגדרה זו היא בהבהרה כי כל מכלול הפעילות של ארגון הטרור הוא אסור, ואין לקחת חלק, בשום דרך, במעשי הארגון – גם על דרך של מעורבות בפעילות “תמימה”, לכאורה. הגדרה זו עולה בקנה אחד עם ההבהרות לגבי “ארגוני המעטפת” (ר) בדברי ההסבר להגדרה “ארגון טרור”. מאחר שכל תכלית קיומו של ארגון הטרור היא אסורה, באשר הוא משרת ומקדם, בדרך ישירה או עקיפה, ביצוע מעשי טרור, הרי שלא ניתן להפריד בין היבטים שונים של פעילותו, ולהתייחס לחלקם כפעילות מותרת. אין מקום לקדם פעולות חוקיות, במסגרת גוף שעצם קיומו הוא פסול. להגדרה זו השלכות בהקשרים שונים בחוק, כגון בהגדרת “חבר בארגון טרור”, בפרק ד’ המונה עבירות הנוגעות לארגון הטרור, לסיוע לארגון הטרור, עבירות בנשק ומימון טרור. בפרק ח’ שעניינו צווים מינהליים למניעת פעילות של ארגון טרור והגבלת שימוש במקום המשמש לפעילות של ארגון טרור, ועוד.

להגדרה “ראש רשות ביטחון” – מוצע להבהיר לגבי כל אחת מרשויות הביטחון לפי הצעת החוק, מהו “ראש הרשות”, וזאת לעניין הליך ההכרזה לפי פרק ב’ להצעת החוק.

להגדרה “נשק כימי, ביולוגי או רדיואקטיבי” – ההגדרה המוצעת מתייחסת לנשק המסוגל לפלוט חומר מזיק, כהגדרתו בחוק המוצע, או קרינה רדיואקטיבית.

להגדרה “עבירת טרור” – ההגדרה המוצעת כוללת שני סוגי עבירות: כל העבירות שנקבעו בחוק המוצע, וכן עבירות הקבועות בדברי חקיקה אחרים, אך לפי מכלול מאפייניהן, הן מהוות “מעשה טרור” כהגדרתו בחוק המוצע. חשיבותה של הגדרה זו נוגעת בעיקר להוראות הנוגעות לחילוט רכוש הקשור לעבירת טרור, לפי פרק ו’ להצעת החוק. יצוין כי נוכח היקפן הרחב של עבירות הטרור לפי החוק המוצע, יוחדה, בסעיף 49 להצעת החוק, גם הגדרה ל“עבירת טרור חמורה” – הכוללת, לצד עבירות שהן מעשה טרור, רק מספר מצומצם של עבירות מתוך הצעת החוק, בעלות חומרה מיוחדת.

להגדרה “פעולה ברכוש” – ההגדרה המוצעת תואמת להגדרה המופיעה בחוק איסור מימון טרור ובחוק איסור הלבנת הון, התש”ס-2000 (להלן – חוק איסור הלבנת הון) והיא כוללת את כל סוגי הפעולות ברכוש. בהקשר זה מובהר כי “זכות אחרת ברכוש” כוללת הן זכות קניינית והן זכות שאינה קניינית, וזאת – להבדיל מהגדרת “זכות ברכוש” לפי הצעת החוק. הגדרה זו נדרשת לעניין חובות הדיווח לפי פרק ג’ להצעת החוק, ולעניין העבירות הקשורות למימון טרור בסימן ב’ לפרק ד’ המוצע.

⁶ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 18, עמ’ 421.

⁷ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 12, עמ’ 284.

- (3) לעניין צבא הגנה לישראל – ראש המטה הכללי של צבא הגנה לישראל;
- (4) לעניין משטרת ישראל – המפקח הכללי של משטרת ישראל;
- “רכוש” – מקרקעין, מיטלטלין, כספים וזכויות, לרבות רכוש שהוא תמורתו של רכוש כאמור, וכל רכוש שצמח או שבא מרכוש כאמור או מרווחיו;
- “רכוש הקשור לעבירה” – רכוש שמתקיים בו אחד מאלה:
- (1) נעברה בו עבירה או שהוא שימש לביצוע עבירה, איפשר או קידם ביצוע עבירה או יועד לביצוע עבירה;
- (2) הושג כשכר או כתגמול בעד ביצוע עבירה, יועד להיות שכר או תגמול בעד ביצועה או הושג כתוצאה מביצועה, והכול במישרין או בעקיפין;
- “רכוש טרור” – כל אחד מאלה:
- (1) רכוש של ארגון טרור;
- (2) רכוש הקשור לעבירת טרור;
- “רכוש של ארגון טרור” – רכוש המצוי בבעלותו, בחזקתו, בשליטתו או במשמורתו של ארגון טרור, לבד או יחד עם אחר, וכן רכוש המשמש או המיועד לשמש ארגון טרור או לפעילות של ארגון טרור, לרבות רכוש שהארגון מימן את רכישתו או שהעבירו לאחר בלא תמורה; לעניין זה, חזקה כי רכוש הנמצא במקום המשמש דרך קבע לצורך פעילות של ארגון טרור ואינו משמש דרך קבע למטרה אחרת, הוא רכוש של ארגון טרור, אלא אם כן הוכח אחרת;

ד ב ר י ה ס ב ר

פשיעה ובסעיף 12 לחוק איסור מימון טרור, בהתייחס לרכוש הקשור לעבירה, שניתן לחלוט. זיקות אלה מצביעות על הקשר המובהק של הרכוש לארגון הטרור, גם בנסיבות שבהן קיים קושי להוכיח “בעלות” בכלים המקובלים, וזאת כמובן, בלי לפגוע באפשרות של צד ג’ לטעון לזכויות קנייניות ברכוש (ראו סעיף 69 המוצע), אשר ימנעו את תפיסתו או את חילוטו.

שנית, מוצע לקבוע זיקות נוספות של רכוש לארגון טרור, כך ש”רכוש של ארגון טרור” יכלול גם רכוש שהארגון מימן את רכישתו או שהעבירו לאחר בלא תמורה. דרך פעולתם של ארגוני הטרור ביחס לרכוש לעתים אינה באה לידי ביטוי גלוי או פורמלי, כך שעל זיקתו של רכוש לארגון ניתן ללמוד גם ממקור מימונו. כמו כן, הגדרה זו מגבילה את יכולתו של ארגון הטרור “להבריח” את רכושו ולמנוע את תפיסתו, על ידי המרתו או העברתו לאחר.

גם סעיף 14 לחוק האנגלי מגדיר כ”רכוש טרור”, כספים או נכסים אחרים אשר יש סבירות כי ישמשו למטרות טרור (לרבות משאבים של ארגון טרור מוכרז, בין אם מדובר בכסף או בכל נכס אחר המיועד לשימוש הארגון), וכן רווחים שהושגו, במישרין או בעקיפין, מביצועם של מעשי טרור או רווחים שנועדו למטרות טרור. נראה כי הגדרה זו דומה בהיקפה להגדרות המוצעות ל”רכוש הקשור לעבירה” ול”רכוש של ארגון טרור”.

בנוסף, נוכח אופן התנהלותם של ארגוני טרור, שלפי טיבם, כאמור, אינם נוקטים הליכים פורמליים של רישום רכוש או הגדרת בעלות עליו, מוצע לקבוע חזקה, ולפייה

להגדרה “רכוש” – ההגדרה המוצעת זהה לזו הקבועה בחוק איסור מימון טרור, בחוק איסור הלבנת הון, ובחוק מאבק בארגוני פשיעה, התשס”ג–2003 (להלן – חוק מאבק בארגוני פשיעה), והיא כוללת את כל סוגי הרכוש, לרבות רכוש שהוא תמורתו של רכוש ורכוש שצמח ממנו. הגדרה זו נחוצה לעניין ההגדרות של “פעולה ברכוש”, “רכוש הקשור לעבירה”, “רכוש טרור”, “רכוש של ארגון טרור” ו”רכוש של הנידון”.

להגדרות “רכוש הקשור לעבירה” ו”רכוש טרור” – ההגדרות המוצעות דומות במהותן להגדרות הקיימות בחוק איסור מימון טרור ובחוק מאבק בארגוני פשיעה, ואולם פסקאות (2) ו-(3) בהגדרת “רכוש טרור” שבחוק איסור מימון טרור הוחלפו בהפניה להגדרת “רכוש הקשור לעבירה”, וזאת – כדי להביא לאחידות בהגדרות. הגדרות אלה עולות בקנה אחד עם ההגדרות המצויות במדינות שונות העולם (ראו, למשל, סעיף 14 לחוק האנגלי). הגדרה זו נדרשת בעיקר לעניין חובות הדיווח, העבירות הקשורות למימון טרור, וכן לעניין חילוט רכוש בחוק המוצע.

להגדרה “רכוש של ארגון טרור” – בהגדרה זו מוצע להבהיר ולהרחיב את ההגדרה המעוגנת בפסקה (1) להגדרה “רכוש טרור” בחוק איסור מימון טרור, בשני היבטים עיקריים:

ראשית, מוצע להבהיר כי רכוש של ארגון טרור משמעו רכוש המצוי בבעלותו, בחזקתו, בשליטתו או במשמורתו של ארגון כאמור, לרבות בעלות, חזקה, שליטה או משמורת המשותפים לארגון ולאדם אחר, זאת, בדומה לזיקות לרכוש הקבועות בסעיף 5(1) לחוק מאבק בארגוני

“רכוש של הנידון” – רכוש הנמצא בבעלותו, בחזקתו, בשליטתו או בחשבונו של הנידון, לבד או יחד עם אחר;
“רשות ביטחון” – כל אחד מאלה:

- (1) שירות הביטחון הכללי;
- (2) המוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים;
- (3) צבא הגנה לישראל;
- (4) משטרת ישראל.

פרק ב': הכרזה על ארגון טרור ועל פעיל טרור

סימן א': הכרזת שר הביטחון על ארגון טרור

3. (א) שר הביטחון רשאי להכריז, לפי הוראות סימן זה, כי חבר בני אדם שהוא אחד תנאים להכרזה על ארגון טרור מאלה, הוא ארגון טרור:

ד ב ר י ה ס ב ר

הקבוע בתקנה 84(1)(ב) לתקנות ההגנה. גם בחקיקה משווה נמצא שהכרזה דומה נעשית על ידי גורם מינהלי בדרג דומה. לפי סעיף 83.05 לחוק הקנדי, הגורם המוסמך להכריז הוא נציג המלכה (Governor in Council) בהמלצת השר לביטחון הפנים, ואילו לפי סעיף 3(3)(a) לחוק האנגלי, הגורם המוסמך לכך הוא מזכיר המדינה (Secretary of State).

בפסקאות (1) ו-(2) של סעיף קטן (א) המוצע מפורטים הארגונים שעליהם רשאי שר הביטחון להכריז שהם ארגוני טרור. בראש ובראשונה, מדובר, בפסקה (1), על חבר בני אדם המבצע מעשה טרור כהגדרתו בסעיף 2, או המבצע עבירת טרור חמורה כהגדרתה בסעיף 49 (קרי – כל עבירות הטרור, למעט כמה עבירות שפורטו שם), או חבר בני אדם הפועל במטרה לאפשר או לקדם ביצוע מעשה טרור או עבירה כאמור. בנוסף, בהתאם לפסקה (2), רשאי שר הביטחון להכריז ארגון טרור גם על חבר בני אדם, אשר בפעילותו הוא מקדם או מאפשר את פעילותו של ארגון הטרור כמפורט לעיל. בהקשר זה מובהק, כי אין הכרח ש"ארגון הטרור" שאת פעילותו מקדם חבר בני האדם, יהיה ארגון טרור מוכרז. זאת בהתאם לאמור בפסקה (2) להגדרה "ארגון טרור", שלפיה ארגון העונה לתנאים המפורטים שם יהיה ארגון טרור גם אם לא הוכרז. לפיכך, "ארגון מעטפת" אשר תומך בפעילותו של ארגון כאמור – ניתן להכריז עליו, גם אם "הארגון העיקרי" טרם הוכרז.

הכרזה על ארגונים אלה, אשר בפעילותם יוצרים את התשתית הרחבה המאפשרת את התפתחותו ופעילותו של ארגון הטרור, היא הכרחית במסגרת המאבק בארגוני הטרור, נוכח אופן פעולתם והתבססותם של ארגונים אלה, באמצעות יצירת תשתית של תמיכה, הזדהות ותלות בקרב האוכלוסייה האזרחית, והסתייעות בארגונים משניים לצורך הזרמת מימון ותמיכה אחרת לפעילותם (ר' הרחבה לעניין ארגוני המעטפת בדברי ההסבר להגדרה "ארגון טרור" שבסעיף 2 המוצע).

רכוש הנמצא במקום המשמש דרך קבע רק לפעולות של ארגון טרור, ואינו משמש דרך קבע למטרה אחרת – הוא רכוש של הארגון, אלא אם כן יוכח אחרת. במקרה זה, נטל ההוכחה מוטל על הטוען אחרת, ברמת ההוכחה המקובלת במשפט אזרחי.

להגדרה "רכוש של הנידון" – לפי המוצע, רכוש של הנידון הוא רכוש הנמצא בבעלותו, בחזקתו, בשליטתו או בחשבונו של הנידון. הגדרה זו נדרשת לעניין סעיף 58 המוצע.

להגדרה "רשות ביטחון" – ההגדרה המוצעת נדרשת לעניין סעיף 3 המוצע, שלפיו הגורם המוסמך להגיש לשר הביטחון בקשה להכריז על ארגון כעל ארגון טרור הוא ראש רשות ביטחון, וכן לעניין סעיף 29 המוצע, שלפיו דיווח לרשות ביטחון ייחשב פעולה סבירה למניעת מעשה טרור. ההגדרה כוללת את ארבע הרשויות המרכזיות העוסקות, בין השאר, במאבק בטרור.

פרק ב': הכרזה על ארגון טרור ועל פעיל טרור

סימן א': הכרזת שר הביטחון על ארגון טרור

כללי מוצע לקבוע הסדר אחיד לעניין הכרזה על ארגון טרור, אשר יחליף את הליכי ההכרזה הקיימים בתקנה 84(1)(ב) לתקנות ההגנה ובסעיף 8 לפקודת מניעת טרור. לפי המוצע, שר הביטחון יהיה הגורם המינהלי המוסמך להכריז כי ארגון הוא ארגון טרור, ויעשה כן בהסתמך על ראיות מינהליות אשר יובאו לפניו.

מוצע לקבוע כי ההכרזה על ארגון טרור תיעשה בתהליך דו-שלבי. בשלב ראשון, לאחר ששר הביטחון בחן את התשתית הראייתית לבקשה, הוא יהיה רשאי להכריז "הכרזה זמנית" על ארגון הטרור, ורק לאחריה, ולאחר שניתנה לארגון הזדמנות לשימוע, יהיה ניתן להכריז על הארגון באופן סופי.

סעיף 3 לסעיף קטן (א)

מוצע כי שר הביטחון יהיה הגורם המוסמך להכריז על חבר בני אדם ארגון טרור, בדומה להסדר

(1) חבר בני אדם המבצע מעשה טרור או עבירת טרור חמורה כהגדרתה בסעיף 49, או הפועל במטרה לאפשר או לקדם ביצוע מעשה טרור או עבירה כאמור;

(2) חבר בני אדם המקדם או המאפשר את פעילותו של ארגון טרור כאמור בפסקה (1).

(ב) לעניין הכרזה לפי סימן זה, אין נפקא מינה אם החברים בחבר בני האדם יודעים את זהות החברים האחרים אם לאו, אם הרכב החברים בו קבוע או משתנה, אם הוא מבצע גם פעילות חוקית ואם הוא פועל גם למטרות חוקיות.

(ג) לא יכריזו שר הביטחון, לפי הוראות סימן זה, כי חבר בני אדם הוא ארגון טרור, אלא אם כן הוגשה לו בקשה מנומקת לכך, בכתב, מאת ראש רשות ביטחון, באישור היועץ המשפטי לממשלה; בבקשה כאמור יפרט ראש רשות הביטחון את המידע והעובדות שעליהם הוא מבסס את טענותיו כי מתקיים בחבר בני האדם האמור בסעיף קטן (א)(1) או (2).

4. (א) מצא שר הביטחון כי מתקיים לכאורה, לגבי חבר בני אדם, האמור בסעיף 3(א)(1) או (2), רשאי הוא להכריז, בהכרזה זמנית, כי אותו חבר בני אדם הוא ארגון טרור, ובלבד שלא יכריזו כאמור על חבר בני אדם האמור בסעיף 3(א)(2), אלא לאחר ששקל לגביו, בין השאר, את אלה:

ד ב ר י ה ס ב ר

שתוקפה מוגבל, וזאת, כדי לתת הזדמנות לארגון הטרור להגיש בקשה לשימוע בהתאם לסעיף 5 המוצע, ולהציג את טענותיהם, בטרם תהפוך ההכרזה לסופית. הליך זה נועד להבטיח את קיומה של זכות השימוע בהליכים המינהליים. אמנם, בהקשר זה, לא ניתן לאפשר שימוע עוד לפני ההכרזה, מאחר שבנושא רגיש זה, מתן זכות לשימוע טרם ההכרזה עלול לסכל את מטרות ההכרזה, ולאפשר לחברי הארגון להעלים ראיות, להסתתר או להבריח רכוש, במטרה למנוע את ההכרזה או את תוצאותיה. על כן נקבע מנגנון של הכרזה דורשלבית, כאשר בשלב הראשון תהיה ההכרזה זמנית, והיא תהפוך לסופית רק לאחר שקיימה זכות השימוע כאמור.

במסגרת סעיף קטן (א) המוצע מפורטים שיקולים שישקול שר הביטחון בטרם יכריז על ארגון טרור כאמור בפסקה (2) של סעיף 3(א) המוצע. הכוונה היא ל"ארגוני המעטפת" התומכים בארגוני הטרור ומאפשרים את פעילותם, גם אם אינם עוסקים בעצמם באופן ישיר בקידום מעשי טרור (ר' לעניין זה את דברי ההסבר להגדרה "ארגון טרור" שבסעיף 2 המוצע). מאחר שמדובר, לעתים קרובות, בארגונים העוסקים גם בפעילות מותרת, בעלת אופי הומניטרי, נדרש לקבוע תבחינים שיסייעו בבירור זהותו של הארגון וטיב קשריו עם ארגון הטרור "העיקרי", וזאת – כדי לקבוע אם פעילותו של ארגון זה, בכל הנוגע לתמיכה בארגוני טרור, מצדיקה הכרזה עליו כארגון טרור בפני עצמו. לשם כך מוצע לקבוע בסעיף כמה תבחינים שעניינם טיב הזיקה בין הארגון ובין ארגון הטרור "העיקרי", וכן בחינה מהותית של פעילות הארגון בהיבט זה, קרי – עד כמה מרכזית התמיכה בארגון הטרור במסגרת פעילות הארגון, האם היא נעשית באופן שיטתי או מתמשך, אשר

לסעיף קטן (ב)

מוצע להבהיר, כפי שמעוגן כיום בהגדרה "ארגון טרור" לפי חוק איסור מימון טרור, כי לעניין ההכרזה, אין נפקא מינה אם החברים בארגון מכירים זה את זה, אם הרכב החברים קבוע או משתנה, וכן אם הארגון מבצע, נוסף על פעילותו האסורה, גם פעילות חוקית.

לסעיף קטן (ג)

מוצע לקבוע כי תנאי סף להכרזה על ארגון טרור, הוא הגשת בקשה על ידי ראש של רשות ביטחון, באישור היועץ המשפטי לממשלה (ר' גם סעיף 107 לעניין אצילת סמכות היועץ המשפטי לממשלה). הלכה למעשה, על פי המקובל, הבקשה להכרזה מועברת לבחינה ולאישור של היועץ המשפטי לממשלה או המשנה לפרקליט המדינה (תפקידים מיוחדים) מטעמו, והיא מובאת אל שר הביטחון רק לאחר שניתן אישורם לבקשה להכריז על ארגון טרור. דרישת האישור של דרג מקצועי בכיר, נוסף על עצם הגשת הבקשה על ידי ראש רשות ביטחון, נועדה להבטיח בקרה על רמת הראיות המוגשות בתמיכה לבקשה להכריז על ארגון טרור, לאור ההשלכות שיש על פי המוצע להכרזה על הארגון, על חבריו, על רכושם, ועל אנשים שבאים במגע עמו.

סעיף 4 לסעיף קטן (א)

בסעיף 4 המוצע מוסדר השלב הראשון בתהליך ההכרזה: הכרזה זמנית על ארגון טרור. בשלב ראשוני זה, מכריז שר הביטחון על חבר בני אדם שהוא ארגון טרור על סמך בחינת מכלול חומר הראיות שהובא לפניו, ולאחר שמצא כי יש בראיות שהוצגו לו כדי להצדיק הכרזה על ארגון הטרור. ואולם הכרזה זו תהיה הכרזה זמנית,

- (1) טיב הזיקה בינו לבין ארגון הטרור האמור בסעיף 3(א);
- (2) האם הפעילות המקדמת או המאפשרת את פעילות ארגון הטרור האמור בסעיף 3(א), נעשית באופן שיטתי או מתמשך, או שיש בה תרומה ממשית לפעילות ארגון הטרור.
- (ב) הכרזה זמנית תעמוד בתוקפה עד למועד כמפורט להלן, לפי העניין:
- (1) הכריז שר הביטחון הכרזה סופית לפי הוראות סעיף 6 – עד למועד ההכרזה הסופית;
- (2) הוגשו טענות בכתב לפי הוראות סעיף 5 והחליט שר הביטחון שלא להכריז הכרזה סופית לפי הוראות סעיף 6, או לא נתן החלטה בעניין עד תום התקופה האמורה באותו סעיף – עד למועד ההחלטה כאמור או עד תום התקופה כאמור, לפי העניין;
- (3) לא הוגשו טענות בכתב בתוך התקופה להגשתן לפי הוראות סעיף 5 – עד תום 30 ימים מתום התקופה האמורה, ואם נתן שר הביטחון בתוך 30 הימים האמורים החלטה לעניין הכרזה סופית לפי הוראות סעיף 6 – עד למועד ההחלטה כאמור.
- (ג) בתקופת תוקפה של הכרזה זמנית לפי סעיף זה, יראו אותה, לכל דבר ועניין, כהכרזה על ארגון טרור, אלא אם כן נאמר אחרת בחוק זה.

דבריו הסבר

ימים נוספים כך שיעמוד לרשות שר הביטחון הזמן הדרוש למתן הכרזה סופית לפי סעיף 6. אם הוגשה בקשה לשימוע כאמור, תעמוד ההכרזה הזמנית בתוקפה עד להשלמת ההליכים הקשורים בשימוע ובהכרזה הסופית על ידי שר הביטחון, ובמקרה זה – בהתאם לסעיף 6, על שר הביטחון להשלים את ההכרזה הסופית בתוך 30 ימים ממועד קבלת המלצת הוועדה המייעצת. אם לא הושלמו הליכי ההכרזה במועד כאמור, תפקע ההכרזה הזמנית. בנוסף מוצע לקבוע כי אם הכריז שר הביטחון הכרזה סופית לפי סעיף 6, תפקע ההכרזה הזמנית.

לסעיף קטן (ג)

מוצע להבהיר כי הכרזה זמנית מהווה הכרזה על ארגון טרור לכל דבר ועניין לפי החוק המוצע, וכל ההשלכות הנובעות מהכרזה על ארגון טרור יחולו גם לגביה, למעט בשני עניינים שנקבעו בחוק באופן מפורש: בסעיף 11(ג)2 נקבע כי הכרזה על ארגון זר לפי סימן ב' לפרק ב' בחוק תהיה בטלה, אם שר הביטחון הכריז על ארגון הטרור לפי סימן א' לפרק ב'. בהקשר זה נקבע כי הוראת הבטלות תחול רק מרגע ההכרזה הסופית – שאז ההכרזה היא ודאית ואינה צפויה עוד לשינוי (אלא במסגרת הליכי הביטול שנקבעו בחוק המוצע). כל עוד לא הוכרו הארגון בהכרזה סופית, תעמוד הכרזת ועדת השרים בעינה. ההקשר השני הוא במסגרת סעיף 98(א) המוצע, שבו נקבע כי שר הביטחון אינו רשאי לצוות על חילוט רכוש תפוס של ארגון טרור – אם טרם הושלמה הכרזתו הסופית לפי סעיף 6.

יש בו כדי להעיד על מטרתו של הארגון ותכליתו, וכן מה משקלה של תרומתו של ארגון זה, לפעילותו של ארגון הטרור "העיקרי". האם הסיוע שהוא מגיש לו הוא בעל חשיבות לידיו של הארגון מקבל הסיוע. שיקולים אלה מסייעים בויהוי טיבו של הארגון, ותפקידו במסגרת המערך התומך בארגוני הטרור והמאפשר את פעילותם. בהתאם לכך ייקבע אם יש מקום להכריז על ארגון זה כארגון טרור. יודגש כי התבחינים המוצעים אינם עומדים כל אחד בפני עצמו, אלא מתקיימים יחסי גומלין ביניהם. כך, למשל, ארגון שתרם תרומה כבדת משקל לארגון טרור – עשוי להיחשב לארגון טרור גם אם לא הוכח כי מדובר בפעילות חוזרת. כמו כן, ארגון העוסק בחינוך של ילדים ונערים להזדהות עם ארגון טרור ולתמיכה בו, באופן עקבי, עשוי להיחשב לארגון טרור גם אם נושא זה מהווה נתח קטן מככל פעילותו.

לסעיף קטן (ב)

בסעיף הקטן המוצע נקבעה תקופת תוקפה של ההכרזה הזמנית. הגבלת תקופה זו נדרשת לצורך יצירת ודאות בדבר מעמדו של הארגון, בין אם יימצא כי יש להכריז עליו הכרזה סופית, לפי סעיף 6, ובין אם יימצא שאין מקום לכך, ואז תפקע ההכרזה הזמנית.

על פי המוצע, אם לא הוגשה בקשה לשימוע לפי סעיף 5, בתוך 60 ימים מיום פרסום ההכרזה הזמנית ברשומות, או מתום תקופה ההארכה שניתנה לעניין זה לפי סעיף 5(ד) המוצע – תעמוד ההכרזה בתוקפה לתקופה של 30

(א) הכריז שר הביטחון הכרזה זמנית לפי הוראות סעיף 4, רשאי ארגון הטרור שאליה מתייחסת ההכרזה, או חבר באותו ארגון, להגיש לשר, בכתב, באמצעות הוועדה המייעצת, את טענותיו לעניין ההכרזה בטרם קבלת החלטה בדבר הכרזה סופית לפי סעיף 6.

(ב) במסגרת הטענות בכתב לפי סעיף קטן (א) יפרט הטוען את כל העובדות הנוגעות לעניין ויצרף את המסמכים שבידיו.

(ג) טענות בכתב לפי סעיף קטן (א) יוגשו בתוך 60 ימים מיום פרסום ההודעה על ההכרזה הזמנית, ברשומות, לפי סעיף 18(א).

(ד) על אף הוראות סעיף קטן (ג), רשאי שר הביטחון להאריך את התקופה האמורה באותו סעיף קטן, אם טרם הכריז הכרזה סופית לפי סעיף 6, ובלבד שהוגשה לו בקשה מנומקת לכך ומתקיים אחד מאלה:

- (1) שר הביטחון שוכנע כי העיכוב בהגשת הבקשה היה משום שהמבקש לא ידע על ההכרזה הזמנית מטעמים שאינם תלויים בו, ובלבד שהבקשה הוגשה בתוך 30 ימים מיום שההכרזה הזמנית הובאה לידיעתו;
- (2) שר הביטחון מצא כי הדבר מוצדק מטעמים מיוחדים אחרים שיירשמו.

ד ב ר י ה ס ב ר

איסור מימון טרור – יראו את ארגון הטרור כאילו הוכרז עליו בהכרזה סופית, לפי סעיף 6 המוצע.

את הטענות בכתב רשאי להגיש, כאמור, חבר בני אדם שהוכרז עליו שהוא ארגון טרור לפי סעיף 4 המוצע, וכן רשאי להגיש את הבקשה חבר בארגון טרור שהוכרז כאמור, וזאת בשל ההשלכות שעשויות להיות להכרזה עליו עצמו, כחבר בארגון הטרור. על פי המוצע לא יתאפשר לגורם אחר שאינו ארגון הטרור המוכרז או חבר בו, להגיש טענות בכתב נגד עצם ההכרזה. זאת משום שהנטל להוכיח כי אין בסיס להכרזה מוטל על הגורם המוכרז, ואילו גורם חיצוני אינו בעל מעמד מתאים לנקוט עמדה בשאלה אם פעולותיו של הארגון עולות כדי הגדרתו כארגון טרור אם לאו. ככל שצד שלישי עלול להיפגע ישירות מהכרזה (למשל בשל אינטרס קנייני שיש לו) – הרי שבמסגרת פרקים ו' וז' להצעת החוק, שבהם הוסדרו סמכויות התפיסה והחילוט של רכוש ארגון טרור – נקבעו הגנות נרחבות על עניינו של "טוען לזכות ברכוש" אשר יוכיח כי יש לו זכות לגיטימית ברכוש הארגון, ובמסגרת זו הוא רשאי להציג את טענותיו.

על פי המוצע, הבקשה לשימוע תוגש באמצעות הוועדה המייעצת, שתפקידה בהקשר זה הוסדר בסעיף קטן (ה).

לעניין זה יצוין כי גם סעיף 83.05(2) עד (5) לחוק הקנדי מאפשר לארגון שהוכרז להגיש בקשה בכתב לשר לביטחון הפנים, והלה יכריע אם יש יסוד סביר להמליץ על הסרת הארגון מרשימת הארגונים המוכרזים. אם השר אינו מקבל החלטה בבקשה בתוך 60 ימים ממועד הגשתה, ייחשב הדבר כאילו המליץ להשאיר את הארגון ברשימת הארגונים המוכרזים. בתוך 60 ימים ממועד קבלת החלטת השר, הארגון יכול לפנות לבית המשפט, לשם קיום ביקורת שיפוטית על ההחלטה.

סעיף 5 מוצע לאפשר לחבר בני אדם שפורסמה לגביו הכרזה זמנית לפי סעיף 4 וכן לחבר בארגון שהוכרז כאמור, להגיש לשר, בכתב, את טענותיו לעניין ההכרזה, בטרם תתקבל החלטה בדבר הכרזה סופית על הארגון. כפי שהובהר לעיל, בדברי ההסבר לסעיף 4 המוצע, הליך זה מחליף למעשה את זכותו של הארגון להישמע על ידי הגורם המינהלי המקבל את ההחלטה לפני ההכרזה. לעניין זה יצוין כי תקנות ההגנה וכן פקודת מניעת טרור אינן כוללות הסדר בעניין עיון חוזר או שימוע במסגרת ההכרזות הנעשות מכוחו. ההסדר המוצע מתחייב מעקרויות המשפט המינהלי, בדבר זכותו של מי שנפגע מפעולת הרשות המינהלית להישמע על ידה. ראו לעניין זה את דברי השופט מלץ בע"א 197/89 הסתדרות אגודת ישראל בארץ-ישראל נ' שורץ, פ"ד מה(3) 320, 324, שלפיהם "הכלל הבסיסי לעניין זכות הטיעון במישור המינהלי הינו, כי כל אימת שאדם עלול להיפגע פגיעת גוף, רכוש, מקצוע או מעמד על ידי החלטת רשות מינהלית, חייבת זו לאפשר לו להשמיע את טענותיו".

מובהר כי ההסדר בסעיף זה לעניין האפשרות להגשת טענות בכתב כנגד ההכרזה הזמנית, מתייחס רק להכרזות שנעשו לפי החוק המוצע, ולא להכרזות שנעשו קודם לחקיקתו של חוק זה על פי פקודת מניעת טרור או תקנות ההגנה. זאת, מאחר שהמועד הרלוונטי להגשת בקשה לשימוע, לפי המוצע, הוא בסמוך לאחר ההכרזה, והוא מאפשר בחינה מיידית של התשתית הראייתית להכרזה, לאור טענותיו של המבקש. על כן אין זה רלוונטי להכרזות אלה. לגבי ארגונים שהוכרזו בעבר, יחול סעיף 7 המוצע – המאפשר הגשת בקשה לביטול ההכרזה גם בחלוף זמן רב ממועד ההכרזה. בהתאם לכך, בהוראות המעבר שנקבעו בסעיף 134 המוצע, נקבע כי לגבי הכרזות שנעשו קודם לחקיקתו של החוק המוצע, לפי פקודת מניעת טרור או חוק

(ה) (1) הוועדה המייעצת תדון בטענות בכתב לעניין הכרזה זמנית שהוגשו לה לפי סעיף קטן (א) ורשאית היא לשם כך לזמן לפנייה את מי שהגיש את הטענות כאמור, ותיתן את המלצתה לעניין ההכרזה סופית, ובלבד שלא תיתן המלצה כאמור אלא לאחר שנתנה לראש רשות הביטחון שלבקשתו ניתנה ההכרזה, הזדמנות לטעון את טענותיו.

(2) הוועדה המייעצת תמסור לשר הביטחון את המלצתה המנומקת לעניין ההכרזה הסופית, בצירוף המידע שהוצג לפנייה לצורך גיבוש המלצתה כאמור, וזאת בהקדם האפשרי ולא יאוחר מתום 60 ימים ממועד סיום דיוניה, ואולם היא רשאית, מנימוקים מיוחדים שיירשמו, להאריך את התקופה האמורה בכל שהדבר דרוש לה לצורך גיבוש המלצתה.

6. הכריז שר הביטחון בהכרזה זמנית לפי סעיף 4 כי חבר בני אדם הוא ארגון טרור, והוגשו טענות בכתב לפי סעיף 5, רשאי הוא להכריז עליו כאמור, בהכרזה סופית, אם שוכנע, לאחר שעיין בטענות שהוגשו ובהמלצת הוועדה המייעצת שניתנה לפי סעיף 5, כי מתקיים באותו חבר בני אדם האמור בסעיף 3(א)(1) או (2), ובלבד שיכריז הכרזה סופית כאמור בתוך 30 ימים ממועד קבלת המלצת הוועדה המייעצת; לא הוגשו טענות בכתב בתוך התקופה להגשתם לפי סעיף 5, רשאי שר הביטחון להכריז הכרזה סופית כאמור, בתוך 30 ימים מתום התקופה האמורה.

ד ב ר י ה ס ב ר

בתנאים שנקבעו בסעיף 3(א)(1) או (2) להכרזה עליו כארגון טרור.

נוכח משקלה של הכרזה על ארגון טרור והשלכותיה, מוצע לקבוע רף גבוה כבסיס להחלטת שר הביטחון. על שר הביטחון להיות משוכנע, על סמך הראיות שהובאו לפניו לעניין זה, כי חבר בני האדם הוא ארגון טרור. ראו לעניין זה בג"צ 6897/95 כהנא נ' קרויזר, פ"ד מט(4) 859, 853, שם נאמר כי "אכן, יש מקום להיוזר מאוד לפני שמכריזים על חבר אנשים כי הוא ארגון טרוריסטי... שמא "מרב חרדה לשמירת הדמוקרטיה יתפכו עקרונותיה לתיאורטיים גרידא, ובו־זמנית יתנכרו למשמעויותיה המעשיות ויטילו מראש הגבלות ואיסורים לרוב על החירויות" (ע"ב 2/84 ניימן נ' יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת האחת־עשרה, פ"ד לט(2) 225, 277). לכן, על הממשלה לבדוק היטב אם אכן הנסיבות דורשות הכרזה על חבר אנשים שהוא ארגון טרוריסטי".

בסעיף 85.01(1) לחוק הקנדי, למשל, נדרש "יסוד סביר להאמין" (reasonable grounds to believe) כי ארגון עוסק בטרור, לשם הכרזה עליו כארגון טרור. ביטוי זה משקף, על פי המקובל בחקיקה בישראל, רף ראיתי מעט נמוך יותר. על כן נבחר, בלשון הסעיף המוצע, רף ראיתי גבוה יותר כאמור.

לעניין המועד להכרזה הסופית, מוצע לקבוע כי השר רשאי להכריז על ארגון טרור אם חלף המועד להגשת בקשת שימוע, ולא הוגשה בקשה כאמור, או – אם הוגשה בקשה לשימוע – לאחר השלמת ההליכים הקשורים בכך, בהתאם לסעיף 5 המוצע, אך לא יאוחר מתום 30 ימים ממועד קבלת המלצת הוועדה המייעצת בעניין. כאמור לפי סעיף 4(ב) (2), אם לא הכריז שר הביטחון על ארגון הטרור בהכרזה סופית בתוך התקופה האמורה – תפקע ההכרזה הזמנית.

בסעיף קטן (ג) המוצע, מוצע להגביל את אפשרות הגשת הבקשה לשימוע ל־60 ימים ממועד פרסום ההכרזה הזמנית, זאת כדי לתחום את התהליך ולאפשר השלמת ההכרזה לפי סעיף 6. עם זאת, בסעיף קטן (ד) המוצע, מוצע לקבוע כי שר הביטחון רשאי לאפשר הגשת בקשה גם לאחר המועד האמור, אם שוכנע כי המבקש לא ידע על ההכרזה הזמנית, ובלבד שהגיש את הבקשה בתוך 30 ימים מיום שנודע לו עליה, או אם מצא שר הביטחון כי הדבר מוצדק, מטעמים מיוחדים אחרים שיירשמו, והכול – בתנאי שטרם הוכרז על ארגון הטרור לפי סעיף 6. אם כבר הושלמה ההכרזה הסופית על ארגון הטרור – הדרך לתקוף את ההכרזה היא באמצעות הגשת בקשה לביטול ההכרזה לפי סעיף 7 המוצע.

בסעיף קטן (ה) המוצע נקבעו הוראות לעניין הוועדה המייעצת. בהתאם להסדר המוצע, על הוועדה המייעצת לגבש את המלצתה לאחר שדנה בטענות המבקש, בכתב או בעל פה, ולאחר ששמעה גם את ראש רשות הביטחון, שהוא הגורם שיוזם את בקשת ההכרזה מלכתחילה, ובידו הראיות המבססות את טענותיו. על הוועדה להעביר את המלצתה לשר הביטחון לצורך קבלת החלטה, בתוך המועד שנקבע בסעיף. הגבלת התקופה, בהקשר זה, נקבעה מתום דיוני הוועדה, שכן התמשכות דיוני הוועדה תלויה לא רק בה, כי אם גם במבקש עצמו (ר' הרחבה לעניין מינוי הוועדה ותפקידיה בדברי ההסבר לסעיף 14).

סעיף 6 לאחר שהכריז שר הביטחון על ארגון טרור בהכרזה זמנית, לפי סעיף 4, ולאחר שהושלמו הליכי השימוע, או לאחר שחלף המועד להגשת בקשה לשימוע – ניתן להשלים את התהליך ולהכריז על ארגון הטרור בהכרזה סופית, אם שוכנע שר הביטחון, לאחר שעיין בכל החומר הנוגע לעניין, כי הארגון עומד

(א) ארגון טרור שהוכרז עליו בהכרזה סופית לפי סעיף 6, רשאי להגיש לשר הביטחון, באמצעות הוועדה המייעצת, בכל עת, בקשה בכתב, לביטול ההכרזה, בהתקיים כל אלה:

(1) הארגון לא ביצע עבירת טרור ולא פעל במטרה לאפשר או לקדם ביצוע עבירת טרור או במטרה לאפשר או לקדם פעילותו של ארגון טרור אחר, במשך חמש השנים שבתכוף לפני הגשת הבקשה;

(2) קיימת הסתברות גבוהה כי הארגון לא ישוב לעסוק בפעילות טרור כאמור בפסקה (1);

(3) הארגון הודיע בפומבי כי שינה באופן מהותי את דרכיו וכי הוא מגנה את דרך הטרור.

(ב) בבקשה לביטול הכרזה לפי סעיף זה יפרט המבקש את כל העובדות שעליהן הוא מבסס את בקשתו ויצרף את המסמכים שבידיו הנוגעים לעניין.

(ג) (1) הוועדה המייעצת תדון בבקשה לפי סעיף קטן (א), לאחר שנתנה למבקש הזדמנות להשמיע את טענותיו ולהציג לפניו מידע לביסוס טענותיו, בעל פה או בכתב, ולאחר שנתנה לראש רשות הביטחון שלבקשתו ניתנה ההכרזה הזדמנות כאמור.

(2) הוועדה המייעצת תמסור את המלצתה המנומקת בבקשה לפי סעיף קטן (א) לשר הביטחון, בצירוף המידע שהוצג לפניו לצורך גיבוש המלצתה כאמור, וזאת בהקדם האפשרי ולא יאוחר מתום 60 ימים ממועד סיום הדיונים בבקשה, ואולם רשאית היא, מנימוקים מיוחדים שיירשמו, להאריך את התקופה האמורה ככל שהדרר דרוש לה לצורך גיבוש המלצתה בבקשה.

ד ב ר י ה ס ב ר

פעל במטרה לאפשר או לקדם פעילותו של ארגון טרור אחר, הכל – במשך חמש השנים שקדמו להגשת הבקשה. יצוין כי על אף שהספ שנקבע להכרזה על ארגון טרור הוא כי הארגון פועל לביצוע "מעשה טרור או עבירת טרור חמורה" (סעיף 3(א)(1)), הרי שלאחר שהוכרז הארגון, אם הוא מבקש את ביטול ההכרזה – הספ הוא מחמיר יותר, ועליו להוכיח כי לא ביצע כל "עבירת טרור", ולא רק החמורות שבהן.

עוד יצוין כי ההתייחסות לקידום פעילותו של "ארגון טרור אחר" כאמור, מתייחסת בעיקר לפעילותם של "ארגוני המעטפת", כפי שהובהר בדברי ההסבר להגדרה "ארגון טרור" שבסעיף 2 המוצע, אשר יידרשו להוכיח, לצורך ביטול ההכרזה, כי אין בפעילותם עוד כדי לתמוך בפעילותו של ארגון טרור כלשהו.

התנאי השני הוא כי קיימת הסתברות גבוהה שהארגון לא ישוב לעסוק בפעילות טרור כאמור בתנאי הראשון, והתנאי השלישי הוא שהארגון הודיע בפומבי כי שינה באופן מהותי את דרכיו וכי הוא מגנה את דרך הטרור.

בסעיף קטן (ג) המוצע מוסדרת פעילותו של הוועדה המייעצת בהקשר זה, בדומה להסדרתה בסעיף 5(ה) לגבי דיון בטענותיו של ארגון הטרור בעניין ההכרזה הזמנית.

לפי המוצע, הוועדה המייעצת תגבש את המלצתה לגבי הבקשה לביטול ההכרזה, לאחר שנתנה למבקש הזדמנות להשמיע את טענותיו, בעל פה או בכתב, ולאחר שנתנה הזדמנות כאמור גם לראש רשות הביטחון,

יצוין כי לא קיים, על פי הצעת החוק, מנגנון ערעור על החלטת שר הביטחון, שהיא החלטה מינהלית סופית. מי שרואה עצמו נפגע מהחלטת שר הביטחון, רשאי, לאחר שמיצה את ההליכים לפי החוק המוצע, לפנות בעתירה לבית המשפט העליון נגד החלטת שר הביטחון, לבחינת סבירות החלטתו.

סעיף 7 מוצע להסדיר את המנגנון לביטול הכרזה על ארגון טרור, וזאת בדומה להסדר הקבוע בעניין זה לגבי ביטול הכרזה על ארגון זה, לפי סעיף 4 לחוק איסור מימון טרור. בעוד שבקשה לשימוע, לפי סעיף 5 המוצע, ניתן להגיש בסמוך להחלטה להכריז על ארגון טרור הכרזה זמנית, במטרה להביא לשינוי ההחלטה המינהלית ולמנוע באופן מיידי את ההשלכות הרחבות של הכרזה כאמור, הרי שבקשה לביטול הכרזה יכולה להיות מוגשת על ידי הארגון בחלוף זמן, ולאחר שהתרחשו שינויים מהותיים ביחס לארגון הטרור שהוכרז.

לפי סעיף קטן (א), בקשה לביטול ההכרזה תוגש לשר הביטחון באמצעות הוועדה המייעצת, אשר תפקידה, בהקשר זה, פורט בסעיף קטן (ג).

בסעיף קטן (א) המוצע, מפורטים שלושה תנאים להגשת בקשה לביטול ההכרזה, אשר נועדו להבטיח כי לא מתקיימים עוד המאפיינים שהצדיקו את ההכרזה על הארגון כארגון טרור: האחד, כי הארגון לא ביצע עבירת טרור, לא פעל במטרה לקדם ביצוע עבירת טרור וכן לא

(ד) שוכנע שר הביטחון, לאחר שעיין בבקשה לביטול ההכרזה ובהמלצת הוועדה המייעצת בעניין, כי התמלאו התנאים לפי סעיף קטן (א), רשאי הוא לבטל את ההכרזה, ולקבוע בהחלטתו את מועד תחילתו של הביטול; לא שוכנע כאמור – ידחה את הבקשה; החלטת שר הביטחון תינתן בתוך 30 ימים מיום שהובאה לפניו המלצת הוועדה כאמור, ורשאי הוא, מנימוקים מיוחדים שיירשמו, להאריך את התקופה האמורה בתקופות נוספות שלא יעלו על 30 ימים כל אחת.

(ה) עותק מהחלטת שר הביטחון ומנימוקיה יומצא למבקש ולראש רשות הביטחון, ואולם לא יומצאו למבקש חלקים מהחלטת השר הכוללים מידע שלגביו קבעה הוועדה המייעצת, לפי הוראות סעיף 9(א), שהוא מידע חסוי.

(ו) בוטלה הכרזה לפי סעיף זה, ושוכנע שר הביטחון, בתוך שנתיים ממועד ההחלטה על הביטול, כי ההחלטה כאמור ניתנה על יסוד מידע שגוי או כוזב, או כי חבר בני האדם שב לעסוק בפעילות טרור כאמור בסעיף קטן (א)(1), רשאי הוא לבטל את ההחלטה על הביטול, וההכרזה תחזור לתוקפה החל במועד שיקבע השר בהחלטתו.

(ז) אין באמור בסעיף זה כדי לגרוע מסמכותו של שר הביטחון לפי כל דין, לבטל הכרזה על ארגון טרור אם מצא כי קיימים טעמים המצדיקים זאת.

ד ב ר י ה ס ב ר

ההכרזה, כי הארגון שב לעסוק בפעילות טרור, או כי החלטת הביטול נסמכה על מידע שגוי או כוזב שהוצג לפני השר או הוועדה המייעצת, רשאי הוא לבטל את החלטתו הקודמת, וההכרזה על ארגון הטרור תחזור לתקפה החל במועד שיקבע השר, וזאת בלא צורך בהליך הכרזה מחודש לפי סעיף 4.

בסעיף קטן (ז), מוצע להבהיר כי על אף התנאים המפורטים בסעיף קטן (א), המתווה את "דרך המלך" בבקשה לביטול הכרזה, קיימת לשר הביטחון סמכות שירות להורות על ביטול הכרזה גם ביוזמתו, וגם בתנאים אחרים מאלה המפורטים בסעיף קטן (א), וזאת בהתאם להוראת סעיף 15 לחוק הפרשנות, התשמ"א-1981.

מובהר כי בדומה למרבית ההסדרים בחוק המוצע הנוגעים לארגון טרור מוכרז, גם ההסדר בסעיף 7 המוצע יחול על כלל ארגוני הטרור המוכרזים, בין אם ההכרזה עליהם נעשתה על פי החוק המוצע ובין אם נעשתה על פי הדין הקיים לפני תחילתו של החוק המוצע, וזאת, בשונה מההסדר לעניין שימוע לאחר הכרזה זמנית על ארגון טרור, הקבוע בסעיף 5 המוצע, שיחול רק על ארגוני טרור המוכרזים לפי החוק המוצע, מהטעמים שפורטו לעיל בדברי ההסבר לסעיף 5 המוצע. הדבר מעוגן במסגרת הוראות המעבר בסעיף 134 לחוק. להוראה זו חשיבות רבה בעיקר לנוכח הוראת סעיף 19 המוצע, אשר אף הוא חל גם לגבי הכרזות שנעשו לפני תחילתו של החוק המוצע, ואשר קובע כי לא ניתן לתקוף את ההכרזות בבית המשפט במסגרת הליכים משפטיים המתנהלים נגד ארגוני הטרור או חבריהם. הדרך היחידה לביטול הכרזה שניתנה על פי החוק המוצע או הדין שקדם לו, היא באמצעות בקשה לביטול הכרזה לפי סעיף 7 המוצע, או על ידי עתירה לבג"ץ כאמור לעיל.

לצורך הצגת מידע רלוונטי שבידו, בכל הנוגע לבחינת התקיימותם של התנאים המפורטים בסעיף קטן (א), כמו כן נקבע המועד להגשת המלצות הוועדה המייעצת לשר הביטחון. כפי שצוין בדברי ההסבר לסעיף 5(ה) לעיל – הגבלת התקופה, בהקשר זה, נקבעה מתום דיוני הוועדה, שכן התמשכות דיוני הוועדה תלויה לא רק בה, כי אם גם במבקש עצמו.

בסעיף קטן (ד), מוצע לקבוע כי אם שוכנע שר הביטחון כי התמלאו התנאים המפורטים בסעיף קטן (א), לאחר שעיין בבקשה לביטול ובהמלצת הוועדה המייעצת, רשאי הוא לבטל את ההכרזה, והביטול ייכנס לתוקפו החל במועד שיקבע השר בהחלטתו. עוד מוצע לקבוע כי החלטת שר הביטחון תינתן בתוך 30 ימים מיום שהובאה לפניו המלצת הוועדה המייעצת, ואולם רשאי הוא להאריך תקופה זו, בהתאם לאמור בסעיף, מנימוקים מיוחדים שיירשמו.

כאמור לעיל, בדברי ההסבר לסעיף 5, על פי החוק הקנדי, אם החלטת השר ביחס לבקשתו של ארגון להסירו מרשימת הארגונים המוכרזים אינה ניתנת בתוך 60 ימים ממועד הגשת הבקשה, מוחזק השר כמי שהמליץ לדחות את הבקשה. בסעיף המוצע נקבעה רק הגבלה של תקופת גיבוש המלצת הוועדה המייעצת והחלטת השר, כמצוין לעיל, ולא נקבעה כמו בחוק הקנדי ברירת מחדל במקרה שלא גובשה המלצה במועד האמור.

בסעיף קטן (ה) מוצע לקבוע כי החלטת השר ונימוקיה יומצאו למבקש ולראש רשות הביטחון, ואולם מובהר כי מידע חסוי, כהגדרתו בסעיף 9(א), לא יימסר למבקש.

בסעיף קטן (ו) מוצע לקבוע כי החלטתו של שר הביטחון לביטול הכרזה לפי הסעיף המוצע, ניתנת לביטול בתוך שנתיים ממועד ההחלטה. קרי – אם ייווכח שר הביטחון, בתוך שנתיים ממועד ההחלטה על ביטול

הזכאי להגיש טענות בכתב לפי סעיף 5 או בקשה לביטול הכרזה לפי סעיף 7, רשאי, לצורך הגשת הטענות או הבקשה כאמור, לעיין בבקשת ראש רשות הביטחון להכרזה על ארגון הטרור ובהחלטת שר הביטחון בבקשה, ואולם לא יהיה רשאי לעיין במידע שלגביו קבעה הוועדה המייעצת שהוא מידע חסוי לפי הוראות סעיף 9(א), וכן במידע ששר הביטחון והוועדה המייעצת התבקשו שלא להתחשב בו לפי הוראות סעיף 9(ד).

(א) הוועדה המייעצת רשאית, לבקשת ראש רשות ביטחון, לקבוע כי מידע שהוצג לפניה הוא מידע חסוי, ובלבד ששוכנעה כי גילוייו עלול לפגוע בביטחון המדינה, ביחסי החוץ שלה, בשלום הציבור או בביטחונה, או לחשוף שיטות עבודה חסויות, וכי העניין שיש באיגילוייו עדיף מהצורך לגלותו לשם בירור האמת ועשיית צדק (בסעיף זה – מידע חסוי); לצורך קביעה כאמור רשאית הוועדה לעיין במידע ולשמוע מראש רשות הביטחון הסברים לעניין זה, וזאת אף שלא בנוכחות המבקש או בא כוחו.

(ב) הוועדה המייעצת רשאית לעיין במידע חסוי לשם גיבוש המלצתה לפי סעיפים 5(ה) או 7(ג), ולבסס את המלצתה על מידע כאמור, ורשאית היא לשם כך לשמוע מראש רשות הביטחון הסברים לעניין זה כאמור בסעיף קטן (א).

(ג) ביקשה הוועדה המייעצת לבסס את המלצתה כאמור בסעיף קטן (ב) על מידע חסוי שהוצג לה, תודיע למגיש הטענות לפי סעיף 5 או למגיש הבקשה לביטול הכרזה לפי סעיף 7, לפי העניין, על כוונתה לעשות כן, ורשאית היא להעביר לו או לבא כוחו תמצית של המידע החסוי, ככל שניתן לעשות כן בלי לפגוע באינטרס שבשל קבעה, לפי הוראות סעיף קטן (א), כי המידע חסוי.

ד ב ר י ה ס ב ר

רשות ביטחון או עובד בכיר שהוא הסמיך לעניין זה, ובלבד ששוכנעה כי התקיימה אחת העילות המפורטות בסעיף. כמו כן תבדוק הוועדה אם העניין שיש באיגילוייו של המידע עדיף מהצורך לגלותו לשם בירור האמת ועשיית צדק. מובהר כי לצורך קבלת החלטה בעניין זה, רשאית הוועדה לעיין במידע ולקבל לגביו הסברים, גם במעמד צד אחד בלבד.

בהתאם לאמור בסעיפים קטנים (ב) ו-(ג), רשאית הוועדה להסתמך על מידע שנבקע לגביו שהוא מידע חסוי, לצורך גיבוש המלצתה לשר הביטחון, וכן היא רשאית לשמוע הסברים מנציג רשות הביטחון בנוגע למידע זה גם במעמד צד אחד בלבד. ואולם אם ביקשה הוועדה להסתמך על מידע חסוי כאמור עליה להודיע למבקש על כוונתה לעשות כן, ובמידת האפשר תעביר למבקש או לבא כוחו את תמצית המידע החסוי.

על פי סעיף קטן (ד) המוצע, אם קבעה הוועדה המייעצת כי מידע מסוים אינו חסוי, למרות בקשת רשות הביטחון, וראש רשות הביטחון סבור כי חשיפת המידע עלולה לפגוע באינטרס ציבורי חשוב, רשאי ראש רשות הביטחון או עובד בכיר מטעמו לחזור בו מהצגת המידע, ולבקש כי המידע לא יובא בחשבון לצורך גיבוש המלצת הוועדה ולצורך החלטת שר הביטחון בבקשה. ביקש כן ראש רשות הביטחון או העובד מטעמו, על הוועדה יהיה לבחון, במסגרת גיבוש המלצתה לעניין הטענות בכתב שהוגשו בקשר להכרזה הזמנית או לעניין ביטול הכרזה, אם להכרזה יש בסיס מספק גם בלא המידע החסוי, וכן שר הביטחון יבחן זאת, ומידע זה לא יימסר לעיונו של המבקש.

סעיף 8 מוצע לקבוע כי מי שזכאי להגיש טענות בכתב לעניין הכרזה זמנית לפי סעיף 5, או בקשה לביטול הכרזה לפי סעיף 7, יהיה רשאי לעיין בחלקים הגלויים של בקשת ראש רשות ביטחון להכריז על הארגון, וכן בחלקים הגלויים של החלטת שר הביטחון בבקשה זו. זכות העיון נדרשת כדי לאפשר למבקש להתמודד עם הנימוקים שעמדו בבסיס ההחלטה, ולערוך את טענותיו בהתאם. עם זאת, לא יהיה המבקש רשאי לעיין במידע אשר נקבע לגביו, לפי הוראות סעיף 9(א) המוצע, כי הוא חסוי מהטעמים המנויים באותו סעיף. כמו כן, לא יימסר לעיונו מידע שלגביו קבעה הוועדה, על אף בקשת ראש רשות ביטחון, שאין הוא חסוי, ושבהתאם להוראות סעיף 9(ד), ביקש ראש רשות הביטחון או עובד בכיר מטעמו כי המידע לא יילקח בחשבון במסגרת גיבוש המלצות הוועדה והחלטת השר. מאחר שמידע זה ממילא לא יישמש עוד תשתית ראייתית בגיבוש המלצת הוועדה המייעצת או החלטת השר, הרי שאין עוד מקום להציגו למבקש.

סעיף 9 מוצע לקבוע הסדר לעניין הצגת מידע חסוי ושימוש בו במסגרת ההחלטה על הכרזה על ארגון טרור, וכן החלטה בבקשה לביטול הכרזה. הוכחת התקיימותם של התנאים הנדרשים לצורך הכרזה על ארגון טרור נעשית לעתים קרובות תוך הסתמכות, בין השאר, על ראיות שהן רגישות מבחינה ביטחונית, ואשר חשיפתן עלולה לגרום לפגיעה בביטחון המדינה, או להעמיד בסכנה מקורות שמסרו מידע לרשות הביטחון.

אשר על כן, מוצע בסעיף קטן (א) להסמיך את הוועדה המייעצת לקבוע שמידע הוא חסוי, וזאת לבקשת ראש

(ד) קבעה הוועדה המייעצת כי מידע שהוצג לפניה לפי סעיף זה אינו מידע חסוי, ראש ראש רשות הביטחון לבקש מהוועדה כי המידע האמור לא יובא בחשבון לצורך גיבוס המלצת הוועדה והחלטת שר הביטחון לפי סעיפים 5, 6 או 7; ביקש ראש רשות הביטחון כאמור, לא יתחשבו הוועדה והשר במידע האמור, והמידע לא יועבר למבקש ולבא כוחו. (ה) בסעיף זה, "ראש רשות ביטחון" – לרבות עובד בכיר שהוא הסמיכו לכך, ולעניין זה, "עובד בכיר" – קצין משטרה בכיר כהגדרתו בפקודת המשטרה [נוסח חדש]. התשל"א-1971⁸, קצין בצבא ההגנה לישראל בדרגת סגן אלוף ומעלה, או עובד בכיר ברשות ביטחון אחרת, לפי העניין.

סימן ב': הכרזות ועדת השרים על פעיל טרור או על ארגון טרור, בשל קביעה מחוץ לישראל

הגדרות

10. בסימן זה –

"זר", כמפורט להלן, לפי העניין;

- (1) לגבי יחיד – מי שאינו אזרח ישראלי ואינו תושב ישראל;
- (2) לגבי חבר בני אדם – חבר בני אדם שמרכז פעילותו אינו בישראל, ואם הוא תאגיד – מתקיימים בו גם שניים אלה: הוא אינו רשום בישראל והשליטה בו אינה בידי תושב ישראל;
- לעניין הגדרה זו –
- "שליטה" – כהגדרתה בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968⁹, וכל מונח בהגדרה האמורה יפורש לפי החוק האמור;
- "תושב ישראל" – לרבות אדם שמקום מגוריו הוא באזור כהגדרתו בתוספת לחוק להארכת תוקפן של תקנות שעת חירום (יהודה והשומרון – שיפוט בעבירות ועזרה משפטית), התשכ"ח-1967¹⁰, והוא אזרח ישראלי או שהוא זכאי לעלות לישראל לפי חוק השבות, התש"י-1950¹¹, ושאליו מקום מגוריו היה בישראל היה בגדר תושב ישראל;

ד ב ר י ה ס ב ר

סימן ב': הכרזות ועדת השרים על פעיל טרור או על ארגון טרור, בשל קביעה מחוץ לישראל

כללי במסגרת סימן ב' המוצע מוסדר הליך ההכרזה על פעיל טרור זר או על ארגון טרור זה. מדובר בהליכי הכרזה המבוססים על הכרזות המתבצעות בחו"ל. נושא זה מוסדר היום בפרק ב' לחוק איסור מימון טרור, שמוצע לבטלו במסגרת החוק המוצע, ולשלב את הוראותיו, בשינויים מסוימים, בסימן זה.

סעיף 10 להגדרה "זר" – ההגדרה המוצעת מבוססת על ההגדרה הקיימת בפרק ב' לחוק איסור מימון טרור בהקשר זה, בשינויי עריכה קלים.

הסדר דומה לעניין הסתמכות על מידע חסוי, קיים גם בסעיפים 83.05(6) עד (6.1) לחוק הקנדי.

במסגרת ביקורת שיפוטית על החלטת הרשות המינהלית לדחות בקשה של ארגון להסירו מרשימת הארגונים המוכרזים, ראשי השופט לעיין בכל ראייה או מידע הנוגעים לעניין, שלא בנוכחות הארגון המבקש או בא כוחו. זאת, אם השופט סבור שחשיפת המידע תפגע בביטחון הלאומי או תסכן את ביטחונו של אדם. כמו כן נקבע בחוק הקנדי, כי השופט יעביר לידי הארגון המבקש את תמצית המידע שהוא לפניו, כדי ליידע את הארגון באשר לנימוקי ההחלטה בעניינו. זאת, בלי לחשוף מידע, אשר לדעת השופט, יש בגילוייו משום פגיעה בביטחון הלאומי או סיכון לביטחונו של אדם. כמו כן השופט ראוי לסטות מדיני הראיות ולקבל כל ראייה אשר לדעתו היא מהימנה והולמת, ואף לבסס עליה את החלטתו.

⁸ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 17, עמ' 390.

⁹ ס"ח התשכ"ח, עמ' 234.

¹⁰ ס"ח התשכ"ח, עמ' 20; התשס"ז, עמ' 364.

¹¹ ס"ח התש"י, עמ' 159.

“מעשה טרור” – כהגדרתו בסעיף 2, וכן מעשה טרור, מחוץ לישראל, שדיני העונשין של מדינת ישראל אינם חלים לגביו, ובלבד שהמעשה מהווה עבירה הן לפי דיני מדינת ישראל והן לפי דיני המקום שבו נעשה המעשה, או דיניה של המדינה שכלפיה, כלפי תושביה או כלפי אזרחיה כוון המעשה;
 “פעיל טרור” – אחד מאלה:

- (1) אדם הנוטל חלק בביצוע מעשה טרור או המסייע או המסדל לביצוע מעשה טרור;
- (2) אדם הנוטל חלק פעיל בארגון טרור מוכרז.

(1) הכריז גורם מוסמך של מדינה זרה, בעקבות הליכים שננקטו בה לפי דיניה, כי חבר בני אדם זר הוא ארגון טרור, רשאית ועדת השרים, בכפוף לסעיף קטן (ב), להכריז כי אותו חבר בני אדם זר הוא ארגון טרור אם יש לה יסוד סביר להניח כי מתקיים לגביו האמור בסעיף 3(א)(1) או (2), ואולם לענין האמור באותו סעיף תחול ההגדרה “מעשה טרור” שבסעיף 10.

הכרזת ועדת שרים
 על פעיל טרור או
 על ארגון טרור,
 בשל הכרזה מחוץ
 לישראל

(2) הכריז גורם מוסמך של מדינה זרה, בעקבות הליכים שננקטו בה לפי דיניה, כי אדם זר הוא פעיל טרור, והיה לוועדת השרים יסוד סביר להניח כי אותו אדם זר הוא פעיל טרור, רשאית היא להכריז כי האדם האמור הוא פעיל טרור; בבואה להפעיל את סמכותה לפי סעיף קטן זה, לגבי אדם שהוא חבר בארגון טרור שהוכרז לפי פסקאות (1) או (3), רשאית ועדת השרים לראות בחברותו בארגון כאמור ראיה לכאורה לכך שהוא פעיל טרור.

(3) הכריזה מועצת הביטחון של האומות המאוחדות או מי שהיא הסמיכה לכך כי אדם זר הוא פעיל טרור או כי חבר בני אדם זר הוא ארגון טרור, רשאית ועדת השרים, בכפוף להוראות סעיף קטן (ב), להכריז על אותו אדם שהוא פעיל טרור או על אותו חבר בני אדם שהוא ארגון טרור.

ד ב ר י ה ס ב ר

או מסייע או מסדל לביצוע מעשה טרור או נוטל חלק פעיל בארגון טרור מוכרז. הגדרה זו נדרשת לצורך הכרזה על אדם זר כפעיל טרור לפי סעיף 9 המוצע.

סעיף 11 הכרזה על ארגון טרור זר או על פעיל טרור זר לפי הסעיף המוצע (להלן – הכרזת חוץ) נעשית על סמך הכרזה קודמת בחו"ל, והיא נעשית על ידי ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי.

מעצם טיבה, נשענת הכרזת חוץ על תשתית ראייתית שונה מהראיות המוצגות לשר הביטחון לצורך קבלת החלטה בדבר הכרזה לפי סימן א' לפרק ב' המוצע (להלן – הכרזת פנים). בעוד שלצורך הכרזה על ארגון בישראל, על שר הביטחון להשתכנע על בסיס מידע ועובדות המובאים לידיעתו כי מדובר בארגון טרור (ראו סעיף 3 המוצע), הרי שלשם הכרזה על אדם זר או על ארגון זר לפי סעיפים קטנים (א)(1) ו-(א)(2) המוצעים, נדרשים שני תנאים: ראשית, מדובר באדם או בארגון אשר הוכרז, בידי גורם מוסמך של מדינה זרה, כפעיל טרור או כארגון טרור (ויובהר, לענין זה, כי הכרזתם כ"ארגון טרור" בחו"ל נעשית, באופן טבעי, בהתאם להגדרת "ארגון טרור" במקום ההכרזה, גם אם ההגדרה אינה זהה להגדרה בחוק המוצע), ושנית, יש לוועדת השרים יסוד סביר להניח כי אכן מדובר

להגדרה “מעשה טרור” – ההגדרה המוצעת מבוססת על ההגדרה “מעשה טרור” בסעיף 2 המוצע, בצירוף ההגדרה “מעשה המהווה עבירה” בסעיף 1 לחוק איסור מימון טרור. על פי ההגדרה המוצעת, “מעשה טרור”, לענין הכרזה על ארגון טרור זר, כולל גם מעשה טרור מחוץ לישראל, שדיני העונשין של מדינת ישראל אינם חלים לגביו, ובלבד שהמעשה מהווה עבירה הן לפי דיני מדינת ישראל והן לפי דיני המקום שבו נעשה המעשה או דיניה של המדינה שכלפיה כוון המעשה. הגדרה זו נועדה להבהיר את ההבדל שבין סימן א' בפרק ב' לחוק המוצע, המתייחס להכרזות על ארגוני טרור הפועלים נגד ישראל, קרי, המבצעים או מקדמים ביצוע של “מעשי טרור”, אשר דיני העונשין של ישראל חלים עליהן, לבין סימן ב' בפרק ב' לחוק המוצע, שעניינו הכרזות על ארגוני טרור הפועלים מחוץ לישראל, והמבצעים או מקדמים ביצוע של מעשי טרור שדיני העונשין של ישראל אינם חלים עליהן. קרי – אין לפעילותם זיקה ישירה לישראל, בהתאם למבחנים שנקבעו בסעיף 13 בחוק העונשין לענין החלת דיני העונשין של ישראל על “עבירות חוץ”.

להגדרה “פעיל טרור” – ההגדרה המוצעת מתאימה להגדרה הקיימת בחוק איסור מימון טרור (“אדם שהוא פעיל טרור”), ועניינה אדם הנוטל חלק בביצוע מעשה טרור

(ב) (1) ועדת השרים לא תכריז, לפי הוראות סעיף קטן (א), כי חבר בני אדם זר הוא ארגון טרור, אם אותו חבר בני אדם הוכרז או עומד להיות מוכרז ארגון טרור לפי סימן א'.

(2) הוכרז כי חבר בני אדם זר הוא ארגון טרור, לפי סעיף קטן (א), ולאחר מכן הוכרז בהכרזה סופית כי הוא ארגון טרור, לפי סעיף 6, תיחשב ההכרזה לפי סעיף קטן (א) בטלה, החל במועד ההכרזה הסופית.

12. הוועדה המייעצת תקיים, אחת לארבע שנים, ביקורת תקופתית על הכרזה לפי סעיף 11, ותבחן אם השתנו הנסיבות או התגלו עובדות חדשות ואם התנאים להכרזה לפי הסעיף האמור עדיין מתקיימים; סברה הוועדה המייעצת כי יש מקום לדון מחדש בהכרזה, תביא את המלצותיה לפני ועדת השרים שתדון בהמלצות ותיתן את החלטתה לפי הוראות סעיף 13; הביקורת התקופתית הראשונה תהיה בתום ארבע שנים ממועד פרסום ההכרזה ברשומות לפי סעיף 18(א).

13. (א) מי שהוכרז עליו, לפי סעיף 11, שהוא ארגון טרור או שהוא פעיל טרור וכן מי שנפגע במישרין מהכרזה כאמור, רשאי להגיש בקשה לביטול ההכרזה לוועדת השרים, באמצעות הוועדה המייעצת.

ד ב ר י ה ס ב ר

קטן (ג) המפורטים, מוצע להבהיר כי שתי ההכרזות אינן יכולות לדור בחפיפה אחת, וכי בכל מקרה קיימת עדיפות להכרזת פנים, הנעשית על פי תשתית ראיתית מלאה, ואשר מבוססת על פעילות הארגון המכוונת נגד ישראל.

סעיף 12 מוצע כי ביחס להכרזת חוץ תיערך ביקורת יוזמה תקופתית, בידי הוועדה המייעצת, בדומה לקבוע בסעיף 5 לחוק איסור מימון טרור. מנגנון הביקורת התקופתית נדרש דווקא ביחס להכרזת חוץ, משום שהיא מבוססת על קביעה שנתקבלה מחוץ לישראל על ידי גורמי חוץ, ובידי רשות הביטחון לא נמצא בהכרח, באופן שוטף, מידע בדבר ביטול ההכרזה, אם נעשה, או על שינוי נסיבות המצדיק את ביטולה. על כן, יש הכרח בפעולת בקרה אקטיבית מצד ישראל, כדי לבדוק אם חל שינוי בנסיבות שהביאו להכרזה זו.

סעיף 13 הסעיף המוצע מבוסס על סעיפים 4 ו-6 לחוק איסור מימון טרור, והוא מאגד את כל הדרכים לביטול הכרזת חוץ.

בסעיף קטן (א) מוסדר הליך הגשת בקשה לביטול ההכרזה. בקשה לביטול הכרזת חוץ יכולה להיות מוגשת בידי מי שהוכרז עליו שהוא ארגון טרור או פעיל טרור, וכן בידי מי שנפגע במישרין מההכרזה. בהקשר זה ניתנה זכות עמידה למי שנפגע מההכרזה, גם אם אינו הגוף המוכרז, וזאת בניגוד לבקשה להליך ביטול הכרזת פנים לפי סעיף 7 המוצע. זאת משום שבחקר הנוכחי מדובר בארגון טרור זר, שאין לו זיקה ישירה לישראל, ועל כן ניתן להניח שבדרך כלל, הארגון עצמו לא יגיש בקשה לביטול ההכרזה בישראל. עם זאת, ההכרזה עשויה לפגוע, בעקיפין, בגורמים אחרים הנמצאים בישראל, ולכן מוצע קבוע בחוק איסור מימון טרור לאפשר גם למי שנפגע במישרין מההכרזה לבקש את ביטולה.

יצוין כי בנוסח הסעיף המוצע לא נכללה הסיפה בסעיף 4(א) לחוק איסור מימון טרור, וזאת מאחר שאין בה

בפעיל טרור או בארגון טרור. לעניין זה, גם בסימן זה, מוצע להבהיר כי "ארגון טרור" כולל גם ארגון הפועל לקדם או לאפשר את פעילותו של ארגון כאמור, וזאת על ידי הפניה לפסקאות (1) ו-(2) בסעיף 3(א) המוצע. בנוסף, לפי סעיף קטן (א) (3) המוצע, לגבי אדם זר או ארגון זר אשר הוכרזו כפעיל טרור או בארגון טרור על ידי מועצת הביטחון של האומות המאוחדות, רשאית ועדת השרים להכריז עליהם גם בלא בדיקה נוספת. זאת – בהתאם לתיקון שהוכנס בשנת 2012 בחוק איסור מימון טרור (תיקון מס' 4), התשע"ב–2012 (פורסם בס"ח התשע"ב, עמ' 510). ההצדקה להסתפקות ברף ראיתי זה, נעוצה בכך שהכרזה לפי הסעיף המוצע מבוססת על קביעה שרירה וקיימת של גורם מוסמך של מדינה זרה, או קביעה של מועצת הביטחון של האו"ם כי מדובר בפעיל טרור או בארגון טרור, לפי העניין. היסוד הראייתי להכרזה בישראל מבוסס בעיקרו על רצינות הליכי ההכרזה בחו"ל ועל עיקרי המידע שעמד בבסיס ההכרזה האמורה. הסעיף המוצע דומה, כאמור, לסעיף 2 לחוק איסור מימון טרור.

מאחר שהחוק המוצע כולל גם הסדרה של הליך הכרזה על ארגון בישראל, לפי סימן א' בפרק ב' המוצע, מוצע, בסעיף קטן (ג) (1), להבהיר כי לא יוכרז על ארגון לפי סימן ב' לפרק האמור, אם הוא הוכרז או עומד להיות מוכרז לפי סימן א', וכן אם הוכרז לפי פקודת מניעת טרור או תקנות ההגנה – לפני חקירתו של חוק זה. זאת – בדומה לקבוע היום בסעיף 2(ד) (1) לחוק איסור מימון טרור.

כמו כן מוצע לקבוע בסעיף קטן (ג) (2) כי אם בוצעה הכרזת חוץ לגבי ארגון טרור ולאחר מכן בוצעה לגביו גם הכרזת פנים, שהיא הכרזה סופית לפי סעיף 6 המוצע, הכרזת החוץ תיחשב בטלה החל במועד ההכרזה הסופית. הסדר זה מצוי באופן חלקי בסעיף 2(ד) (2) לחוק איסור מימון טרור, שבו נקבע כי הכרזת חוץ אינה מונעת הכרזת פנים לאחריה, ואולם בהצעת החוק, במסגרת שני חלקי סעיף

(ב) (1) הוועדה המייעצת תדון בבקשה לפי סעיף קטן (א), לאחר שנתנה למבקש הזדמנות להשמיע את טענותיו ולהציג לפניו מידע לביסוס טענותיו, בעל פה או בכתב.

(2) הוועדה המייעצת תמסור את המלצתה המנומקת בבקשה לפי סעיף קטן (א) לוועדת השרים, בצירוף המידע שהוצג לפניו לצורך גיבוש המלצתה כאמור, וזאת בהקדם האפשרי ולא יאוחר מתום 60 ימים ממועד סיום הדיונים בבקשה, ואולם רשאית היא, מנימוקים מיוחדים שיירשמו, להאריך את התקופה האמורה ככל שהדבר דרוש לה לצורך גיבוש המלצתה בבקשה.

(ג) מצאה ועדת השרים, מיוזמתה, או לאחר שעיניה בבקשה לביטול ההכרזה שהוגשה לפי סעיף קטן (א) ובהמלצת הוועדה המייעצת באותה בקשה שניתנה לפי סעיף קטן (ב), או לאחר שעיניה בהמלצת הוועדה המייעצת כאמור בסעיף 12, כי חדל להתקיים תנאי מהתנאים להכרזה לפי סעיף 11, ובכלל זה כי בוטלה הכרזת הגורם המוסמך מחוץ לישראל כאמור באותו סעיף, שעל בסיסה ניתנה ההכרזה, תבטל את ההכרזה על ארגון טרור או על פעיל טרור שנתנה לפי הסעיף האמור.

(ד) בלי לגרוע מהוראות סעיף קטן (ג), רשאית ועדת השרים, מיוזמתה או לאחר שעיניה בבקשה או בהמלצות כאמור בסעיף קטן (ג), לבטל הכרזה על ארגון טרור או על פעיל טרור שנתנה לפי סעיף 11, אם מצאה כי קיימים טעמים אחרים המצדיקים זאת.

(ה) החלטת ועדת השרים בבקשה לביטול הכרזה שהוגשה לפי סעיף קטן (א), תינתן בתוך 30 ימים מיום שהובאה לפניו המלצת הוועדה המייעצת כאמור בסעיף קטן (ב), ורשאית היא, מנימוקים מיוחדים שיירשמו, להאריך את התקופה האמורה בתקופות נוספות שלא יעלו על 30 ימים כל אחת; עותק החלטת ועדת השרים ונימוקיה יומצא למבקש, ואולם לא יומצאו למבקש חלקים מהחלטת ועדת השרים הכוללים מידע שלגביו קבעה הוועדה המייעצת, לפי הוראות סעיף 9(א), שהוא מידע חסוי.

(ו) בהחלטה על ביטול הכרזה לפי סעיף זה תקבע ועדת השרים את מועד תחילתו של הביטול.

ד ב ר י ה ס ב ר

נוסף על כך בסעיף קטן (ד) מובהר כי לוועדת השרים נתון שיקול דעת בדבר ביטול הכרזות חוץ, מטעמים אחרים. סעיף קטן זה מקביל לאמור בסעיף 6(א) לחוק איסור מימון טרור.

סעיף קטן (ה) קובע כי על ועדת השרים לתת את החלטתה בבקשה לביטול בתוך 30 ימים מיום שקיבלה את המלצת הוועדה המייעצת בעניין, והיא רשאית להאריך תקופה זו מנימוקים מיוחדים שיירשמו. זאת, בשונה מסעיף 4(ד) לחוק איסור מימון טרור, שבו לא נקבע פרק זמן למתן החלטה בנושא.

עוד מובהר בסעיף קטן זה כי המבקש יהיה זכאי לקבל עותק מהחלטת ועדת השרים ונימוקיה, וזאת למעט מידע חסוי, בדומה לקבוע בסעיף 7(ה) לגבי ביטול הכרזות פנים.

בסעיף קטן (ו) מוצע לקבוע כי ועדת השרים, בהחלטתה, תקבע את מועד תחילתו של הביטול, וזאת בדומה לקבוע בסעיף 6(ב) לחוק איסור מימון טרור.

יצוין כי האמור בסעיף 4(ב) לחוק איסור מימון טרור, בדבר טענת בטלות של ההכרזה, מעוגן בסעיף 19 להצעת החוק.

צורך – אין כל הגבלה על מספר הבקשות לביטול הכרזה שניתן להגיש, אם הנסיבות מצדיקות זאת.

בסעיף קטן (ב) מוסדרים סדרי עבודתה של הוועדה המייעצת, בדומה להסדרתם בסעיפים 5(ה) ו-7(ג) המוצעים. בהקשר זה יצוין כי בניגוד לאמור בסעיפים הנזכרים, בבקשה לביטול לפי הסעיף המוצע לא תינתן הזדמנות לשימוע לראש רשות הביטחון, מאחר שההכרזה, במקרים אלה, אינה תוצאה של פנייתו.

בסעיף קטן (ג) מוצע לקבוע כי ועדת השרים תבטל הכרזות חוץ לפי הסעיף המוצע, בין על פי בקשה שהוגשה לה, בין מיוזמתה, ובין על פי המלצת הוועדה המייעצת, בעקבות ביקורת תקופתית שערכה לפי סעיף 12 המוצע, אם מצאה כי תנאי מהתנאים להכרזה חדל מלהתקיים, ובכלל זה – אם בוטלה קביעת המדינה הזרה או מועצת הביטחון שעל בסיסה ניתנה ההכרזה. מובהר כי החלטה כאמור אינה נתונה לשיקול דעתה של ועדת השרים, מאחר שאין עוד הצדקה להכרזה אם תנאי יסודי להכרזה אינו מתקיים עוד. הסדר זה דומה לקבוע בסעיף 4(ג) סיפה לחוק איסור מימון טרור, שבו נקבע כי בנסיבות אלה, על הוועדה המייעצת להמליץ על ביטול ההכרזה.

סימן ג': הוראות כלליות

מינוי הוועדה
המייצעת
ותפקידה

14. (א) שר המשפטים ימנה ועדה מייצעת ובה שלושה חברים והם:

(1) שופט בדימוס של בית המשפט העליון או בית משפט מחוזי, שימונה על פי המלצת נשיא בית המשפט העליון, והוא יהיה היושב ראש;

(2) משפטן הכשיר לכהן כשופט של בית משפט מחוזי, שימונה בהתייעצות עם נשיא בית המשפט העליון;

(3) חבר נוסף בעל ניסיון בתחום הביטחון והמאבק בטרור, שימונה בהתייעצות עם שר הביטחון.

(ב) הוועדה המייצעת תמלא כל תפקיד המוטל עליה לפי הוראות פרק זה, ובכלל זה תמליץ לשר הביטחון ולוועדת השרים, לפי העניין, לגבי הכרזה סופית לפי סעיף 6, ככל שהוגשו טענות בכתב לפי סעיף 5, ולגבי בקשות לביטול הכרזה שהוגשו לפי סעיפים 7 או 13, וכן תמליץ לשר ולוועדת השרים בכל עניין אחר שיביאו לפניה והנוגע לסמכויותיהם לפי פרק זה.

(ג) חברי הוועדה המייצעת שאינם עובדי המדינה דינם כדין עובדי המדינה לעניין חוקים אלה:

ד ב ר י ה ס ב ר

המועמדים לוועדה המייצעת, נועדה להבטיח כי הוועדה תורכב מגורמים משפטיים ומקצועיים מתאימים, בעלי רקע מגוון, אשר יוכלו לבחון יחד באופן מיטבי את ההיבטים השונים הנוגעים להליכי ההכרזה, על השלכותיהם המשמעותיות.

תפקידה של הוועדה המייצעת מנויים בסעיף קטן (ב), והם כוללים בעיקר גיבוש המלצות לשר הביטחון ולוועדת השרים, לפי העניין, בדבר טענות בכתב שהוגשו לאחר הכרזה זמנית, לפי סעיף 5 המוצע, וכן בדבר בקשות לביטול הכרזה, לפי סעיפים 7 או 13, ובכל עניין אחר שיובא בפניה על ידי שר הביטחון או ועדת השרים בקשר עם סמכויותיהם לפי חוק זה. זאת נוסף על כל תפקיד אחר המוטל עליה לפי חוק זה (כגון החלטה על מידע חסוי לפי סעיף 9, ועריכת ביקורת תקופתית לפי סעיף 12).

בסעיף קטן (ג) מוצע לקבוע כי חבר הוועדה המייצעת שאינו עובד המדינה, דינו כדין עובד המדינה לעניין כמה חוקים, כמפורט בסעיף, כאשר הכוונה בעיקר לחוקים שבהם מוטלות מגבלות מיוחדות על עובדי המדינה, וזאת כדי להבטיח כי עבודתו של חבר הוועדה המייצעת לא תהיה מושפעת משיקולים זרים הנוגעים לפעילות אחרת שלו. החוקים שהוחלו על חברי הוועדה המייצעת לפי סעיף זה הם כדלקמן: חוק שירות המדינה (סיוג פעילות מפלגתית ומגבית כספים), התשי"ט-1959, שבו נאסר על עובדי המדינה שנקבע לגביהם שהחוק האמור יחול עליהם, להיות חברים בהנהלת מפלגה או גוף מדיני, להשתתף בגוף בוחר, בהגדרתו בחוק, לעסוק בפעילות מפלגתית בנכסי הציבור ועוד; חוק העונשין, התשל"ז-1977, לעניין עבירות הנוגעות ל"עובד ציבור", חוק שירות הציבור (מתנות), התש"ם-1979, שבו נקבע כי מתנה שהוענקה לעובד הציבור תקום, ככלל, לקניין המדינה לבד מהמקרים

סימן ג': הוראות כלליות

סעיף 14 בהתאם למנגנון הקבוע בחוק איסור מימון טרור לגבי הכרזות חוץ, מוצע להסדיר, במסגרת הצעת החוק, את מינויה ותפקידה של הוועדה המייצעת – הן לגבי הכרזות חוץ והן לגבי הכרזות פנים. הוועדה המייצעת איננה נוטלת חלק בשלב הראשון של הכרזה על ארגון טרור או על פעיל טרור, ובהחלטה הראשונית על הכרזה היא החלטה מינהלית, הנתונה לשר הביטחון – לגבי הכרזת פנים, או לוועדת השרים – לגבי הכרזת חוץ. תפקידה של הוועדה המייצעת בא לידי ביטוי בשלב השני, במסגרת הליכי שימוע (טענות בכתב שהוגשו לפי סעיף 5 המוצע) ובירור בקשות לביטול (שהוגשו לפי סעיפים 7 או 13 המוצעים).

במסגרת הליכי שימוע ובירור בקשה לביטול, נבחן מחדש שיקול דעתו של הגורם שהחליט על ההכרזה, או נבחנות נסיבות חדשות בקשר אליה. שילובה של הוועדה המייצעת בשלב זה מאפשר בדיקה מחודשת, נוכח הבקשות שהוגשו, של התשתית הראייתית שעמדה בבסיס ההכרזה או של השינוי בנסיבות שהתרחש לאחר ההכרזה, וכן מבטיחה את בחינת טענותיו של המבקש על ידי גורם חיצוני, שלא היה מעורב בהליך ההכרזה מלכתחילה.

בסעיף קטן (א) מוסדר מינויה של הוועדה המייצעת, בדומה לקבוע בסעיף 3(א) לחוק איסור מימון טרור, בכפוף לשינויים קלים. על פי המוצע שר המשפטים ימנה ועדה מייצעת ובה שלושה חברים שהם שופט בדימוס של בית המשפט העליון או בית המשפט המחוזי, שימונה לפי המלצת נשיא בית המשפט העליון, משפטן הכשיר לכהן כשופט של בית המשפט המחוזי, שימונה בהתייעצות עם נשיא בית המשפט העליון, וחבר נוסף בעל ניסיון בתחום הביטחון והמאבק בטרור, שימונה בהתייעצות עם שר הביטחון. קביעת הגורמים השונים אשר ישתתפו בבחירת

(1) חוק שירות המדינה (סיוג פעילות מפלגתית ומגבית כספים), התשי"ט-1959;

(2) חוק העונשין, התשל"ז-1977;

(3) חוק שירות הציבור (מתנות), התש"ם-1979;

(4) חוק שירות הציבור (הגבלות לאחר פרישה), התשכ"ט-1969.

15. איסור ניגוד עניינים (א) לא ימונה לחבר הוועדה המייעצת ולא יכהן כחבר בה מי שעלול להימצא, במישרין או בעקיפין, באופן תדיר, במצב של ניגוד עניינים בין תפקידו כחבר הוועדה לבין עניין אישי או תפקיד אחר שלו.

(ב) חבר הוועדה המייעצת יימנע מהשתתפות בדיון ומהצבעה בישיבות הוועדה המייעצת, אם הנושא הנדון עלול לגרום לו להימצא, במישרין או בעקיפין, במצב של ניגוד עניינים בין תפקידו כחבר הוועדה המייעצת לבין עניין אישי שלו, או לבין תפקיד אחר שלו; חבר הוועדה המייעצת לא יטפל במסגרת תפקידו בנושא כאמור, גם מחוץ לישיבות הוועדה המייעצת.

(ג) בסעיף זה –

"עניין אישי" – לרבות עניין אישי של קרובו או עניין של גוף שהוא או קרובו בעלי עניין, בעלי שליטה או נושאי משרה בו;

"קרוב" – בן זוג, הורה, הורה הורה, הורה של בן זוג, ילד, אח או אחות, או בן זוג או ילדו של כל אחד מאלה, לרבות בשל אימוץ, וכן כל אדם אחר שיש לו כלפיו קרבה או זיקה אישית, כלכלית או פוליטית;

"בעל עניין", "שליטה", "נושא משרה" – כהגדרתם בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968.

16. (א) דיוני הוועדה המייעצת יהיו בדלתיים סגורות. דיוני הוועדה המייעצת

(ב) הוועדה המייעצת תנהל פרוטוקול של דיוניה; הפרוטוקולים יהיו חסויים וגילויים יהיה אסור, למעט מידע שהוועדה קבעה, לאחר ששמעה את עמדת ראש רשות הביטחון, כי אין מניעה להביאו לידיעת המבקש או לידיעת הציבור.

(ג) הוועדה תקבע את סדרי עבודתה, ככל שלא נקבעו לפי חוק זה.

ד ב ר י ה ס ב ר

לפי סעיף קטן (א), דיוני הוועדה יתקיימו שלא בנוכחות הצדדים, בהיותם דיונים פנימיים של גוף מינהלי וייערכו בדלתיים סגורות.

לפי סעיף קטן (ב), על הוועדה לנהל פרוטוקול של דיוניה, והפרוטוקולים, ככלל, יהיו חסויים, וגילויים יהיה אסור, למעט מידע כמפורט בגוף הסעיף, אשר ניתן להביאו לידיעת המבקש או לידיעת הציבור.

בהקשר זה יוזכר כי בסעיף 9 המוצע, כאמור לעיל, מוסדר ההליך לקביעה כי מידע שהוצג לפני הוועדה הוא מידע חסוי. מידע שנקבע שהוא חסוי לא יובא לידיעת המבקש, כפי שהובהר בסעיפים (ז), 8 ו-13(ה). עם זאת, ברי כי במסגרת העברת המלצות הוועדה לשר הביטחון, יועבר לעיונו של השר מכלול המידע אשר שימש את הוועדה לצורך גיבוש המלצתה, לרבות מידע חסוי, וזאת – לצורך קבלת ההחלטה הסופית על ידו.

שנקבעו בחוק האמור; וחוק שירות הציבור (הגבלות לאחר פרישה), התשכ"ט-1969, שבו נקבעו איסורים הנוגעים לעיסוקו של עובד ציבור שפרש בתחומים שהיו בטיפולו בעת היותו עובד ציבור. כאמור, מוצע לקבוע כי לעניין ההגבלות הנזכרות יראו את חברי הוועדה המייעצת שאינם עובדי המדינה כעובדי מדינה.

15. מוצע לקבוע הסדרים למניעת ניגוד עניינים של חברי הוועדה המייעצת, וזאת בדומה למודל שנקבע בנושא זה בדברי חקיקה אחרים, כגון סעיפים 9 ו-15 לחוק בתי דין מינהליים, התשנ"ב-1992, סעיף 23 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 וסעיפים 59כד ו-59כז לחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975.

16. בסעיף המוצע נקבעו הוראות בעניין סדרי עבודתה של הוועדה המייעצת. פירוט בדבר תפקידה של הוועדה המייעצת בקשר להליכים לשימוע או לביטול הכרזה מעוגן בסעיפים 5(ד), 7(ג) ו-13(ב), לפי העניין.

¹² ס"ח התשי"ט, עמ' 190.

¹³ ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

¹⁴ ס"ח התש"ם, עמ' 2.

¹⁵ ס"ח התשכ"ט, עמ' 144.

17. (א) הכרזה על ארגון טרור או על פעיל טרור לפי פרק זה תיכנס לתוקפה במועד החלטת שר הביטחון או ועדת השרים, לפי העניין, על ההכרזה כאמור, או במועד מאוחר יותר שיקבעו בהחלטתם, והכרזה כאמור, למעט הכרזה זמנית לפי סעיף 4, תעמוד בתוקפה כל עוד לא בוטלה לפי הוראות פרק זה.
- (ב) הכרזה על ארגון טרור לפי פרק זה תעמוד בתוקפה לגבי אותו ארגון, גם אם שינה את שמו, את סמליו או את מבנהו לאחר ההכרזה.
18. (א) הודעה על הכרזה לפי סעיפים 4, 6 או 11, או על ביטול לפי סעיפים 7(ד) או 7(ו) או פרסום 13, תפורסם ברשומות.
- (ב) שר הביטחון, בהסכמת שר המשפטים, רשאי לקבוע דרכים נוספות על האמור בסעיף קטן (א) להבאת דבר ההכרזה או הביטול, לפי העניין, לידיעת חבר בני האדם שהוכרז עליו שהוא ארגון טרור או לידיעת האדם שהוכרז עליו שהוא פעיל טרור, ולידיעת הציבור.
19. (א) בכל הליך משפטי, לרבות הליך משפטי לפי חוק זה, לא יודקק בית משפט לטענה כי חבר בני אדם או אדם שהוכרז לפי הוראות פרק זה אינו ארגון טרור או פעיל טרור, לפי העניין, או לטענה שעניינה בטלותה של הכרזה על ארגון טרור או על פעיל טרור, וסעיף 76 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984¹⁶, לא יחול לעניין זה.
- (ב) אין בהוראות סעיף קטן (א) כדי לגרוע מסמכות בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק, לפי סעיף 15(ג) ו-7(ד) לחוק-יסוד: השפיטה¹⁷.

ד ב ר י ה ס ב ר

בעתיד בקשר עם ארגון הטרור או עם חבריו. כמו כן לפרסום ההכרזה חשיבות מיוחדת לאור הוראת סעיף 21(א) המוצע, המטילה חובה על כל אדם לדווח למשטרת ישראל על רכוש של ארגון טרור מוכרז, הנמצא בחזקתו או בשליטתו.

בנוסף, בסעיף קטן (ב) מוצע לקבוע כי שר הביטחון, בהסכמת שר המשפטים, רשאי לקבוע דרכים נוספות להבאת דבר ההכרזה או ביטולה, לידיעת הגורמים הנוגעים בדבר ולידיעת הציבור. דרכים נוספות כאמור, נקבעו זה מכבר לפי הוראות סעיף 9(ב) לחוק איסור מימון טרור, וזאת במסגרת תקנה 3 לתקנות איסור מימון טרור (הכרזה על ארגון טרור וזר או על פעיל טרור וזר), התשס"ח-2008, שם נקבעה גם חובת פרסום בעיתונות בכמה שפות, וכן באתר האינטרנט של משרד הביטחון. כמו כן נקבעו בתקנות 4 ו-5 שם, הוראות בדבר המצאת דבר ההכרזה למי שהוכרז עליו, וכן לגורמים שחלה עליהם חובת דיווח לפי החוק האמור.

סעיף 19 מוצע להבהיר, בסעיף קטן (א), כי הכרזה על ארגון טרור או על פעיל טרור לפי הוראות החוק המוצע, מהווה ראייה חלוטה לכך שמדובר בארגון טרור או בפעיל טרור, לפי העניין, וכי בית משפט לא יודקק לטענה בדבר ביטול ההכרזה, או לטענה כי ההכרזה אינה תקפה, למשל במסגרת הליך פלילי נגד אדם המואשם בחברות בארגון טרור, וכיוצא בזה. זאת בדומה לקבוע היום בסעיף 4(ב) לחוק איסור מימון טרור.

קביעה זו מבוססת הן על הצורך בוודאות משפטית ביחס למעמדו של הארגון, כלפי חברי הארגון וכלפי כולי

סעיף 17 הסעיף המוצע עניינו בתוקף הכרזה על ארגון טרור. בסעיף קטן (א) מוצע להבהיר כי הכרזה על ארגון טרור תיכנס לתוקפה ממועד חתימתה על ידי שר הביטחון או ממועד החלטת ועדת השרים, לפי העניין, או ממועד מאוחר יותר שנקבע על ידי בעלי הסמכות בדין, ותהיה בתוקף עד לביטולה. ויובהר כי פרסום ההכרזה ברשומות, הגם שהוא מחויב, לפי סעיף 18 המוצע, אינו תנאי לתקפותה של ההכרזה. לעניין הכרזה זמנית, נקבעו הוראות מיוחדות לגבי תקופת תוקפה, בסעיף 4(ב).

כמו כן נוכח העמימות הארגונית המאפיינת לעתים ארגוני טרור, מוצע להבהיר בסעיף קטן (ב) המוצע, כי הכרזה על חבר בני אדם שהוא ארגון טרור תעמוד בתוקפה לגביו גם אם שינה את שמו, את סמליו או את מבנהו הארגוני. שינויים "קוסמטיים" מעין אלה אין בהם כדי לאיין את ההכרזה, ולא יהיה ניתן לטעון על פיהם כי מדובר בארגון שונה מזה שהוכרז. זאת, בנוסף ובהשלמה למוצע בהגדרה "ארגון טרור" שבסעיף 2 המוצע, ולפיה יראו כל פלג, סניף, סיעה או מוסד של ארגון טרור וכן על כל גוף אחר הכפוף לו, כחלק מארגון הטרור, גם אם הם קרויים בשם אחר.

סעיף 18 בסעיף קטן (א) מוצע לקבוע כי הודעה על הכרזה, לרבות הכרזה זמנית, וכן על ביטול הכרזה, לפי הוראות החוק המוצע, תפורסם ברשומות. פרסומה של ההכרזה חשוב הן כדי לאפשר לארגון או לחבריו לממש את זכותם לטעון נגד ההכרזה או לבקש את ביטולה בהתקיים התנאים המתאימים, והן לצורך הבאת ההכרזה לידיעת כל מי שעשויה להיות לכך השפעה לגביו, לרבות צדדים שלישיים שמצויים או עשויים להימצא

¹⁶ ס"ח התשמ"ד, עמ' 198.

¹⁷ ס"ח התשמ"ד, עמ' 78.

פרק ג': חובות דיווח

חובת דיווח על
רכוש טרור

20. (א) התבקש אדם לעשות פעולה ברכוש במהלך עסקיו או במילוי תפקידו, או בנסיבות שבהן היתה לו אפשרות של ממש לביצוע הפעולה, והיה לאותו אדם חשד סביר שמתקיים אחד מהמפורטים בפסקאות (1) או (2), או עשה אדם פעולה ברכוש, והיה לו במועד עשיית הפעולה או בתוך שישה חודשים מהמועד האמור, חשד סביר כאמור, דיווח על כך למשטרת ישראל, ולעניין זה די שיוכח כי היה לו חשד סביר שמתקיים אחד מהמפורטים בפסקאות (1) או (2) אף אם לא יוכח איזה מביניהם –

(1) הרכוש הוא רכוש של ארגון טרור או שהוא תמורתו הישירה או הרווח הישיר של רכוש כאמור;

(2) יש בפעולה כדי לאפשר, לקדם או לממן ביצוע של מעשה טרור או עבירת טרור חמורה כהגדרתה בסעיף 49, או לתגמל בעבור ביצוע של מעשה או עבירה כאמור.

(ב) דיווח לפי סעיף קטן (א) אינו גורע מחובת הדיווח לפי סעיף 108 ולפי סעיפים 7 או 8 לחוק איסור הלבנת הון.

(ג) דיווח כאמור בסעיף קטן (א) יכול כל מידע הידוע למדווח והנוגע לעניין, ויימסר סמוך ככל האפשר, בנסיבות העניין, למועד שבו היה לאותו אדם חשד סביר להניח כאמור באותו סעיף קטן.

(ד) דרכי הדיווח והמועדים לפי סעיף זה יהיו בהתאם לדרכי הדיווח והמועדים שנקבעו לפי סעיפים 6(ב), 7(ה) או 8א(ה) לחוק איסור הלבנת הון, אלא אם כן קבעו אחרת השרים האמורים באותם סעיפים, לאחר התייעצות כאמור באותם סעיפים.

ד ב ר י ה ס ב ר

שנית בסעיף קטן (ב) מוצע לקבוע כי חובת הדיווח למשטרת ישראל לפי סעיף קטן (א) המוצע, אינה גורעת מחובת דיווח של גופים פיננסיים כאמור בסעיף 108 לחוק המוצע (הזהה לסעיף 48 לחוק איסור מימון טרור) ובסעיפים 7 או 8 לחוק איסור הלבנת הון, ככל שחלה חובת דיווח כזו באותו מקרה. היינו, במקרים שבהם קמות חובות דיווח לפי שלושת הסעיפים הנזכרים, על הגוף הפיננסי לדווח הן לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור והן למשטרת ישראל, וזאת, בשונה מהקבוע היום בסעיף 10(ב) לחוק איסור מימון טרור. לעניין זה, יצוין כי במקביל להצעת חוק זו מגובש תיקון לחוק איסור הלבנת הון הכולל בין השאר תיקון עקיף לסעיף 10(ב) לחוק איסור מימון טרור והמעגל במסגרתו את ההסדר המפורט בסעיף 20(ב) להצעת חוק המאבק בטרור. ככל שיושלם הליך חקיקת התיקון האמור לחוק איסור מימון טרור לפני השלמת הליכי חקיקת חוק המאבק בטרור, הוא יעמוד בתוקפו עד לביטול החוק במסגרת חוק המאבק בטרור, והטמעת הוראות סעיף 10 האמור, בסעיף 20 המוצע.

סעיף 8 לחוק איסור הלבנת הון אינו בתוקף כיום וכניסתו לתוקף מותנית בכניסתו לתוקף של צו שהוצא מכוחו.

בנוסף, הושמט האמור בסעיף 10(ו) לחוק איסור מימון טרור, הקובע כי הוראות הסעיף לא יחולו לעניין אדם שמסר הודעה לפי תקנה 84(א) לתקנות ההגנה, זאת מאחר שחובת הדיווח על רכוש של ארגון טרור מוכרז נקבעה כעת בסעיף 21 המוצע, ומכוחו קמה חובת הדיווח, במקום הוראות תקנות ההגנה האמורות, ומאחר שאין בדיווח על רכוש של ארגון טרור מוכרז, כדי לייתר את הצורך בדיווח על בקשה בדבר ביצוע פעולה ברכוש לפי סעיף 20 המוצע.

עלמא, נוכח השלכותיה ומשמעותה של ההכרזה, והן על העובדה כי ההחלטה על הכרזה נשענת על תשתית ראייתית המאפיינת החלטה מינהלית, קרי, היא כוללת ראיות מינהליות אשר אינן בהכרח קבילות בבית המשפט, ואשר עשויות להיות חסויות בחלקן.

תקיפת החלטתו של שר הביטחון או החלטתה של ועדת השרים יכולה להיעשות בבית המשפט העליון, בשבתו כבית משפט גבוה לצדק, כמובהר בסעיף קטן (ב) המוצע.

פרק ג': חובות דיווח

סעיף 20 בסעיף המוצע נקבעה חובת הדיווח המוטלת על אדם, בקשר לפעולות שנתבקש לעשות ברכוש, בהקשרים המפורטים בסעיף המוצע. זאת במטרה לאפשר מניעה וניטור של פעולות שיש בהן כדי לקדם את פעילותו של ארגון טרור, או ביצוע מעשה טרור או עבירת טרור חמורה.

נוסח הסעיף המוצע תואם את נוסחו של סעיף 10 לחוק איסור מימון טרור, בכמה שינויים: ראשית, מוצע להבהיר, בסעיף קטן (א)(1) המוצע, את היקף חובת הדיווח אשר חלה לגבי "רכוש של ארגון טרור" כהגדרתו המוצעת בסעיף 2 – הגדרה אשר אינה מעוגנת בחוק איסור מימון טרור. כמו כן הובהר בסעיף קטן (א)(2) המוצע, כי חובת הדיווח חלה לגבי פעולה שיש בה כדי לאפשר, לקדם או לממן גם ביצוע של "עבירת טרור חמורה", כהגדרתה בסעיף 49 המוצע, זאת נוסף על "מעשה טרור" – הנזכר כבר בסעיף בחוק איסור מימון טרור, זאת – בהתאם להקשר הרחב של סעיף זה בתוך חוק המאבק בטרור, הקובע מכלול של עבירות טרור ייחודיות.

(ה) הוראות סעיף זה לא יחולו על סוגי פעולות ברכוש או על פעולה מסוימת, אשר לעשייתן ניתן היתר מראש לפי סעיף 35(ד), אלא אם כן צוין אחרת בהיתר.

21. (א) בלי לגרוע מהוראות סעיף 20, כל אדם שברשותו, בחזקתו או בשליטתו רכוש של ארגון טרור מוכרז, ידווח על כך למשטרת ישראל, סמוך לקבלת הרכוש לחזקתו או לשליטתו או מיד לאחר ההכרזה, לפי העניין.

חובת דיווח על רכוש של ארגון טרור מוכרז

(ב) השר לביטחון הפנים, בהתייעצות עם שר המשפטים, יקבע את דרכי הדיווח ומועדי הדיווח לפי סעיף קטן (א).

22. (א) אי-עשיית פעולה ברכוש, מחדל אחר או מעשה שנעשו בתום לב כדי להימנע מעבירה לפי חוק זה, וכן דיווח, גילוי, או אי גילוי שנעשו בתום לב לצורך קיום הוראות חוק זה, ופעולה בהתאם להנחיות משטרת ישראל, אין בהם הפרה של חובות סודיות ונאמנות או של חובה אחרת לפי כל דין או הסכם, ומי שעשה או שנמנע מעשיה כאמור, לא יישא באחריות פלילית, אזרחית או משמעית בשל המעשה או המחל; הוראות סעיף 24(ב) ו-25(ג) לחוק איסור הלבנת הון יחולו לעניין מעשה או מחדל לפי סעיף קטן זה.

(ב) סעיף 25 לחוק איסור הלבנת הון יחול לעניין גילוי ודיווח לפי הוראות חוק זה, בשינויים המחויבים.

פטור מאחריות והגבלות על גילוי ודיווח

פרק ד': עבירות טרור

סימן א': עבירות הקשורות לארגון טרור

23. (א) העומד בראש ארגון טרור או המנהל או המכוון את פעילותו של ארגון טרור, במישרין או בעקיפין, דינו – מאסר 25 שנים.

עמדה בראש ארגון טרור

ד ב ר י ה ס ב ר

למי שפועל בהתאם להנחיות המשטרה לאחר שדיווח בהתאם להוראות החוק. כמו כן, לא יראו בפעולה או במחלל שנעשו בתום לב כאמור, הפרה של חובות סודיות, נאמנות, או חובה אחרת. סעיף זה מכון בעיקרו לגופים פיננסיים או לנותני שירות אחרים.

חובת הדיווח לפי סעיף 20 המוצע חלה במקביל לחובת הדיווח לפי סעיף 21 המוצע. אף שתיתכן חפיפה מסוימת בין שתי החובות, כל אחת מהן משרתת מטרה שונה. בעוד שחובת הדיווח לפי סעיף 21 נועדה לאפשר תפיסה של רכוש ארגון טרור מוכרז, חובת הדיווח לפי סעיף 20 נועדה למנוע עבירות של מימון טרור ולאפשר העמדה לדין בגין.

פרק ד': עבירות טרור

כללי במסגרת פרק ד' המוצע נקבע מכלול של עבירות פליליות המתאפיינות בקשר שלהן לטרור. כיום, למעט מספר מצומצם של עבירות הקבועות בתקנות ההגנה, בפקודת מניעת טרור ובחוק איסור מימון טרור, רוב העבירות הנוגעות לארגוני טרור או למעשי טרור הן עבירות המעוגנות בחוק העונשין, כאשר נסיבותיהן מלמדות עליהן שנעברו במסגרת פעולת טרור, ולהשגת מטרותיהם של ארגוני הטרור. נוכח מאפייניו הייחודיים של הטרור, כמפורט בדברי ההסבר לסעיף 1, וההקשר המשותף לעבירות אלה, הנשענות על בסיס אידיאולוגי מובחן, ומכוונות להשגת מטרות מסוימות, וכן נוכח הצורך במיקוד ההתמודדות עם תופעת פשיעה זו בשים לב למאפייניה המיוחדים – מוצע לקבוע עבירות טרור ייחודיות, הנוגעות להתנהגויות אסורות המאפיינות תחום זה באופן מובהק ועקבי. בנוסף, מוצע לקבוע ענישה מחמירה לעבירה שהיא מעשה טרור, הכול כמפורט בפרק זה.

יצוין כי גם סעיף 83.11 לחוק הקנדי מטיל על גופים פיננסיים מסוימים (כמו בנקים, חברות אשראי וחברות ביטוח) חובה לדווח באופן שוטף אם יש בחזקתם או בשליטתם רכוש של ארגון טרור מוכרז.

סעיף 21 מוצע לקבוע חובת דיווח שתחול על מי שברשותו, בחזקתו או בשליטתו רכוש של ארגון טרור מוכרז. חובת דיווח דומה קיימת בתקנה 84(ה) לתקנות ההגנה, ביחס לרכוש של התאחדות בלתי-מותרת. מאחר שהסדרי ההכרזה בחוק המוצע צפויים להחליף את ההכרזה לפי תקנות ההגנה, ממילא גם חובת הדיווח תחול מעתה לפי סעיף 21 המוצע, ולא לפי תקנות ההגנה. יצוין כי בסעיף 36 המוצע נקבעה הוראה משלימה להוראה זו, על פיה ממועד ההכרזה, אסור לעשות כל פעולה ברכוש הארגון.

גם סעיף 83.1 לחוק הקנדי מטיל על אדם שבחזקתו או בשליטתו רכוש של ארגון טרור, חובת דיווח ביחס לרכוש או ביחס לפעולות ברכוש.

סימן א': עבירות הקשורות לארגון טרור

כללי בסימן א' המוצע נכללות עבירות הקשורות לארגון טרור, ובפרט עבירות הנוגעות להשתתפות בארגון טרור, הן על ידי חברות בו והן על ידי נשיאת תפקיד

סעיף 22 הסעיף המוצע זהה לסעיף 11 לחוק איסור מימון טרור, והוא נועד להעניק פטור מאחריות פלילית, אזרחית או משמעית למי שפועל בתום לב כדי להימנע מעבירה הקשורה למימון טרור או

(ב) נעברה העבירה כאמור בסעיף קטן (א) בקשר לארגון טרור שפעילותו כוללת גם ביצוע עבירה שהעונש הקבוע לה חמור מהעונש הקבוע באותו סעיף קטן, דינו של עובר העבירה – העונש החמור האמור.

מילוי תפקיד ניהולי 24. הממלא תפקיד ניהולי או פיקודי בארגון טרור, או המנהל או המכוון חברי ארגון טרור או פיקודי בארגון טרור לביצוע פעולות במסגרת ארגון טרור, דינו – מאסר 15 שנים.

ד ב ר י ה ס ב ר

קביעה זו חשובה במיוחד לאור האפשרות הקבועה בסעיף 3(א)2 המוצע להכריז על "ארגוני מעטפת" כעל ארגון טרור, קרי – ארגונים שעוסקים גם בפעילות מותרת, שאינה בהכרח מקדמת מעשי טרור, וזאת, כפי שהובהר בדברי ההסבר לסעיף האמור, אם נמצאו ראויים להכרזה כ"ארגון טרור", לאחר בחינת התבחינים המפורטים בסעיף 4(א) המוצע. מי שעומד בראש "ארגון מעטפת" שלא הוכרז כארגון טרור לפי סעיף 3, לא יראו אותו כמי שעבר עבירה לפי סעיף 23, ופעילותו האסורה של הארגון עשויה להביא להעמדה לדין של המעורבים בה, בשל אותה פעילות ספציפית בלבד.

בסעיף קטן (ב) מוצע לקבוע, בדומה להסדר הקבוע בסעיף 2(ג) לחוק מאבק בארגוני פשיעה, כי בנסיבות מסוימות – בהתאם לחומרת הפעילות המבוצעת במסגרת הארגון – העונש בשל עבירה של עמידה בראש ארגון טרור או ניהולו יהיה חמור יותר. העובדה שבמסגרת הארגון מתבצעות עבירות חמורות באופן מיוחד, מהווה נסיבה מחמירה ביחס לעבירה של ניהול הארגון, ורמת הענישה המרבית של ראש הארגון תיקבע בהתאם. יובהר, כי אין המדובר בהטלת אחריות שילוחית על מנהל ארגון טרור בשל ביצוע עבירות בידי חברי הארגון, אלא בהחמרת ענישה המתבקשת מעצם ניהול ארגון אשר זהו סוג הפעילות המבוצעת על ידו.

עבירה דומה נמצאת בסעיף 56 לחוק הטרור האנגלי, הקובע כי המנהל, בכל דרג שהוא, את פעילותו של ארגון המעורב בביצוע מעשי טרור, דינו מאסר עולם. לפי סעיף 102.2 לחוק האוסטרלי, מי שמנהל במתכוון פעילות של ארגון טרור, דינו 25 שנות מאסר. סעיפים 83.22–83.21 לחוק הקנדי קובעים עבירה של מתן הוראות לביצוע פעילות טרור, שדינה מאסר עולם. הוראה לבצע פעילות טרור יכולה להינתן במישרין או בעקיפין, ואין זה משנה אם הפעילות בוצעה, אם ההוראה ניתנה לאדם ספציפי, אם נותן ההוראה יודע מי קיבל את ההוראה, אם נותן ההוראה יודע מה טיבה הספציפי של פעולת הטרור שבוצעה בעקבות הוראותיו וכד'.

סעיף 24 מוצע לקבוע כי נושא משרה בארגון טרור, הממלא תפקיד ניהולי או פיקודי בארגון, שאינם עולים כדי עמידה בראש הארגון, דינו 15 שנות מאסר.

בדומה לעבירה המוצעת, החוק האנגלי אוסר על מילוי כל תפקיד ניהולי בארגון טרור, והחוק הקנדי אוסר על מתן הוראות לביצוע פעילות טרור, כמפורט לעיל.

בכיר במסגרתו. בהקשר זה, מוצע לקבוע מדרג ענישה התואם את ההיררכיה הקיימת בין בעלי התפקידים בארגון, לפי רמת מעורבותו של כל אחד מהם בפעילות הארגון. הגדרת עבירות אלה תואמת בעיקרה את התפיסה העומדת בבסיס הגדרת עבירות מסוג זה בחוק מאבק בארגוני פשיעה.

יובהר, כי לצד סעיפי העבירות בסימן זה, עומדים סעיפים 145 עד 150 לחוק העונשין, שעניינם התאגדות אסורה. אמנם, ישנה חפיפה מסוימת בין סעיפים אלה לבין הוראות שונות בחוק המוצע, אך הסעיפים בחוק העונשין מתייחסים גם לסיטואציות שאינן מתרחשות בהכרח בנסיבות של טרור. כך למשל, סעיף 145 לחוק העונשין המגדיר "התאגדות אסורה" כולל גם ארגון שמטרתו הרס נכס של המדינה, או הטפה לגזענות, והוא עשוי לחול גם לגבי ארגון שאינו עונה להגדרה "ארגון טרור" לפי החוק המוצע. מוצע על כן להשאיר סעיפים אלה בתוקפם ולא לבטלם.

בסעיפים 23 עד 25 להצעת החוק, שבסימן א' המוצע, נקבעו עבירות שעניינן לקיחת חלק בפעילות של ארגון הטרור, כאשר חומרת העבירה נקבעת על פי סוג התפקיד שאותו ממלא הנאשם בארגון הטרור. עבירות דומות קיימות היום בסעיפים 2 ו-3 לפקודת מניעת טרור, בחלוקה שונה מעט, שאינה מבחינה בין בעלי התפקידים השונים בארגון.

סעיף 23 סעיף קטן (א) המוצע קובע כי עמידה בראש ארגון טרור מהווה עבירה פלילית שדינה 25 שנות מאסר. זאת, בלא קשר לסוג העבירות שנעברו על ידי ארגון הטרור. עצם הסיכון הטמון בניהולו של ארגון שמטרתו נוגעת לטרור, כמפורט בהגדרה "ארגון טרור" בסעיף 2 המוצע, מצדיק קביעת רף ענישה גבוה, כמוצע. לעניין זה, גם מי שמנהל או מכוון את פעילות הארגון, במישרין או בעקיפין, עובר עבירה של עמידה בראש ארגון הטרור.

העבירה המוצעת דומה לעבירה המופיעה בסעיף 2(א)1 לחוק מאבק בארגוני פשיעה, ולפיה פעילות בארגון פשיעה כוללת עמידה בראש הארגון או מילוי תפקידים, שיש בהם כדי לנהל, לארגן, לכוון את פעילות הארגון או לפקח עליה.

שלא כמו בסעיף הקבוע בחוק מאבק בארגוני פשיעה, הסעיף המוצע אינו כולל דרישה להוכיח כי הפעילות של הנאשם בארגון הטרור מיועדת לקדם את פעילותו הפלילית של הארגון. זאת, מאחר שמדובר בארגון טרור, שעצם קיומו אסור, גם אם הוא עוסק, בין השאר, בפעילות מותרת, ועל כן כל מעורבות של גורם בכיר, המאפשר את פעילותו של הארגון היא אסורה.

(ב) חבר בארגון טרור הנוטל חלק בפעילות הארגון, או המבצע פעילות בעבור הארגון, בשמו או במטרה לאפשר או לקדם את פעילותו, דינו – מאסר שבע שנים.

(ג) המגייס חבר לארגון טרור, דינו – מאסר שבע שנים; לעניין סעיף קטן זה, דין המשדל אחר להצטרף כחבר לארגון טרור או לקחת חלק פעיל בפעולות של ארגון טרור או בפעולות שנועדו לאפשר או לקדם פעולות של ארגון כאמור – כדין המגייס חבר לארגון טרור.

26. הנותן לארגון טרור שירות או המעמיד לרשותו אמצעים, ויש במתן השירות או בהעמדת האמצעים כאמור כדי לאפשר, לסייע, או לקדם את פעילות הארגון, דינו – מאסר חמש שנים.

מתן שירות או
העמדת אמצעים
לארגון טרור

ד ב ר י ה ס ב ר

פעיל בפעולות הארגון או בפעולות שנועדו לאפשר או לקדם את פעולות הארגון, דינו כדין המגייס חבר לארגון טרור, זאת – גם אם המשדל עצמו אינו חבר הארגון. השוואת עונשו של המשדל לעונשו של המגייס מעמידה את עונשו על שבע שנות מאסר, וזאת – בשונה מהקבוע בסעיף 34 לחוק העונשין, על פיו דין המשדל כדין המבצע העיקרי. בהקשר הנדון, "הביצוע העיקרי" הוא הצטרפותו של האדם המשדל כחבר בארגון הטרור, ועל כן עונשו, לפי סעיף קטן (א), הוא חמש שנות מאסר (אם לא מתקיימות נסיבות סעיף קטן (ב)). החמרה זו מוצדקת בשל השלכותיה החמורות של פעילות המשדל, המסייע במעשיו לחיזוק ארגון הטרור ולהגדלתו.

עבירה דומה קבועה גם בסעיף 102.4 לחוק האוסטרלי והעונש בשלה הוא 25 שנות מאסר. לפי סעיף 83.18 לחוק הקנדי, גיוס אדם כדי שיקבל אימון או כדי שיקדם או יבצע עבירת טרור, נחשב להשתתפות בפעילות של ארגון טרור, שדינה 10 שנות מאסר.

26 סעיף מטרת הסעיף המוצע למנוע סיוע לארגוני טרור, באמצעות מתן שירותים או העמדת אמצעים, שיש בהם כדי לאפשר או לקדם את פעילותם, גם אם השירותים כשלעצמם הם לגיטימיים ואינם ניתנים בידי חברי הארגון עצמם. האיסור לתת שירותים לארגון טרור חל גם על נותני שירות חיצוניים, כגון: חברות מחשבים, רואי חשבון, שירותי הסעה וכד'. זאת מאחר שכל סיוע ושירות הניתנים לארגון הטרור – יש בהם כדי לתמוך בארגון ולסייע לפעילותו, ובכך לאפשר את המשך התקיימותו של הארגון האסור. עם זאת, מובהר כי לפי פרשנותו הסבירה של הסעיף, מתן ייצוג משפטי לארגון בקשר עם הליכים לפי החוק המוצע, כגון ייצוגו במסגרת שימוע בקשר להכרזה, או בהליך לחילוט רכוש – אינו בגדר מתן שירות אסור.

עבירה דומה קיימת בסעיף 12 לחוק האנגלי ובסעיף 102.7 לחוק האוסטרלי, האוסרים על מתן תמיכה לארגון טרור.

25 סעיף מוצע לקבוע מדרג במסגרת עבירה של חברות בארגון טרור, לפי מידת מעורבותו של חבר הארגון בפעילות הארגון (לעניין זה, ראו גם דברי הסבר להגדרת "חבר בארגון טרור" שבסעיף 2 המוצע).

הדרגה הנמוכה ביותר, הקבועה בסעיף קטן (א), היא חברות גרידא בארגון הטרור, גם בלי שהוכחה פעילות אקטיבית של החבר מטעם הארגון. דינה של עבירה זו הוא חמש שנות מאסר.

הסעיף המוצע נועד להחליף, בבוא העת, את ההוראה בתקנה 85(1)(א) לתקנות ההגנה, האוסרת על חברות בהתאגדות בלתי-מוותרת, ובסעיף 3 לפקודת מניעת טרור, הקובע אף הוא עונש של חמש שנות מאסר בשל חברות בארגון טרור.

סעיף 11 לחוק האנגלי קובע עבירה של השתייכות לארגון טרור מוכרז, שהעונש בשלה עומד על עשר שנות מאסר. יודגש, כי בניגוד לחוק האנגלי, הסעיף המוצע אוסר על חברות בכל ארגון טרור, בין שהוכרז ובין שלא הוכרז (אם כי חשוב לציין כי "ארגון מעטפת", כאמור, לא ייחשב כלל כארגון טרור אם לא הוכרז ככזה). גם סעיף 102.3 לחוק האוסטרלי קובע עבירה של חברות מכוונות בארגון טרור, שדינה עשר שנות מאסר. יצוין כי בחוק האנגלי ובחוק האוסטרלי, אין התייחסות לרמת ההשתתפות בפעילות הארגון ואין מדרג ענישה בהתאם.

הדרגה השנייה, הקבועה בסעיף קטן (ב), היא עבירה של חברות פעילה בארגון טרור, היינו נטילת חלק בפעילות הארגון או ביצוע פעילות בעבור הארגון, בשמו או במטרה לאפשר או לקדם את פעילותו. כך, למשל, ארגון אסיפה או כינוס של ארגון טרור מהווה חברות פעילה בארגון. דינו של חבר פעיל כאמור – שבע שנות מאסר.

בסעיף קטן (ג), מוצע לקבוע עבירה של גיוס חבר לארגון טרור. דינו של המגייס חבר, כאמור, הוא שבע שנות מאסר (כדין חבר פעיל בארגון). כמו כן מוצע לקבוע כי המשדל אחר להצטרף כחבר לארגון טרור או ללקיחת חלק

סימן ב': עבירות הקשורות לתמיכה בטרור ולקידום מעשי טרור

27. (א) העושה מעשה שיש בו גילוי של הזדהות עם ארגון טרור, לרבות בדרך של פרסום דברי שבח, תמיכה או אהדה, הנפת דגל, הצגה או פרסום של סמל, או הצגה, השמעה או פרסום של סיסמה או המנון, והכול כשהדבר נעשה בפומבי, דינו – מאסר שלוש שנים.
- (ב) העושה אחד מאלה, דינו – מאסר חמש שנים:

(1) מפרסם קריאה לביצוע מעשה טרור;

(2) מפרסם דברי שבח, הזדהות, תמיכה, אהדה או עידוד, בקשר למעשה טרור, והכול כאשר על פי תוכנו של הפרסום או נסיבות פרסומו יש אפשרות סבירה שיביא לביצוע מעשה טרור או לביצוע עבירת אלימות.

דברי הסבר

בסעיף קטן (ב) נקבע עונש חמור יותר, של חמש שנות מאסר, על התנהגויות שיש בהן הסתה לטרור. עבירה זו מעוגנת כיום בסעיף 27144 לחוק העונשין, שעניינו "הסתה לאלימות או לטרור". עבירה דומה קיימת בתקנה 185 לתקנות ההגנה, בדבר פרסומי התאחדות בלתי-מותרת. במסגרת סעיף 119 להצעת החוק, מוצע לתקן את חוק העונשין כך שהסתה לטרור לא תיכלל במסגרת הסעיף האמור אלא תעוגן בחוק המוצע באופן ייחודי, על פי הקשר הרחב.

בסעיף קטן זה נכללות שתי קטגוריות: בפסקה (1) נאסרת כל קריאה לביצוע מעשה טרור, וזאת – גם בלי מבחן הסתברותי באשר לתוצאות הקריאה. זאת, משום שעצם הקריאה המפורשת לביצוע מעשה טרור, כהגדרתו בחוק המוצע, על מאפייני החמורים, מהווה מעשה חמור, שאין להתיירו בנסיבות כלשהן.

בפסקה (2) נקבע כי פרסום של דברי שבח, הזדהות, תמיכה אהדה או עידוד בקשר למעשה טרור, היא עבירה שעונשה חמש שנות מאסר, וזאת בתנאי שעל פי תוכנו של הפרסום, או נסיבות פרסומו, יש אפשרות סבירה שיביא לביצוע מעשה טרור או עבירת אלימות. יצוין כי המבחן ההסתברותי המוצע, שונה מהמבחן הקבוע בסעיף 27144 לחוק העונשין, שלפיו נדרש כי תתקיים אפשרות ממשית שהפרסום המסית יביא לעשיית מעשה אלימות או טרור, וזאת – בדומה למבחן המוצע בהצעת חוק העונשין (תיקון מס' 91) (איסור קריאה והסתה לאלימות), התשס"ו–2006 (הצעות חוק – הממשלה 239, התשס"ו, עמ' 438). המבחן ההסתברותי המוצע מאזן באופן ראוי בין הצורך למנוע פגיעה בערכים המוגנים על ידי האיסור, לבין הגנה על עקרון חופש הביטוי, וזאת לעומת מבחן האפשרות הממשית, אשר הוא קשה להערכה ולהוכחה, ועל כן אינו מאפשר הגנה מספקת על הערכים המוגנים על ידי האיסור, בשים לב לנוק הצפוי מעצם הפרסום המסית.

עבירה דומה קבועה בסעיף 1 ל-Terrorism Act (c. 11) 2006 האנגלי (להלן – החוק האנגלי מ-2006), האוסר על פרסום שמטרתו לעודד ביצוע או הכנה של מעשה טרור או הסתה לביצוע מעשה טרור. העונש של עבירה זו עומד על שבע שנות מאסר. עם זאת, בשונה מהמבחן ההסתברותי המוצע בסעיף זה, התנאי בחוק

סימן ב': עבירות הקשורות למעשי טרור או למימון טרור

כללי העבירות הקבועות בסימן ב' המוצע מתאפיינות בכך שיש בהן כדי לקדם ביצוע מעשי טרור, כהגדרתם בסעיף 2, ובכלל זה סיוע לפעילותם של ארגוני טרור, בדרכים שונות – הן במסגרת עבירות שעניינן ביטויי הזדהות ותמיכה, הן במסגרת מעשה או מחבל המאפשרים ביצוע מעשי טרור והן על ידי מימון טרור.

מאפייני מעשי הטרור, הן מבחינת מניעיהם והן מבחינת תוצאותיהם, מחייבים התייחסות מחמירה לעבירות אלה, שעל אף שאינן בהכרח בליבת ביצוע מעשי הטרור יש בביצוען כדי לאפשר, לעודד ולהרחיב את פעילות ארגוני הטרור וביצוע של מעשי טרור ואת תוצאותיהם החמורות.

סעיף 27 בסעיף המוצע נכללות כמה התנהגויות, בדרגת חומרה משתנה, שהמשותף להן הוא הבעת תמיכה פומבית בארגון טרור או במעשי טרור. יודגש כי בשל רגישותם של איסורים אלה, אשר יש בהם הגבלה של זכות היסוד לחופש ביטוי, ובשל הזהירות הרבה הדרושה בקביעת הגבול שבין ביטוי מותר לביטוי שהוא אסור, נקבע, בסעיף קטן (ה) המוצע, כי הגשת כתב אישום לפי סעיף זה מותנית באישור היועץ המשפטי לממשלה. יצוין כי סמכות זו אינה ניתנת לאצילה לפי הצעת החוק. זאת, בדומה לקבוע בסעיף 144 לחוק העונשין, בקשר לעבירות הסתה על פי החוק האמור.

בסעיף קטן (א) מוצע לקבוע עונש של שלוש שנות מאסר על עבירה של גילוי הזדהות פומבית עם ארגון טרור, לרבות בכמה דרכים המפורטות בגוף הסעיף. סעיף זה מחליף את סעיף 104 לפקודת מניעת טרור. הסעיף נועד למנוע עידוד והבעת תמיכה גלויה בארגון טרור, בשל העובדה שפעילות כאמור, גם אם לא נלווה לה באופן מיידי ביצוע מעשי טרור או עבירות אחרות, יוצרת תשתית להמשך פעילותו של ארגון טרור, ומאפשרת את המשך קיומו ופעולתו תוך התבססות על הרחבת התמיכה הציבורית בו ובפעילותו.

עבירה דומה מצויה גם בסעיף 13 לחוק האנגלי, שלפיו אדם הלוש בגד או מציג דבר מה בפומבי, באופן או בנסיבות שיש בהם כדי לעורר חשד סביר כי הוא חבר או תומך בארגון טרור מוכרז, דינו – שישה חודשי מאסר.

(ג) העושה אחד מאלה, דינו – מאסר שנתיים:

(1) מחזיק, לשם הפצה, פרסום האסור לפי הוראות סעיפים קטנים (א) או (ב);

(2) נותן שירות לשם הכנה, הפצה, ייצור, או פרסום של פרסום האסור לפי הוראות סעיפים קטנים (א) או (ב).

(ד) פרסום דין וחשבון נכון והוגן על הפרסום האסור לפי הוראות סעיפים קטנים (א) או (ב), אינו מהווה עבירה לפי סעיף זה.

(ה) לא יוגש כתב אישום לפי סעיף זה אלא באישור היועץ המשפטי לממשלה.

28. (א) הנותן שירות לאחר או המעמיד אמצעים לרשותו, כמפורט להלן, בנסיבות שבהן יש יסוד סביר לחשד שיהיה בכך כדי לסייע לאותו אדם לבצע מעשה טרור או להימלט מהדין לאחר ביצוע מעשה כאמור, דינו – מאסר שנתיים:

(1) מתן שירות הסעה או העמדת מקום לינה, שהייה או מסתור לרשותו של אחר או העמדת אמצעים כדי להשיג מקום לינה, שהייה או מסתור;

ד ב ר י ה ס ב ר

בסעיף קטן (ד) מוצע לקבוע, כי פרסום דין וחשבון נכון והוגן על הפרסום האסור לפי סעיף קטן (ב) לא יהווה עבירה לפי סעיף זה. זאת, בדומה לקבוע בסעיף 144ג לחוק העונשין.

כאמור לעיל, בסעיף קטן (ה) מוצע לקבוע כי כתב אישום בשל עבירה לפי הסעיף המוצע יוגש רק באישור היועץ המשפטי לממשלה, וזאת – בדומה לקבוע בסעיף 144ד לחוק העונשין.

סעיף 28 מוצע לקבוע עבירה של העמדת אמצעים המסייעים לביצוע עבירת טרור, בדומה לאיסור הקבוע בתקנה 64 לתקנות ההגנה, בדבר מתן מקלט, שהעונש המוצע בשלה עומד על שנתיים מאסר.

החקיקה הישראלית כוללת כמה הוראות נוספות הדומות לעבירה המוצעת: סעיף 31 לחוק העונשין, בדבר אחריותו הפלילית של המסייע לביצוע עבירה, סעיף 260 לחוק העונשין, האוסר על סיוע לאחר מעשה וקובע עונש של שלוש שנות מאסר, אם הסיוע ניתן ביחס לעבירה מסוג עוון או פשע, וסעיף 498 לחוק העונשין, האוסר על מתן אמצעים לביצוע פשע וקובע עונש של שלוש שנות מאסר בשל הפרת האיסור. כמו כן דומה העבירה המוצעת לעבירת ההלנה, העסקה והסעה שלא כדין, הקבועה בסעיף 12א(א) לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952.

בכל סעיפי העבירות שנזכרו, נדרשת קיומה של מודעות או כוונה מצד מי שעבר את העבירה. בסעיף 31 האמור נדרשת מטרה ("כדי לאפשר את הביצוע..."), בסעיף 260 האמור נדרשת כוונה מיוחדת ("בכוונה שיימלט מעונש...") ובסעיף 498 האמור נדרשת מודעות ("כשהוא יודע שהדבר עלול לשמש... לביצוע פשע..."). לעומת זאת, בסעיף המוצע נקבע מבחן אובייקטיבי, היינו קיומו של יסוד סביר לחשד, כי בהעמדת האמצעים לרשותו של אדם יהיה כדי לסייע לו לבצע עבירה שהיא מעשה טרור או להימלט מהדין לאחר ביצוע עבירה כאמור. ככלל, דינו העונשין ממעטים לקבוע עבירות שהיסוד הנפשי שלהן הוא רשלנות שכן יש בהן משום סטייה מעקרון האשם

האנגלי הוא כי קיימת אפשרות ממשית שהפרסום יובן על ידי הציבור (is likely to be understood) כמעורר, באופן ישיר או עקיף, ביצוע של מעשי טרור.

בחוק הקנדי אין איסור ספציפי על הסתה לטרור, אך בסעיף 319 לחוק ישנו איסור כללי על הסתה לשנאה כלפי קבוצה מובחנת, כאשר סביר להניח שההסתה תגרום להפרת הסדר הציבורי. המפר איסור זה צפוי לעונש של שנתיים מאסר.

בסעיף קטן (ג) נקבע איסור על החזקת פרסום אסור לשם הפצה, ואיסור על מתן שירות לשם הכנה, הפצה, ייצור או פרסום של פרסום אסור לפי סעיפים קטנים (א) או (ב).

איסור זה דומה לאיסור הקבוע בסעיף 144ד3 לחוק העונשין, בדבר החזקת פרסום המסית לאלימות או לטרור ולאיסור הקבוע בתקנה 185 לתקנות ההגנה, בדבר החזקת פרסומי התאחדות בלתי-מוותרת. העונש הקבוע בסעיף 144ד3 לחוק העונשין הוא שנת מאסר אחת, ואילו העונש המוצע בסעיף זה עומד על שתי שנות מאסר, נוכח הסיכון הטמון במעשה טרור, ובכל התנהגות שיש בה כדי לעורר מעשי טרור, המצדיק את החמרת הענישה. גם בעניין זה, כמו בעניין עבירת הפרסום עצמה, כאמור, מוצע בסעיף 119 למחוק את ההתייחסות לפרסום הנוגע לטרור בחוק העונשין, ולייחדו לחוק המוצע.

סעיף 2 לחוק האנגלי מ-2006 אוסר על הפצה, חלוקה, מכירה, השאלה, הצעה למכור או להשאל, מתן שירות לשם הפצה, או החזקה של פרסומים, במטרה לעודד ביצוע או הכנה של מעשה טרור או הסתה לביצוע מעשה טרור. העונש בשל עבירה זו הוא שבע שנות מאסר.

יובהר, כי להבדיל מסעיף 26 המוצע, העוסק במתן שירות לארגון טרור, סעיף זה מתייחס למתן שירות לצורך פרסום אסור גם כשמדובר ביוזמה פרטית, ואינו כולל דרישה כי השירות יינתן לארגון טרור דווקא.

(2) העמדת כסף, מזון, בגדים, אמצעי תקשורת, מסמכים, כלי תחבורה, דלק, מקרקעין או מבנה, לרשותו של אחר.

(ב) לענין סעיף זה, אין נפקא מינה אם מתן השירות או העמדת האמצעים כאמור בסעיף קטן (א) נעשו בתמורה או שלא בתמורה, ואם בוצע מעשה הטרור, כאמור בסעיף קטן (א), אם לאו.

מי שהיה בידו מידע שעורר בו חשד ממשי כי עומדת להתבצע עבירה מסוג פשע שהיא מעשה טרור או כי נעברה עבירה כאמור, ולא פעל באופן סביר כדי למנוע את עשייתה, את השלמתה או את תוצאותיה, או כדי לסייע לגילוי זהותו של מי שעומד לבצע את העבירה כאמור, לפי הענין, דינו – מאסר שלוש שנים; לענין סעיף זה, יראו את מי שמסר את המידע שברשותו לרשות ביטחון בהקדם האפשרי כמי שפעל באופן סביר.

אי-מניעת
מעשה טרור

29.

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 29 מוצע לקבוע, כי כאשר היה בידי אדם מידע שעורר בו חשד ממשי כי בוצעה או עומדת להתבצע עבירה מסוג פשע שהיא מעשה טרור, והוא לא פעל באופן סביר כדי למנוע את עשייתה, השלמתה, או את תוצאותיה, או כדי לסייע לגילוי זהותו של מי שעומד לבצע עבירה כאמור – דינו שלוש שנות מאסר. מובהר, בהקשר זה, כי מסירת מידע בנושא לרשות ביטחון, כהגדרתה בחוק, מהווה "פעולה סבירה" לענין זה.

סעיף 262 לחוק העונשין קובע עבירה של אי-מניעת פשע, ולפיה מי שידע כי פלוני זומם לבצע עבירה מסוג פשע, ולא נקט את כל האמצעים הסבירים למנוע את עשייתה או השלמתה, דינו שנתים מאסר. סעיף 95 לחוק העונשין קובע עבירה של חיפוי על עבירה, ולפיה מי שידע כי בוצעה או עומדת להתבצע עבירה לפי פרק ז' לחוק העונשין, שעונשה 15 שנות מאסר או יותר, ולא פעל באופן סביר כדי למנוע את עשייתה, השלמתה או תוצאותיה, דינו שבע שנות מאסר.

בע"פ 3417/99 הר-שפי נ' מדינת ישראל, פ"ד נה(2) 735, 765-766, קבע השופט חשין כי מושג הידיעה בסעיף 262 האמור אינו כולל עצימת עיניים, כך שאין די בחשד כי אחר מתכנן לבצע פשע כדי להטיל אחריות בשל אי-מניעת פשע. פרופ' מרדכי קרמניצר ביקר את פסק הדין בטענה כי יש להחיל את הכלל בדבר עצימת עיניים גם על האיסור של אי-מניעת פשע. לדבריו, "במצאות שבה טרור מתאבדים איננו חיווין נדיר, קשה להניח כי הפסיקה היתה מוכנה לפטור מאחריות פלילית אדם (לרבות קרוב משפחה) שחשד בדבר מזימה לבצע פיגוע התאבדות, נמנע מלברר את החשד וגם נמנע מלדווח על אודותיו" (מרדכי קרמניצר "החובה להלשין או החובה לדווח – על העבירה של אי-מניעת פשע" המשפט 20, 26, 33-37 (2005)). עם זאת, מבקר פרופ' קרמניצר את הנוסח הרחב של סעיף 262, אשר תובע נקיטת כל האמצעים הסבירים כדי למנוע כל פשע, גם אם מדובר בפשע שאינו מן החמורים ביותר. לדעתו, יש להגביל את החובה רק לדיווח למשטרה או לקורבן המיועד, ולא לדרוש את נקיטת כל האמצעים הסבירים למניעת הפשע. כמו כן יש להטיל את חובת הדיווח, לדעתו, רק ביחס לפשעים חמורים העומדים להתבצע ולהגבילה למצבים שבהם קיימת תכנית קונקרטית ואופרטיבית לביצוע פשע חמור.

העומד בבסיס האיסור הפלילי (ר' לענין זה ש"ז פלר, יסודות בדיני עונשין, התשמ"ד, עמ' 43). עם זאת, במקרה זה ההצדקה לכך נעוצה בסיכון הרב לציבור בביצוע עבירה שהיא מעשה טרור, המצדיק קביעת סף גבוה יותר שיכוון התנהגות וימנע שיתוף פעולה של גורמים מהציבור בסיוע למעשי טרור או בהימלטות מהדין לאחריו. וזאת, לרבות בדרך של הטלת חובה על אדם להימנע ממתן שירות או העמדת אמצעים בנסיבות שבהן יש יסוד לחשד כי הדבר יסייע לביצוע מעשה טרור או להימלטות מן הדין לאחר ביצוע עבירה כאמור. ארגוני טרור, לפי טיבם, פועלים בקרב האוכלוסייה האזרחית ומקבלים ממנה תמיכה וסיוע, לפני ביצוע עבירות טרור ואחריות (ראו לענין זה את האמור בהגדרה "ארגון טרור"). אחת הדרכים להתמודד עם פעילות של ארגוני טרור ומבצעי מעשי טרור היא על ידי הרתעת האוכלוסייה האזרחית מכל סוג של תמיכה בהם, וזאת על בסיס אמות מידה אובייקטיביות. כך ניתן לכוון לנקיטת אמצעי זהירות קפדניים יותר על ידי הציבור, ביחס לקשרים עם מי שנחזה כשייך לארגון טרור או כמבצע עבירות טרור.

בסעיף קטן (א) המוצע מפורטים האמצעים השונים, אשר העומדת לרשות אדם, בהתקיים יסוד נפשי כאמור, אסורה.

בסעיף קטן (ב) מובהר כי לענין סעיף זה, אחת היא אם הסיוע נעשה בתמורה או שלא בתמורה, ואם בוצע לבסוף מעשה הטרור עצמו אם לאו.

מובן, כי ככל שהעמדת אמצעים לביצוע מעשה טרור עולה כדי סיוע, כהגדרתו בסעיף 31 לחוק העונשין, אזי ניתן להעמיד לדין בעבירה של סיוע לביצוע מעשה טרור לפי סעיף 31 האמור.

הוראה דומה קיימת בסעיף 2339(a) ל-USC האמריקני, האוסר על מתן מחסה או מסתור לאדם, אם ידוע או יש יסוד סביר לחשוד, כי הוא ביצע או עומד לבצע עבירת טרור חמורה, כגון: פגיעה במטוסים, פגיעה ברכוש ממשלתי, שימוש בנשק כימי, ביולוגי או רדיואקטיבי וכו'. העונש בשל עבירה זו עומד על 10 שנות מאסר. כמו כן קיימת הוראה דומה בסעיף 15(3) לחוק האנגלי, האוסר על אדם לתת כסף או רכוש אחר, אם ידוע לו או שיש לו יסוד סביר לחשוד, כי הדבר ישמש למטרות טרור.

30. המאיים לבצע עבירה שהיא מעשה טרור, דינו – מחצית העונש הקבוע לעבירה שאיים בביצועה בלא החמרת הענישה הקבועה בסימן ד', או מאסר חמש שנים – לפי הגבוה מביניהם; היתה העבירה שאיים בביצועה עבירה שדינה מאסר עולם חובה, דינו – מאסר 15 שנים.

31. (א) העושה מעשה שיש בו משום הכנה לביצוע עבירה שהיא מעשה טרור, או שיש בו כדי לסייע לאדם אחר להכין עבירה כאמור, במטרה לאפשר, לסייע או להקל על ביצוע עבירה כאמור, דינו – מחצית העונש הקבוע לעבירה שהכין או שסייע להכנת ביצועה, בלא החמרת הענישה הקבועה בסימן ד', או מאסר חמש שנים, לפי הגבוה מביניהם; היתה העבירה שהכין או שסייע בהכנתה עבירה שדינה מאסר עולם חובה, דינו – מאסר 15 שנים.

דבריו הסבר

הרי שלעניין עונשו של המאיים – חישוב העונש המרבי ייקבע לפי העונש על העבירה העיקרית בלא החמרת הענישה, וזאת – במטרה לשמור על מדרג ההולם את חומרת האיום במקרה זה, בשים לב לכך שמדובר, על פי רוב, במצב שבו לא מומש האיום – שכן אילו התממש, היה הנאשם מועמד לדין על ביצוע מעשה הטרור עצמו.

לגבי איום בביצוע עבירה שהעונש עליה הוא עונש של מאסר עולם חובה, ועל כן הוא אינו קצוב, מוצע לקבוע כי עונשו של המאיים יעמוד על 15 שנות מאסר, וזאת – בהתאם לכלל הקבוע בסעיף 29 לחוק שחרור על-תנאי ממאסר, התשס"א-2001 (להלן – חוק שחרור על-תנאי ממאסר). שלפיו תקופת המינימום להמלצה על קציבת עונשו של אסיר עולם היא 30 שנה. לפיכך, מחציתה של תקופה זו יהיה 15 שנות מאסר.

סעיף 31 מוצע לקבוע איסור על מעשה הכנה למעשה טרור. ככלל, מעשי הכנה לדבר עבירה אינם ברי-ענישה. פרופ' ש"ז פלר מסביר בספרו כי הטעם לכך הוא, ש"על אף שמתלווה למעשה ההכנה המחשבה לבצע עבירה פלילית, עדיין אין ביטחון שהמחשבה היא סופית; בין שלב ההכנה לבין שלב הביצוע העבירה עדיין יש מקום לויתור או לחריטה... ועדיף לעודד את האדם להימלך בדעתו. מה גם שמבחינה אובייקטיבית, מעשי ההכנה, כשלעצמם, אינם, בדרך כלל, מסוכנים או מזיקים; הם בדרך כלל, ניטראליים" (ש"ז פלר יסודות בדיני עונשין כרך ב, 49–50 (1987)). הגבול התחתון לאחריות פלילית נמצא, אפוא, בשלב הניסיון לבצע עבירה, המהווה שלב מתקדם יותר בדרך להשלמת העבירה. כאמור בהגדרת הניסיון בסעיף 25 לחוק העונשין, "אדם מנסה לעבור עבירה אם, במטרה לבצעה, עשה מעשה שאין בו הכנה בלבד והעבירה לא הושלמה".

עם זאת, פרופ' פלר מצביע על מקרים מסוימים שבהם מעשה הכנה הוא בגדר עבירה פלילית, כגון: מעשה הכנה לעבירה של פגיעה בריבונות המדינה או בשלמותה, גרימה למלחמה או סיוע לאויב במלחמה (סעיף 100 לחוק העונשין), מעשה הכנה לעבירת ריגול (סעיף 116 לחוק העונשין), מעשה הכנה בחומרים מסוכנים (סעיף 497 לחוק העונשין) וכד'. הטעמים לענישה בשל מעשה הכנה עשויים להיות נעוצים במשקלו של הערך החברתי אשר עלול

בסעיף 29 המוצע, העבירה של אי-מניעת מעשה טרור מוגדרת כך, שלא נדרש לנקוט את כל האמצעים הסבירים למניעת מעשה טרור, אלא לפעול באופן סביר, ולעניין זה מי שדיווח לרשות ביטחון בהקדם האפשרי ייחשב כמי שפעל באופן סביר. כמו כן, בהתאם להקשר העבירה בהצעת חוק זו, הסעיף המוצע עוסק רק באיסור על אי-מניעת פשע שהוא מעשה טרור. נוכח הגדרת "מעשה טרור" בחוק המוצע, ברי כי מדובר בעבירת פשע שהיא מן החמורות, הכרוכה בהתנהגות עבריינית הטומנת בחובה סיכון רב. זאת ועוד, חובת המניעה חלה רק במצב שבו יש בידי אדם מידע המעלה חשד ממשי כי בוצע או עומד להתבצע מעשה טרור. חובת המניעה, אם כן, מוגבלת למצב שבו יש בידי אדם מידע קונקרטי המעלה חשד ממשי כאמור, והיא מתייחסת לשלב מתקדם של עשייה, שבו כבר בוצעה או עומדת להתבצע עבירה, ולא לשלב מוקדם, שבו אדם אך זומם לבצע עבירה.

סעיף 30 מוצע לקבוע כי המאיים בביצוע עבירה שהיא מעשה טרור, דינו מחצית העונש הקבוע לעבירה שאיים לבצעה (בלא החמרת הענישה לפי סימן ד' לפרק ד' המוצע) או חמש שנות מאסר, לפי הגבוה מביניהם.

העונש בשל עבירת האיומים, הקבועה בסעיף 192 לחוק העונשין, הוא שלוש שנות מאסר. מוצע, אם כן, להחמיר את העונש על עבירת האיומים, ככל שהיא מתייחסת לאיום בביצוע מעשה טרור, ולקבוע את העונש המרבי לפי סוג העבירה שהנאשם איים בביצועה. לעניין זה יצוין כי אם לא היתה נקבעת עבירה ייחודית זו, היה חל הכלל של הכפלת ענישה לפי סעיף 40 המוצע – שהרי גם איום בביצוע מעשה טרור מהווה מעשה טרור בהתאם להגדרה, ואז עונשו של המאיים היה עומד על שש שנות מאסר.

קביעתה של עבירה ייחודית של איום בביצוע מעשה טרור, נדרש בשל אופייה של פעילות הטרור – כאשר עצם האיום בביצוע מעשה טרור הוא כשלעצמו אחד הכלים המשמעותיים ביותר להשגת מטרות הטרור, היינו הטלת מורא על הציבור, גם אם בסופו של דבר האיום אינו ממומש.

לעניין זה יש לציין, כי על אף העיקרון שנקבע בסעיף 40 להצעת החוק, בדבר הכפלת הענישה על מעשה טרור,

(ב) לעניין סעיף זה, יראו בין השאר בכל אחד מאלה, מעשה הכנה או סיוע כאמור בסעיף קטן (א);

(1) הכשרת מקום לשם התאמתו לביצוע עבירה;

(2) זיוף מסמכים; לעניין זה, "זיוף" ו"מסמך" – כהגדרתם בסעיף 414 לחוק העונשין;

(3) הכנת אמצעים לצורך ביצוע עבירה, לרבות כלי נשק, מסמכים, תחפושות וכלי תחבורה, או החזקת אמצעים כאמור;

(4) איסוף מידע לצורך ביצוע עבירה.

(א) המאמן או המדריך אחר להשתמש בשיטות פעולה לביצוע מעשה טרור, למניעת גילוי או להכשלת חקירתו, או המאמן או המדריך אחר להשתמש בנשק או להכינו, והכול במטרה לקדם או לאפשר פעילות של ארגון טרור או ביצוע מעשה טרור, דינו – מאסר שבע שנים.

(ב) המקבל אימון או הדרכה כאמור בסעיף קטן (א), במטרה כאמור באותו סעיף קטן, דינו – מאסר חמש שנים.

(ג) לעניין סעיף זה –

(1) אין נפקא מינה אם האימון או ההדרכה ניתנו לאדם אחד או לציבור מסוים או בלתי מסוים, ואם כוונתו לביצוע מעשה טרור מסוים או בלתי מסוים;

(2) נכח אדם במקום המשמש באותה עת לאימון או להדרכה כאמור בסעיף קטן (א), חזקה כי קיבל אימון או הדרכה במטרה כאמור באותו סעיף קטן; עורר נאשם ספק סביר לעניין זה – יפעל הספק לטובתו;

ד ב ר י ה ס ב ר

בשונה מסעיף 116 לחוק העונשין, המונה רשימה סגורה של מעשי הכנה, מוצע כי נוכח האפשרויות הרבות שיייתכנו למעשי הכנה של מעשה טרור, מעשי ההכנה יוגדרו על פי מטרתם, היינו – לאפשר, לסייע או להקל על ביצוע מעשה טרור. בנוסף, בסעיף קטן (ב) מוצע למנות רשימה לא סגורה של סוגי מעשי הכנה אופייניים בהקשר זה, שייכללו בסעיף המוצע.

סעיף 32 אימונים או הדרכה האסורים לפי הסעיף המוצע, מספקים את המיומנות ואת הידע הנחוצים לצורך ביצוע מעשי טרור, מאפשרים את הוצאתם אל הפועל, ומקשים על סיכולם ועל הבאה לדין של מבצעים. על כן מוצע לקבוע ענישה מחמירה בשלהם.

בסעיף קטן (א) מוצע לקבוע כי המאמן או מדריך אחר להשתמש בשיטות פעולה לביצוע מעשה טרור, למניעת גילוי או להכשלת חקירתו, או המאמן או המדריך אחר להשתמש בנשק או להכינו, והכול במטרה לקדם או לאפשר פעילות ארגון טרור או ביצוע מעשה טרור, דינו שבע שנות מאסר (כדין חבר פעיל בארגון טרור). סעיף קטן זה נועד לחול על פעולות שונות, כגון אימונים בשלב הטרור-יצבאי, הכשרה מעשית לביצוע עבירות טרור (כגון הכשרה לעריכת תצפיות, הצפנות וכד') והדרכה להתמודדות עם דרכי חקירה.

בסעיף קטן (ב) מוצע לקבוע כי המקבל אימון או הדרכה כאמור, במטרה לקדם או לאפשר פעילות ארגון

להיפגע כתוצאה מביצוע העבירה (אם זו תושלם), בחומרה או בסכנה המיוחדת הטמונה במעשה ההכנה כשלעצמו, או בקרבה של מעשה ההכנה לשלב ביצוע העבירה.

הסעיף המוצע מבוסס על התפישה ולפיה מעשה הכנה למעשה טרור נמנה אף הוא עם מעשי ההכנה שראוי להעניש בשלהם. זאת, בשל החומרה הטמונה לעתים קרובות בעצם מעשי ההכנה למעשי טרור, ובעיקר בשל הסכנה הגלומה במעשי הטרור, אם יושלמו, והאינטרס הציבורי לסכל את השלמת ביצועם, נוכח מניעיהם, מטרתם ותוצאתם הצפויה. דוגמה אופיינית למעשה הכנה הוא חפירת מנהרות המיועדות להברחת בני אדם, כלי נשק ועוד. אף שחפירת המנהרה כשלעצמה אינה בגדר מעשה טרור, הרי שברור כי היא משרתת באופן ישיר את ביצוע הנרחב של פעולות טרור, ויש לראות בה נדבך ראשון בשרשרת הפעולות המאפשרות את השלמת ביצועו של מעשה הטרור.

בהתאם לכך, לפי סעיף קטן (א) המוצע, אסור לעשות מעשה שיש בו משום הכנה למעשה טרור, או שיש בו כדי לסייע לאדם אחר להכין מעשה טרור, במטרה לאפשר, לסייע או להקל על ביצוע מעשה טרור. לכתארה, אין צורך לאסור במפורש על סיוע למעשה הכנה של מעשה טרור, שכן הסיוע הוא צורה נגזרת מהביצוע העיקרי. ואולם בשל חריגותה של עבירת ההכנה, מוצע לקבוע במפורש את האיסור על סיוע לעבירה זו, בדומה לנוסח של סעיף 116 לחוק העונשין.

(3) הדרכה או אימון כאמור בסעיף קטן (א) שניתנו או שהתקבלו על ידי חבר ארגון טרור, מטעם ארגון טרור, במסגרת פעילות של ארגון טרור או במקום המשמש דרך קבע לפעילות של ארגון טרור, חזקה כי ניתנו או התקבלו במטרה כאמור באותו סעיף קטן, אלא אם כן הוכח אחרת;

(4) הדרכה או אימון כאמור בסעיף קטן (א) שהתקיימו באזור תשתית טרור, חזקה כי התקיימו במטרה כאמור באותו סעיף קטן, ואולם אם עורר נאשם ספק סביר לעניין זה – יפעל הספק לטובתו.

33. (א) המחזיק, רוכש, מוכר, מייצר, מתקן, מייבא, מייצא, מוביל, מתווך, מפיץ או עושה עסקה אחרת בנשק, במטרה לקדם או לאפשר פעילות של ארגון טרור או ביצוע מעשה טרור, והכול בין בתמורה ובין שלא בתמורה, דינו – מאסר 20 שנים או קנס פי עשרה מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין.

(ב) נעשתה פעולה או עסקה כאמור בסעיף קטן (א) בנשק כימי, ביולוגי או רדיואקטיבי או בחומר מזיק או במיתקן רגיש, דינו – מאסר 25 שנים או קנס פי עשרים מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין.

(ג) נעשתה פעולה או עסקה כאמור בסעיף קטן (א) כשהצד האחר לעסקה או לפעולה כאמור הוא ארגון טרור או חבר בארגון טרור, חזקה כי הפעולה או העסקה נעשתה למטרה כאמור בסעיף קטן (א), אלא אם כן הוכח אחרת.

ד ב ר י ה ס ב ר

לצורך הפרכת חזקה זו – די שהנאשם יעורר ספק סביר לעניין זה.

טרור או ביצוע מעשה טרור, דינו חמש שנות מאסר (כדין העושה מעשה הכנה למעשה טרור).

בפסקה (3) מוצע לקבוע כי אם האימון או ההדרכה ניתנו או התקבלו על ידי חבר ארגון טרור, מטעם ארגון טרור, במסגרת פעילות של ארגון טרור או במקום המשמש דרך קבע לפעילות של ארגון טרור – חזקה כי התקיימה המטרה האמורה בסעיף קטן (א). החזקה נקבעה בהתאם לניסיון החיים, המלמד כי בנסיבות אלה לא ניתן להניח כי מדובר באימון או הדרכה "תמימים" למטרות כשרות. הנטל על החשוד להראות כי לא כך הדבר. לעניין זה אין די בהטלת ספק סביר, והפרכת החזקה תיעשה על פי מאזן ההסתברויות.

הוראה דומה קיימת בסעיף 143 לחוק העונשין, שעניינו אימונים צבאיים אסורים, ובתקנה 62 לתקנות ההגנה, שעניינה אימונים צבאיים שלא בהיתר. תקנה זו אוסרת על מתן אימון בשימוש בנשק או קבלתו, תרגילים, תנועות או מערכות פעולה צבאיות וכן אוסרת על נוכחות באימון כאמור. העונש הקבוע בשל עבירה זו הוא שבע שנות מאסר.

לפי סעיף 6 לחוק הטרור האנגלי מ־2006, מי שמאמן או מדריך אחר ומקנה לו מיומנויות למטרות טרור, בידיעה שהלה מתכוון להשתמש במיומנויות אלה לשם ביצוע, הכנה, סיוע לביצוע או סיוע להכנה של מעשי טרור, דינו 10 שנות מאסר. הוא הדין לגבי מי שמקבל אימון או הדרכה כאמור.

בסעיף קטן (ג) נקבעו חזקות ראיותיות לעניין רכיבי הסעיף המוצע:

בפסקה (1) מובהר כי לעניין העבירה שבסעיף זה, אין נפקא מינה אם האימון או ההדרכה ניתנו לאדם אחד או לציבור מסוים או בלתי־מסוים, ואם נועדו לביצוע מעשה טרור מסוים או בלתי־מסוים.

בפסקה (4) מוצע לקבוע כי גם לעניין אימון או הדרכה שניתנו באזור תשתית טרור, כהגדרתו בסעיף 2 להצעת החוק, תחול חזקה בדבר התקיימות המטרה האמורה בסעיף קטן (א). עם זאת, ככל שמדובר על אימון או הדרכה שנעשו באזור תשתית טרור, בלי שהמטרה הוכחה בנפרד, ההנחות שעל בסיסן נקבעה החזקה האמורה מוצקות פחות, ועל כן בהקשר זה מוצע לקבוע כי הנאשם יוכל להרים את הנטל הראייתי להפרכת החזקה, על ידי העלאת ספק סביר לעניין זה.

33 סעיף מוצע לקבוע עבירה של איסור פעולה או עסקה בנשק, בחומר מזיק או במיתקן רגיש, שמטרתו לקדם או לאפשר פעילות ארגון טרור או ביצוע מעשה טרור. העבירה המוצעת כוללת פעולות או עסקאות מסוגים שונים, כמפורט בסעיף. העונש הקבוע בשל פעולה או עסקה בנשק בנסיבות כאמור הוא 20 שנות

בפסקה (2) מוצע לקבוע כי אם אדם נכח במקום המשמש באותה עת לאימון או להדרכה כאמור, חזקה כי קיבל אימון או הדרכה במטרה כאמור בסעיף קטן (א), קרי – במטרה לקדם או לאפשר פעילות של ארגון טרור או ביצוע מעשה טרור. מוצע לקבוע במפורש בהקשר זה, כי

(ד) נעשתה פעולה או עסקה כאמור בסעיף קטן (א) באזור תשתית טרור, או כשהנשק יועד להגיע לאזור כאמור, חזקה כי הפעולה או העסקה נעשתה למטרה כאמור באותו סעיף קטן, ואולם אם עורר הנאשם ספק סביר לעניין זה – יפעל הספק לטובתו.

איסור פעולה ברכוש 34. למטרות טרור

(א) העושה פעולה ברכוש במטרה לאפשר, לקדם או לממן ביצוע של עבירת טרור, או במטרה לתגמל בעבור ביצוע של עבירת טרור או במטרה לאפשר, לקדם או לממן פעילות של ארגון טרור, דינו – מאסר עשר שנים, או קנס פי עשרים מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין.

(ב) לעניין סעיף קטן (א) –

(1) די שיוכח כי הפעולה נעשתה לאחת המטרות המפורטות בו אף אם לא יוכח לאיזו מטרה מביניהן;

(2) "במטרה" – לרבות תוך ראייה מראש את אחת האפשרויות המפורטות בו, לפחות, כאפשרות קרובה לוודאי;

(3) "לתגמל בעבור ביצוע של עבירת טרור" – אף אם מקבל התגמול אינו מי שביצע את עבירת הטרור או התכוון לבצעה.

איסור פעולה ברכוש טרור 35. (א) העושה אחת מאלה, דינו – מאסר שבע שנים, או קנס פי עשרה מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין:

(1) פעולה ברכוש שיש בה כדי לאפשר, לקדם או לממן ביצוע של עבירת טרור, או לתגמל בעבור ביצוע של עבירת טרור גם אם מקבל התגמול אינו מי שביצע את עבירת הטרור או התכוון לבצעה; לעניין פסקה זו, די שיוכח כי עושה הפעולה היה מודע לכך שמתקיימת אחת האפשרויות האמורות גם אם לא יוכח איזו מביניהן;

(2) פעולה ברכוש טרור;

(3) מעביר רכוש לארגון טרור.

ד ב ר י ה ס ב ר

כי בנוגע לביצוע של עסקה או פעולה שנעשתה באזור תשתית טרור, או לגבי נשק שיועד להגיע לאזור תשתית טרור, ולא הוכחה לגביה קיומה של המטרה כאמור בסעיף קטן (א), יוכל הנאשם להפריך את החזקה באמצעות העלאת ספק סביר, להבדיל מרמת ההוכחה הנדרשת בסעיף קטן (ג) כאמור.

סעיף 34 נוסח הסעיף המוצע זהה כמעט לנוסח סעיף 8 לחוק איסור מימון טרור, שעניינו איסור פעולה ברכוש במטרה לאפשר, לקדם או לממן ביצוע של מעשה טרור, או לתגמל בעבור ביצוע של מעשה טרור, או במטרה לאפשר, לקדם או לממן פעילות של ארגון טרור, הכל בהתאם להבהרות המעוגנות בסעיף קטן (ב) שבו. ההבדל היחיד בין סעיף 8 האמור לנוסח המוצע, הוא החלפת המונח "מעשה טרור" ב"עבירת טרור" – וזאת כדי לכלול גם את עבירות הטרור הייחודיות שנקבעו כעת בחוק המוצע.

סעיף 35 נוסח הסעיף המוצע, שעניינו "איסור פעולה ברכוש טרור", זהה כמעט לנוסח סעיף 9 לחוק איסור מימון טרור, בהתאמות הנדרשות. כמו כן בדומה לסעיף 34 המוצע, גם כאן הוחלף המונח "מעשה טרור" ב"עבירת טרור".

מאסר או קנס פי עשרה מהקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, ואילו בשל פעולה או עסקה בנשק כימי, ביולוגי או רדיואקטיבי, או בחומר מזיק או במיתקן רגיש, כמפורט בסעיף קטן (ב) – 25 שנות מאסר או קנס פי עשרים מהקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין. ההחמרה בענישה ביחס לחומרים בלתי-קונבנציונליים נקבעה נוכח פוטנציאל הנזק רחב ההיקף הטמון בשימוש בחומרים אלה ונוכח הפחד והבהלה ששימוש כזה עלול ליצור בקרב הציבור.

בסעיף קטן (ג) מוצע לקבוע כי פעולה או עסקה המתבצעת כשהצד האחר לה הוא ארגון טרור או חבר בארגון טרור, חזקה כי התבצעה במטרה לקדם או לאפשר פעילות ארגון טרור או ביצוע מעשה טרור, אלא אם כן יוכיח הנאשם אחרת. חזקה זו, הנוגעת לצד לפעולה או לעסקה, דומה לעבירה של מגע עם סוכן חוץ, הקבועה בסעיף 114 לחוק העונשין. גם בהקשר זה, בדומה לאמור לעיל בדברי ההסבר לסעיף 32(ג)(3), הפרכת החזקה תיעשה על פי מאזן ההסתברויות.

כמו כן מוצע לקבוע חזקה כאמור לעיל בדברי ההסבר לסעיף 32, גם בסעיף קטן (ד), בקשר לפעולה או עסקה כאמור, שבוצעו באזור תשתית טרור. עם זאת מוצע לקבוע

(ב) העושה פעולה ברכוש של אדם, בהיותו מודע לכך שאותו אדם הוא פעיל טרור כאמור בפסקה (1) להגדרה "פעיל טרור" בסעיף 10, או שקיימת לגביו או לגבי ארגון שהוא נוטל חלק פעיל בו הכרזה לפי סעיף 11, חזקה שעשה כן בידעו שיש בפעולה כאמור כדי לאפשר, לקדם או לממן ביצוע של עבירת טרור, או לתגמל בעבור ביצוע של עבירת טרור, לפי העניין, אלא אם כן הביא ראיות לכך שלא ידע כאמור; עורר הנאשם ספק סביר לעניין זה – יפעל הספק לטובתו.

(ג) לעניין סעיף זה לא יראו אדם כמי שנמנע מלברר את טיב ההתנהגות או את דבר אפשרות קיום הנסיבות לעניין סעיף 20(ג)(1) לחוק העונשין, אם התקיימו כל אלה:

(1) עיכוב הפעולה לצורך בירור טיב ההתנהגות או קיום הנסיבות לפי הוראות סעיף 20(ג)(1) לחוק העונשין וכן לצורך דיווח לפני ביצוע הפעולה לפי הוראות סעיף 20, היה בו, בנסיבות העניין, כדי להכביד הכבדה של ממש על פעילותו העסקית; (2) בסמוך לאחר ביצוע הפעולה ברכוש, דיווח על הפעולה ברכוש, לפי הוראות סעיף 20, ופעל לפי הנחיות משטרת ישראל לגביה; השר לביטחון הפנים, בהתייעצות עם שר המשפטים, יקבע את המועד והדרך למתן הנחיות המשטרה.

(ד) (1) הוראות סעיף זה לא יחולו על סוגי פעולות ברכוש או על פעולה מסוימת, אשר לעשייתן ניתן היתר מראש מאת שר האוצר, בהתייעצות עם שר הביטחון והשר לביטחון הפנים.

(2) הודעה על מתן היתר לפי סעיף קטן זה המיועד לציבור בלתי מסוים, תפורסם ברשומות; שר האוצר רשאי לקבוע דרכים נוספות להביא את דבר מתן ההיתר לידיעת הציבור.

36. (א) הכריזו שר הביטחון או ועדת שרים על ארגון טרור לפי סעיפים 4, 6 או 11, לא יעשה אדם כל פעולה ברכוש של ארגון כאמור, למעט פעולות שהתיר שר הביטחון בצו תפיסה מינהלי שהוצא לפי סעיפים 89 או 91.

(ב) עשה אדם פעולה ברכוש בניגוד להוראות סעיף קטן (א), דינו – מאסר שנה או קנס כאמור בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין; עשה פעולה כאמור במטרה להכשיל את תפיסת הרכוש של ארגון הטרור המוכרז, דינו – מאסר שלוש שנים או כפל הקנס האמור.

סימן ג': הפרת חובות דיווח וצווים

37. לא מסר אדם דיווח לפי הוראות סעיפים 20 או 21, דינו – מאסר שנה או קנס כאמור בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין; עשה כן במטרה להכשיל תפיסה של רכוש כאמור באותם סעיפים, דינו – מאסר שלוש שנים או כפל הקנס האמור.

ד ב ר י ה ס ב ר

סימן ג': הפרת חובות דיווח וצווים

סעיף 37 בהמשך לחובות הדיווח השונות שנקבעו בסעיפים 20 ו-21 להצעת החוק (דיווח על רכוש טרור, ודיווח על רכוש של ארגון טרור מוכרז, בהתאמה), מוצע לקבוע עבירה בשל הימנעות מדיווח המתחייב לפי החוק. מוצע לקבוע עונש של שנת מאסר או קנס כאמור בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין, ואולם אם נמנע אדם מלדווח על רכוש במטרה להכשיל תפיסה של רכוש כאמור, דינו שלוש שנים או קנס כאמור, בדומה לעבירה של הכשלת עיקול, לפי סעיף 264 לחוק העונשין.

סעיף 36 מוצע לקבוע איסור פעולה ברכוש של ארגון טרור מוכרז. משמעות ההוראה כי לאחר שהכריזו שר הביטחון או ועדת השרים על ארגון טרור בהתאם לסעיפים 6 או 11, ובכלל זה הכרזה זמנית לפי סעיף 4 המוצע, תוקפא כל פעילות ברכושו של הארגון המוכרז, למעט פעולות שהותרו במפורש על ידי שר הביטחון. לפי סעיף קטן (ב), דינו של מי שעשה פעולה בניגוד להוראות הסעיף המוצע הוא שנת מאסר, ואם עשה כן במטרה להכשיל את תפיסת הרכוש – דינו מאסר שלוש שנים. זאת בדומה לעבירה של הכשלת עיקול לפי סעיף 264 לחוק העונשין.

הוראות ברוח זו קבועות כיום בתקנה 84(2) לתקנות ההגנה.

הפרת צו חילוט, צו 38. (א) ניתן צו חילוט, צו זמני או צו תפיסה מינהלי לפי הוראות סעיפים 58, 59, 63, 65, 77, 78, 89, 91 או 98(א), לא יעשה אדם כל פעולה ברכוש שבחזקתו או שבשליטתו, אשר לגביו ניתן צו כאמור, ואשר עלול להכשיל את ביצוע הצו.

(ב) העושה פעולה כאמור בסעיף קטן (א), דינו – מאסר שנה או קנס כאמור בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין; עשה כן במטרה להכשיל את ביצוע הצו – דינו מאסר שלוש שנים או כפל הקנס האמור.

הפרת צו למניעת פעילות או צו להגבלת שימוש 39. המפר צו למניעת פעילות או צו להגבלת שימוש במקום שניתנו לפי סעיפים 99 או 102, ובכלל זה מרשה לאחר להשתמש במקום שניתן לגביו צו כאמור, דינו – מאסר שנתיים.

סימן ד': החמרת ענישה

החמרה בענישה 40. העובר עבירה שהיא מעשה טרור, למעט עבירה כמפורט להלן, דינו – כפל העונש הקבוע בלעבור עבירה אך לא יותר מ־30 שנים: מעשה טרור

(1) עבירה לפי חוק זה;

דבריו הסבר

בהקשר זה, אף נאמר מפי השופט ארבל ב"פ 10680/04 מדינת ישראל נ' כנעאנה (תק-על 2005(4), 1102, 1106–1105) כי "אין צורך שנרחיב בדברים אודות מלחמת החורמה שמנהלת ישראל כנגד הטרור. מלחמה זו היא על זכותם של אזרחי ישראל, גברים כנשים, ילדים כקשישים, לחיות בביטחון בארצם... אכן, בימים אלה בהם נעשה מאמץ עילאי להבטיח את שלומם של אזרחי המדינה כולם מפני אלה המבקשים לפגוע בהם, קיימת חשיבות בענישה מרתיעה שתביא למשיכת היד מעיסוק בכל פעילות שיש בה להקל או לסייע לפעילותם של ארגוני טרור".

סעיף 40 מוצע לקבוע, כי העובר עבירה שהיא מעשה טרור, דינו – כפל העונש הקבוע לאותה עבירה או 30 שנות מאסר, לפי הקל מביניהם.

קביעה זו לא תחול על עבירה שנקבע לה עונש לפי הוראות החוק המוצע, או שדינה מאסר עולם חובה. העונשים שנקבעו לעבירות הטרור הייחודיות המופיעות בחוק המוצע, מגלמים כבר את החומרה היתרה המיוחסת לעבירות הנעברות על רקע של טרור, ולכן לא נדרשת החמרה נוספת בענישה עליהן. מטבע הדברים, גם לא נדרשת החמרה בענישה ביחס לעבירות שנקבע להן עונש של מאסר עולם חובה. העונש המרבי המוצע – 30 שנות מאסר, תואם את הוראת סעיף 44 המוצע, ולפיו בעבירת טרור שעונשה מאסר עולם, שלא נקבע שהוא עונש חובה ושלא נקבע שיהיה בלתי־קצוב, לא יעלה המאסר על 30 שנים.

הוראה ברוח דומה קיימת בסעיף 30 ל־Counter Terrorism Act 2008 (c.28) האנגלי, הקובע כי ביחס לעבירות המנויות בתוספת לחוק (שמקורן אינו בחקיקת הטרור האנגלית), בית המשפט חייב לקבוע, בעת מתן גזר הדין, אם הן קשורות לטרור אם בית המשפט מוצא כי עבירה קשורה לטרור, עליו להתחשב בכך כנסיבה מחמירה לעניין העונש. לפי סעיף 93 לחוק האמור, עבירה קשורה לטרור אם היא מהווה פעולת טרור, מבוצעת במהלך פעולת טרור, או מבוצעת למטרת טרור.

סעיף 38 עבירה זו עניינה עשיית כל פעולה ברכוש אשר עלולה להכשיל ביצוע צו הנוגע לתפיסת הרכוש או לחילוטו, לפי החוק המוצע, כמפורט בסעיף. העונש בשל הפרת האיסור הוא שנת מאסר או קנס כאמור בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין. ואולם אם בוצעה פעולה ברכוש במטרה להכשיל את הצו, יהיה העונש בשל כך 3 שנות מאסר או כפל הקנס האמור, בדומה לעבירה של הכשלת עיקול, לפי סעיף 264 לחוק העונשין.

סעיף 39 בהמשך לסעיף 38 הקובע עבירה שעניינה הפרת צו הנוגע לרכוש, בסעיף המוצע נקבעה עבירה שעניינה הפרת צווים מסוגים נוספים: הכוונה לצו למניעת פעילות או לצו להגבלת שימוש במקום, שהוצאו לפי פרק ח' להצעת החוק. מוצע לקבוע כי המפר צו כאמור, דינו שנתיים מאסר. זאת בדומה לעונש המרבי על עבירה של הפרת הוראה חוקית, לפי סעיף 287(א) לחוק העונשין.

סימן ד': החמרת ענישה

כללי נוכח מאפייני הטרור, חומרתו המיוחדת, והשלכותיו על כל תחומי החיים האזרחיים בישראל, מוצע כי ביצועה של עבירה המהווה "מעשה טרור", יהווה נסיבה מחמירה אינהרנטית לביצוע העבירה, והוא ישלך על העונש המרבי הקבוע לעבירה. בעבירות מסוג זה, יש מקום להדגשה מיוחדת הן של תכלית ההרתעה שבענישה, והן של עקרון הגמול. זאת – בעיקר נוכח המניע האידאולוגי שבבסיסן, ההישענות על שיתוף הפעולה האזרחי, וההשפעה והנוקם שעבריינות זו גורמת לכלל האוכלוסייה בישראל.

ברוח זו, למשל, קבע השופט רובינשטיין ב"פ 7515/08 מדינת ישראל נ' גורין (תק-על 2009(1), 375, 377) כי "מדיניות הענישה בעבירות הכרוכות בטרור, המשלבות עבריינות פלילית עם מניעים אידאולוגיים ופוטנציאל פגיעה ללא הבחנה בחפים מפשע – ראוי שתהא מחמירה, בגדר גמול ובמיוחד ובמובלט בגדר הרתעה".

(2) עבירה שעונשה הוחמר לפי הוראות סימן זה;

(3) עבירה שדינה מאסר עולם חובה.

41. (א) על אף הוראות סעיף 32 לחוק העונשין, המסייע לעבור עבירה שהיא מעשה טרור או עבירה לפי סעיף 33, דינו כדין המבצע העיקרי של העבירה המושלמת, בלא החמרת הענישה הקבועה בסימן זה.

החמרה בענישה
בשל קשר וסיוע
לעבירה שהיא
מעשה טרור

(ב) על אף הוראות סעיף 499 לחוק העונשין, הקושר קשר לעבור עבירה שהיא מעשה טרור או עבירה לפי סעיף 33, דינו כדין המבצע העיקרי של העבירה המושלמת, לאחר החמרת הענישה הקבועה בסימן זה, אך לא יותר ממאסר 14 שנים – אם העבירה היא פשע, או ממאסר 4 שנים – אם העבירה היא עוון.

(ג) על אף הוראות סעיפים קטנים (א) ו-(ב), היה דינו של המבצע העיקרי של העבירה המושלמת, מאסר עולם חובה, יהיה דינם של המסייע או הקושר קשר – מאסר עולם.

42. (א) העובר עבירה שהיא מעשה טרור שגרמה לפגיעות בגוף של ציבור גדול או שהיה בה סיכון ממשי לפגיעות כאמור, דינו – מאסר עולם.

מעשה טרור המוני

(ב) העובר עבירה שהיא מעשה טרור תוך שימוש בנשק כימי, ביולוגי או רדיואקטיבי, בחומר מזיק או במיתקן רגיש, או תוך פגיעה במיתקן רגיש, העלולים לפי טיבם או סוגם לגרום לפגיעה ממשית בשטח גדול, דינו – מאסר עולם.

ד ב ר י ה ס ב ר

לגבי העונש על קשירת קשר – מוצע לקבוע כי לעניין קשר לביצוע מעשה טרור, על הקושר יחול העונש החל על המבצע העיקרי (בדומה לעיקרון הקבוע בחוק העונשין) ובהתאם לכך, לאחר החמרת הענישה לפי החוק המוצע, ובדומה לכלל הנוגע להחמרת הענישה לפי סעיף 40 המוצע, גם תקרת עונשו של הקושר, הקבועה בסעיף 499(א)(1) לחוק העונשין, תוכפל, לתקרה של 14 שנות מאסר.

לגבי שתי העבירות מוצע להבהיר, כי אם היה העונש על העבירה העיקרית מאסר עולם חובה – יהיה עונשו של המסייע או הקושר, מאסר עולם, וזאת כמשמעותו בסעיף 44 המוצע.

הסעיף המוצע דומה להוראה הקבועה בסעיף 92 לחוק העונשין, ולפיה קשר או ניסיון לעבור עבירה לפי פרק ז' לחוק האמור, שעניינו ביטחון המדינה, יחסי חוץ וסודות רשמיים, דינם כדין מעשה העבירה.

סעיף 42 בסעיף קטן (א) מוצע לקבוע עונש של מאסר עולם בשל עבירה שהיא מעשה טרור, שגרמה לפגיעות בגוף של ציבור גדול או שהיה בה סיכון ממשי לפגיעה כאמור. משבוצע מעשה טרור בנסיבות חמורות אלה, מדובר למעשה במעשה טרור המוני, הפוגע באוכלוסייה רחבה ביותר, והעונש הרגיל הקבוע לעבירה אינו משקף עוד נכונה את חומרת העבירה, ויש לקבוע תחתיו עונש מאסר עולם, המותאם לחומרתה. זאת בשל ההשלכות הקשות שיש למעשה טרור המוני בהיבט של הטלת אימה על הציבור ובהיבט של ערעור שגרת החיים במדינה, מעבר לפגיעות הישירות שהוא מסב. "מאסר עולם" לפי סעיף זה, הוא בהתאם למשמעותו בסעיף 44 המוצע.

בדומה לכך מוצע בסעיף קטן (ב) לקבוע עונש של מאסר עולם, בשל ביצוע עבירה שהיא מעשה טרור, שנעשתה תוך שימוש בנשק כימי, ביולוגי או רדיואקטיבי,

סעיף 83.2 לחוק הקנדי קובע עונש של מאסר עולם בשל ביצוע עבירה למען ארגון טרור, בהנחיית ארגון טרור או בקשר עם ארגון טרור. הוראה זו מתייחסת לכל העבירות בספר החוקים הקנדי, ולא רק לעבירות שיוחדו לעניין טרור.

סעיף 101.1 לחוק האוסטרלי קובע עונש של מאסר עולם בשל כל עבירה שהיא מעשה טרור.

סעיף 41 כמה הוראות בחוק העונשין קובעות ל"עבירות נגזרות" רמת ענישה נמוכה מרמת הענישה בשל ביצוע עבירה מושלמת. זאת במטרה ליצור אבחנה בין "המבצע העיקרי", הנושא במלוא האחריות לעבירה שבוצעה, ובין גורמים מעורבים אחרים, אשר מידת אחריותם לעבירה המושלמת היא פחותה. בין השאר סעיף 32 לחוק העונשין קובע כי העונש על סיוע לעבור עבירה הוא, ככלל, מחצית העונש שנקבע בשל ביצועה העיקרי, וסעיף 499 לחוק האמור קובע כי העונש על קשירת קשר לביצוע עבירה הוא כעונש שנקבע לאותה עבירה, עד לתקרה של שבע שנות מאסר על פשע, ושנתיים מאסר על עוון.

מוצע לקבוע כי העונש על סיוע לעבירת טרור יהיה כדין הביצוע העיקרי של העבירה המושלמת, בלא ההחמרה בענישה, וזאת נוכח המאפיינים המיוחדים של תופעת פשיעה זו, והצורך לפעול לסיכולם של מעשי הטרור אף אם טרם מומשו, באמצעות יצירת הרתעה ממשית גם מפני ביצוע העבירות הנגזרות. יצוין כי מאחר שנקבע כי לגבי המבצע העיקרי יחול סעיף 40 המוצע, המכפיל את העונש הקבוע לעבירה, ואילו לגבי המסייע, נקבע בסעיף 41 המוצע כי עונשו מושווה לעונש על העבירה בלא החמרת הענישה שבסעיף 40 – הרי שבפועל, עדיין נשמר מדרג הענישה הקבוע בחוק העונשין, לעניין היחס שבין עונשו של המסייע לעונשו של המבצע העיקרי.

הזיק לרכוש למטרת 43. העובר עבירה לפי סעיף 452 לחוק העונשין שהיא מעשה טרור, דינו – מאסר שבע שנים; עבר עבירה כאמור ביחס לרכוש שהוא מיתקן רגיש, דינו – מאסר עשר שנים.

משך מאסר עולם 44. על אף הוראות סעיף 41 לחוק העונשין, נקבע לעבירת טרור עונש מרבי של מאסר עולם, לפי הוראות חוק זה או בשל החמרת הענישה לפי סימן זה, ולא נקבע שהוא עונש חובה, רשאי בית המשפט להטיל עונש מאסר עולם לתקופה לא קצובה או עונש מאסר לתקופה שלא תעלה על 30 שנים.

קציבת עונש מאסר 45. על אף הוראות סעיף 29 לחוק שחרור על-תנאי ממאסר, התשס"א-2001¹⁸, נגזר על נידון בעבירת טרור, מאסר עולם, לא תגיש ועדת שחרורים מיוחדת את המלצתה לנשיא, לפי הוראות סעיף 29(א) או (ב) לחוק האמור, אלא לאחר שחלפו 15 שנים לפחות מהיום שהחל האסיר לשאת את מאסרו או מהיום הקובע בהגדרתו באותו סעיף, לפי העניין, והתקופה שתמליץ לקצוב לא תפחת מ-40 שנים.

ד ב ר י ה ס ב ר

גרעיני, כגון האמנה בדבר הגנה פיסית על חומרים גרעיניים (CPPNM) והאמנה נגד טרור גרעיני (CNT).

סעיף 44 סעיף 41 לחוק העונשין קובע, כי "עבירה שדינה מאסר עולם ולא נקבע שהוא עונש חובה, תקופת המאסר שיטיל בית המשפט לא תעלה על עשרים שנה".

מוצע לקבוע, כי על אף האמור בסעיף 41 לחוק האמור, מקום שנקבע עונש מרבי של מאסר עולם לעבירת טרור, ולא נקבע שהוא עונש חובה, רשאי בית המשפט להטיל עונש מאסר עולם לתקופה לא קצובה, או לתקופה שלא תעלה על 30 שנים. כך, במסגרת שיקול הדעת של בית המשפט, ניתן לקבוע את העונש המבטא בצורה הנכונה ביותר את מידת חומרתה של העבירה בשלה הורשע הנאשם, בשים לב לנסיבות ביצועה, השלכותיה, והקשרה הרחב. ההבחנה בין התקופות השונות נובעת מכך שעונש מאסר בלתי-קצוב עשוי להיבחן, לפי בקשת הנידון, בהגיע מועד המאפשר את קציבתו, בהתאם לסעיף 45 המוצע – ואז ייקבע, על פי מידע ערכני, אם יש מקום לקצוב את משכו. עונש מאסר עולם שנקצב מראש, לעומתו – ראוי שלא יעלה מלכתחילה על פרק זמן נראה לעין. העולה בקנה אחד עם תקופת הקציבה המינימלית לפי חוק שחרור על תנאי ממאסר.

סעיף 45 מוצע לקבוע הוראה מחמירה ביחס להמלצה בדבר קציבת עונשם של אסירים שנדונו למאסר עולם בשל ביצוע עבירת טרור.

לפי סעיף 29(א) לחוק שחרור על-תנאי ממאסר "ועדת שחרורים מיוחדת רשאית, לבקשתו של אסיר עולם, להמליץ לפני נשיא המדינה להקל בעונשו של האסיר באמצעות המרתו בעונש מאסר קצוב... לאחר שחלפו לפחות שבע שנים מהיום שהחל לשאת את מאסרו, ובלבד שהתקופה שתמליץ לקצוב לא תפחת משלושים שנים".

בהתאם לרציונלים שפורטו לעיל, בדבר חומרתן המיוחדת של עבירות הטרור, ובפרט בהקשר הנדון – כאשר מדובר בעבירה שבשלה נגזר מאסר עולם בלתי-קצוב, קרי, עבירה שהיא מהחמורות ביותר בין כלל עבירות הטרור,

בחומר מזיק או במיתקן רגיש, או תוך פגיעה במיתקן רגיש, כהגדרתם בחוק המוצע, העלולים לפי טיבם לגרום לפגיעה ממשית בשטח גדול. החמרת הענישה המוצעת בנסיבות אלה, נובעת מעוצמת הסיכון הטמונה בעצם השימוש בחומרים בלתי-קונבנציונליים.

הסעיף המוצע דומה לסעיפים 9 עד 11 לחוק הטרור האנגלי מ-2006, הקובעים עונש של מאסר עולם בשל עבירות של הכנה, החזקה, שימוש לא ראוי או איום בחומרים או במתקנים רדיואקטיביים. קביעת מדרג ענישה גבוה יותר ביחס לשימוש בחומר רדיואקטיבי לעומת שימוש בחומר או בנשק אחר, נובעת מעוצמת הסיכון הטמון בנשק רדיואקטיבי, ומבוססת על האמנה נגד טרור גרעיני (CNT).

סעיף 43 סעיף 452 לחוק העונשין קובע עבירה של היזק בודון, היינו "הורס נכס או פוגע בו במזיד ושלא כדין", שהעונש בשלה עומד על שלוש שנות מאסר. סעיף 108(א) לחוק העונשין קובע עבירה של גרימת נזק בודון לרכוש שהוא בשימוש כוח מזוין, שהעונש בשלה חמור יותר ועומד על שבע שנות מאסר.

בדומה להחמרת הענישה בסעיף 108(א) האמור נוכח טיב הרכוש שנהרס, מוצע לקבוע כי העובר עבירה של היזק בודון, לפי סעיף 452 לחוק העונשין, אשר על פי המניע, המטרה והנסיבות, עונה על ההגדרה "מעשה טרור" – דינו שבע שנות מאסר. עונש זה עולה בחומרתו על העונש שהיה נקבע לפי סעיף 40 המוצע (כפל העונש הקבוע לעבירה של היזק בודון, דהיינו שש שנות מאסר). זאת, משום שפגיעה כאמור ברכוש עלולה להיות אחת הדרכים המשמעותיות לביצוע מעשי טרור, ועונש מרבי של שש שנות מאסר אין בו כדי לשקף את החומרה הגלומה בעבירה של היזק לרכוש, המבוצעת בנסיבות של טרור.

כמו כן מוצע להחמיר עוד בעונשו של מי שעובר עבירה של היזק בודון, שהיא מעשה טרור, ביחס לרכוש שהוא מיתקן רגיש, כהגדרתו בסעיף 2 המוצע, ולהעמידו על עשר שנות מאסר. החמרה זו נדרשת נוכח הסיכון הרב הטמון בשימוש בחומרים בלתי-קונבנציונליים למטרת טרור, והיא עולה בקנה אחד עם אמנות בין-לאומיות הנוגעות לנשק

¹⁸ ס"ח התשס"א, עמ' 410.

46. לעניין סעיף 13(א) (1) לחוק העונשין, עבירת טרור שהיא עבירת חוץ כהגדרתה בסעיף 7(ב) לחוק האמור, אשר מתקיים לגביה אחד מאלה, יראו אותה כעבירה נגד ביטחון המדינה:

(1) העבירה היא מעשה טרור או עבירה לפי סעיף 33, שנעברה בידי חבר בארגון טרור שהוכרז לפי סימן א' לפקד ב', בקשר לארגון טרור מוכרז כאמור או במסגרת פעילות של ארגון טרור מוכרז כאמור;

(2) העבירה היא מעשה טרור או עבירה לפי סעיפים 32 או 33, שנעברה באזור תשתית טרור.

47. (א) בלי לגרוע מהוראות סעיף 10א(ב) לפקודת הראיות, רשאי בית המשפט, בדיון בהליך פלילי בעבירת טרור, לקבל אמרה כאמור בסעיף 10א(א) לפקודה האמורה, אף אם נותן האמרה איננו עד, אם שוכנע בית המשפט כי מנסיבות העניין עולה שלא ניתן להביאו לבית המשפט בשל כך שהוא יצא למדינה או לאזור המנויים בסעיף 2א לחוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט), התשי"ד-1954¹⁹, לשטחי המוצעה הפלסטינית כהגדרתם בתוספת לחוק להארכת תוקפן של תקנות שעת חירום (יהודה ושומרון – שיפוט בעבירות ועזרה משפטית), התשכ"ח-1967, לאזור חבל עזה או למדינה או לאזור אחרים המנויים בתוספת, או שהוא שוהה במקום כאמור; על אמרה שהתקבלה לפי סעיף קטן זה יחולו הוראות סעיף 10א(ג) לפקודת הראיות.

דבריו הסבר

כאשר מבוצע מעשה טרור כאמור על ידי ארגון שזו מהותו, ניתן לומר במידה רבה של ודאות, כי מדובר בעבירת טרור המכוונת נגד ביטחון אזרחי ישראל ותושביה.

בפסקה (2) מדובר על עבירה שהיא מעשה טרור, וכן עבירה לפי סעיף 32 המוצע (אימונים או הדרכה למטרות טרור), או עבירה לפי סעיף 33 המוצע (פעולה או עסקה בנשק למטרות טרור), והיא בוצעה באזור תשתית טרור, כהגדרתו בסעיף 2 המוצע, היינו אזור מחוץ לשטח ישראל, שממנו מבוצעים דרך קבע או בתכיפות גבוהה מעשי טרור המכוונים נגד מדינת ישראל או תושביה, שלומם או חייהם, לרבות פעולות הכנה של מעשים כאמור. נוכח המאפיינים המובהקים של מעשי הטרור באזור כאמור, ניתן לומר, כי כאשר מבוצעים מעשי טרור, וכן עבירות אימונים או עבירות בנשק כאמור, באזור זה, יש בכך אינדיקציה מובהקת לכך שמדובר בעבירה המכוונת נגד ביטחון אזרחיה ותושביה.

הוראה רחבה הרבה יותר קיימת בסעיף 17 לחוק הטרור האנגלי מ-2006, המחיל את דיני העונשין האנגליים על עבירות טרור מסוימות, גם אם בוצעו במלואן או בחלקן מחוץ לאנגליה. יובהר, כי בשונה מהחוק האנגלי, אין כוונת הסעיף המוצע להפוך עבירות טרור המבוצעות מחוץ לישראל לעבירות אוניברסליות ולהחיל עליהן את דיני העונשין של ישראל אם לא מתקיימת כל זיקה בינן לבין ישראל, אלא להבהיר כי ביחס לכל אחת מהסיטואציות המתוארות בסעיף, ניתן לומר באופן מובהק, שמדובר בעבירות המכוונות נגד ביטחון ישראל.

סעיפים 47, לפי סעיף 10א(א) לפקודת הראיות [נוסח 110 והתוספת חדש], התשל"א-1971 (להלן – פקודת הראיות), אמרה בכתב שנתן עד מחוץ לבית המשפט קבילה כראיה בהליך פלילי אם מתן

מוצע לקבוע כי על אף האמור בסעיף 29(א) לחוק האמור, מקום שנבקע עונש של מאסר עולם בלתי-קצוב לעבירת טרור, ועדת השחרורים המיוחדת תהיה רשאית לתת את המלצתה לעניין קציבת העונש רק לאחר שחלפו 15 שנים לפחות מהיום שהחל האסיר לשאת את מאסרו (זאת – בדומה לקבוע כיום בסעיף 29(ב) לחוק שחרור על תנאי ממאסר, לגבי אסיר המרצה עונש של שני מאסרי עולם או יותר), והתקופה שתמליץ לקצוב לא תפחת מ-40 שנים.

סימן ה': תחולה וראיות

סעיף 46 סעיף 13 לחוק העונשין קובע כמה זיקות, שבהתקיימן יחולו דיני העונשין של ישראל על עבירות חוץ. ככלל, מדובר בזיקות הקושרות את מעשי העבירה, גם אם בוצעו כולם מחוץ לישראל, לאינטרסים מובהקים של מדינת ישראל. לפי הזיקה הקבועה בסעיף 13(א)(1), דיני העונשין של ישראל יחולו על עבירת חוץ נגד ביטחון המדינה.

בסעיף זה מוצע לקבוע כי עבירת חוץ יתחשב לעבירה נגד ביטחון המדינה, בהתקיים אחד משני תנאים, המצביעים על היותה של העבירה מכוונת לפגוע בביטחון המדינה.

בפסקה (1) מדובר על עבירה שהיא מעשה טרור או עבירה לפי סעיף 33 המוצע, היינו פעולה או עסקה בנשק, בחומר מיק או במיתקן רגיש למטרות טרור, ואשר בוצעה בידי חבר בארגון טרור מוכרז, בקשר לארגון טרור מוכרז, או במסגרת פעילות של ארגון טרור מוכרז – כאשר הכוונה היא לארגון שיש לו זיקה לישראל ושהוכרז לפי סימן א' לפקד ב' המוצע, ולא לארגון טרור שהוכרז בישראל על בסיס הכרות חוץ לפי סימן ב' לפקד ב' המוצע. הטעם העומד בבסיס קטגוריה זו הוא, שעצם ההכרזה על ארגון טרור נעשית בשל היות פעילות הארגון מכוונת נגד מדינת ישראל. לכן,

¹⁹ ס"ח התשי"ד, עמ' 161.

(ב) אין באמור בסעיף זה כדי להכשיר ראייה שאינה קבילה מסיבה אחרת שבדין.
 (ג) לא יורשע אדם על סמך אמרה שהתקבלה לפי סעיף קטן (א), ואולם אמרה כאמור עשויה לשמש תוספת ראייתית לראיות התביעה, ובלבד שלא תשמש סיוע לראיות התביעה במקום שדרוש להן סיוע, אלא מטעמים מיוחדים שיירשמו.

על אף הוראות סעיף 9 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982²⁰, ניתן להעמיד לדין אדם בשל עבירת טרור גם אם עברה תקופת ההתיישנות החלה לגביה לפי סעיף 9(א) לחוק האמור, ובלבד שהטעם לכך שלא הוגש כתב אישום, לא נוהלה חקירה או לא התקיים הליך מטעם בית משפט במהלך התקופה האמורה, לפי העניין, הוא שהחשוד נמצא מחוץ לישראל ולא ניתן להביאו לחקירה או למשפט בישראל.

ד ב ר י ה ס ב ר

לפגוע ביכולת הנאשם להתגונן. על כן מוצע בסעיף 47(ג) לסייג את החריגה ולקבוע כי לא יורשע אדם על סמך אמרה שנתקבלה לפי סעיף 47(א), אלא אמרה כזו עשויה לשמש כתוספת ראייתית, כגון "דבר מה נוסף" או "חיווק", לראיות אחרות לצורך הוכחת אשמתו של הנאשם בעבירת טרור, וכן היא עשויה לשמש, מטעמים מיוחדים שיירשמו, גם "סיוע" לראיות התביעה, מקום שדרוש להן סיוע, שהוא תוספת ראייתית שמשקלה כבד יותר.

בסעיף 110 מוצע להסמיך את שר המשפטים באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, לשנות, בצו, את התוספת המוצעת.

סעיף 48 סעיף 9(א) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן – חוק סדר הדין הפלילי) קובע, כי אין להעמיד לדין אדם בשל עבירה, אם עברו מיום ביצועה התקופות המנויות באותו סעיף, אשר משתנות בהתאם לסוג העבירה ולחומרתה.

סעיף 9(ג) לחוק סדר הדין הפלילי קובע כי לגבי פשע או עוון אשר תוך התקופות האמורות בסעיף 9(א), נערכה לגביהם חקירה על פי חיקוק או הוגש כתב אישום או התקיים הליך מטעם בית המשפט, יתחיל מניין התקופות מיום ההליך האחרון בחקירה או מיום הגשת כתב האישום או מיום ההליך האחרון מטעם בית המשפט, הכל לפי המאוחר יותר.

נוכח מאפייניהן המיוחדים של עבירות טרור והחומרה היתרה המיוחסת להן, וכן נוכח הקלות היחסית שבה חשודים בביצוע עבירות טרור עלולים להימלט מהדין באמצעות בריחה לאחת ממדינות האויב או לאזורים הסמוכים למדינת ישראל שאין לישראל אפשרות לפעול להסגרתם לישראל מהם, מוצע לקבוע כי ניתן להעמיד לדין אדם בשל עבירת טרור, גם אם עברו התקופות האמורות בסעיף 9(א) לחוק סדר הדין הפלילי, זאת, אם הטעם לכך שלא הוגש כתב אישום או לא נוהלה חקירה או לא התקיים הליך מטעם בית משפט במהלך התקופה האמורה, הוא שהחשוד נמצא מחוץ לישראל ולא ניתן להביאו לחקירה או למשפט בישראל.

האמרה הוכח במשפט, נותן האמרה הוא עד במשפט וניתנה לצדדים הזדמנות לחקרו, והעדות שונה, לדעת בית המשפט, מן האמרה בפרט מהותי, או העד מכחיש את תוכן האמרה או טוען כי אינו זוכר את תכנה.

סעיף 10א(ב) לפקודת הראיות קובע, כי בית המשפט רשאי לקבל אמרה כאמור אף אם נותן האמרה אינו עד, בין משום שהוא מסרב להעיד או אינו מסוגל להעיד, ובין שלא ניתן להביאו לבית המשפט משום שאינו בחיים או לא ניתן למצאו, ובלבד שבית המשפט שוכנע שמנסיבות העניין עולה, כי אמצעי פסול שימש להניא או למנוע את נותן האמרה מלתת את העדות.

בסעיף 47(א) המוצע, מוצע להוסיף על סעיף 10א(ב) לפקודת הראיות, ולקבוע כי בדונו בהליך פלילי בעבירת טרור, רשאי בית המשפט לקבל אמרה כאמור בסעיף 10א(א) לפקודת הראיות, גם אם נותן האמרה אינו עד, משום שלא ניתן להביאו לבית המשפט, ובית המשפט שוכנע שמנסיבות העניין עולה, כי הוא יצא לאחת המדינות המנויות בחוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט), התשי"ד-1954 (להלן – חוק למניעת הסתננות), לשטחי המוצעה הפלסטינית או לאזור חבל עזה, או למדינה המנויה בתוספת המוצעת (אפגניסטן, לוב, סודאן או פקיסטן), או שוהה במקום כאמור, זאת, נוכח העובדה שעדים פוטנציאליים בעבירות טרור הם במקרים רבים תושבי מדינות אויב או אזורים שהאוכלוסייה בהם נמצאת בעימות עם מדינת ישראל, וכן נוכח העובדה שעדים פוטנציאליים עשויים, בקלות יחסית, להימלט מישראל למדינות אויב או לאזורים כאמור, תוך סיכול האפשרות לאתרם ולהביאם לעדות, ובכך למנוע מבית המשפט, למעשה, להיחשף לחומר ראיות שעשוי להיות בעל חשיבות. מובן, שקבלת ראייה כאמור נתונה לשיקול דעתו של בית המשפט לאור מכלול הנסיבות העומדות לפניו.

בסעיף 47(ב) מוצע להבהיר כי אין באמור בסעיף כדי להכשיר ראייה שאינה קבילה מסיבה אחרת שבדין.

הסעיף המוצע מהווה חריגה מדיני הראיות, משום שהוא מרחיב את קשת הנסיבות שבהן יתקבלו אמרות כאמור בסעיף 10א(א) לפקודת הראיות, באופן שיש בו כדי

²⁰ ס"ח התשמ"ב, עמ' 43.

“עבירת טרור חמורה” – עבירת טרור שהיא אחת מאלה:

(1) עבירה לפי חוק זה, למעט עבירה לפי סעיפים 25(א), 27(א) ו-35(ג), 35 ו-36;

(2) עבירה המהווה מעשה טרור שדינה, לאחר החמרת הענישה לפי סימן ד’

בפרק ד’, מאסר חמש שנים או יותר;

“קצין ממונה” – כל אחד מאלה:

(1) הקצין הממונה כמשמעותו בסעיף 25 לחוק המעצרים;

(2) ראש צוות חוקרים בשירות הביטחון הכללי.

ד ב ר י ה ס ב ר

הוא לספק לגורמי החקירה כלים שיאפשרו להם להתמודד עם המאפיינים המיוחדים של חקירת עבירות ביטחון. נוכח מאפיינים מיוחדים אלה נדרש כי חלק מהחקירות יתקיימו ברציפות ובלא הפרעה כדי לאפשר לגורמי הביטחון לסכל פיגועי טרור.

בהוראת השעה נקבעו הוראות בנושא מעצר חשודים בעבירות ביטחון, בשים לב לאיזון הנדרש בין העקרונות המנחים בשיטת המשפט בישראל לעניין זכויות חשודים בהליכים פליליים, מצד אחד, לבין הצורך המיוחד של גורמי אכיפת החוק בסמכויות נרחבות יותר לגבי חשודים העצורים בעבירות ביטחון, בשל הסיכון הצפוי מהם ובשל המאפיינים המיוחדים של חקירתם, מצד שני.

במהלך תקופת תקפותה של הוראת השעה, נמצא כי השימוש בסמכויות המעוגנות בה חיוני ביותר לגורמי אכיפת החוק העוסקים בחקירת עבירות טרור, וכי הוא מסייע לא אחת לסיכול פיגועי טרור, תפיסת עבריינים והבאתם לדין. עוד יצוין, כי השימוש שנעשה בהוראת השעה מידתי וזהיר, כפי שניתן ללמוד מהדיווחים הדו-שנתיים המוגשים על ידי שר המשפטים לוועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת.

בהתאם לתיקון האחרון להוראת השעה, תוקפה נקבע עד יום י"ח בטבת התשע"ג (31 בדצמבר 2012), וזאת במטרה לאפשר את השלמת הליכי החקיקה של הצעת חוק זו, הכוללת גם את הסדר הקבע בעניין חקירת חשודים בעבירות טרור חמורות.

כאמור, ההסדרים שנקבעו בהוראת השעה נקבעו בזירות רבה, לאור צורכי הביטחון בחקירת עבירות רגישות אלה, ובשים לב לאמות המידה שנקבעו על ידי בית המשפט העליון בבש"פ 8823/07, המוזכר לעיל, לעניין הפגיעה בזכויותיהם של הנחקרים בעבירות אלה. דברי הסבר מפורטים באשר להסדרים המוצעים בסימן זה, ראו בדברי ההסבר להצעת חוק סדר הדין הפלילי (עצור החשוד בעבירת ביטחון) (הוראת שעה) (תיקון מס' 2), התש"ע-2010 (הצעות חוק הממשלה – 539, התש"ע, עמ' 1406).

סעיף 49 להגדרה “עבירת טרור חמורה” – הוראת השעה בנוסחה כיום, חלה על עצורים ב”עבירות ביטחון”, המנויות בהוראת השעה ואשר נעברו בנסיבות שיש בהן כדי ליצור חשש לפגיעה בביטחון המדינה וכן

פרק ה': עצור בעבירת טרור חמורה – הוראות מיוחדות

כללי פרק ה' המוצע מעגן, כהוראות קבע ובהתאמות מסוימות, את הוראות חוק סדר הדין הפלילי (עצור החשוד בעבירת ביטחון) (הוראת שעה), התשס"ו-2006 (להלן – הוראת השעה). לאחר הטמעת השינויים שהוכנסו להוראת השעה האמורה במסגרת חוק סדר הדין הפלילי (עצור החשוד בעבירת ביטחון) (הוראת שעה) (תיקון מס' 2), התשע"א-2011 (ס"ח התשע"א, עמ' 118). שינויים אלה הוכנסו להוראת השעה בעקבות הפקת לקחים מהפעלתה ובעקבות החלטת בית המשפט העליון בבש"פ 8823/07, פלוני נ' מדינת ישראל (דינים עליון 2010 (24) 1011 (11.2.10)) שבמסגרתה הורה בית המשפט על בטלותו של סעיף 5 להוראת השעה – סעיף שבו נקבעה סמכות בית המשפט, בנסיבות מסוימות, להאריך את מעצרו של עצור החשוד בעבירות ביטחון שלא בנוכחותו, וכן לקיים, בהעדרו, דיון בערר או בבקשה לעיון חוזר בתנאי המעצר.

הוראת השעה נועדה להסדיר את הסמכויות הנדרשות לרשויות החקירה לצורך חקירת עצורים חשודים בעבירות ביטחון, נוכח המאפיינים המיוחדים של חקירת עבירות אלה. בראש ובראשונה, חקירת עצורים בעבירות ביטחון היא במקרים רבים צופה פני עתיד ותוצריה מובילים לסיכול ולמניעה מידיים של פיגועי טרור. כמו כן, במרבית המקרים, הנחקרים בעבירות ביטחון פועלים ממניעים רדיקליים, לאומניים או אידיאולוגיים, ומתוך נחישות ואמונה בצדקת דרכם. לכן, עוד טרם מעצרו הם נערכים לאפשרות שיעצרו, לומדים את שיטות החקירה השונות ונמנעים מלשתף פעולה עם חוקריהם. זאת ועוד, בדרך כלל הנחקרים בעבירות אלה אינם פועלים לבד. מאחוריהם תשתית טרור סדורה, בעלת משנה אידיאולוגית קיצונית, המסכנת את ביטחון המדינה. לפיכך, חלק מרכזי בחקירה הוא איסוף מידע כדי לשבש ולסכל תשתית זו. מעבר לכך, עולם התקשורת המתפתח הביא לכך שבמקרים רבים הנחקרים בעבירות ביטחון אינם עוד חלק מתשתית מקומית, אלא מתשתית טרור גלובלית, מה שהופך את החקירה, ובכלל זה את מלאכת איסוף הראיות, למורכבת יותר. כך למשל, רשת האינטרנט משמשת, בין השאר, להפצת אידיאולוגיה ומסרים פוליטיים, גיוס פעילים לפעילות טרור, העברת מידע בדבר ייצור אמצעי לחימה והעברת כספים לארגוני טרור. לאור האמור לעיל, הכרח

- שינויים בתחולת חוק 50. הוראות חוק המעצרים יחולו על עצור החשוד בביצוע עבירת טרור חמורה (בפרק זה המעצרים על עצור בעבירת טרור חמורה) בשינויים המפורטים בפרק זה.
51. (א) על אף הוראות סעיפים 17(ג) ו-29(א) לחוק המעצרים, ובלי לגרוע מהוראות סעיף 30 לאותו החוק –
- השהיה של הבאת עצור בעבירת טרור חמורה לפני שופט

(1) קצין ממונה רשאי, אם שוכנע כי הפסקת החקירה לצורך הבאת עצור בעבירת טרור חמורה לפני שופט עלולה לפגוע פגיעה ממשית בחקירה – להשהות את הבאת העצור לפני שופט לתקופה שלא תעלה על 48 שעות מתחילת המעצר;

(2) קצין ממונה רשאי, בהחלטה מנומקת בכתב ובאישור ראש אגף החקירות בשירות הביטחון הכללי, אם שוכנע כי הפסקת החקירה לצורך הבאת עצור בעבירת טרור חמורה לפני שופט, עלולה לפגוע פגיעה ממשית בחקירה שיש בה כדי לסכל מניעת פגיעה בחיי אדם – להשהות את הבאת העצור לפני שופט לתקופה נוספת על התקופה האמורה בפסקה (1), שלא תעלה על 24 שעות;

(3) בית משפט רשאי, במקרים חריגים, לבקשת ראש שירות הביטחון הכללי שהוגשה בכתב בהסכמת היועץ המשפטי לממשלה, אם שוכנע כי הפסקת החקירה לצורך הבאת עצור בעבירת טרור חמורה לפני שופט עלולה לפגוע פגיעה ממשית בחקירה שיש בה כדי לסכל מניעת פגיעה בחיי אדם – להורות על השהיית הבאתו של העצור לפני שופט לתקופה נוספת על התקופות האמורות בפסקאות (1) ו-(2), שלא תעלה על 24 שעות; דיון לפי פסקה זו יתקיים שלא בנוכחות העצור.

(ב) השהיה קצין ממונה או בית משפט הבאת עצור בעבירת טרור חמורה לפני שופט, לפי הוראות סעיף קטן (א), יתעד בית המשפט, בכתב, את המועד שבו הובא העצור לפני שופט.

- מעצר לפני הגשת כתב אישום 52. לעניין עצור בעבירת טרור חמורה, יקראו את סעיף 17 לחוק המעצרים כך:
- (1) סעיף קטן (א) ייקרא כך:

ד ב ר י ה ס ב ר

וכן החזקת פרסומים אסורים לשם הפצה, או מתן שירות להכנה של פרסום אסור), 28 (סיוע ברשלנות לביצוע מעשה טרור), 35 (איסור פעולה ברכוש טרור), ו-36 (איסור פעולה ברכוש של ארגון טרור מוכרז).

להגדרה "קצין ממונה" – ההגדרה המוצעת וזה להגדרה הקבועה בהוראת השעה.

סעיף 50 מוצע להבהיר כי כלל הוראות חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן – חוק המעצרים), יחולו על עצור בעבירת טרור חמורה, בכפוף לשינויים המוצעים בפרק ה' המוצע, בהתאם למפורט להלן.

סעיף 51 נוסח הסעיף המוצע וזה לסעיף 3 בהוראת השעה.

סעיף 52 הסעיף המוצע דומה להסדר שנקבע בסעיף 4 להוראת השעה.

בזיקה לפעילות טרור. ההגדרה "עבירות ביטחון" מסתמכת על הפניה לעבירות בחוקים שונים, לרבות עבירות שונות בחוק העונשין, תוך הגבלתן לנסיבות של טרור. בחוק המוצע, לעומת זאת, מוצע להחליף הגדרה זו ב"עבירות טרור חמורות", זאת, בהתאם להסדרת מכלול עבירות הטרור הייחודיות במסגרת הצעת החוק, כמובחר לעיל בדברי ההסבר לפרק ד', הן באמצעות קביעת "עבירות טרור" ייחודיות לפי החוק, והן באמצעות הגדרת "מעשה טרור" החל לגבי כל עבירה פלילית, העונה להגדרה האמורה. עם זאת, נוכח טיבם של ההסדרים המעוגנים בפרק ה' המוצע, והפגיעה שהם טומנים בחובם בזכויותיהם של הנחקרים, מוצע להגביל את תחולתם, ולקבוע כי לא יחולו לגבי כלל עבירות הטרור, אלא לגבי "עבירות טרור חמורות" בלבד, כהגדרתן המוצעת, היינו – מעשי טרור, כהגדרתם בחוק המוצע, שדינם 5 שנות מאסר או יותר וכן עבירות לפי החוק המוצע, למעט עבירות לפי סעיפים 25(א) (חברות בארגון טרור), 27(א) ו-(ג) (גילוי הזדהות עם ארגון הטרור,

"(א) על אף הוראת סעיף 13(א)(3) סיפה, ציווה שופט על מעצרו של חשוד בנכחותו, לא תעלה תקופת המעצר על 20 ימים ובלבד ששופט לא יצווה על מעצר לתקופה העולה על 15 ימים, אלא אם כן שוכנע כי אם לא יוחזק העצור במעצר לצורך המשך החקירה, קיימת אפשרות קרובה לוודאי לסיכול של מניעת פגיעה בחיי אדם; שופט רשאי להאריך, מעת לעת, מעצר של חשוד כאמור לתקופות שלא יעלו על 15 ימים, כל אחת."

(2) בסעיף קטן (ב), במקום "30 ימים" יקראו "35 ימים".

הארכת מעצר
שלא בנוכחות
עצור בעבירת טרור
חמורה

53. על אף הוראות סעיף 16(2) לחוק המעצרים, לעניין נוכחותו של עצור בעבירת טרור חמורה בדיון בהארכת מעצרו בתקופת המעצר כאמור בסעיף 52, ציווה בית המשפט, בנוכחות העצור, על מעצרו לתקופה הקצרה מ-20 ימים, רשאי שופט של בית המשפט העליון, לבקשת ראש אגף החקירות בשירות הביטחון הכללי, שהוגשה בכתב בהסכמת היועץ המשפטי לממשלה, להאריך את מעצרו של עצור כאמור שלא בנוכחותו, אם שוכנע כי אם תופסק החקירה לשם הבאת העצור לדיון קיימת אפשרות קרובה לוודאי לסיכול של מניעת פגיעה בחיי אדם; הארכת מעצר כאמור תהיה לתקופות נוספות שלא יעלו על 72 שעות כל אחת, ובלבד שסך התקופות שבהן יוארך המעצר בלא נוכחות העצור לא יעלה על 144 שעות, או לא יעלה על יתרת התקופה שנותרה עד תום 20 ימים ממועד הדיון שהתקיים בנוכחותו, לפי הקצר מביניהן.

עיון חוזר בהחלטת
בית משפט בנוגע
לעצור בעבירת
טרור חמורה

54. (א) לא יתקיים דיון בבקשה לעיון חוזר שהוגשה לפי סעיף 52 לחוק המעצרים, בהחלטה הנוגעת למעצרו של חשוד בעבירת טרור חמורה שטרם הוגש נגדו כתב אישום, אלא אם כן שוכנע בית המשפט, לאחר שקיים דיון מקדמי, כי התקיימה עילה לבקשה כאמור באותו סעיף; דיון מקדמי בשאלה אם התקיימה עילה כאמור, יתקיים שלא בנוכחות העצור.

(ב) על אף הוראות סעיף 57 לחוק המעצרים, קבע בית המשפט כי התקיימה עילה כאמור בסעיף 52 לחוק המעצרים, רשאי הוא, לבקשת ראש אגף החקירות בשירות הביטחון הכללי, להורות כי הדיון בבקשה לעיון חוזר יתקיים שלא בנוכחות העצור, אם שוכנע כי אם תופסק החקירה לשם הבאת העצור לדיון קיימת אפשרות קרובה לוודאי לסיכול של מניעת פגיעה בחיי אדם.

ערר על החלטת
בית משפט בנוגע
לעצור בעבירת
טרור חמורה

55. (א) (1) על אף הוראות סעיף 53(ג) לחוק המעצרים, ערר על החלטת בית משפט לפי סעיף 53(א) לחוק המעצרים, וכן בקשה למתן רשות לערור על החלטת בית המשפט בערר כאמור לפי סעיף 53(א1) לאותו חוק, בעניין הנוגע למעצרו של עצור בעבירת טרור חמורה שטרם הוגש נגדו כתב אישום, יוגשו לבית המשפט בתוך 30 שעות ממועד מתן החלטת בית המשפט; ואולם רשאי בית המשפט, בעת שהורה על מעצרו של עצור בעבירת טרור חמורה שטרם הוגש נגדו כתב אישום, להאריך את המועד האמור מטעמים שיירשמו, אם שוכנע כי הדבר דרוש כדי למנוע עיוות דין לעצור; בית המשפט יקיים את הדיון בערר לפי סעיף 53(א) או (א1) לחוק המעצרים, בתוך 24 שעות מהמועד שבו הוגשו הערר או הבקשה למתן רשות לערור, לפי העניין, לבית המשפט; הגשת ערר או בקשה למתן רשות לערור לפי פסקה זו, בתקופה הקבועה בה, תהיה במזכירות בית המשפט או בדרך אחרת לפי נוהל שיקבע מנהל בתי המשפט.

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 53	הסעיף המוצע וזה לניסוח סעיף 5 בהוראת השעה.	סעיף 55	הסעיף המוצע וזה לניסוח סעיף 5 בהוראת השעה, בכפוף להוספת תיקון בנוסח, לאור תיקון מס' 8 לחוק המעצרים (ס"ח התשע"א, עמ' 654), שבו הוסף סעיף 53(א1), ונקבע כי ערר שני על
סעיף 54	הסעיף המוצע וזה לניסוח סעיף 54 בהוראת השעה.		

(2) על אף האמור בפסקה (1), שבתות וחגים לא יובאו במניין השעות; דיון שעל בית המשפט לקיימו במוצאי שבת או חג, רשאי בית המשפט לקיימו בתוך שש שעות מעת צאת השבת או החג; לעניין זה, "חג" – כהגדרתו בסעיף 29 לחוק המעצרים.

(ב) על אף הוראות סעיף 57 לחוק המעצרים, רשאי בית המשפט הדן בערר כאמור בסעיף קטן (א), לבקשת ראש אגף החקירות בשירות הביטחון הכללי, להורות כי דיון בערר כאמור יתקיים שלא בנוכחות העצור, אם שוכנע כי אם תופסק החקירה לשם הבאת העצור לדיון קיימת אפשרות קרובה לוודאי לסיכול של מניעת פגיעה בחיי אדם.

(א) חדלה להתקיים העילה שבשלה לא הובא עצור בעבירת טרור חמורה לדיון בהארכת מעצר, בבקשה לעיון חוזר או בערר לפי סעיפים 53, 54(ב) או 55(ב), יובא העצור לפני בית המשפט בהקדם האפשרי, ולא יאוחר מתום 24 שעות מהמועד שבו חדלה להתקיים העילה כאמור.

הארכת מעצר, ערר 56.
ועיון חוזר – הוראות כלליות

(ב) הוראות סעיף 15(ג) עד (ח) לחוק המעצרים יחולו, בשינויים המחויבים, גם על דיון בשאלת נוכחות העצור בהליכים לפי סעיפים 53 עד 55, ורשאי בית המשפט, בדיון כאמור, לקבל ראייה אף שלא בנוכחות העצור או סניגורו, אם שוכנע שהדבר נדרש כדי למנוע פגיעה בביטחון המדינה או סיכול החקירה.

ד ב ר י ה ס ב ר

כמו כן מוצע בסעיף קטן (ב), לקבוע כי בית המשפט רשאי לקבוע שהדיון יכול להתקיים שלא בנוכחות העצור, בתנאים המפורטים בסעיף, וזאת כמוסבר בדברי ההסבר לתיקון הוראות השעה, הנזכרים לעיל.

סעיף 56 בסעיף קטן (א) מוצע להבהיר כי כאשר התקיים דיון שלא בנוכחות העצור, לפי פרק ה' המוצע, יובא העצור לפני בית המשפט בהקדם האפשרי לאחר שחדלה להתקיים העילה שבשלה לא הובא קודם לכן לדיון כאמור, ולא יאוחר בתום 24 שעות מהמועד כאמור. זאת בהתאם לקבוע בסעיף 15(א) להוראות השעה.

בסעיף קטן (ב) מוצע לקבוע כי הוראות סעיף 15(ג) עד (ח) לחוק המעצרים, שעניינם סדרי דין וראיות בדיוני מעצרים, יחולו גם לגבי דיונים לפי סעיף זה, בשינויים המחויבים. זאת בהתאם לקבוע בסעיף 15(ג) להוראות השעה. יצוין כי דיונים לפי הסעיף המוצע – הם דיונים לגבי עצם השאלה אם העצור יהיה נוכח בהליכים לפי סעיפים 53 עד 55 המוצעים. בכל הנוגע להליכים העיקריים – ממילא יחולו הוראות סעיף 15 לחוק המעצרים, מכוח הוראות חוק המעצרים עצמו.

כמו כן מוצע לקבוע בדומה לאמור בסעיף 35(ט) לחוק המעצרים, כי בית המשפט רשאי לקבל ראייה אף שלא בנוכחות העצור או סניגורו או בלי לגלותה להם, בנסיבות המפורטות בסעיף.

החלטה בעניין הנוגע למעצר מותנה בקבלת רשות להגשתו. נוסח סעיף זה הותאם לתיקון האמור בחוק המעצרים.

על פי המוצע, ערר על החלטת בית המשפט בנוגע למעצרו של עצור בעבירת טרור חמורה שטרם הוגש נגדו כתב אישום, וכן בקשת רשות להגיש ערר על החלטה כאמור, יוגשו לבית המשפט בתוך תקופה של 30 שעות מעת מתן ההחלטה, בניגוד לפרק זמן של 30 ימים להגשת ערר על מעצר לפי סעיף 53(ג) לחוק המעצרים, וזאת לאור הצורך לקבל הכרעה בהקדם האפשרי בדבר המשך מעצרו של החשוד, ואם יאושר המעצר – לאפשר פרק זמן של חקירה רצופה, שהיא הכרחית לצורך השלמת פעולות החקירה בהקשר זה, כמוסבר לעיל. לצד הכלל האמור, מוצע לקבוע כי בית המשפט רשאי, מטעמים שירשמו, להאריך את המועד האמור להגשת ערר או בקשה כאמור, אם שוכנע כי הדבר דרוש למניעת עיוות דין לעצור. עוד מוצע לקבוע כי על בית המשפט לקיים את הדיון בערר בתוך 24 שעות ממועד הגשת הערר או הבקשה, לפי העניין, בהתאם לדרכי ההגשה המפורטות בסעיף. ההגשה תיעשה למוכירות בית המשפט, או בדרך אחרת שיקבע מנהל בתי המשפט בנוהל, ואולם בכל מקרה על ההגשה להיעשות בתוך פרק הזמן שנקבע לכך בסעיף.

בסעיף קטן (א)(2) מוצע לקבוע, בהתאם לקבוע בסעיף 35(י) לחוק המעצרים, כי לעניין פסקה (1), לא יובאו שבתות וחגים במניין השעות. עוד מוצע לקבוע, בהקשר זה, כי דין שיש לקיימו במוצאי שבת או חג, רשאי בית המשפט לקיימו בתוך שש שעות מעת צאת השבת או החג.

(ג) דיון שלא בנוכחות עצור בעבירת טרור חמורה לפי סעיפים 53, 54(ב) או 55(ב), יתקיים בנוכחות סניגורו של העצור, ואם אינו מיוצג – ימנה לו השופט סניגור; נעדר סניגורו של העצור מהדיון כאמור, ימנה השופט לעצור סניגור לצורך הדיון כאמור, בלבד.

(ד) החלטת בית משפט שהתקבלה בדיון שהתקיים שלא בנוכחות עצור בעבירת טרור חמורה לפי סעיפים 53, 54(ב) או 55(ב), תובא לידיעת העצור בהקדם האפשרי, אלא אם כן הורה בית המשפט אחרת, לבקשת נציג המדינה, אם שוכנע כי יש בכך כדי לסכל מניעת פגיעה בחיי אדם.

(ה) החלטת בית המשפט שהתקבלה בדיון המקדמי לפי סעיף 54(א), תובא לידיעת העצור בהקדם האפשרי, אלא אם כן הורה בית המשפט אחרת, לבקשת נציג המדינה, אם שוכנע כי יש בכך כדי לפגוע פגיעה ממשית בחקירה.

57. (א) על אף הוראות סעיף 34 לחוק המעצרים ובלי לגרוע מהוראות סעיף 35 לחוק האמור, מצא הממונה כי עורך דין אחד מבקש להיפגש עם כמה עצורים החשודים בעבירת טרור חמורה והנחקרים במסגרת אותה חקירה, או כי כמה עצורים כאמור מבקשים להיפגש עם עורך דין אחד, וכי פגישה כאמור עלולה לשבש את החקירה, רשאי הוא שלא לאפשר פגישה של עורך דין כאמור, עם יותר מעצור אחד; הממונה ימסור הודעה על החלטה כאמור לכל אחד מהעצורים, וכן לעורך הדין; לעניין זה – "הממונה" – כל אחד מאלה:

(1) ראש מחלקת חוקרים בשירות הביטחון הכללי, שראש שירות הביטחון הכללי הסמיכו לכך;

(2) קצין משטרה בדרגת סגן ניצב ומעלה, שהמפקח הכללי במשטרת ישראל הסמיכו לכך;

"עורך דין אחד" – לרבות עורך דין אחר ממשרדו.
 "עורך דין אחד" – לרבות עורך דין אחר ממשרדו.

ד ב ר י ה ס ב ר

עצורים נפרדים באותה חקירה עלול להעמיד את עורך הדין עצמו במצב של ניגוד עניינים, כאשר טובתו של כל אחד מהעצורים מחייבת נקיטת קו פעולה שונה. מובן מאליו שהפעלת הסמכות האמורה בידי הגורם הממונה, אינה פוגעת בזכותו של העצור לבחור לו כל עורך דין אחר שירצה.

בשל טיבו של החשש האמור, נקבע כי לעניין זה, האיסור יחול גם לגבי פגישה עם עורך דין אחר מאותו המשרד. עם זאת נוכח משקלה של סמכות זו, והפגיעה שהיא יוצרת בזכותו של העצור למנות לו כל עורך דין שירצה, נקבע כי הסמכות תיוחד לגורמים בכירים: ראש מחלקת חוקרים בשירות הביטחון הכללי, או קצין משטרה בדרגת סגן ניצב ומעלה. לעניין זה יצוין כי בכל הנוגע לדרגתו של הגורם הממונה בשירות הביטחון הכללי – יש כאן קביעה של גורם בכיר יותר מזה שנקבע לעניין מניעת פגישת עצור עם עורך דין לפי סעיף 35 לחוק המעצרים, על פי תקנה (1) לתקנות סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים) (דחיית פגישת עצור בעבירות ביטחון עם עורך דין), התשנ"ז–1997.

בסעיף קטן (ג) מוצע לקבוע, בהתאם לסעיף 6 בהוראות השעה, כי דיון שנערך, לפי החלטת בית המשפט, שלא בנוכחות העצור, לפי סעיף זה, יתקיים בנוכחות סניגורו של העצור, ואם אינו מיוצג – ימנה לו סניגור בידי בית המשפט.

בסעיף קטן (ד) מוצע לקבוע, בהתאם לאמור בסעיף 54(ב) להוראות השעה, כי החלטת בית המשפט בדיון בהארכת מעצר, בערר או בעיון חוזר, וכן החלטה בדיון מקדמי לפי סעיף 54(א) המוצע, שהתקבלה שלא בנוכחות העצור, תובא לידיעתו בהקדם האפשרי, ואולם רשאי בית המשפט לקבוע אחרת בנסיבות המפורטות בסעיף.

סעיף 57 מוצע לקבוע כי כאשר עורך דין מבקש להיפגש עם כמה עצורים החשודים בעבירת טרור חמורה, ואשר נחקרים בקשר לפרשה אחת – רשאי הממונה על החקירה שלא לאפשר פגישה כאמור עם יותר מעצור אחד, אם מצא כי פגישה עם כמה עצורים כמבוקש, עלולה לשבש את החקירה. זאת למשל בשל חשש מהעברת מידע בין העצורים, תיאום גרסאותיהם, וכיוצא בזה. ברקע הדברים ניתן לומר גם כי במקרים לא מעטים, ייצוג שני

- (ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), מניעת פגישה כאמור באותו סעיף קטן לתקופה העולה על 30 ימים, תהיה באישור היועץ המשפטי לממשלה.
- (ג) הוראות סעיף 35(ה) עד (י) לחוק המעצרים יחולו, בשינויים המחויבים, על החלטה לפי סעיף זה.

פרק ו': חילוט שיפוטי וצווים זמניים

סימן א': חילוט שיפוטי בהליך פלילי

58. (א) הורשע אדם בעבירת טרור, יצווה בית המשפט, כי נוסף על כל עונש יחולט רכוש הנידון או אדם אחר, לאחר הרשעה בעבירת טרור
- (1) רכוש של הנידון שהוא רכוש הקשור לעבירה, כמשמעותו בפסקה (2) להגדרה "רכוש הקשור לעבירה";
- (2) רכוש של הנידון שהוא שוויו של רכוש כאמור בפסקה (1) שהגיע לידי הנידון;

דבריו הסבר

הכלכליות שעלולות להיות לביצוע עבירות אלה על הרכוש הקשור לעבירה.

בקווים כלליים, פרק ו' ופרק ז' המוצעים מסדירים הן סמכות שיפוטית והן סמכות מינהלית לחילוט רכוש. הסמכות השיפוטית חלה ביחס לרכוש הקשור לעבירת טרור או ביחס לרכוש של ארגון טרור, והיא נתונה הן במסגרת הליך פלילי והן בהליך אזרחי נפרד. הסמכות המינהלית, לעומת זאת, חלה אך ורק ביחס לרכוש של ארגון טרור מוכרז. על פי המוצע, בעקבות הכרזה על ארגון טרור, ניתן להוציא צו תפיסה שיאפשר תפיסה של רכוש הארגון, וכעבור שנתיים, יהיה ניתן לחלט רכוש זה.

סימן א': חילוט שיפוטי בהליך פלילי

סעיף 58 הסעיף המוצע עוסק בחילוט רכוש בעקבות הרשעה בביצוע עבירת טרור, במסגרת הליך פלילי.

בסעיף קטן (א) מוצע לקבוע הוראת חילוט חובה ביחס לרכוש הקשור לעבירה, כהגדרתו בפסקה (2) להגדרה המוצעת ל"רכוש הקשור לעבירה" – היינו רכוש שהושג כשכר או תגמול בעד ביצועה (להלן – "פירות העבירה"), וזאת על פי החלופות המפורטות בסעיף: פירות העבירה שהם רכוש של הנידון, או שוויו של רכוש כאמור, שהגיע לידי של הנידון (להבדיל מרכוש שיועד להיות שכר עבירה ולא הגיע לידי, הנכלל בהגדרה "רכוש הקשור לעבירה"), וכן פירות העבירה שהם של אדם אחר, שאינו הנידון, בנסיבות שבהן מומנו או הועברו בידי הנידון, במטרה למנוע את חילוט הרכוש. כמו כן נקבעה חזקה לעניין קביעת מטרת ההעברה.

יובהר כי גם לגבי חילוט לפי סעיף קטן זה, יחולו הסייגים המפורטים בסעיפים 69 ו-70 המוצעים, וזאת כדי לאפשר לבית המשפט להפעיל בכל זאת שיקול דעת במקרים חריגים, כמפורט בסעיפים האמורים, למניעת פגיעה בלתי סבירה בנסיבות העניין, בבעל הרכוש.

נוסף על כך בסעיף קטן (ב) מוצע לקבוע כי מניעת פגישה כאמור לתקופה העולה על 30 ימים, תהיה באישור היועץ המשפטי לממשלה. יוער כי בהתאם לסעיף 107(ב) המוצע, סמכות זו ניתנת לאצילה לפרקליט המדינה או למשנהו. כמו כן נקבע כי הוראות סעיף 35(ה) עד (י) לחוק המעצרים, שעניינו הליכי ערר על החלטת הממונה, יחולו לגבי החלטה לפי הסעיף המוצע.

יצוין כי במקביל נבחנת הוספת סעיף עם הסדר דומה ומשיקולים דומים, במסגרת חוק סדר הדין הפלילי (חקירת חשודים), התשס"ב–2002, לגבי כלל הנחקרים בעבירות פליליות, וככל שהנושא יקודם בהקשר הרחב יותר – תיעשה התאמה בין ההוראות בחוקים השונים.

פרק ו': חילוט שיפוטי וצווים זמניים

כללי פרק ו' המוצע, הנוגע לחילוט רכוש בהליכים שיפוטיים, מבוסס בעיקרו על הוראות הנוגעות לחילוט רכוש בחוק איסור מימון טרור, בחוק מאבק בארגוני פשיעה, ובפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג–1973 (להלן – פקודת הסמים). בשינויים הנדרשים, ובשים לב למהות המיוחדת של עבירות הטרור ולהיבטים המאפיינים הליכי חילוט בהקשר זה.

כמו כן הפרק המוצע, יחד עם פרק ז', שעניינו תפיסה מינהלית זמנית וחילוט של רכוש ארגון טרור מוכרז, מסדירים סמכויות שחלקן מעוגנות כיום גם בתקנות 74, 119 ו-120 לתקנות ההגנה.

הליכי החילוט מהווים, בלא ספק, אחד הכלים המשמעותיים למאבק בארגוני הטרור, ומטרתם לשמור תחת רגליהם של ארגונים אלה את התשתית הכלכלית המאפשרת את המשך פעילותם ואת התנהלותם בתוך האוכלוסייה, כמו גם את המניעים הכלכליים העומדים בבסיס חלק מעבירות הטרור.

הליכי החילוט נועדו גם להרתיע עבריינים בכוח מלבצע עבירות טרור, נוכח החשש מפני ההשלכות

(3) רכוש של אדם אחר, שאינו הנידון, שהוא רכוש הקשור לעבירה שבה הורשע הנידון, כמשמעותו בפסקה (2) להגדרה "רכוש הקשור לעבירה", שהנידון העבירו לאדם האחר בלא תמורה או בתמורה הנמוכה באופן בלתי סביר ביחס לערכו, וההעברה כאמור נעשתה במטרה למנוע את חילוט הרכוש; לענין זה, הועבר רכוש כאמור לאחר ביצוע העבירה, חזקה כי ההעברה נעשתה במטרה למנוע את חילוטו, אלא אם כן הוכח אחרת.

(ב) הורשע אדם בעבירת טרור, רשאי בית משפט לצוות, לבקשת תובע, כי נוסף על כל עונש, יחולט רכוש שהוא אחד מאלה:

(1) רכוש של הנידון, שהוא רכוש הקשור לעבירה, כמשמעותו בפסקה (1) להגדרה "רכוש הקשור לעבירה";

(2) רכוש של אדם אחר, שאינו הנידון, שאינו כאמור בסעיף קטן (א)(3), והוא אחד מאלה:

(א) רכוש הקשור לעבירה שבה הורשע הנידון;

(ב) רכוש שהנידון מימן את רכישתו או שהנידון העבירו לאדם האחר בלא תמורה או בתמורה הנמוכה באופן בלתי סביר ביחס לערכו, והמימון או ההעברה כאמור נעשו במטרה למנוע את חילוט הרכוש; לענין זה, מומן או הועבר רכוש כאמור לאחר ביצוע העבירה, חזקה כי המימון או ההעברה נעשו במטרה למנוע את חילוטו, אלא אם כן הוכח אחרת.

59. הורשע אדם בעבירה לפי סעיף 23(א), רשאי בית משפט, לבקשת תובע, לצוות כי נוסף על כל עונש, יחולט רכוש שהוא רכוש של ארגון הטרור שבקשר אליו הורשע אותו אדם.

חילוט רכוש של ארגון טרור הרשעה בניהול ארגון טרור

ד ב ר י ה ס ב ר

כמו כן בשונה מסעיפים אלה, הסעיף המוצע אינו מתנה את חילוט הרשות בהעדר אפשרות לבצע חילוט חובה לפי סעיף קטן (א) לאחר שלא נמצא רכוש של הנידון, אלא מאפשר חילוט רשות במקביל לחילוט חובה. זאת, בשל ההנחה שמדובר ברכוש הראוי לחילוט, בהיותו רכוש הקשור לעבירה. עם זאת יצוין כי לענין חילוט רכוש בשווי הרכוש הקשור לעבירה (לפי סעיף 58(2)), וכן לפי סעיף 65(א)(2)), מוצע לקבוע בסעיף 70(ד) תקרה לסכום שוויו הכולל של הרכוש המוחלט, כך שסכום זה לא יעלה על שווי של רכוש הקשור לעבירה שבקשר לביצועה ניתן צו החילוט.

חילוט רכוש לפי סעיף קטן (ב) המוצע, נוגע לכלל הרכוש הקשור לעבירה – ובכלל זה רכוש ששימש אמצעי לביצוע עבירה. אמנם, השימוש ברכוש לצורך ביצוע העבירה מצדיק את חילוטו במסגרת גזר הדין, ואולם ייתכן כי בנסיבות הענין, הנוק שייגרם לבעליו של הרכוש לא יהיה מידתי ביחס לחומרת העבירה או למידת מעורבותו של הנידון בביצועה, ועל כן חילוט רכוש זה נתון לשיקול דעתו של בית המשפט, וכן חלים לגביו הסייגים כאמור.

סעיף 59 מוצע לקבוע כי לאחר הרשעתו של אדם בעבירה של עמידה בראש ארגון טרור, לפי סעיף 23 המוצע, יהיה רשאי בית המשפט, לבקשת תובע, לצוות כי נוסף על כל עונש, יחולט רכוש שהוא רכוש של ארגון הטרור שבראשו עומד הנידון. זאת בדומה לאמור

סעיף זה דומה לסעיף 5 לחוק מאבק בארגוני פשיעה, אם כי היקף הרכוש שלגביו חל הסעיף שונה במידה מסוימת.

ההצדקה לקביעת חילוט חובה במקרה זה, נובעת ממקורו של הרכוש – מאחר שמדובר ברכוש שהוא פירותיה של העבירה, ושניתן כשכר או בתמורה בעד ביצועה, הרי שעצם קבלתו אינה לגיטימית, וחילוטו אינו מהווה פגיעה בקניינו הלגיטימי של בעליו. חילוט פירות העבירה נועד להבטיח שלא יצא החוטא נשכר, ובהתאם לכך – יש לחלט רכוש זה בין שהוא נמצא בבעלותו של הנידון, ובין אם הועבר לאחר, שלא בתום לב, כדי להבריחו.

לצד הסדר חילוט החובה כאמור, מוצע בסעיף קטן (ב), לקבוע הוראות לענין חילוט רשות של רכוש הקשור לעבירה שהוא אחד מסוגי הרכוש המפורטים בסעיף: רכוש של הנידון שהוא רכוש כהגדרתו בפסקה (1) להגדרת "רכוש הקשור לעבירה" (להלן – רכוש שהוא אמצעי), רכוש הקשור לעבירה (הן פירות העבירה והן רכוש שהוא אמצעי), שהוא של אדם אחר שאינו הנידון, וכן רכוש של אדם אחר, אשר הנידון מימן את רכישתו או העבירו אליו, במטרה למנוע את חילוט הרכוש. גם לגבי חילוט לפי סעיף קטן זה, יחולו הסייגים כמפורט לעיל, שמטרתם להגן על קניינו של צד ג' שפעל בתום לב.

סעיף זה דומה לסעיפים 6 ו-7 לחוק מאבק בארגוני פשיעה ולסעיפים 14 ו-15 לחוק איסור מימון טרור, בשינויים מסוימים.

בקשת תובע לחלט 60. בקשת תובע לחלט רכוש לפי סימן זה, ופירוט הרכוש שאת חילוטו מבקשים או שווי הרכוש שלגביו מבקשים צו חילוט, לפי העניין, יצוינו בכתב האישום; התגלה רכוש נוסף שניתן לחלטו לפי הוראות סימן זה, לאחר הגשת כתב האישום, רשאי תובע לתקן את כתב האישום ולבקש חילוט הרכוש כאמור בכל שלב של ההליכים עד למתן גזר הדין.

הודעה על בקשה לחילוט רכוש וזכות טיעון 61. (א) התובע ימסור הודעה על בקשתו לחלט רכוש לפי סימן זה לכל אחד מהמפורטים להלן, למעט לארגון הטרור (להלן – טוען לזכות ברכוש), ובלבד שהם ידועים וניתן לאתרם ולמסור להם את ההודעה בשקידה סבירה בנסיבות העניין:

- (1) לנידון;
- (2) למי שהרכוש נמצא בחזקתו, בשליטתו או בחשבונו, ואם נתפס הרכוש – למי שממנו נתפס;
- (3) למי שהרכוש רשום על שמו בפנקס המתנהל על פי דין;
- (4) למי שהודיע באופן שקבע שר המשפטים לפי סעיף 111(א)(2), כי יש לו טענה לזכות ברכוש.
- (ב) לא יצווה בית המשפט על חילוט רכוש לפי סימן זה אלא לאחר שנתן לטוען לזכות ברכוש, אשר ביקש להשמיע את טענותיו בעניין החילוט, בהתאם להוראות שקבע שר המשפטים לפי סעיף 111, הזדמנות להשמיע את טענותיו.
- (ג) בהודעה לפי סעיף קטן (א) תצוין זכותו של מקבל ההודעה לבקש להשמיע את טענותיו בעניין החילוט כאמור בסעיף קטן (ב), ככל שיש לו טענה לזכות ברכוש.

ד ב ר י ה ס ב ר

בסעיף, כדי לתת להם הזדמנות לטעון נגד החילוט. לעניין זה, ארגון טרור לא ייחשב לטוען פוטנציאלי לזכות ברכוש ולא יוענק לו מעמד במסגרת הליך החילוט, מאחר שאין לארגון הטרור זכות קיום, ולכן גם אין הוא רשאי להחזיק ברכוש, ואין הוא זכאי להכרה בזכותו הקניינית ברכוש. על פי המוצע, ההודעה תימסר למי שממנו נתפס הרכוש, אשר מעצם הימצאות הרכוש ברשותו עולה אפשרות כי יש לו טענה לזכות ברכוש, או למי שהרכוש רשום על שמו בפנקסים המתנהלים על פי דין, למשל במרשם המקרקעין. כמו כן תימסר ההודעה לנידון ולכל גורם אחר שהודיע לגורמי החקירה כי יש לו טענה לזכות ברכוש. על פי המוצע, בסעיף קטן (ג), בהודעה יודע לטוענים הפוטנציאליים על האפשרות לטעון לזכות ברכוש שחילוטו התבקש, ככל שיש להם טענה לזכות ברכוש. הזכויות שבעטיין ניתן לטעון מפורטות בהגדרת "זכות ברכוש" המוצעת בסעיף 2 להצעת החוק, היינו זכויות קנייניות במהותן שהן בעלות, שכירות, שאילה, משכון, זכות קדימה וזיקת הנאה. יובהר כי ההגנה המוצעת בסעיף זה נתונה למי שיש לו זכויות קנייניות ברכוש המועמד לחילוט, כמפורט לעיל, ואין בהקשר זה, זכות עמידה לטעון נגד החילוט על בסיס זכויות אובליגטוריות, היינו זכויות מכוח חוזה או התחייבות, שאין בהן כדי לגבור על סמכות החילוט מכוח החוק.

בסעיף קטן (ב) מוצע לקבוע כי טוען פוטנציאלי לזכות ברכוש שנמסרה לו הודעה לפי סעיף קטן (א) וביקש להשמיע את טענותיו בעניין החילוט, יקבל הזדמנות להשמיע את טענותיו בטרם יצווה בית המשפט על חילוט הרכוש.

בסעיף 8(2) לחוק מאבק בארגוני פשיעה, ביחס לחילוט רכוש לאחר הרשעה בעבירה של ניהול ארגון פשיעה. לעניין זה, תוסב תשומת הלב להגדרה "רכוש של ארגון טרור" בסעיף 2 המוצע, לעניין היקף הרכוש שבו מדובר.

יצוין כי אין מקום לקבוע בסעיף המוצע הוראה המקבילה להוראת סעיף 1(8) לחוק מאבק בארגוני פשיעה, ולפיה לאחר הרשעה בעבירה של ניהול ארגון פשיעה, רשאי בית המשפט לחלט רכוש של הנידון, הקשור לעבירה אחרת שנעברה במסגרת ארגון הפשיעה שבראשו עומד הנידון. זאת משום שביחס לארגוני טרור, בשונה מארגוני פשיעה, אין להניח כהנחת מוצא כי מקור רכושו של מנהל ארגון הטרור הוא בעבירות המבוצעות על ידי הארגון.

סעיף 60 מוצע כי בקשת תובע לחלט רכוש לפי פרק ו' המוצע ופירוט הרכוש שאת חילוטו מבקשים, יצוינו בכתב האישום. כמו כן אם התגלה רכוש נוסף שניתן לחלטו, רשאי תובע לתקן את כתב האישום ולבקש חילוט בכל שלב של ההליכים עד למתן גזר הדין.

הסעיף המוצע זהה לסעיף 10 לחוק מאבק בארגוני פשיעה ולסעיף 16 לחוק איסור מימון טרור והוא נועד לאפשר לנידון להתמודד עם בקשת החילוט כבר במסגרת הגנתו כנגד האישום.

סעיף 61 בסעיף קטן (א) מוצע לקבוע כי על התובע בהליך הפלילי למסור הודעה בדבר הבקשה לחילוט, לטוענים פוטנציאליים לזכויות ברכוש, כמפורט

62. ראה בית המשפט כי בירור הטענות בדבר החילוט עלול להקשות על סיום הדיון בהליך הפלילי, רשאי הוא, מטעמים שיירשמו, לקבוע שהדיון בבקשת החילוט יהיה לפניו, לאחר מתן גזר הדין.
63. התגלה לאחר מתן גזר הדין רכוש נוסף, שאילו התגלה לפני מתן גזר הדין, היה ניתן לבקש את חילוטו בהתאם להוראות סימן זה, רשאי בית המשפט שדן בעבירה, לבקשת תובע, לצוות על חילוט הרכוש, ויחולו על דיון כאמור הוראות סעיפים 67 ו-68, בשינויים המחויבים.

סימן ב': חילוט שיפוטי בהליך אזרחי

64. בסימן זה, "בית משפט" – בית המשפט המחוזי המוסמך לדון בעבירת הטרור שבקשר אליה מתבקש החילוט או בית המשפט המחוזי שבתחומו נמצא הרכוש שאותו מבקשים לחלט.
65. (א) בית משפט רשאי, על פי בקשה של פרקליט מחוז, לצוות על חילוט רכוש, בין אם הורשע או הואשם אדם בעבירת טרור ובין אם לאו, אם נוכח כי התקיים אחד מאלה:
- (1) הרכוש הוא רכוש הקשור לעבירת טרור;

ד ב ר י ה ס ב ר

חילוט כאמור יחולו הוראות סעיף 67 המוצע בדבר מסירת הודעה לטוען לזכות ברכוש, והוראות סעיף 68 המוצע בדבר סטייה מדיני הראיות וראיות חסויות בהליך זה – בכל הנוגע להוכחת הקשר שבין הרכוש לעבירה שבה הורשע הנידון.

הוראה זו נועדה לאפשר חילוט רכוש שהתגלה בחלוף זמן מהרשעתו של נידון בעבירת טרור וגזירת דינו, בלא צורך בהליך משפטי נפרד, שבו יתברר מחדש שאלות שהובררו כבר בהליך הפלילי. (ראה בהקשר זה את סעיף 22 לחוק איסור הלבנת הון, המאפשר חילוט רכוש בהליך אזרחי, אם הרכוש קשור לעבירה והוא התגלה לאחר ההרשעה).

הוראה זו נועדה להבטיח שהברחת רכוש על ידי נידונים בעבירות טרור בזמן ההליך הפלילי נגדום, לא תצליח. לפי המוצע, סופיות הדיון לא תחול ביחס לרכוש שראוי לחלט, ויהיה ניתן לחזור ולבקש את חילוטו, הגם שלא נתפס במועד מתן גזר הדין.

סימן ב': חילוט שיפוטי בהליך אזרחי

סעיף 64 לפי המוצע, בית המשפט המוסמך לחלט רכוש בהליך אזרחי שאינו אגב הליך פלילי, הוא בית המשפט המחוזי המוסמך לדון בעבירת הטרור שבקשר אליה מתבקש חילוט הרכוש (ככל שמדובר בחילוט רכוש הקשור לעבירה), או בית המשפט המחוזי שבתחומו נמצא הרכוש שאותו מבקשים לחלט.

סעיף 65 בסעיף קטן (א) מוצע לתת סמכות לבית משפט מחוזי, על פי בקשה של פרקליט מחוז, לצוות על חילוט רכוש בהליך אזרחי שאינו אגב הליך הפלילי, בין אם הורשע או הואשם אדם בעבירת טרור ובין אם לא, אם נוכח כי הרכוש הוא רכוש הקשור לעבירת טרור או רכוש של ארגון טרור, כהגדרתם בסעיף 2 המוצע. הסדר דומה מעוגן כיום בסעיף 14 לחוק מאבק בארגוני פשיעה,

הסעיף המוצע דומה לסעיף 11 לחוק מאבק בארגוני פשיעה, אך הוא כולל הגדרה מדויקת יותר של הטוענים לזכות ברכוש אשר יקבלו הודעה על הבקשה לחילוט הרכוש ואשר יוכלו לטעון את טענותיהם נגד החילוט.

לפי סעיף 111(א) המוצע, הדרך והמועד למסירת הודעה לטוען לזכות ברכוש על בקשת תובע לחלט את הרכוש, הדרך והמועד להודעת הטוען לזכות ברכוש על זכותו ברכוש ועל בקשתו להשמיע את טענותיו בעניין החילוט, כמו גם ההליכים לשמיעת הצדדים בבקשה לחילוט, ייקבעו בתקנות.

סעיף 62 לפי המוצע, אם ראה בית המשפט כי בירור הטענות בדבר החילוט עלול להקשות על סיום הדיון בהליך הפלילי, רשאי הוא, מטעמים שיירשמו, לקבוע שהדיון בבקשת החילוט יהיה לפניו, לאחר גזר הדין.

סעיף זה דומה לסעיף 13 לחוק מאבק בארגוני פשיעה ולסעיף 18 לחוק איסור מימון טרור. עם זאת, בשונה מסעיפים אלה, הסעיף המוצע מאפשר לאותו בית משפט שלפניו נדון האישום הפלילי לדחות את הדיון בחילוט עד לאחר גזר הדין ולדון בעצמו בחילוט, חלק העברת הדיון לבית משפט אחר. זאת כדי שלא לעכב את מתן גזר הדין בגלל בירור הטענות בעניין החילוט, מצד אחד, וכדי שיובטח כי הדיון בעניין החילוט יתקיים לפני אותו שופט או הרכב, בהמשך להליך הפלילי, כדי לייעל את הדיון ולאפשר הסתמכות על מה שהיה לפני בית המשפט בדיון באישום הפלילי, מצד שני.

סעיף 63 מוצע לקבוע, כי אם התגלה לאחר מתן גזר הדין רכוש נוסף, שאילו התגלה לפני מתן גזר הדין, היה ניתן לבקש את חילוטו בהתאם להוראות החוק המוצע, רשאי בית המשפט שדן בעבירה, לבקשת תובע, לצוות על חילוט הרכוש. כמו כן מוצע לקבוע כי על הליך

(2) הרכוש הוא שוויו של רכוש הקשור לעבירת טרור, כמשמעותו בפסקה (2) להגדרה "רכוש הקשור לעבירה", ובלבד שהוא רכושו של האדם שביצע את עבירת הטרור, ולא ניתן להגיש נגדו כתב אישום או לנהל נגדו הליך פלילי; לעניין זה, "רכוש של האדם שביצע את עבירת הטרור" – רכוש הנמצא בבעלותו, בחזקתו, בשליטתו או בחשבונו של האדם שביצע את עבירת הטרור, לבד או יחד עם אחר;

(3) הרכוש הוא רכוש של ארגון טרור.

(ב) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מסמכות שר הביטחון לצוות על תפיסה וחילוט מינהליים לפי הוראות פרק ז'.

66. (א) בקשת פרקליט המחוז לחילוט רכוש לפי סימן זה, תוגש בכתב ותפרט את הנימוקים לחילוט המבוקש וכן את הרכוש שאת חילוטו מבקשים או את שווי הרכוש שלגביו מבקשים צו חילוט, לפי העניין; התגלה רכוש נוסף שאת חילוטו מבקשים לפי סימן זה, רשאי פרקליט המחוז לתקן את הבקשה.

(ב) המשיב בבקשה יהיה הטוען לזכות ברכוש, וכן מי שביצע את העבירה שבקשר אליה מתבקש חילוט הרכוש, אף אם לא הורשע, אם הם ידועים וניתן לאתרם בשקידה סבירה.

67. (א) פרקליט מחוז ימסור הודעה על בקשתו לחלט רכוש לפי סימן זה למשיב כאמור בסעיף 66(ב). אם הוא ידוע וניתן לאתר ולמסור לו את ההודעה בשקידה סבירה בנסיבות העניין.

ד ב ר י ה ס ב ר

מסמכותו של שר הביטחון לצוות על תפיסת רכוש ארגון טרור וחילוטו, לפי הוראות פרק ז'.

סעיף 66 הסעיף המוצע דומה בעיקרו לסעיף 15 לחוק מאבק בארגוני פשיעה. עם זאת, בשונה מהסעיף האמור, מוצע לקבוע כי המשיב בבקשה לחלט רכוש עשוי להיות לא רק הטוען לזכות ברכוש, כהגדרתו בסעיף 61 המוצע, כי אם גם מי שביצע את העבירה שבקשר אליה מתבקש חילוט הרכוש, וזאת כדי שיוכל להתמודד עם טענת התביעה כי מדובר ב"רכוש הקשור לעבירה", במקרה שלא התקיים הליך פלילי בשל עבירה זו. לעניין זה, הוכחת העובדה שמדובר ברכוש הקשור לעבירה, תיעשה לפי רמת ההוכחה הנדרשת בהליך אורחי, בהתאם למהותו של הליך החילוט. בהתאם לכך, סעיף 67 המוצע מורה על מסירת הודעה על בקשה לחלט רכוש ועל מתן זכות טיעון לפני חילוט רכוש, הן לטוען לזכות ברכוש והן למי שביצע את העבירה שבקשר אליה מתבקש חילוט הרכוש.

סעיף 67 הסעיף המוצע דומה בעיקרו לסעיף 16 בחוק מאבק בארגוני פשיעה, בשינויים קלים. לא נכללו בסעיף המוצע הוראות בדבר דרכי פרסום ההודעה, בדומה לסעיף 16(2) בחוק מאבק בארגוני פשיעה, משום שלפי סעיף 110(א) המוצע, עניינים הנוגעים לדרכי הודעה כאמור, לפי החוק המוצע, יוסדרו בתקנות.

יצוין כי בניגוד לאמור בסעיף 61(ג) המוצע בקשר להודעת התובע לטוען לזכות ברכוש – הרי שבהקשר של חילוט בהליך אורחי אין צורך ליידע את הטוען לזכות ברכוש בדבר זכותו לבקש להישמע, מאחר שבהליך האורחי

בסעיף 22 לחוק איסור מימון טרור, בסעיף 22 לחוק איסור הלבנת הון ובסעיף 336 לפקודת הסמים המסוכנים. יושם אל לב, כי חילוט רכוש טרור בהליך אורחי לפי הסעיף המוצע אפשרי גם לאחר הרשעה של אדם בעבירת טרור בהליך פלילי, אם התובע לא ביקש את החילוט כחלק מההליך הפלילי, וזאת מאחר שהחילוט אינו בהכרח אמצעי ענישה נוסף של הנאשם בשל העבירה שעבר, אלא הוא עשוי להיות גם הליך עצמאי המכוון נגד הרכוש הקשור לעבירה, ואשר נועד לפעול נגד התשתית הכלכלית והמניע הכלכלי של העבירה ובכך להרתיע מפני ביצוע עבירות בעתיד.

בנוסף, מוצע לאפשר חילוט אורחי של רכוש שהוא שוויו של רכוש שהוא פירות עבירת הטרור, ובלבד שהוא של האדם שביצע את עבירת הטרור ולא ניתן להעמידו לדין מסיבה כלשהי. זאת בהתאמה עם ההסדר הקבוע בסעיף 58(א)(2) המוצע. התפישה העומדת בבסיס קביעת אפשרות זו היא, שרכושו של מבצע העבירה, שאותו מבקשים לחלט, עשוי לשנות פניו, על ידי המרתו ברכוש אחר. לשם השגת תכלית החילוט, ניתן לחלט את שוויו של הרכוש הקשור לעבירת טרור, שהוא פירות עבירת הטרור – ועל כן אין לבעל הרכוש זכות להחזיקו, ובכך לפגוע במניע הכלכלי של העבירה או בתשתית הכלכלית המאפשרת את ביצועה. בהקשר זה יצוין כי הגדרת "רכוש של האדם שביצע את עבירת הטרור", בסיפה של פסקה (2), וזה להגדרת "רכוש של הנידון" בסעיף 2 המוצע, שהיא ההגדרה הרלוונטית לגבי חילוט של רכוש הנידון במסגרת ההליך הפלילי.

בסעיף קטן (ב) מוצע להבהיר כי הסמכות לחלט רכוש של ארגון טרור לפי הסעיף המוצע, אינה גורעת

- (ב) לא יצווה בית המשפט על חילוט רכוש לפי סימן זה אלא לאחר שנתן למשיב הזדמנות להשמיע את טענותיו בעניין החילוט, ככל שיש לו טענה לזכות ברכוש.
- (ג) בהודעה לפי סעיף קטן (א) תצוין זכותו של מקבל ההודעה להשמיע את טענותיו בעניין החילוט כאמור בסעיף קטן (ב).

סטייה מדיני
הראיות וראיות
חסינות

68. (א) לצורך החלטתו בעניין חילוט רכוש לפי סימן זה, רשאי בית המשפט, לבקשת תובע, להיזקק לראיות אף אם אינן קבילות במשפט, בדבר הקשר שבין הרכוש לבין העבירה או לבין ארגון הטרור, לפי העניין, אם שוכנע, מטעמים שיירשמו, שהדבר יועיל לבירור האמת ולעשיית צדק.

(ב) בדיון בבקשה לחילוט רכוש לפי סימן זה, רשאי בית המשפט, לבקשת תובע, לקבל ראיה בדבר הקשר שבין הרכוש לבין העבירה או לבין ארגון הטרור, לפי העניין, אף שלא בנוכחות המשיב או בא כוחו, או בלי לגלותה להם, אם שוכנע כי גילוי הראיה עלול לפגוע בביטחון המדינה, ביחסי החוץ שלה, בשלום הציבור או בביטחון, או לחשוף שיטות עבודה חסיות, וכי העניין שיש באיגילוייה עדיף מהצורך לגלותה לשם בירור האמת ועשיית צדק (בסעיף זה – ראיה חסויה); בית המשפט רשאי, בטרם יקבל החלטה לפי סעיף קטן זה, לעיין בראיה ולשמוע הסברים שלא בנוכחות המשיב ובא כוחו.

(ג) החליט בית המשפט לקבל ראיה חסויה, יודיע למשיב על כוונתו לעשות כן, ורשאי הוא להורות על העברת תמצית של הראיה החסויה למשיב או לבא כוחו, ככל שניתן לעשות כן בלי לפגוע באינטרס שבשלו נקבע, לפי הוראות סעיף קטן (ב), כי הראיה חסויה.

ד ב ר י ה ס ב ר

של ארגוני הטרור, והתשתית המאפשרת ביצוע עבירות טרור, ונוכח הצורך לאפשר חילוט אפקטיבי, נמצא כי יש מקום לסטות בהקשר זה מהדין הכללי בנוגע לקבילות של ראיות ולאפשר הגשת ראיות אף שאינן קבילות בדרך כלל, לשם הוכחת הקשר בין הרכוש לעבירה או לארגון הטרור. הסטייה מדרישת הקבילות אינה מיותרת, כמובן, את החובה לעמוד ברמת ההוכחה הנדרשת בהליך זה, כדי לשכנע את בית המשפט בדבר קיומו של קשר כאמור.

בסעיף קטן (ב) מוצע לקבוע חריג נוסף לדיני הראיות, ולפיו בדיון בבקשה לחילוט רכוש טרור בהליך אזרחי, רשאי בית המשפט לקבל ראיה בדבר הקשר שבין הרכוש לעבירה או לארגון הטרור, אף שלא בנוכחות המשיב בבקשה או בא כוחו או בלי לגלותה להם, אם אחרי שעיין בראיה או שמע טענות שוכנע כי גילוי הראיה עלול לפגוע באחד מהאינטרסים המוגנים כמפורט בסעיף, וכי חשש זה, גובר על הצורך לגלותה לשם בירור האמת ועשיית צדק. לצורך קבלת הכרעה בדבר האיזונים האמורים, רשאי בית המשפט לעיין בראיה וכן לשמוע הסברים בנוכחות צד אחד בלבד. הטעם להסדר הקבוע בסעיף קטן זה דומה לטעם המפורט לגבי סעיף קטן (א). בדבר טיב הראיות הנאספות בהקשרים אלה, והקושי המיוחד בהצגת ראיות גלויות שיש בהן כדי להעמיד בסכנה את מוסרי המידע, או לפגוע באינטרסים המוגנים האחרים כאמור.

בסעיף קטן (ג) מוצע לקבוע כי אם החליט בית המשפט לקבל ראיה חסויה, עליו להודיע למשיב על כוונתו, וכן הוא רשאי להורות על העברת תמצית הראיה החסויה למשיב או לבא כוחו, ככל שניתן הדבר, כאמור בסעיף. זאת כדי

הטוען הוא המשיב בבקשה (סעיף 66(ב) המוצע), וממילא יש לו זכות עמידה בבית המשפט.

סעיף 68 בסעיף המוצע מוסדרות ההוראות הנוגעות להגשת ראיות בהליכי החילוט. בהתאם לחוק המוצע, הוראות הסעיף האמור יחולו גם לגבי הליכים הנוגעים לחילוט, צו זמני ותפיסה לפי סעיפים 63, 79, 97 ו-98 המוצעים, וכן בהקשרים אחרים בהצעת החוק, אשר יצינו על אתר.

בסעיף קטן (א) מוצע לקבוע כי לצורך קבלת החלטה בעניין חילוט רכוש בהליך אזרחי, רשאי בית המשפט, אם שוכנע מטעמים שיירשמו שהדבר יועיל לבירור האמת ולעשיית צדק, להיזקק לראיות שאינן קבילות במשפט, וזאת רק לשם הוכחת הקשר שבין הרכוש לעבירה או לארגון הטרור (להבדיל, למשל, מהוכחת עצם ביצוע העבירה, וכן הבעלות הפרטית על הרכוש). ההליך המוצע אמור לשמש תחליף מסוים להסדרים הקיימים היום בתקנות 74, 84(2)(ב), 119 ו-120 לתקנות ההגנה, המאפשרות להחרים רכוש בצו מינהלי, על סמך ראיות מינהליות, אף בלא המגבלות המוצעות בסעיף זה ובלא ביקורת שיפוטית.

הצורך בקביעת הסדר חריג זה נובע מטיב הראיות הנאספות בדרך כלל בעבירות טרור. נוכח דרכי התנהלות ארגוני הטרור, הכרוכות במידור ובהסתרה של פעילותם, קשה מאוד למצוא שיתוף פעולה ועדויות גלויות התומכות במידע שנאסף. הראיות הנאספות מתבססות, במקרים רבים, על מידע מודיעיני ומקורות נוספים, שאינם יכולים להיות מוגשים, ככלל, כראיה במשפט. נוכח החשיבות הרבה של הליכי החילוט, כחלק מהמאבק בתשתית הכלכלית

(ד) החליט בית המשפט שלא להיעתר לבקשת תובע כאמור בסעיף קטן (ב), רשאי התובע להודיע כי הוא חוזר בו מהגשת הראיה; הודיע התובע כאמור לא יתחשב בית המשפט בראיה לצורך החלטתו, והראיה לא תועבר למשיב או לבא כוחו.

(ה) דיון בבקשת תובע לקבל ראיה חסויה לפי סעיף קטן (ב) יתקיים בדלתיים סגורות אלא אם כן קבע בית המשפט הוראה אחרת לעניין זה.

סימן ג': חילוט שיפוט – הוראות כלליות

(א) בית המשפט לא יצווה על חילוט רכוש, כולו או חלקו, אף אם הוכחו העובדות בשל זכויות של אחר ברכוש רכוש שאין לחלוטו⁶⁹.
והתנאים לחילוט הרכוש לפי פרק זה, במקרים המפורטים להלן:

(1) בחילוט רכוש לפי סעיפים 58(א)(1) או (ב)(1) ו-65(א)(1) או (3) – הטוען לזכות ברכוש הוכיח את זכותו ברכוש, וכן הוכיח כי מתקיים אחד מאלה:

(א) הוא רכש את זכותו ברכוש לפני שהרכוש היה לרכוש הקשור לעבירת הטרור שבקשר אליה התבקש החילוט או לפני שהרכוש היה לרכוש של ארגון טרור, לפי העניין, והרכוש היה לרכוש כאמור בלא ידיעתו או על אף התנגדותו;

ד ב ר י ה ס ב ר

של הרכוש לעבירה או לארגון הטרור ברמה הנדרשת במשפט אזרחי, כקבוע בסעיף 71 המוצע.

סימן ג': חילוט שיפוט – הוראות כלליות

כללי כאמור, תכליתו של חילוט רכוש טרור היא למנוע את המשך ביצוען של עבירות טרור, באמצעות פגיעה בתשתית הכלכלית המאפשרת אותן. עם זאת, בסעיפים 69 ו-70 מוצע לקבוע כמה מקרים שבהם לא יצווה בית המשפט על חילוט הרכוש, אף שהוכחו כל העובדות והתנאים הדרושים לכך, נוכח זכויותיהם הקנייניות של אחרים באותו רכוש, ובלבד שרכשו את זכויותיהם ברכוש בלא קשר לעבירות טרור או לארגון טרור.

הסימן המוצע דומה לקבוע בפרק ה' לחוק מאבק בארגוני פשיעה ובפרק ה' לחוק איסור מימון טרור.

סעיף 69 מוצע לקבוע מגבלות על חילוט רכוש, לשם הגנה על זכויות קנייניות, המפורטות בהגדרת "זכות רכוש", של טוען לזכות ברכוש, כמשמעותו בסעיף 61 המוצע.

סעיף קטן (א) המוצע קובע כמה תנאים המונעים את חילוט הרכוש בידי בית המשפט, על פי המפורט בסעיף:

בפסקה (1) נקבע כי בית המשפט לא יצווה על חילוט רכוש, בהליכים המפורטים בגוף הסעיף, אם הטוען לזכות ברכוש הוכיח את זכותו ברכוש ואת התקיימותה של אחת מבין שתי חלופות, שנועדו לוודא כי הטוען לזכות ברכוש הוא תם לב, ואין הוא מעורב בעבירת הטרור או בפעילות של ארגון הטרור. החלופה הראשונה היא שהטוען לזכות ברכוש רכש את זכותו ברכוש לפני ביצוע עבירת הטרור, או לפני שהרכוש היה לרכוש של ארגון טרור, ולא ידע או לא הסכים כי הרכוש יהיה לרכוש הקשור בעבירת טרור

לתת בידי המשיב, ככל הניתן, כלים שיאפשרו לו להתמודד עם טענות התביעה וראיותיה.

יובהר, כי בהתאם לאמור בסעיף קטן (ד), אם בית המשפט לא יקבל את טענת התובע לעניין חיסיון הראיות, או יסבור שהצורך לגלות את הראיות גובר על העניין שיש באיגילויין, רשאי התובע לחזור בו מהגשתו, וההחלטה בבקשה לחילוט לא תתבסס על ראיות אלה. הסדר דומה לכך מעוגן בסעיף 9(ד) המוצע, לעניין מידע חסוי בהליך ההכרזה על ארגון טרור. כמו כן מודל דומה קיים, למשל, בסעיף 15(ה) לחוק המעצרים, ובסעיף 17(ז) לחוק שחרור על-תנאי ממאסר.

בסעיף קטן (ה) מוצע לקבוע כי דיון בבקשת תובע לקבל ראיה חסויה יתקיים בדלתיים סגורות, אלא אם כן קבע בית המשפט אחרת.

הסעיף המוצע קובע סדרי דין וראיות השונים מסדרי הדין ודיני הראיות המקובלים בהליכים בבית המשפט, לרבות בהליכי חילוט אזרחיים המעוגנים בדברי חקיקה אחרים. הטעם המרכזי העומד בבסיס ההסדר המוצע קשור, מחד גיסא, בנחיצות של חילוט רכוש טרור כאמצעי למאבק בטרור, ומאידך גיסא, בטיב הראיות האופייניות בעבירות טרור, שבמקרים רבים, כאמור, מבוססות על מידע מודיעיני שאינו קביל על פי דיני הראיות הרגילים ושגילוייו עלול לסכן אינטרסים ציבוריים חשובים.

כפי שהוזכר לעיל, ההסדרים הקיימים כיום בתקנות ההגנה מאפשרים חרמת רכוש בהחלטה מינהלית, אף בלא ביקורת שיפוטית. לעומתם, הסעיף המוצע משאיר לשיקול דעת בית המשפט את השימוש בראיות מינהליות או בראיות חסויות. כמו כן אין בסטייה המוצעת מדיני הראיות כדי לגרוע מהחובה להביא ראיות שיש להן משקל מספיק כדי לשכנע את בית המשפט בטענה בדבר הקשר

(ב) הוא רכש את זכותו ברכוש אחרי שהרכוש היה לרכוש הקשור לעבירת הטרור שבקשר אליה התבקש החילוט, או אחרי שהרכוש היה לרכוש של ארגון טרור, לפי העניין, ועשה כן בתמורה ובתום לב, בלי שידע או שיכול היה לדעת כי הרכוש הוא רכוש כאמור;

(2) בחילוט רכוש לפי סעיפים 58(א) ו-65(א)(2) – הטוען לזכות ברכוש הוכיח את זכותו ברכוש;

(3) בחילוט רכוש לפי סעיף 58(א)(3) ו-65(ב)(2) – הטוען לזכות ברכוש אינו האדם שהנידון העביר אליו את הרכוש או מימן את רכישת זכותו ברכוש, והוא הוכיח את זכותו ברכוש וכן כי מתקיים האמור בפסקת משנה (א) או (ב) של פסקה (1).

(ב) מצא בית המשפט כי אין לחלט חלק מהרכוש, לפי הוראות סעיף קטן (א), בשל זכותו של טוען לזכות ברכוש באותו חלק, רשאי הוא, על אף האמור באותו סעיף קטן, לחלט גם את החלק האמור, בכפוף למתן הוראות לעניין תשלום לטוען לזכות ברכוש, בשל זכותו כאמור.

(ג) בסעיף זה, "טוען לזכות ברכוש" – למעט הנידון.

70. (א) בית המשפט לא יצווה על חילוט רכוש לפי פרק זה שהוא בגדר מיטלטלין שאינם ניתנים לעיקול לפי סעיף 22(א)(1) עד (3) ו-5(5) לחוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967.²¹

סייגים נוספים לחילוט רכוש

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף קטן (ב) המוצע קובע כי על אף האמור בסעיף קטן (א), בית המשפט רשאי לחלט רכוש של טוען לזכות ברכוש גם אם תנאי סעיף קטן (א) מתקיימים בו, אם הוא מהווה חלק מרכוש אחר שאותו ניתן לחלט, למשל בנסיבות שבהן לא ניתן להפריד בין הרכוש הראוי לחילוט והרכוש שבו יש לטוען זכות לגיטימית. זאת, בכפוף למתן הוראות בעניין תשלום לטוען לזכות ברכוש בשל זכותו באותו חלק של הרכוש שחולט.

סעיף קטן (ג) המוצע מבחיר כי המגבלה על חילוט בשל זכויות של אחר ברכוש, לא תחול לגבי הנידון, ברור כי זכויותיו הקנייניות של הנידון ברכוש אינן מהוות הגנה מפני חילוט, שכן הוא האחראי לעבירה שבשלה מחולט הרכוש, והלא תכלית חילוט הרכוש היא למנוע את התעשרות הנידון כתוצאה מהעבירה, ואת המשך שימוש ברכוש לשם ביצוע עבירות טרור.

הסעיף המוצע דומה לסעיף 18 לחוק מאבק בארגוני פשיעה ולסעיף 20 לחוק איסור מימון טרור.

סעיף 70 לצד הוראות הצעת החוק בנוגע לחילוט רכוש הקשור לעבירה, ורכוש של ארגון טרור, נקבעו בהצעת החוק כמה סייגים לחילוט הרכוש, שמטרתם לכונן את שיקול דעתו של בית המשפט במסגרת החלטת החילוט, במטרה להבטיח כי היקף החילוט לא יגרם לפגיעה בלתי מידתית, בנסיבות העניין, בבעלי הזכות ברכוש.

בסעיף קטן (א) מוצע לקבוע כי לא יחולט רכוש שהוא בגדר מיטלטלין שאינם ניתנים לעיקול לפי סעיף 22(א)(1) עד (3) ו-5(5) לחוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967 (להלן –

או לרכוש של ארגון טרור, לפני העניין. החלופה השנייה היא שהטוען לזכות ברכוש אמנם רכש את זכותו ברכוש אחרי שהרכוש היה לרכוש הקשור בעבירת הטרור, או לרכוש של ארגון טרור, ואולם הרכישה נעשתה בתמורה ובתום לב, ובלי שידע או היה יכול לדעת שהרכוש הוא רכוש "נגוע", כאמור.

בפסקה (2) מוצע לקבוע, לגבי חילוט רכוש לפי סעיפים 58(א)(2) ו-65(א)(2) המוצעים, כי די בכך שהטוען לזכות ברכוש יוכיח את זכותו ברכוש, כדי למנוע את חילוטו. הכוונה, כמובן, להוכחת קיומה של זכות קניינית, כפי שהוגדרה "זכות ברכוש" בחוק המוצע. זאת משום שעניינו של הסעיף האמור הוא בחילוט רכוש בשווי הרכוש הקשור לעבירת הטרור, כלומר אין מדובר ב"רכוש הנגוע" עצמו, אלא ברכוש אחר תמורתו. על כן, זיקה של אדם אחר לרכוש זה אינה מחשידה אותו בקשר לעבירת הטרור, ואין הוא נדרש להוכיח כי אין לו קשר כזה.

בפסקה (3) מוצע לקבוע תנאי מיוחד לגבי חילוט רכוש לפי סעיפים 58(א)(3) ו-65(ב)(2) – היינו רכוש אשר הועבר על ידי הנידון לאדם אחר, בלא תמורה ראויה, לצורך הברחת הרכוש. מניעת חילוט רכוש זה, מותנית בכך שהטוען לזכות ברכוש אינו האדם שאליו הועבר הרכוש, ונוסף על כך הוכחה התקיימותה של אחת משתי החלופות שפורטו לעיל לגבי פסקה (1). זאת משום שקבלת הרכוש, בנסיבות אלה, בידי אדם אחר אינה מהווה קניית זכות לגיטימית ברכוש, ואין מקום להגן על זכויותיו בנסיבות אלה, אלא אם כן הרכוש כבר החליף ידיים נוספות, והטוען לזכות בו אינו קשור עוד למקור הרכוש.

²¹ ס"ח התשכ"ז, עמ' 116.

(ב) בית המשפט לא יצווה על חילוט כל הרכוש שיש עילה לחילוטו לפי פרק זה, למעט רכוש של ארגון טרור, אם שוכנע כי חילוט הרכוש כולו, כאמור, יגרום לכך שלבעל הזכות ברכוש שיחולט ולבני משפחתו הגרים עמו לא יהיו אמצעי מחיה סבירים ומקום מגורים סביר.

(ג) על אף הוראות סעיפים 58(ב) ו-65(א)1, לא יצווה בית המשפט לפי הוראות הסעיפים האמורים, על חילוט כל הרכוש הקשור לעבירה שהוא רכוש כאמור בפסקה (1) להגדרה "רכוש הקשור לעבירה", אם מצא כי חילוט הרכוש כולו, כאמור, יביא לפגיעה בלתי סבירה, בנסיבות העניין, בבעל הזכות ברכוש.

(ד) סכום שוויו של כל הרכוש המחולט בהתאם לצו חילוט שניתן לפי פרק זה, למעט לגבי רכוש של ארגון טרור, לא יעלה על שוויו של רכוש הקשור לעבירה שבקשר אליה ניתן הצו.

דברי הסבר

המשפט בדבר התקיימות הסייג, מוטלת על בעל הזכות ברכוש.

כמו כן בסעיף קטן זה, בניגוד לסעיף קטן (א), הסייג אינו חל לגבי רכוש של ארגון טרור, גם אם הוא בבעלות של אדם פרטי. ההגנה על רכושו של אדם פרטי, גם אם אין ידיו נקיות, הוגבלה בסעיף קטן (א) לצורכי מחיה בסיסיים ביותר, כדי להבטיח שלא יישאר בחוסר כל. עם זאת, אין הכוונה להגן עליו באופן רחב יותר מפני חילוט רכוש שהיה בשימוש של ארגון הטרור, על דעתו של בעל הרכוש. יודגש כי אם בעל הרכוש הוכיח את זכותו ברכוש, וכי הוא פעל בתום לב ואין הוא אחראי לשימוש האסור ברכוש, הרי שרכושו לא יחולט, בהתאם להגנות שנקבעו בסעיף 69 המוצע. על כן אין מקום להרחיב את הסייג בסעיף זה, גם לגבי רכוש של ארגון טרור.

בסעיף קטן (ג) מוצע לקבוע כי על אף הוראות סעיפים 58(ב) ו-65(א)1 המוצעים, תהיה לבית המשפט סמכות להורות על חילוט חלק מן הרכוש בלבד אם מצא, שבנסיבות העניין, חילוט הרכוש כולו יגרום לפגיעה בלתי סבירה בבעל הזכות ברכוש.

בסעיף קטן (ד) מוצע לקבוע כי לגבי חילוט של רכוש הקשור לעבירה, לפי פרק ו' המוצע, סכום שוויו של כל הרכוש המחולט בהתאם לצו חילוט, לא יעלה על שוויו של רכוש הקשור לעבירה שבקשר לביצועה ניתן הצו. הצורך בהוראה זו נובע מכך שסמכויות החילוט לפי פרק זה הן מצטברות, וביניהן קיימת גם סמכות לחילוט "רכוש בשווי", שהוא חליפו של הרכוש הקשור לעבירה, בהתאם לסעיפים 58(2) ו-65(א)2. הצטברותן של הוראות אלה עשויה להביא לכך שסך הרכוש המחולט, בערוצים השונים, יעלה על שוויו של הרכוש הקשור לעבירה. על כן נדרש לקבוע מגבלה על סכום הרכוש המחולט, ובכך למנוע פגיעה עודפת בזכויות הקנייניות של בעל הרכוש הנתון לחילוט.

על פי המוצע סייג זה לא יחול לגבי חילוט של רכוש ארגון טרור, וזאת משום שארגון הטרור אינו רשאי להתקיים, וממילא גם אין הוא יכול להחזיק בזכויות כלשהן ברכוש. על כן, כל רכוש שהוא של ארגון טרור,

חוק ההוצאה לפועל). הכוונה היא לצורכי אוכל כדי מחיית בעל הרכוש ובני משפחתו הגרים עמו לתקופה של 30 יום, למערכות בגדים, מיטות, כלי מיטה, ציוד רפואי, תרופות, כלי אוכל, כלי מטבח וכלי בית אחרים שהם צרכים חיוניים לבעל הרכוש ולבני משפחתו הגרים עמו, לדברים הדרושים כתשמישי קדושה לבעל הרכוש ולבני משפחתו הגרים עמו, ולכלים, מכשירים, מכונות, מיטלטלין אחרים ובעלי חיים, השייכים לנכה והנחוצים לו לשימוש האישי בגלל נכותו. סעיף זה דומה לסעיף 19(א) לחוק מאבק בארגוני פשיעה, לסעיף 26(א) לחוק איסור מימון טרור, ולסעיף 36(ג) לפקודת הסמים, והוא נועד לקיים בידי בעל הרכוש את הצורך המינימלי הדרוש לו ולמשפחתו לשם התקיימותם, וכן למנוע פגיעה חמורה באדם נכה, בקשר עם נכותו. יצוין כי סייג זה חל גם לגבי רכוש של ארגון טרור, על אף שלארגון הטרור, באופן עקרוני, אין כל זכות להחזיק ברכוש כלשהו, ועל כן גם אין חשש לפגיעה ב"בלתי מידתית" בקניינו. זאת משום שלפי הגדרת "רכוש של ארגון טרור" בהצעת החוק, גם רכוש בבעלות פרטית עשוי להיחשב כרכוש של ארגון טרור, אם למשל הוא משמש את ארגון הטרור. בנסיבות אלה יש מקום להגן על רכושו הבסיסי של האדם הפרטי, בהתאם למפורט בסעיף קטן זה.

בסעיף קטן (ב) נקבע סייג נוסף, ולפיו לא יחולט כל היקף הרכוש שניתן לחלט, אם הדבר יגרום לכך שלבעל הרכוש ולבני משפחתו הגרים עמו לא יהיו אמצעי מחיה סבירים ומקום מגורים סביר. מטרת סייג זה היא למנוע מצב שבו נוכח היקף הרכוש המחולט, יישארו בעל הזכות ברכוש ובני משפחתו, בלא אמצעי מחיה סבירים. יובהר כי הגנה זו לא נועדה למנוע לחלוטין את החילוט, כי אם להגבילו רק לחלק מהרכוש, בהתאם למצבו הכלכלי של בעל הרכוש ובני משפחתו. היקף החילוט במקרה זה ייקבע בידי בית המשפט, לפי שיקול דעתו.

הסעיף המוצע דומה לסעיף 19(ב) לחוק מאבק בארגוני פשיעה, לסעיף 26(ב) לחוק איסור מימון טרור, ולסעיף 36(ג) לפקודת הסמים. עם זאת, בשונה מסעיפים אלה, בסעיף המוצע במקום "נוכח בית המשפט", נאמר "שוכנע בית המשפט". משמעות הדבר היא כי הנטל לשכנוע בית

71. הוכחת העובדות והתנאים לחילוט רכוש וכן הוכחת הסייגים לחילוט לפי פרק זה, ולעניין חילוט רכוש בהליך אזרחי – גם הוכחת ביצוע העבירה, תיעשה ברמת ההוכחה הנדרשת במשפט אזרחי.
72. (א) טוען לזכות ברכוש שחולט לפי פרק זה, אשר לא נמסרה לו הודעה לעניין זכותו לפי סעיפים 61(ב) או 67(א), לפי העניין, רשאי לבקש מבית המשפט שציווה על החילוט לתקן או לבטל את הצו.
- (ב) בקשה לתיקון או לביטול צו חילוט של טוען לזכות ברכוש לפי הוראות סעיף קטן (א) תוגש בתוך שנתיים מיום מתן צו החילוט או בתוך תקופה ארוכה יותר שיקבע בית המשפט, אם ראה שמן הצדק לעשות כן.
- (ג) תיקן בית המשפט את צו החילוט או ביטל אותו, יצווה על החזרת הרכוש או חלקו למבקש, או תשלום תמורתו מאוצר המדינה למבקש אם לא ניתן להחזיר את הרכוש או אם הסכים המבקש לקבל את תמורתו; ציווה בית המשפט על תשלום תמורת הרכוש, יקבע בצו את סכום התשלום בהתאם לערכו של הרכוש בשוק החופשי ביום מתן צו החילוט או ביום מתן צו התשלום, לפי הגבוה מביניהם; צו להחזרת הרכוש או צו התשלום לפי סעיף קטן זה, יינתנו בתוך שלושה חודשים מיום שהחליט בית המשפט לתקן או לבטל את צו החילוט, לפי העניין.
- (ד) תיקן בית המשפט את צו החילוט או ביטל אותו, רשאי הוא לצוות על תשלום דמי שימוש ברכוש בשל התקופה שהרכוש נלקח מהטוען לזכות ברכוש, וכן רשאי הוא לצוות על תשלום פיצוי בשל נזק או פחת שנגרם לרכוש באותה תקופה.
- (ה) צו להחזרת רכוש או צו תשלום שניתנו לפי סעיפים קטנים (ג) או (ד) יבוצעו בהקדם האפשרי ולא יאוחר מ־60 ימים מיום נתינתם.

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 72 הסעיף המוצע דומה לסעיף 28 לחוק מאבק בארגוני פשיעה ולסעיף 27 לחוק איסור מימון טרור, ותכליתו לאפשר למי שטוען לזכות קניינית ברכוש שחולט, ולא התאפשר לו להשמיד את טענותיו במועד מתן צו החילוט, לבקש מבית המשפט לתקן את הצו או לבטלו.

לצד קביעה עקרונית זו, מוצע להגביל את פרק הזמן להגשת בקשה כאמור, וזאת כדי להבטיח את סופיותו של הליך החילוט, ולאפשר ניהול של הרכוש תוך ודאות משפטית לגבי מעמדו. עם זאת מוסמך בית המשפט להאריך את התקופה הקבועה בסעיף, אם ראה שהדבר מוצדק, וזאת במטרה למנוע פגיעה בלתי סבירה במי שיש לו טענה תקפה לגבי זכותו הקניינית ברכוש.

סעיפים קטנים (ג) עד (ה) קובעים הסדרים להגנת האינטרסים הכלכליים של הטוען לזכות ברכוש, באם נמצא, לאחר שמיעת טענותיו, כי יש מקום לתקן את צו החילוט או לבטלו. במסגרת זו, מוצע לקבוע מפורשות בסעיף קטן (ד), כי במקרה של תיקון צו חילוט או ביטולו, רשאי בית המשפט לצוות על תשלום דמי שימוש ברכוש בשל התקופה שהרכוש נלקח מהטוען לזכות ברכוש וכן על פיצוי בשל נזק או פחת שנגרם לרכוש באותה תקופה. הוראה זו נועדה להבהיר את משמעות הפיצוי ואת תכליתו, בדומה להוראת סעיף 36ד(ד) לפקודת הסמים.

כהגדרתו בחוק המוצע, ניתן לחילוט בלא כל מגבלה, למעט הסייגים שנקבעו בסעיף 69 המוצע, להגנת זכותו של טוען לזכות ברכוש שהוא תום לב, והסייג החריג שנקבע בסעיף קטן (א), כמבואר לעיל.

סעיף 71 מוצע לקבוע מפורשות כי הוכחת העובדות והתנאים לצורך חילוט רכוש לפי פרק ו' המוצע, הן כאשר מדובר בחילוט שלאחר הרשעה, והן כאשר מדובר בחילוט בהליך אזרחי, תיעשה ברמת ההוכחה הנדרשת במשפט אזרחי. זאת בדומה להוראות סעיפים 17 ו־24 לחוק איסור מימון טרור.

אמנם הליך החילוט קשור לקביעה בדבר ביצוע עבירה, ואולם נושא הפעולה הוא הזכויות הקנייניות ברכוש (להבדיל מקביעת האשמה בהליך הפלילי), ובהתאם לכך, בכל הנוגע להוכחת הבעלות ברכוש, והיותו של הרכוש ב־חילוט על פי התבחנים שנקבעו, ניתן וראוי להסתפק לגבי ברמת ההוכחה הנדרשת במשפט אזרחי – ההולם את טיבו של הבירור האמור. לפי המוצע, לגבי חילוט רכוש שהוא "רכוש הקשור לעבירה" במסגרת הליך אזרחי, רמת הוכחה כאמור מספיקה אף לשם הוכחת עצם ביצוע העבירה, מאחר שבהקשר זה היא נועדה לשם ביסוס התשתית העובדתית לחילוט, ולא לשם הרשעת העבריין וענישתו.

73. סמכויות החיפוש והתפיסה לפי פקודת מעצר וחיפוש יחולו, בכפוף להוראות לפי חוק זה ובשינויים המחויבים, גם לעניין רכוש שביחס אליו ניתן לתת צו חילוט לפי פרק זה.
74. ערעור על החלטה בעניין חילוט, כמפורט להלן, יוגש בתוך 30 ימים מיום שהודע למערער על מתן ההחלטה, ואם לא ניתן לאתרו ולמסור לו את ההודעה כאמור בשקידה סבירה – מיום מתן ההחלטה, ויהיה בדרך שמעצרים על החלטה בעניין אורחי: (1) ערעור של טוען לזכות ברכוש, שאינו הנידון, על החלטה בעניין חילוט בהליך פלילי שניתנה בגזר הדין לפי סעיפים 58 או 59, ואולם אם הוגש ערעור על פסק הדין, רשאי בית המשפט שלערער לשמוע גם את ערעורו של מי שטוען לזכות ברכוש כאמור, בעניין החילוט; (2) ערעור על החלטה בעניין חילוט בהליך פלילי, שניתנה לאחר מתן גזר הדין, לפי סעיפים 62 או 63; (3) ערעור על החלטה בעניין חילוט בהליך אזרחי שניתנה לפי סעיף 65; (4) ערעור על החלטה בעניין תיקון צו חילוט או ביטולו, שניתנה לפי סעיף 72.
75. (א) החלטת בית המשפט על חילוט רכוש לפי הוראות פרק זה, תהיה אסמכתא בידי האפוטרופוס הכללי לתפוס את הרכוש כאמור; הרכוש שחולט יועבר לאפוטרופוס הכללי, והרכוש או תמורתו ינוהלו על ידו בקרן בהתאם לתקנות שקבע שר המשפטים לעניין זה לפי סעיף קטן (ב).

ד ב ר י ה ס ב ר

- סעיף 73 כדי לאפשר חילוט רכוש, יש להבטיח כי לרשויות האכיפה יהיו סמכויות חיפוש ותפיסה של רכוש שביחס אליו ניתן לבקש צו חילוט או צווים זמניים לפי החוק המוצע, בדומה לסמכויות מקבילות לתפיסת רכוש הדרוש כראיה במשפט הפלילי. על כן מוצע לקבוע כי סמכויות החיפוש והתפיסה לפי פקודת מעצר וחיפוש, יחולו גם למטרות בהקשר זה. הסעיף המוצע דומה לסעיף 33 לחוק מאבק בארגוני פשיעה ולסעיף 29 לחוק איסור מימון טרור.
- במקביל להצעת חוק זו, מתגבשת במשרד המשפטים הצעת חוק הבאה להסדיר מחדש בחקיקה את סמכויות החיפוש והתפיסה, ובה יש גם התייחסות לנושא של חיפוש ותפיסה למטרות חילוט. עם השלמת החקיקה האמורה, יהיה צורך לבחון מחדש את הצורך בסעיף זה או הצורך בהתאמתו לחוק החדש.
- סעיף 74 מוצע לקבוע כי ערעור על החלטה בעניין חילוט יוגש בתוך 30 ימים מיום שהודע למערער על מתן ההחלטה, ואם לא ניתן לאתרו ולמסור לו את ההודעה כאמור בשקידה סבירה – מיום מתן ההחלטה. ערעור כאמור יידון כערעור אזרחי. עוד מפורטים בסעיף סוגי הערעורים שלגביהם יחולו הוראות אלה. בהקשר זה, מובן מאליה כי הוראות אלה חלות לגבי ערעור על החלטת חילוט בהליך אזרחי לפי סעיפים 65 או 72. לצד זאת, מוצע להבהיר כי הוראות אלה יחולו גם לגבי ערעור המוגש על ידי הטוען לזכות ברכוש בעקבות חילוט במסגרת גזר הדין, בהליך פלילי, וזאת מכיוון שהטוען לזכות ברכוש, במקרה כזה, אינו צד להליך הפלילי (המתנהל נגד הנאשם בלבד).
- ועל כן אין הוא רשאי להגיש ערעור על ההליך הפלילי, במקובל. לפיכך נקבע כי הדרך לערער על ההחלטה הנוגעת לו, בעניין החילוט, תהיה בדרך שמעצרים על עניין אזרחי – נוכח טיבו של נושא הערעור. לצד הוראה זו מוצע לקבוע כי אם הוגש ערעור על פסק הדין בהליך הפלילי, בידי מי מהצדדים להליך, רשאי בית המשפט לדון, במסגרת זו, גם בערעור על החילוט. מובהר כי בניגוד לטוען לזכות ברכוש, סעיף זה אינו חל לגבי ערעור המוגש בידי התובע בהליך הפלילי או הנאשם עצמו – אשר רשאים לערער על ההחלטה בנושא החילוט, במסגרת ערעור על גזר הדין, והוא יידון כערעור פלילי.
- בדומה להסדר האמור, מוצע לקבוע כי גם ערעור על החלטה בעניין חילוט רכוש שניתנה לאחר גזר הדין, לפי סעיפים 62 או 63, יידון כערעור אזרחי, וזאת מהטעמים שפורטו לעיל, ומאחר שההחלטה לגבי החילוט, בנסיבות אלה, הופרדה מההליך הפלילי, ולכן לא תיכלל גם בערעור על גזר הדין.
- הסעיף המוצע דומה לסעיף 30 לחוק מאבק בארגוני פשיעה.
- סעיף 75 מוצע לקבוע כי החלטת בית המשפט בדבר חילוט תהיה אסמכתא בידי האפוטרופוס הכללי לתפוס את הרכוש המחולט, וכי הרכוש שחולט, או תמורתו, יועברו לאפוטרופוס הכללי ויופקדו על ידו בקרן ייעודית. דרכי הנהלת הקרן, לרבות הוראות בנוגע לשימוש בכספי הקרן, ייקבעו בתקנות, כאמור בסעיף, והכול לצורך המטרות המפורטות בפסקאות (1) עד (4) לסעיף קטן (ב) המוצע.

(ב) שר המשפטים, בהסכמת שר הביטחון ובאישור ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת, רשאי לקבוע הוראות לעניין דרכי הנהלת הקרן האמורה בסעיף קטן (א) והדרכים לניהול נכסי הקרן, ובכלל זה הוראות לעניין השימוש שייעשה ברכוש שחולט ודרך חלוקת הרכוש או תמורתו למטרות המפורטות להלן:

- (1) ביצוע תפקידיהן של רשויות הביטחון במסגרת המאבק בטרור;
- (2) ביצוע תפקידיהן של רשויות אכיפת החוק לצורך אכיפת ההוראות לפי חוק זה;
- (3) ביצוע תפקידי האפטרופוס הכללי לפי חוק זה, לרבות תשלום הוצאות הליכי החילוט וניהול הנכסים, ושכר ניהול הנכסים;
- (4) ביצוע פעולות הסברה, חינוך ופעולות נוספות במטרה למנוע, במישורין או בעקיפין, הצטרפות לארגוני טרור או השתתפות בפעילותם, או במטרה לסכל פעילות של ארגונים כאמור.

סימן ד': צווים זמניים

76. בסימן זה, "צו זמני" – צו זמני שהוא אחד מאלה: צו תפיסה, צו מניעה, צו עיקול, הגדרת צו זמני צו בדבר מתן ערבויות מטעם הנאשם או מטעם אדם אחר המחזיק ברכוש, צו הכולל הוראות אחרות בקשר לרכוש, לרבות הוראות לאפטרופוס הכללי או לאדם אחר בדבר ניהול זמני של הרכוש, וכל צו זמני אחר הדרוש, לדעת בית המשפט, כדי למנוע את סיכול החילוט.
77. (א) הוגש כתב אישום הכולל בקשה לחילוט רכוש או הוגשה בקשה לחילוט בהליך אורח, לפי הוראות פרק זה, רשאי בית המשפט שאליו הוגשו כתב האישום או הבקשה, לפי העניין, על פי בקשה של פרקליט מחוז, ליתן צו זמני, אם נוכח כי ישנן ראיות לבאורה להוכחת קיומה של עילת חילוט, בנסיבות העניין, וכי אימתן הצו יכביד על מימוש החילוט.
- (ב) בקשה של פרקליט מחוז, לפי הוראות סעיף קטן (א), למתן צו זמני הכולל הוראות לאפטרופוס הכללי בדבר ניהול זמני של הרכוש, תוגש לאחר התייעצות עם האפטרופוס הכללי.
- (ג) בסעיף זה, "עילת חילוט" – העובדות והתנאים לחילוט רכוש לפי פרק זה, בכפוף לסייגים לחילוט הקבועים בו.

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 77 הסעיף המוצע מסמיך את בית המשפט אשר הוגשה אליו בקשה לחילוט בהליך פלילי או בהליך אורח, לתת צו זמני (כהגדרתו בסעיף 76) להבטחת החילוט, עוד בטרם הושלם ההליך העיקרי, וזאת – בכפוף לתנאים המפורטים בסעיף. הצו יינתן לבקשת פרקליט מחוז, והוא יכול לכלול גם בקשה למתן הוראות לאפטרופוס הכללי בדבר ניהול הרכוש, לאחר שהבקשה בנושא זה תואמה עמו. הסעיף דומה בעיקרו לסעיף 21 לחוק מאבק בארגוני פשיעה ולסעיף 31 לחוק איסור מימון טרור. הסמכות למתן צו זמני בטרם הוגשו כתב האישום או כתב התביעה, לפי העניין, מעוגנת בסעיף 78 המוצע.

סימן ד': צווים זמניים

כללי מוצע להסמיך את בית המשפט לתת צווים זמניים לשם מניעת סיכול חילוט הרכוש, עוד לפני השלמת הבירור המהותי בנוגע לבקשת החילוט, הכל בהתאם למפורט בסימן ד' המוצע.

סעיף 76 לפי המוצע, צו זמני עשוי להיות צו מסוגים שונים, בעל אופי משתנה, הכל לפי שיקול דעתו של בית המשפט – בהתאם למה שנדרש לצורך מניעת סיכול חילוט הרכוש בסופו של ההליך המשפטי. טיבו של הצו עשוי להשתנות בהתאם לטיבו של הרכוש שמבקשים לחלוט, מקומו של הרכוש, סוג הניהול שהוא מחייב, וכן הלאה.

(א) בית משפט המוסמך לרדן בכתב אישום הכולל בקשה לחילוט רכוש או בבקשה לחילוט בהליך אזרחי, רשאי ליתן צו זמני לפי הוראות סימן זה גם בטרם הוגשו כתב אישום או בקשה לחילוט בהליך אזרחי כאמור בסעיף 77, על פי בקשה של פרקליט מחוז, אם נוכח כי התקיימו כל אלה:

- (1) התובע הצהיר כי עומדים להגיש כתב אישום הכולל בקשה לחילוט בהליך פלילי, או כי עומדים להגיש בקשה לחילוט בהליך אזרחי, באותו עניין;
 - (2) יש יסוד סביר להניח כי מתקיימת בנסיבות העניין עילת חילוט כהגדרתה בסעיף 77(ג), וכי הרכוש שלגביו מבקשים את הצו עלול להיעלם או שעלולים לעשות בו פעולות שימנעו את מימוש החילוט, או שהרכוש עלול לשמש לביצועה של עבירת טרור או לשמש לפעילותו של ארגון טרור.
 - (ב) בקשה של פרקליט מחוז, לפי הוראות סעיף קטן (א), למתן צו זמני הכולל הוראות לאפוטרופוס הכללי בדבר ניהול זמני של הרכוש, תוגש לאחר התייעצות עם האפוטרופוס הכללי.
 - (ג) צו זמני שניתן לפי סעיף קטן (א) יפקע אם לא הוגשו כתב האישום או הבקשה לחילוט אזרחי, לפי העניין, בתוך שישה חודשים מיום שניתן הצו; בית המשפט רשאי להאריך את התקופה האמורה לתקופות נוספות שלא יעלו על שלושה חודשים, כל אחת, ובלבד שהתקופה הכוללת לא תעלה על שנה מיום מתן הצו הזמני.
 - (ד) על אף הוראות סעיף קטן (ג), רשאי בית המשפט העליון לצוות על הארכת תקופת תוקפו של צו זמני, מעבר לתקופה הכוללת האמורה באותו סעיף קטן, לתקופות נוספות שלא יעלו על שלושה חודשים כל אחת.
 - (ה) ניתן צו זמני לפי סעיף זה ובתוך תקופת תוקפו הוגש כתב האישום או הוגשה הבקשה לחילוט בהליך אזרחי, יפקע הצו הזמני בתום עשרה ימים ממועד הגשת כתב האישום או הבקשה, לפי העניין, אם לא הוגשה לבית המשפט, בתוך התקופה האמורה, בקשה למתן צו זמני לפי סעיף 77.
- על דיון בבקשה למתן צו זמני, לאחר שהוגשה בקשה לחילוט בהליך אזרחי לפי סעיף 77, או לאחר שהוגשה הצהרת תובע כי עומדים להגיש כתב אישום הכולל בקשה לחילוט בהליך פלילי או כי עומדים להגיש בקשה לחילוט בהליך אזרחי, לפי סעיף 78(א)(1), יחולו הוראות סעיף 68, בשינויים המחויבים.

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 79 מוצע לקבוע כי על דיון בבקשה למתן צו זמני לאחר הגשת בקשה לחילוט אזרחי או לאחר הצהרת תובע על כוונה להגיש בקשת חילוט אזרחי, או כתב אישום הכולל בקשה לחילוט, יחולו הוראות סעיף 68 המוצע בנוגע לסטייה מדיני הראיות והגשת ראיות חסויות, וזאת מהטעמים שפורטו בעניין זה בדברי ההסבר לסעיף האמור.

הסעיף המוצע דומה לסעיף 35 בחוק איסור מימון טרור, במסגרת הסימן העוסק בסעדים זמניים למטרת סיכול מעשה טרור. בחוק המוצע, אין הבחנה בין התכליות השונות של הליך החילוט – והוא כולל הן חילוט למטרות סיכול, והן חילוט בשל מעמדו של הרכוש שהוא רכוש הקשור לעבירה, או רכוש של ארגון טרור, וההוראות

סעיף 78 מוצע לקבוע הוראה המאפשרת מתן צו זמני אף בטרם הוגש כתב אישום הכולל בקשה לחילוט או בטרם הוגשה בקשה לחילוט בהליך אזרחי. זאת בדומה להוראות סעיף 23 לחוק מאבק בארגוני פשיעה וסעיף 33 לחוק איסור מימון טרור. מתן צו זמני לפי הסעיף המוצע, מותנה בכך שתוגש הצהרת התובע בדבר הכוונה להגיש כתב אישום או בקשה לחילוט אזרחי, ובהתאם לכך בסעיף קטן (ג) נקבעה תקופת תוקף מוגבלת לצו הזמני, אשר יפקע אם לא הוגשו כתב האישום או הבקשה לחילוט אזרחי בתוך התקופה האמורה בסעיף קטן זה ובסעיף קטן (ד). כמו כן מוצע כי צו זמני יישאר בתוקף עד 10 ימים לאחר שהוגשו כתב אישום או בקשה לחילוט בהליך אזרחי, כדי לאפשר בפרק זמן זה הגשת בקשה לצו זמני לפי סעיף 77 המוצע.

80. בית המשפט רשאי ליתן צו זמני לפי סימן זה במעמד צד אחד, אם נוכח שיש חשש כי קיום דיון במעמד הצדדים יסכל את מטרת הצו; תוקפו של צו זמני שניתן במעמד צד אחד, לא יעלה על עשרה ימים, והבקשה לצו זמני תישמע במעמד הצדדים בהקדם האפשרי ובתוך תקופת תוקפו של הצו; בית המשפט רשאי, מנימוקים שיירשמו, להאריך את תוקפו של צו זמני שניתן במעמד צד אחד לתקופות נוספות ובלבד שהתקופה הכוללת לא תעלה על 30 ימים מיום מתן הצו.
81. (א) על בקשה למתן צו זמני לפי סימן זה יחולו הוראות סעיפים 66, 67, 69, 70(א) עד (ג), 71 ו-72, בשינויים המחוייבים, ואולם על אף האמור בסעיף 67, 69, ו-72, רשאי בית המשפט לדחות את הדיון לגבי זכות של טוען לזכות ברכוש וליתן צו זמני, בכפוף למתן הוראות בדבר הבטחת זכותו של הטוען לזכות ברכוש, שתוכרע בהליך העיקרי.
- (ב) על אף הוראות סעיף קטן (א), סעיפים 66(ב), 67 ו-69 לא יחולו על בקשה למתן צו זמני במעמד צד אחד לפי סעיף 80.
82. החליט בית המשפט ליתן צו זמני לפי סימן זה, יקבע את סוג הצו, היקפו, תנאיו ותקופת תוקפו, והכול במידה שאינה עולה על הנדרש כדי להשיג את מטרתו הצו הזמני.

מתן צו זמני
במידה שאינה
עולה על הנדרש

דבריו הסבר

(אופן הגשת בקשה לחלט רכוש), סעיף 67 (הודעה על בקשה לחלט רכוש וזכות טיעון), סעיף 69 (רכוש שאין לחלטו בשל זכויות של אחר), סעיף 70(א) עד (ג) (סייגים נוספים לחילוט רכוש), סעיף 71 (הוכחת העובדות והתנאים לחילוט), וסעיף 72 (תיקון צו חילוט או ביטולו). ואולם על אף האמור בסעיפים האמורים, בית המשפט רשאי לדחות דיון והכרעה לגבי זכות של טוען לזכות ברכוש עד לאחר מתן הצו הזמני. זאת מאחר שלעיתים הדחיפות שבהוצאת הצו הזמני אינה מאפשרת בירור מלא של טענות הצדדים הנוגעים בדבר, ונדרשת קודם כל פעולה מיידיית למניעת סיכול החילוט. במקרה כזה, מותנית סמכותו של בית המשפט בכך שייתן הוראות מתאימות להבטחת זכותו של טוען לזכות ברכוש, אם יוכרע כי יש לו זכות מוגנת לפי הוראות החוק המוצע.

בסעיף קטן (ב) מוצע לקבוע כי על אף האמור בסעיף קטן (א), ההוראות שעניינן מעמדו וחזיונותיו של טוען לזכות ברכוש כמשיב בבקשה לחלט רכוש, לא יחולו על בקשה למתן צו זמני המתקיים במעמד צד אחד לפי סעיף 80 המוצע. זאת כפועל יוצא של ההחלטה על קיום הדיון בהעדר צדדים אחרים לו.

הסעיף המוצע דומה לסעיף 37 לחוק איסור מימון טרור.

82 סעיף צו זמני, בהגדרתו בסעיף 76 המוצע, הוא רחב בהיקפו ויכול להכיל סוגים שונים של הוראות, שעלולות לפגוע במי שהצו מכונן כלפיו במידה כזו או אחרת. לאור זאת, יש להבטיח את מידתיותו. בהתאם לכך, נקבע במפורש כי סוג הצו, היקפו, תנאיו ומשך תוקפו ייקבעו במידה שאינה עולה על הנדרש כדי להשיג את מטרתו הצו. הוראה דומה קיימת בסעיף 38 לחוק איסור מימון טרור.

האמורות חלות לגבי כל סוגי החילוט כאמור (למעט חילוט במסגרת גזר הדין בהליך הפלילי). כמו כן יצוין כי הסימן האמור בחוק איסור מימון טרור, עוסק במעשה טרור מחוץ לישראל – שכן ככלל, חוק איסור מימון טרור עניינו בארגוני טרור ובעבירות טרור מחוץ לישראל (למעט בהקשר של עבירות מימון טרור – שלגביהן אין הבחנה הנוגעת למקום ביצוע העבירה). בעוד שמעשה טרור בתוך ישראל – חלות לגביו הוראות תקנות ההגנה, שלפיהן סמכויות התפיסה והחילוט הן מינהליות, וממילא – הן נעשות על בסיס ראיות מינהליות, לרבות ראיות חסויות.

80 סעיף לפי המוצע, בית המשפט רשאי לתת צו זמני במעמד צד אחד, אם נוכח כי קיום דיון במעמד הצדדים יסכל את מטרת הצו. צו שניתן במעמד צד אחד יאפשר לרשויות האכיפה לנקוט באופן מיידי בפעולות הדרושות, בהתאם לצו, כדי למנוע את הברחת הרכוש, ובסמוך לאחר מכן יתקיים דיון בעניין זה במעמד שני הצדדים. הסעיף המוצע דומה בעיקרו לסעיף 36 לחוק איסור מימון טרור, אם כי במקום העילה של "חשש לעשיית פעולה מיידיית ברכוש", מוצע לקבוע עילה של חשש לסיכול מטרת הצו, הטומנת בחובה גם את העילה של חשש לעשיית פעולה מיידיית ברכוש וכן פעולות אחרות אשר ימנעו, הלכה למעשה, את מימוש צו החילוט בבוא העת.

מאחר שהצו הזמני, בנסיבות אלה, ניתן בלא שנשמעו טענותיו של המשיב, מוצע להגביל את תוקפו לתקופה שלא תעלה על 10 ימים. קיימת אפשרות להאריך את תוקפו של הצו הזמני לתקופות נוספות, מנימוקים מיוחדים שיירשמו, ובלבד שהתקופה הכוללת לא תעלה על 30 ימים מיום מתן הצו.

81 סעיף בסעיף קטן (א) מוצע להחיל חלק מן ההוראות הנוגעות לחילוט רכוש, על בקשה לצו זמני לפי סימן ד' המוצע. המדובר בהוראות סעיף 66

- עיון חוזר בצו זמני 83. בית המשפט רשאי לדון מחדש בצו זמני שנתן אם ראה כי הדבר מוצדק בשל נסיבות שהשתנו או עובדות חדשות שהתגלו לאחר מתן הצו הזמני.
- סמכויות חיפוש ותפיסה 84. סמכויות החיפוש והתפיסה לפי פקודת מעצר וחיפוש יחולו, בכפוף להוראות לפי חוק זה ובשינויים המחויבים, גם לעניין רכוש שביחס אליו ניתן לתת צו זמני לפי סימן זה.
- ניהול זמני של הרכוש 85. החלטת בית המשפט על מתן צו זמני הכולל הוראות בדבר ניהול זמני של הרכוש בידי האפוטרופוס הכללי, לפי הוראות סימן זה, תהיה אסמכתה בידי האפוטרופוס הכללי לתפוס את הרכוש כאמור, ויחולו לעניין הרכוש כאמור הוראות סעיף 75.
- ערעור על צו זמני 86. על החלטה שניתנה במסגרת דיון בבקשה למתן צו זמני לפי סימן זה, ניתן לערער, בדרך שמערערים על החלטה בעניין אזרחי, בתוך 30 ימים מיום שהודע למערער על מתן ההחלטה, ואם לא ניתן לאתרו ולמסור לו את ההודעה כאמור בשקידה סבירה – מיום מתן ההחלטה.
- פרק ז': תפיסה וחילוט מינהליים**
- מטרת תפיסה וחילוט מינהליים 87. סמכויות התפיסה והחילוט של רכוש של ארגון טרור, בהליך מינהלי לפי הוראות פרק זה, נתונות לשר הביטחון במטרה לסכל את פעילות ארגון הטרור ולפגוע ביכולתו לקדם את מטרותיו.
- הגדרת צו תפיסה מינהלי 88. בפרק זה, "צו תפיסה מינהלי" – צו שניתן לפי הוראות סעיפים 89 או 91.

ד ב ר י ה ס ב ר

- סעיף 83 מוצע לתת סמכות בידי בית המשפט, ביוזמתו או ביוזמת בעלי הדין, לדון מחדש בצו זמני שנתן, אם מצא שהדבר מוצדק בשל שינוי התשתית העובדתית או שינוי בנסיבות מעת מתן הצו הזמני. הסעיף המוצע זהה לסעיף 29 לחוק מאבק בארגוני פשיעה ולסעיף 40 לחוק איסור מימון טרור.
- סעיף 84 מוצע לקבוע, בדומה לאמור בסעיף 73 לעניין צו חילוט, כי סמכויות החיפוש והתפיסה לפי פקודת מעצר וחיפוש, יחולו גם לגבי רכוש שביחס אליו ניתן לתת צו זמני לפי סימן ד' המוצע.
- סעיף 85 מוצע להבהיר, בדומה לאמור בסעיף 75 לגבי רכוש שחולט, כי צו זמני לפי סימן ד' המוצע יהיה אסמכתה בידי האפוטרופוס הכללי לתפיסת הרכוש, וניהול הרכוש ייעשה בהתאם להוראות סעיף 75, באמצעות קרן החילוט, ואולם בשים לב לכך שככל שמדובר בצו זמני, יש לנהלו בהתחשב בכך שאין מדובר בחילוט סופי עדיין.
- סעיף 86 על אף שמדובר בצו זמני, הרי שלאור משך תוקפו האפשרי ולאור מידת פגיעתו בזכויות ברכוש של מי שהצו מכון כלפיו, מוצע לתת זכות ערעור על כל החלטה במסגרת דיון בבקשה למתן צו זמני, בתוך 30 ימים מיום שהודע למערער על מתן ההחלטה, ואם לא ניתן לאתרו ולמסור לו את ההודעה כאמור בשקידה
- פרק ז': תפיסה וחילוט מינהליים**
- סעיף 87 מטרתו של פרק ז' המוצע להסדיר את הסמכות המינהלית לתפוס ולחלט רכוש של ארגון טרור מוכרז, כפועל יוצא מההכרזה עליו. לצד ההשלכות של ההכרזה על ארגון הטרור על כל מי שלוקח חלק בפעילותו של הארגון או מסייע לו בדרך אחרת, יש חשיבות גם לפגיעה מיידית בתשתית הכלכלית של הארגון, המאפשרת את פעילותו. על כן מוצע כי בהמשך להכרזה על ארגון כארגון טרור, יהיה ניתן, בהחלטה מינהלית, לתפוס את הרכוש של אותו ארגון, לקראת חילוטו בהמשך, והכול בתנאים ובסייגים המוצעים בפרק המוצע, שמטרתם העיקרית למנוע פגיעה בלתי-מידתית במי שעלול להיפגע מתפיסה וחילוט כאמור.
- סעיף 88 לפי המוצע, צו תפיסה מינהלי הוא צו שניתן לפי סעיף 89, שעניינו תפיסת רכוש של ארגון טרור מוכרז, או צו שניתן לפי סעיף 91, שעניינו תפיסת רכוש של ארגון טרור שעדיין לא הוכרז.

89. הכרזו שר הביטחון או ועדת השרים על ארגון טרור לפי סעיפים 4, 6 או 11, רשאי שר הביטחון להורות בצו על תפיסה זמנית של רכוש שהוא שוכנע שהוא רכוש של ארגון הטרור המוכרז, או על הגבלת השימוש או הגבלת העברת הזכויות בו, לרבות קביעת ערובה להבטחת הצגתו על פי דרישה; בצו כאמור רשאי שר הביטחון לקבוע הוראות בדבר ניהול זמני של הרכוש.
90. (א) תוקפו של צו תפיסה מינהלי שניתן לפי סעיף 89 יהיה לתקופה שנקבעה בו ושלא תעלה על שנתיים ממועד מתן הצו, ואולם רשאי שר הביטחון להאריך את תוקפו של צו התפיסה, עד למועד במפורט להלן, לפי העניין:
- (1) והוגשו בקשה לעיון חוזר בצו התפיסה לפי סעיף 94, עתירה לבית משפט לעניינים מינהליים בעניין צו התפיסה, או ערעור על פסק דינו של בית המשפט בעתירה כאמור – עד למתן החלטה סופית או פסק דין סופי, לפי העניין;
- (2) היתה ההכרזה על ארגון הטרור הכרזה זמנית לפי סעיף 4 והוגשו טענות בכתב לפי סעיף 5 – עד לקבלת החלטה בעניין הכרזה סופית לפי סעיף 6.
- (ב) חלפה תקופת ההארכה לפי פסקאות (1) או (2) של סעיף קטן (א), לפי העניין, ולא הוחלט בהליכים כאמור באותן פסקאות לבטל את צו התפיסה המינהלי או שלא להכריז על ארגון הטרור בהכרזה סופית, לפי העניין, רשאי שר הביטחון להאריך את תקופת תוקפו של הצו לתקופה נוספת שלא תעלה על 30 ימים, לצורך הוצאת צו חילוט לפי הוראות סעיף 98.
- (ג) על אף הוראות סעיפים קטנים (א) ו-(ב), ניתנה החלטה לעניין חילוט לפי סעיפים 59, 65(א)3 או 98(ב), או ניתן צו זמני לפי הוראות סעיפים 77 או 78, יפקע תוקפו של צו התפיסה המינהלי.
- (ד) פקע תוקפו של צו תפיסה מינהלי לפי סעיפים קטנים (א) עד (ג), ולא ניתן צו חילוט או צו זמני, כאמור בסעיף קטן (ג), יוחזר הרכוש למי שממנו נתפס.

ד ב ר י ה ס ב ר

בהקשר זה, הסמכות להארכת תקופת תוקפו של הצו, במקרים המפורטים בפסקאות (1) ו-(2) של סעיף קטן (א), נועדה לאפשר את השלמת כל הליכי ההשגה בקשר עם צו התפיסה, בהתאם למפורט, וכן להשלים את הליך ההכרזה הסופית, וכל זאת כתנאי מקדים להוצאת צו חילוט. כמו כן בסעיף קטן (ב) מוצע לקבוע כי לאחר שחלפה תקופת ההארכה כאמור, רשאי שר הביטחון להאריך את הצו ב-30 ימים נוספים, וזאת כדי שיהיה סיפק בידו, במקרים שבהם הדבר נדרש, להוציא צו חילוט לפי סעיף 98 המוצע.

בנוסף, מוצע להבהיר, בסעיף קטן (ג), כי אם, במועד שלאחר מתן צו התפיסה, ניתנה החלטת בית המשפט לגבי חילוט – כאשר המדובר באותו הרכוש שהוא נשוא צו התפיסה – יפקע תוקפו של צו התפיסה, ויבואו במקומות הוראות בית המשפט.

הסעיף המוצע נועד להתוות מנגנון חלופי לקבוע בתקנה 84(2)(ד) לתקנות ההגנה.

סעיף 89 מוצע לקבוע כי בעקבות ההכרזה על ארגון טרור (בין הכרזה זמנית ובין הכרזה סופית), רשאי שר הביטחון להורות בצו על תפיסה זמנית של רכוש ארגון הטרור המוכרז, על הגבלת השימוש בו או על הגבלת העברת הזכויות בו. וכן רשאי השר לתת הוראות, בצו, בדבר ניהולו הזמני של הרכוש בתקופת התפיסה. ככלל, תפיסת הרכוש נועדה להביא למניעה מיידית של המשך השימוש בו למטרות טרור, ובסופו של דבר, לאפשר את חילוט הרכוש התפוס.

סעיף 90 מוצע לקבוע כי צו התפיסה יעמוד בתוקף לתקופה שלא תעלה על שנתיים, בכפוף לסמכותו של שר הביטחון להאריך את התקופה במקרים המפורטים בסעיף.

תקופת התפיסה נועדה לאפשר בפרק זמן זה לטוענים פוטנציאליים לזכויות ברכוש להשיג על התפיסה, ולהשמיע את טענותיהם ביחס אליה, עוד בטרם יחולט הרכוש.

91. (א) שר הביטחון רשאי, לבקשת ראש רשות ביטחון, ליתן צו כאמור בסעיף 89 גם לגבי רכוש של חבר בני אדם שאינו ארגון טרור מוכרז, אם התקיימו כל אלה:

(1) ראש רשות ביטחון הגיש לשר הביטחון בקשה להכריז לפי הוראות סימן א' לפרק ב' כי אותו חבר בני אדם הוא ארגון טרור, או הודיע לשר הביטחון כי בדעתו להגיש בקשה כאמור;

(2) יש יסוד סביר להניח כי הרכוש הוא רכוש של ארגון הטרור;

(3) מתקיימים לגבי הרכוש התנאים האמורים בסעיף 78(א)(2), בשינויים המחוייבים.

(ב) תוקפו של צו תפיסה מינהלי שניתן לפי סעיף קטן (א) (בסעיף קטן זה – צו תפיסה זמני) יהיה לתקופה שנקבעה בו ושלא תעלה על 90 ימים ממועד מתן הצו, ורשאי שר הביטחון, מטעמים מיוחדים שיירשמו, באישור היועץ המשפטי לממשלה או מי שהוא הסמיך לעניין זה, להאריך מעת לעת את תקופת תוקפו של צו התפיסה הזמני לתקופות נוספות, ובלבד שתקופת תוקפו הכוללת של הצו לא תעלה על 120 ימים ממועד נתינתו; על אף האמור בסעיף קטן זה, הוכרז כי חבר בני האדם הוא ארגון טרור וניתן צו תפיסה לפי סעיף 89, או החליט שר הביטחון שלא להכריז עליו ארגון טרור – יפקע תוקפו של צו התפיסה הזמני, במועד מתן צו התפיסה לפי סעיף 89 או במועד החלטת שר הביטחון, לפי העניין.

תוכנו של צו תפיסה 92. (א) בצו תפיסה מינהלי יפורט הרכוש שלגביו חל הצו או סוג הרכוש כאמור, וכן מינהלי המקום שבו נמצא הרכוש, והכול אם הם ידועים.

(ב) הוכח להנחת דעתו של שר הביטחון כי רכוש שניתן להוציא לגביו צו תפיסה מינהלי מעורב ברכוש נוסף, שאינו רכוש כאמור, ולא ניתן בנסיבות העניין לזהותו או להפרידו, רשאי שר הביטחון להורות בצו התפיסה המינהלי גם על תפיסתו של הרכוש הנוסף.

ד ב ר י ה ס ב ר

בעניין זה, ולצדו – יש לוודא כי התקיימו התנאים במנויים בסעיף 78(א)(2), כאמור, לעניין הצדקה לחילוט הרכוש.

בסעיף קטן (ב) מוצע לקבוע את תקופת תוקפו של צו זמני, וזאת כדי להבטיח כי מעמדו של הרכוש יוסדר בהקדם האפשרי. בין על ידי הוצאת צו תפיסה לפי סעיף 91, ובין על ידי פקיעת תוקפו של הצו הזמני, אם החליט שר הביטחון שלא להכריז על הארגון.

סעיף 92 בסעיף קטן (א) מוצע לקבוע כי בצו תפיסה מינהלי יפורט הרכוש או סוג הרכוש שלגביו חל הצו וכן המקום שבו נמצא הרכוש, אם פרטים אלה ידועים. עם זאת, מאחר שיתכנו מצבים שבהם היקפו המדויק של הרכוש אינו ידוע, או שלא ידוע מקום הרכוש או זהות המחזיקים בו, ניתן להסתפק בצו גם בתיאור כללי של היקף הרכוש שהצו חל לגביו.

בסעיף קטן (ב) מוצע לקבוע כי שר הביטחון רשאי להורות בצו תפיסה מינהלי גם על תפיסתו של רכוש שאינו הרכוש שלגביו ניתן להוציא צו תפיסה מינהלי, אם הרכוש שלגביו ניתן להוציא צו כאמור מעורב בו ולא ניתן לזהותו או להפרידו ממנו. הוראה דומה קיימת בסעיף 41(ב) לחוק איסור מימון טרור.

סעיף 91 בסעיף קטן (א) מוצע לקבוע כי שר הביטחון יהיה רשאי להורות בצו על תפיסה של רכוש ארגון טרור, אף אם טרם הוכרז אם התקיימו שלושת התנאים המפורטים בסעיף. בפסקה (3) נקבע תנאי בדבר התקיימותם של התנאים האמורים בסעיף 78(א)(2) המוצע, היינו קיומו של יסוד סביר להניח שמתקיימת עילת חילוט מהותית, וכי הרכוש עלול להיעלם או לשמש לביצוע עבירת טרור או לפעילות של ארגון טרור, אם לא ייתפס אלתה.

הבסיס ראייתי הנדרש בסעיף זה לשם תפיסת הרכוש, שונה בהיבטים מסוימים מהבסיס הראייתי לפי סעיף 89 המוצע, העוסק בתפיסת רכוש של ארגון טרור מוכרז. מחד גיסא, לגבי רכוש של ארגון טרור מוכרז, לא נדרשת קיומה של "עילת חילוט", זאת מכיוון שמעצם ההכרזה על ארגון כעל ארגון טרור נשללת ממנו הזכות להחזיק ברכוש, כך שתפיסת רכושו אינה צריכה תימוכין בראיות שלפיהן הרכוש עלול להיעלם או לשמש למטרת טרור, ודי בכך שהשר שוכנע כי הרכוש שייך לארגון הטרור. מאידך גיסא, כל עוד לא הוכרז הארגון – נדרש יסוד סביר להניח שהרכוש הוא של ארגון הטרור (מאחר שבשלב זה ייתכן שטרם הושלם גיבוש התשתית הראייתית להוכחה וראית

93. שר הביטחון לא יורה על תפיסת רכוש לפי פרק זה, שהוא בגדר מיטלטלין שאינם ניתנים לעיקול לפי סעיף 22(א)(1) עד (3) ו-(5) לחוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967.²²
94. (א) הוצא צו תפיסה מינהלי לפי פרק זה, רשאי טוען לזכות ברכוש, בתוך 60 ימים מיום שהוצא הצו, ואם קיבל הודעה לפי סעיף קטן (ב) – מיום שקיבל את ההודעה, להגיש לשר הביטחון בקשה לעיון חוזר בצו, ואולם רשאי שר הביטחון לדון בבקשה שהוגשה לאחר המועד האמור, אם מצא כי הדבר מוצדק, מטעמים מיוחדים שיירשמו; שר הביטחון רשאי להשאיר את הצו על כנו, לבטלו או לשנות את תנאיו.
- (ב) הודעה על הוצאת צו תפיסה מינהלי ועל זכות להגיש בקשה לעיון חוזר כאמור בסעיף קטן (א) תימסר לטוען לזכות ברכוש, אם הוא ידוע וניתן לאתר ולמסור לו את ההודעה בשקידה סבירה.
- (ג) שר הביטחון יבטל או יתקן צו תפיסה שנתן לפי פרק זה אם נוכח כי טוען לזכות ברכוש הוכיח את זכותו ברכוש, וכי התקיים בעניין זה אחד התנאים האמורים בסעיף 69(א)(1)(א) או (ב), בשינויים המחויבים, ויחולו לעניין זה הוראות סעיף 69(ב), בשינויים המחויבים.
95. (א) צו תפיסה מינהלי שהוצא לפי הוראות פרק זה יכול שיבוצע בידי עובד ציבור שראש הממשלה או שר הביטחון הסמיכו לכך או בידי שוטר, ולעניין טובין המצויים בפיקוח המכס בהתאם להוראות פקודת המכס²³ – יכול שיבוצעו גם בידי פקיד מכס שהוסמך לכך על ידי מנהל אגף המכס ומע"מ.
- (ב) (1) לשוטר או לעובד ציבור שהוסמך לכך לפי הוראות סעיף קטן (א) יהיו נתונות, לשם ביצוע צו תפיסה מינהלי, הסמכויות הנתונות לשוטר לצורך ביצוע צו חיפוש כאמור בסעיף 24(א)(1) לפקודת מעצר וחיפוש, והוראות סעיפים 26 עד 29, 45 ו-46 של הפקודה האמורה יחולו על ביצוע הצו כאמור, בשינויים המחויבים.

ד ב ר י ה ס ב ר

- סעיף 93 מוצע לקבוע כי שר הביטחון לא יורה על תפיסת רכוש לפי פרק ז' המוצע, לגבי רכוש שהוא בגדר מיטלטלין שאינם ניתנים לעיקול לפי הסעיפים המצוינים בגוף הסעיף. ראו בהקשר זה, דברי ההסבר לסעיף 70(א) המוצע.
- סעיף 94 בסעיף קטן (א) מוצע לקבוע כי טוען לזכות ברכוש, כפי שהוגדר בסעיף 61 המוצע, רשאי להגיש לשר הביטחון בקשה לעיון חוזר בצו התפיסה המינהלי בתוך 60 ימים מיום שהוצא הצו או מיום שקיבל הודעה על זכותו להגיש בקשה לעיון חוזר, בהתאם לאמור בסעיף קטן (ב), לפי המאוחר. כמו כן שר הביטחון רשאי לדון בבקשה לעיון חוזר גם לאחר המועד האמור, אם מצא כי הדבר מוצדק, מטעמים מיוחדים שיירשמו.
- בסעיף קטן (ג) מוצע לקבוע כי שר הביטחון יבטל או יתקן צו תפיסה מינהלי, אם נוכח כי טוען לזכות ברכוש הוכיח את זכותו הקניינית ברכוש (ראו לעניין זה הגדרת "זכות ברכוש" בסעיף 2 המוצע), וכי התקיים בעניין זה אחד התנאים האמורים בסעיף 69(א)(1)(א) או (ב) המוצעים, היינו רכישת הזכות ברכוש טרם הפיכתו לרכוש טרוור או
- רכישת הזכות ברכוש בתום לב לאחר הפיכתו לרכוש טרוור. לעניין זה, יחולו הוראות סעיף 69(ב) המוצע, בדבר תשלום לטוען לזכות ברכוש שטענתו נמצאה מוצדקת, בנסיבות של רכוש מעורב שלא ניתן להפרידו.
- סעיף 95 בסעיף זה מוצע לקבוע מיהם הגורמים המוסמכים לבצע צו תפיסה מינהלי שהוצא לפי הוראות פרק ז' המוצע, ומהן הסמכויות הנתונות להם לשם כך. הסדר דומה קיים בסעיף 42(א) לחוק איסור מימון טרוור, לגבי צו התפיסה המינהלי הקבוע שם. כמו כן מוצע לקבוע, בדומה לקבוע בסעיף 42(ב) לחוק איסור מימון טרוור, כי אם נוכח מבצע צו התפיסה כי מדובר ברכוש מעורב או כי קיים רכוש נוסף של ארגון טרוור אשר לא פורט בצו, הוא רשאי לתפוס את הרכוש, בכפוף למסירת הודעה על כך לשר הביטחון בתוך 72 שעות ממועד ביצוע התפיסה, כדי ששר הביטחון ישקול תיקון הצו המנהלי. כמו כן מוצע לקבוע כי אם לא הוצא צו מתוקן בתוך 14 ימים ממועד תפיסת הרכוש המעורב או הרכוש הנוסף, יוחזר הרכוש למי שממנו נתפס.

²² ס"ח התשכ"ז, עמ' 116.

²³ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 3, עמ' 39.

(2) לפקיד מכס שהוסמך לכך לפי הוראות סעיף קטן (א) יהיו נתונות, לשם ביצוע צו תפיסה מינהלי, הסמכויות לפי סעיפים 174, 177, 184 ו-185 לפקודת המכס, ולעניין זה יראו רכוש החשוד כרכוש שלגביו חל צו התפיסה המינהלי, כטובין שיבואם או יצואם נאסר.

(ג) (1) נוכח מי שמבצע צו תפיסה לפי סעיף קטן (א), בעת ביצוע התפיסה, כי הרכוש שיש לתפסו מעורב ברכוש אחר ולא ניתן בנסיבות העניין לזהותו או להפרידו או היה לו יסוד סביר להניח כי קיים רכוש נוסף שהוא רכוש של ארגון הטרור ואשר לא פורט בצו, ולא ניתן, בנסיבות העניין, לקבל צו מתוקן לפי סעיף 96, רשאי הוא לתפוס גם את הרכוש המעורב או הרכוש הנוסף.

(2) הודעה על תפיסה לפי פסקה (1) תימסר לשר הביטחון בתוך 72 שעות ממועד ביצוע התפיסה.

(3) לא הוציא שר הביטחון צו מתוקן כאמור בסעיף 96 לגבי הרכוש המעורב או הרכוש הנוסף שנתפס לפי פסקה (1), בתוך 14 ימים ממועד תפיסתו, יוחזר הרכוש לאדם שממנו נתפס.

ערכון צו תפיסה מינהלי 96. ניתן צו תפיסה מינהלי לפי הוראות פרק זה והתגלה, לאחר מתן הצו או בעת ביצועו, רכוש נוסף אשר יש יסוד להניח שהוא רכוש של ארגון הטרור או רכוש מעורב כאמור בסעיף 95(ג), רשאי שר הביטחון להוציא צו תפיסה מינהלי מתוקן; ההוראות לפי פרק זה החלות על הצו המקורי יחולו גם על הצו המתוקן, ולעניין סעיפים 90 ו-98, יימנו התקופות לפי אותם סעיפים, ממועד מתן הצו המקורי.

הוראות לגבי עתירה 97. (א) הוראות סעיף 68 יחולו, בשינויים המחוייבים, על דיון בעתירה בעניין צו תפיסה מינהלי שהוגשה לבית המשפט לעניינים מינהליים.

(ב) לא תוגש עתירה כאמור בסעיף קטן (א) לאחר שניתן צו חילוט לפי סעיף 98(א).

ד ב ר י ה ס ב ר

בסעיף קטן (א) מוצע לקבוע, כי הוראות סעיף 68 להצעת החוק, שעניינו מדיני הראיות וקבלת ראיות חסויות, יחולו גם על עתירה מסוג זה, וממילא יחולו גם לגבי ערעור לבית המשפט העליון נגד החלטת בית המשפט לעניינים מינהליים בעתירה כאמור.

בסעיף קטן (ב) מוצע לקבוע, כי עתירה לבית המשפט לעניינים מינהליים, כאמור בסעיף קטן (א), ניתן להגיש כל עוד לא ניתן צו חילוט לפי סעיף 98(א) המוצע. לאחר שניתן צו חילוט כאמור, ממילא הוא מובא לביקורת של בית המשפט המחוזי לפי סעיף 98(ב), ועל החלטתו של בית המשפט המחוזי, ניתן לערער לבית המשפט העליון.

בהתאם להוראה זו, נקבע, בסעיף 98(א) המוצע, כי לא ניתן לצוות על חילוט הרכוש כל עוד לא הסתיימו ההליכים בעניין צו התפיסה, כמפורט שם, וכהשלמה לכך, נקבע בסעיף 90(א)(1), כי אם הוגשה בקשה לעיון חוזר, או עתירה לבית משפט לעניינים מינהליים כאמור, יעמוד צו התפיסה בתוקפו עד למתן החלטה סופית בעניין, וכן נקבע, בסעיף קטן (ב) לאותו סעיף, כי לאחר מתן ההחלטה, ניתן להאריך את צו התפיסה ב-30 ימים נוספים לצורך הוצאת צו חילוט.

סעיף 96 מוצע לקבוע כי אם לאחר מתן צו תפיסה מינהלי או בעת ביצועו התגלה רכוש נוסף, אשר יש יסוד להניח שהוא רכוש של ארגון הטרור או רכוש מעורב כאמור בסעיף 95(ג) המוצע, רשאי שר הביטחון להוציא צו מתוקן, שעליו יחולו כל ההוראות שחלו על הצו המקורי. כמו כן מוצע להבהיר כי במקרה של הוצאת צו מתוקן כאמור, קביעת תקופת תוקפו של הצו, וכן מניית פרק הזמן לעניין מתן צו לחילוט הרכוש, תחל ממועד מתן הצו המקורי, שכן בהקשרים אלה, אין סיבה להפריד בין סוגי הרכוש השונים שנתפסו, לבסוף, בשל שייכותם לארגון הטרור, וכל הוראה שתהיה רלוונטית לגבי הרכוש שנכלל בצו התפיסה המקורי, תהיה רלוונטית גם לגבי הרכוש הנוסף שנתפס לאחר מכן.

סעיף 97 טוען לזכות ברכוש שהגיש בקשה לעיון חוזר על צו תפיסה מינהלי לפי סעיף 94 המוצע ובקשתו נדחתה, רשאי לעתור לבית המשפט המחוזי בשבתו כבית משפט לעניינים מינהליים ולבקש את ביטול הצו או את תיקונו. הליך זה מוסדר בסעיף 130 להצעת החוק, במסגרת תיקון עקיף לחוק בתי משפט לעניינים מינהליים.

98. (א) ניתן צו תפיסה מינהלי לפי סעיף 89, וחלפו 23 חודשים מיום שנתיק, רשאי שר הביטחון לצוות על חילוט הרכוש שלגביו ניתן הצו, כולו או חלקו; ואולם אם הוגשו בקשה לעיון חוזר בצו התפיסה לפי סעיף 94, עתירה לבית משפט לעניינים מינהליים בעניין צו התפיסה, או ערעור על פסק דינו של בית המשפט בעתירה כאמור, או אם טרם הוכרו ארגון הטרור בהכרזה סופית לפי סעיף 6 – לא יצווה שר הביטחון על חילוט הרכוש כאמור אלא לאחר קבלת החלטה סופית או פסק דין סופי בהליך כאמור או לאחר ההכרזה הסופית, הכל לפי העניין.

(ב) נתן שר הביטחון צו חילוט לפי הוראות סעיף קטן (א), יוגש הצו, בתוך 30 ימים, לבית משפט מחוזי; בית המשפט רשאי לאשר את צו החילוט, או לבטלו או לשנות את תנאיו אם מצא כי הצו אינו סביר בנסיבות העניין; על דיון בבית המשפט בעניין צו חילוט לפי סעיף קטן זה, יחולו הוראות סעיף 68, בשינויים המחויבים.

(ג) צו חילוט שנתיק לפי סעיף זה יהיה אסמכתה בידי האפוטרופוס הכללי לתפוס את הרכוש שלגביו ניתן הצו, ויחולו לעניין הרכוש כאמור הוראות סעיף 75.

פרק ח': צווים למניעת פעילות ולהגבלת שימוש במקום

סימן א': צו למניעת פעילות של ארגון טרור

99. (א) היה למפקד מחוז במשטרת ישראל (בפרק זה – מפקד המחוז) יסוד סביר לחשד כי מתקיימת או עתידה להתקיים פעילות של ארגון טרור או פעילות שמטרתה לקדם או לאפשר את פעילותו של ארגון טרור, רשאי הוא ליתן צו למניעת הפעילות כאמור (בפרק זה – צו למניעת פעילות); לעניין זה, "פעילות" – לרבות קיום אסיפה, תהלוכה, כנס, עצרת או הדרכה.

דבריו הסבר

שהוצא צו החילוט, הוא יעמוד בתוקפו גם אם בית המשפט טרם נתן החלטתו לפי סעיף קטן (ב), ובלבד שהוגש לבית המשפט, כנדרש, בתוך 30 ימים ממועד מתן הצו.

מובן מאליו כי הוראה זו אינה פוגעת בסמכותו של בית המשפט לתת צו חילוט שיפוטי, גם במועד מוקדם יותר, לפי הוראות פרק ו' לחוק המוצע.

פרק ח': צווים למניעת פעילות ולהגבלת שימוש במקום

כללי בפרק ח' המוצע מעוגנת סמכויות משטרת ישראל שתכליתן מניעת פעילות של ארגוני טרור, באמצעות צו מינהלי למניעת פעילות מסוימת שצפויה להתקיים, או באמצעות צו להגבלת שימוש במקום, לרבות סמכות סגירה של מקום המשמש לפעילות של ארגון טרור.

סימן א': צו למניעת פעילות של ארגון טרור

סעיפים מוצע לקבוע (בסעיף 99) כי אם למפקד מחוז במשטרת ישראל יש יסוד סביר לחשד כי מתקיימת או עתידה להתקיים פעילות של ארגון טרור או פעילות שמטרתה לקדם או לאפשר פעילות של ארגון טרור, הוא רשאי להוציא צו למניעת פעילות כאמור. בהקשר זה, ראה הגדרת "פעילות" של ארגון טרור בסעיף 2 להצעת החוק – על פיה אחת היא אם מדובר בפעילותו "האסורה" של ארגון הטרור או בפעילות שהיא, לכאורה, חוקית. זאת מאחר שעצם התקיימותו של

סעיף 98 מוצע לקבוע כי משחלפו 23 חודשים מיום שנתיק צו תפיסה מינהלי, או משהסתיימה תקופת תוקפו של צו כאמור לאחר הארכה, לפי סעיף 90, רשאי שר הביטחון לצוות על חילוט הרכוש שלגביו ניתן הצו, כולו או חלקו, ובלבד שלא היה במועד זה דיון תלוי ועומד בבקשה לעיון חוזר, בעתירה או בערעור על צו התפיסה המינהלי. זאת, אם על פי הראיות שהיו לפני שר הביטחון הוא השתכנע כי מדובר ברכוש של ארגון טרור מוכרז, ואם לא נמצאו טוענים לזכות ברכוש שהוכיחו במהלך תקופת צו התפיסה כי יש להם זכות ברכוש שבשלה אין לתפוס את הרכוש או לחללו. הצו ייכנס לתוקף מיידית, עם הוצאתו על ידי שר הביטחון, ואולם הוא יובא בתוך 30 ימים לפני בית המשפט המחוזי, אשר יהיה רשאי לאשר את הצו, לבטלו, או לשנות את תנאיו – אם מצא כי החלטת שר הביטחון היתה בלתי-סבירה בנסיבות העניין, במסגרת כללי הביקורת השיפוטית על סבירותה של החלטה מינהלית.

יובהר, כי תנאי לחילוט הרכוש לפי הסעיף המוצע הוא חלף פרק הזמן האמור (23 חודשים) מיום שנתיק צו התפיסה. התקופה האמורה נועדה לתת לטוענים לזכות ברכוש הזדמנות למצות את טענותיהם ביחס לרכוש ולנסות למנוע את חילוטו. מאחר שהכלל הוא כי צו התפיסה יעמוד בתוקפו למשך שנתיים (סעיף 90 המוצע), נקבע כי החל מחודש אחד לפני תום התקופה רשאי שר הביטחון לחלוט, וזאת כדי לתת לשר פרק זמן מתאים אשר יאפשר הוצאת צו חילוט לפני פקיעת צו התפיסה. לאחר

(ב) בצו לפי סעיף קטן (א) תפורט הפעילות שנאסרה, וכן המועד והמקום שבהם מתקיימת או עתידה להתקיים הפעילות, ככל שהם ידועים; מצא מפקד המחוז כי לצורך מניעת הפעילות כאמור יש להגביל את השימוש במקום המיועד לקיום הפעילות, ובכלל זה להורות על סגירתו, יכלול הצו גם הוראה להגבלת השימוש במקום כאמור או לסגירתו, למשך פרק הזמן שבו מתקיימת או עתידה להתקיים הפעילות, וכן לפרק זמן סביר לפני קיום הפעילות או לאחריה ככל שהדבר נדרש לצורך מניעתה, והכול אם לא תעלה על הנדרש, בנסיבות העניין, כדי למנוע את הפעילות האמורה.

100. המצאת צו למניעת פעילות יוצג במקום שבו מתקיימת או עתידה להתקיים הפעילות, אם הוא ידוע; הודעה על הוצאת הצו ועל זכות להגיש בקשה לעיון חוזר כאמור בסעיף 101 תומצא לבעלים של המקום ולמחזיק בו, אם הם ידועים וניתן לאתרם ולמסור להם את ההודעה בשקידה סבירה.

101. הרואה את עצמו נפגע מצו למניעת פעילות שניתן לפי סעיף 99, רשאי להגיש למפקד המחוז בקשה לעיון חוזר בצו; מפקד המחוז רשאי להשאיר את הצו על כנו, לבטלו או לשנות את תנאיו.

סימן ב': צו להגבלת שימוש במקום המשמש לפעילות ארגון טרור

102. (א) היה למפקח הכללי של משטרת ישראל יסוד סביר לחשד כי מקום מסוים משמש לפעילות של ארגון טרור, וכי יש יסוד סביר לחשש שהמקום ימשיך לשמש לפעילות כאמור אם לא יוגבל השימוש בו, רשאי הוא ליתן צו להגבלת שימוש במקום כאמור (בפרק זה – צו להגבלת שימוש במקום).

דבריו הסבר

לבעלים של המקום שבו נועדה הפעילות להתקיים, ואשר לגבי ניתנו הוראות בצו.

בסעיף 101 מוצע לעגן זכות להגשת בקשה לעיון חוזר בצו, לכל מי שרואה עצמו נפגע כתוצאה מהוצאת הצו כאמור. זכות זו מהווה תחליף, למעשה, לזכות שימוע בטרם הוצאת הצו. כאשר נדרש למנוע פעילות של ארגון טרור, הרי שמתן זכות שימוע מראש עלול לסכל את מטרת הצו, באשר מועד הפעילות עלול לחלוף בלי שהיא נאסרה, וכן – בעקבות הידיעה על כוונה להוציא צו כאמור, עשויות להינקט פעולות להקדמת מועד הפעילות, או להסתרת פריטים לגביה, אשר יקשו על אכיפת הצו. בנוסף, גם מתן זכות לעיון חוזר בדיעבד, לא תפגע על פי רוב בזכותו של המבקש, שכן טרם נגרם לו כל נזק בעקבות הצו, ועדיין יש באפשרותו להביא לביטול הצו ולקיום הפעילות, אם טענותיו יימצאו צודקות. בהקשר זה חשוב להזכיר כי על פי רוב אין בהוצאת הצו, כשלעצמה, פגיעה בזכויות יסוד של המבקש, שהרי מדובר בצו שאוסר על קיומה של פעילות שמלכתחילה אין כל היתר לקיימה בהיותה פעילות של ארגון הטרור (זאת להבדיל מצו לפי סימן ב', כמובהר בדברי ההסבר שלהלן). ההצדקה היחידה לביטול הצו, בעקבות בקשה לעיון חוזר, היא אם ישוכנע מפקד המחוז כי למעשה אין מדובר בפעילות של ארגון טרור או פעילות שנועדה לקדם את ארגון הטרור, ועל כן אין עילה לאסור עליה.

סימן ב': צו להגבלת שימוש במקום המשמש לפעילות טרור

סעיפים לצד הסמכות לצוות על מניעת פעילות, 102 עד 104 לפי סעיף 99 המוצע, מוצע, בסעיף 102,

ארגון הטרור היא אסורה, ועל כן אין לאפשר כל סוג של פעילות מטעמו. גם פעילות חוקית, לכאורה, מהווה נדבך בהתחזקותו ובהרחבתו של ארגון הטרור, ועשויה לסייע בהרחבת מעגל התומכים של ארגון הטרור.

סמכות ברוח זו, אם כי בנוסח רחב הרבה יותר, מעוגנת כיום בתקנה 129 לתקנות ההגנה. כמו כן סמכות לעניין סגירת מקום המשמש את ארגון הטרור או את חבריו, מעוגנת בסעיף 6 לפקודת מניעת טרור, אשר יש כוונה לבטלה עם חקיקתו של החוק המוצע. בהקשר זה יצוין כי בעוד שסימן ב' לפרק ח' המוצע עוסק בצווים להגבלת שימוש במקום, בדומה לסעיף 6 בפקודת מניעת טרור, הרי שסימן א' מאפשר הוצאת צו האוסר על קיום הפעילות עצמה – וזאת, למשל אם מקום קיום הפעילות אינו ידוע, או שהפעילות נועדה להתקיים בשטח ציבורי, או שיש חשש כי מקום הפעילות ישתנה אם יינתן רק צו המונע שימוש במקום מסוים לצורך הפעילות. על כן נדרשת הוספת סמכות לצוות על איסור קיום הפעילות עצמה, יהא מקומה אשר יהא.

בהתאם לסעיף קטן (ב), צו מינהלי למניעת פעילות של ארגון טרור יכול לכלול גם הוראה בדבר סגירת מקום לפרק הזמן שבו אמורה להיערך הפעילות, מניעת גישה או תנועה מהמקום או אליו וכד', והכול כדי למנוע את הפעילות.

מוצע לקבוע (בסעיף 100) כי צו למניעת פעילות של ארגון טרור יוצג במקום שבו מתקיימת או עתידה להתקיים הפעילות, ככל שהמקום ידוע. זאת כדי שכל אדם המעוניין להגיע לאותו מקום או לקחת חלק בפעילות, יידע כי מדובר בפעילות שנאסרה בצו, וזאת, לצד המצאת הודעה על הצו

(ב) לא יינתן צו להגבלת שימוש במקום לפי סעיף קטן (א), אלא לאחר שניתנה לבעלים של המקום וכן למחזיק בו, הזדמנות לטעון את טענותיהם, אם הם ידועים וניתן לאתרם בשקידה סבירה בנסיבות העניין; ואולם אם היה למפקח הכללי של משטרת ישראל יסוד סביר לחשש כי מתן זכות שימוש כאמור עלול לסכל את מטרת הצו, רשאי הוא ליתן צו להגבלת שימוש במקום אף בלא מתן זכות כאמור, ובלבד שתינתן בהקדם האפשרי לאחר מכן.

(ג) (1) תוקפו של צו להגבלת שימוש במקום יהיה לתקופה שנקבעה בו ושללא תעלה על 90 ימים.

(2) על אף האמור בפסקה (1), הוצא צו להגבלת שימוש במקום לפי סעיף קטן (א), ובתוך שלוש שנים מיום פקיעת הצו נתן המפקח הכללי של משטרת ישראל צו הגבלה נוסף לגבי אותו מקום, רשאי הוא לקבוע כי תקופת תוקפו של הצו תעלה על 90 ימים, ובלבד שלא תעלה על 180 ימים.

ד ב ר י ה ס ב ר

הצו, כאשר המגבלה המוטלת לא תעלה על הנדרש לצורך מניעת המשך הפעילות במקום.

מובהר כי הסמכות להוציא צו להגבלת שימוש במקום, לפי סעיף 102, והסמכות להוציא צו למניעת פעילות, לפי סעיף 99 המוצע, אינן מוציאות זו את זו. קביעת שני סוגי הצווים נועדה לתת מענה למצבים שונים – בין אם מדובר בפעילות מסוימת שאותה מבקשת המשטרה למנוע, ובין אם מדובר במקום אשר מתרחשת בו פעילות של ארגון הטרור. לכאורה אין מניעה כי אם ידוע שפעילות מסוימת עתידה להתקיים במקום מסוים, יינתנו שני צווים – הן בנוגע לאיסור הפעילות, והן בנוגע להגבלת השימוש במקום לצורך הפעילות האמורה, וזאת כדי להבטיח כי תימנע הפעילות האסורה.

בסעיף קטן (ב) מוצע לקבוע כי צו להגבלת שימוש במקום מותנה בכך שניתנה זכות שימוש לבעלים של המקום ולמחזיק בו מבעוד מועד, אלא אם כן מתן זכות שימוש עלול לסכל את מטרת הצו, ובמקרה כזה – תינתן הזכות האמורה בהקדם האפשרי לאחר מכן. הוראה זו, בשונה מהסדר הקבוע בסימן א' לעיל, כאמור בדברי ההסבר שם, נועדה להבטיח כי לא ייפגעו זכויותיו של בעל המקום או המחזיק בו, אשר ייתכן שאינם קשורים כלל לארגון הטרור או לפעילות מטעמו, אלא הם השכירו את המקום לשימוש מסוים וכיו"ב. על כן, נדרשת זהירות יתירה לפני הוצאת צו כאמור – אשר יש בו פגיעה בזכויות לגיטימיות של צד נוסף, וזאת בניגוד לצו למניעת פעילות, האוסר את קיומה של הפעילות עצמה, שאין לארגון הטרור כל רשות לקיימה מלכתחילה.

בסעיף קטן (ג) נקבעה תקופת תוקפו של צו כאמור. בשונה מצו לפי סימן א' – האוסר על קיומה של הפעילות עצמה, בכל מועד שהוא – הרי שצו לפי סימן ב' מצר את צעדיו של בעל המקום או של מי שמחזיק במקום, ופוגע בזכותו הקניינית במקום, ועל כן נדרש להגביל את משך הצו קבוע בסעיף. עם זאת, כאשר השימוש הפסול במקום הוא רצידיביסטי, וחוזר על עצמו שוב בתוך שלוש שנים מיום פקיעת הצו הראשון בנושא, רשאי מפכ"ל המשטרה

להסמיך את מפכ"ל המשטרה לצוות על הגבלת השימוש במקום מסוים, אם יש לו יסוד סביר לחשד כי המקום משמש לפעילות של ארגון טרור, וכי המקום ימשיך לשמש לפעילות כאמור אם לא יוגבל השימוש בו.

צו מינהלי לפי הסעיף המוצע נועד להגביל, עד כדי סגירה, מקום המשמש באופן מתמשך או חוזר ונשנה לפעילות של ארגון טרור, וזאת במסגרת המאבק היסודי בארגוני הטרור, בין השאר באמצעות הצרת צעדיהם ומניעת כל התארגנות ופעילות מטעמם. גם בהקשר זה, יש להפנות תשומת הלב להגדרת "פעילות" של ארגון טרור בסעיף 2 להצעת החוק – אשר קובעת כי אין להבחין בין פעילות "אסורה" של ארגון הטרור, ובין פעילות שהיא, לכאורה, חוקית. ר' דברי ההסבר לעניין זה לעיל, בקשר לסימן א' המוצע.

סמכות דומה קיימת, כאמור, גם בסעיף 6 לפקודת מניעת טרור, שמוצע לבטלה עם חקיקת החוק המוצע, ובנוסף רחב יותר – בתקנה 129 לתקנות ההגנה. יצוין כי נוסף על כך, סמכות סגירת מקומות נתונה היום לקצין משטרה בכיר בנסיבות של חשש להפרעת שלום הציבור, לפי סעיף 78 לפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א-1971, ולמפקד מחוז ביחס למקומות המשמשים למשחקים אסורים, לפי סעיף 229 לחוק העונשין. כמו כן נתונה למפקד מחוז סמכות מינהלית להגבלת שימוש במקום, לפי הוראת סעיף 3 לחוק הגבלת שימוש במקום לשם מניעת ביצוע עבירות, התשס"ה-2005 (להלן – חוק הגבלת שימוש במקום). אשר מוחל כיום על עבירות סרסרות לזנות, ויש כוונה להרחיבו גם לעבירות נוספות. כל הסמכויות המינהליות האמורות, נועדו למנוע המשך ביצוע עבירות שיש בהן פגיעה מתמשכת בציבור ובשלום, כאשר האיזון בין זכות הקניין במקום, או חופש העיסוק – כאשר מדובר בסגירת מקום המשמש לבעליו מקור הכנסה – לעומת הסיכון הכרוך בשימוש באותו מקום, מצדיק את נקיטת הצעד של הגבלת השימוש במקום, על ידי קצין המשטרה הבכיר. זאת, כמובן, בהתאם לאמור בסעיף קטן (ד) המוצע – תוך קביעת מגבלה של מידתיות לגבי תוכן

(ד) בצו להגבלת שימוש במקום ייקבעו, בין השאר, התנאים, ההגבלות או האיסורים על השימוש במקום הנקוב בצו, לרבות סגירת המקום, והכול אם לא תעלה על הנדרש בנסיבות העניין כדי למנוע את המשך הפעילות של ארגון הטרור במקום.

(ה) אין בהוראות סעיף זה לגרוע מסמכויות שר הביטחון לפי סעיף 89.

103. המצאת צו להגבלת שימוש במקום
 עותק של צו להגבלת שימוש במקום יוצג במקום שעליו הוא חל ויומצא לבעלים של המקום ולמחזיק בו, אם הם ידועים וניתן לאתרם בשקידה סבירה בנסיבות העניין.
104. עיון חוזר בצו להגבלת שימוש במקום
 בעלים של מקום שהוצא לגביו צו להגבלת שימוש במקום או מחזיק בו, רשאי בכל עת להגיש למפקח הכללי של משטרת ישראל בקשה לעיון חוזר בהחלטתו, אם התגלו עובדות חדשות או השתנו הנסיבות; המפקח הכללי רשאי להשאיר את הצו על כנו, לבטלו או לשנות את תנאיו.

סימן ג': הוראות כלליות

105. (א) לצורך ביצוע צו למניעת פעילות או צו להגבלת שימוש במקום, יהיו נתונות לשוטר סמכויות אלה:
- (1) סמכות כניסה, לעניין צו למניעת פעילות – למקום שבו מתקיימת או עתידה להתקיים הפעילות, ולעניין צו להגבלת שימוש במקום – למקום שלגביו ניתן הצו;
- (2) סמכות להורות לכל אדם להימנע מגישה למקום כאמור בפסקה (1) או סמוך אליו, או לצאת מהמקום כאמור;
- (3) סמכות לנקוט אמצעים סבירים אחרים הדרושים כדי להבטיח את קיום הצו, ואם כלל הצו הוראה לסגירת מקום – לרבות שימוש בכוח ושימוש במגעוליים או באמצעי סגירה אחר כפי שייקבע בנוהלי משטרת ישראל.
- (ב) סירב אדם לציית להוראה שנתן שוטר מכוח סמכותו לפי הוראות סעיף קטן (א), רשאי השוטר להשתמש בכוח סביר לצורך ביצוע הצו.
106. הוראות לגבי עתירה על עתירה בעניין צו למניעת פעילות או צו להגבלת שימוש במקום, שהוגשה לבית המשפט לעניינים מינהליים, יחולו הוראות אלה:
- (1) בית המשפט רשאי לבטל את הצו, לאשרו או לשנות את תנאיו, ורשאי הוא להחזיר את העניין עם הוראות למי שנתן את הצו;

דבריו הסבר

שהמקום נכלל בהגדרה "רכוש של ארגון טרור" או "רכוש הקשור לעבירה" בסעיף 2 המוצע, ובכפוף לסייגים לגבי תפיסה וחילוט של רכוש, כאמור באותם פרקים. יוזכר כי "צו תפיסה מינהלי", על פי הוראות סעיפים 89 ו-91 לחוק המוצע, כולל גם צו להגבלת שימוש ברכוש שלגביו ניתן).

סימן ג': הוראות כלליות

סעיף 105 מוצע לפרט את סמכויותיו של שוטר לצורך ביצוע צווים לפי פרק ח' המוצע, לרבות סמכות לנקיטת אמצעים סבירים הדרושים כדי להבטיח את קיום הצו. זאת בדומה לסמכות הקבועה בסעיף 5 לחוק הגבלת שימוש במקום.

סעיף 106 הדרך לתקוף צו למניעת פעילות או צו להגבלת שימוש במקום (לאחר מיצוי זכות השימוע או הבקשה לעיון חוזר, לפי העניין), היא באמצעות

להוציא צו נוסף לגבי אותו מקום, והפעם – לתקופה ממושכת יותר, קבוע בסעיף, כדי להבטיח כי תושג מטרת הצו, וכי תיווצר הרתעה ממשית מפני שימוש פסול נוסף באותו המקום.

בסעיף 104 מוצע לקבוע כי בעלים או מחזיק של מקום, רשאי בכל עת לבקש מהמפקח הכללי בקשה לעיון חוזר בהחלטה על מתן צו הגבלת שימוש במקום, בהסתמך על עובדות חדשות או שינוי נסיבות, כגון שפעל כדי להבטיח כי המקום לא ישמש עוד לפעילות של ארגון הטרור.

עוד יש לציין בהקשר זה, כי אין בסמכויות מפכ"ל המשטרה, לפי סימן ב' המוצע, כדי לגרוע מסמכות שר הביטחון או בית המשפט, לפי העניין, להורות על תפיסה או על חילוט של מקום המשמש את ארגון הטרור, לפי העניין, מכוח סמכותם לפי פרקים ו' וז' להצעת החוק, ככל

- (2) בית המשפט רשאי, לבקשת המשיב, להיזקק לראיות אף אם אינן קבילות במשפט, אם שוכנע שהדבר דרוש לכירור האמת ולעשיית צדק;
- (3) בדיון בעתירה רשאי בית המשפט, לבקשת המשיב, לקבל ראיה אף שלא בנוכחות העותר או בא-כוחו או בלי לגלותה להם, אם שוכנע כי גילוי הראיה עלול לפגוע בביטחון המדינה, ביחסי החוץ שלה, בשלום הציבור או בביטחון, או לחשוף שיטות עבודה חסויות, וכי העניין שיש באי-גילוייה עדיף מהצורך לגלותה לשם כירור האמת ועשיית צדק; בית המשפט רשאי, בטרם יקבל החלטה לפי פסקה זו, לעיין בראיה ולשמוע הסברים שלא בנוכחות העותר ובא כוחו; לעניין זה יחולו הוראות סעיף 68(ג) עד (ה).

פרק ט': שונות

107. (א) סמכותם של שר הביטחון ושל ראש רשות ביטחון לפי חוק זה אינה ניתנת לאצילה, אלא אם כן נקבע אחרת בחוק זה.
- (ב) היועץ המשפטי לממשלה רשאי לאצול לפרקליט המדינה ולמשנה לפרקליט המדינה את הסמכויות הנתונות לו לפי סעיפים 3(ג), 51(א)3(ב), ולעניין הסמכות הנתונה לו לפי סעיף 3(ג) – גם למשנה ליועץ המשפטי לממשלה.
108. (א) הסמכויות הנתונות לנגיד בנק ישראל ולשר להוציא צווים לשם אכיפתו של חוק איסור הלבנת הון כאמור בסעיפים 7, 8א או 8ב לאותו חוק יהיו נתונות להם גם לשם אכיפת הוראות סעיפים 20 עד 22 ו-34 עד 38, וכן יהיה רשאי כל אחד מהם, בהסכמת שר המשפטים ובהתייעצות עם השר לביטחון הפנים, לקבוע בצו, לגבי תאגיד בנקאי או גוף, כאמור באותו סעיף, הוראות בדבר בדיקת פרטי הזיהוי של צדדים לפעולה ברכוש אל מול פרטי הזיהוי של ארגוני טרור מוכרזים ופרטי הזיהוי של מי שהוכרז עליהם לפי סעיף 11 שהם פעילי טרור.

ד ב ר י ה ס ב ר

הבכיר ביותר הוא שיעשה בהן שימוש ועל כן מוצע לקבוע כי סמכויות אלה אינן ניתנות לאצילה.

בסעיף קטן (ב) מוצע לקבוע, כי היועץ המשפטי לממשלה רשאי לאצול את הסמכויות הנתונות לו לפי סעיפים 3(ג), 51(א)3(ב), לפרקליט המדינה או למשנה לפרקליט המדינה, ולעניין סמכותו לפי סעיף 3(ג) – גם למשנה ליועץ המשפטי לממשלה. מדובר בסמכויות הנוגעות לאישור הגשת בקשה להכרזה על ארגון טרור, לפי סימן א' לפרק ב' המוצע, בסמכות לאשר בקשה להשעיית נוספת בהבאת עצור לפני שופט, לפי סעיף 51(א)3(ב) המוצע, ובסמכות לאשר המשך מניעת פגישת עורך דין עם שני עצורים, לפי סעיף 55א(ב) המוצע. עם זאת, סמכויות היועץ המשפטי לממשלה לפי סעיפים 27(ה) (הגשת כתב אישום בעבירה של גילוי הודעות עם ארגון טרור והסתה לטרור) ו-53 (הארכת מעצר שלא בנוכחות עצור בעבירת טרור חמורה), אינן ניתנות לאצילה לפי חוק זה.

סעיף 108 הסעיף קובע כי הסמכויות הנתונות לנגיד בנק ישראל ולשרים הרלוונטיים לעניין הוצאת צווים לשם אכיפת חוק איסור הלבנת הון, יהיו נתונות להם גם לצורך אכיפת הוראות חוק המאבק בטרור. סעיפים 8א ו-8ב לחוק איסור הלבנת הון המוזכרים בסעיף המוצע ייבנסו לתוקפם עם כניסתם לתוקף של צווים שהוצאו מכוחם.

הגשת עתירה לבית המשפט לעניינים מינהליים. נושא זה עוגן במסגרת סעיף 130 המוצע, בתיקון עקיף לחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, והוספת הצווים לפי פרק זה לתוספת הראשונה בחוק האמור.

בהקשר זה, נקבעו בסעיף זה כמה הוראות בקשר לניהול ההליך בעתירה כאמור, לעניין סמכותו של בית המשפט בדיון על צו כאמור. הסמכויות המעוגנות בפסקאות (2) ו-3(ג) לסעיף המוצע, וזהות לסמכויות שנקבעו בסעיף 97 במסגרת דיון בבית המשפט לעניינים מינהליים, בעתירה נגד צו תפיסה שהוצא על ידי שר הביטחון, וכן לסמכויות שנקבעו בהצעת החוק לגבי חילוט בהליך אזרחי, לרבות מתן צווים זמניים בהקשר זה.

פרק ט': שונות

סעיף 107 בסעיף קטן (א) מוצע לקבוע, כי סמכותם של שר הביטחון ושל ראש רשות ביטחון לפי החוק המוצע אינה ניתנת לאצילה. מדובר בעיקר בסמכויות הנוגעות להכרזה על ארגון טרור, והגשת בקשה להכרזה כאמור, לפי סימן א' לפרק ב' המוצע, בתעודת שר ביטחון לעניין אזור תשתית טרור, כאמור בהגדרת "אזור תשתית טרור", ובמתן צווי תפיסה וחילוט מינהליים, לפי פרק ז' המוצע. מדובר בסמכויות המחייבות זהירות רבה וראייה מערכתית כוללת, ולכן נדרש כי הגורם המינהלי

(ב) דיווחים שיתקבלו לפי סעיף זה ברשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור יישמרו במאגר המידע שהוקם לפי סעיף 28 לחוק איסור הלבנת הון; העברת מידע שהתקבל לפי סעיף זה או לצורך אכיפת הוראות הסעיפים המנויים בסעיף קטן (א), ממאגר המידע, תיעשה לפי הוראות חוק איסור הלבנת הון; הוראות סעיף 31 לחוק איסור הלבנת הון שעניינן חובת סודיות ואיסור גילוי מידע ושימוש בו שלא לפי הוראות חוק איסור הלבנת הון, יחולו גם על אדם שהגיע אליו מידע שהתקבל לפי סעיף זה.

(ג) אחראי למילוי חובות בתאגיד בנקאי ובכל גוף המנוי בתוספת השלישית לחוק איסור הלבנת הון, שמונה לפי סעיף 8 לחוק האמור או אחראי למילוי חובות בתאגיד שהוא סוחר באבנים יקרות, שמונה לפי סעיף 8א(ו) לחוק האמור, יפעל גם לקיום החובות שיוטלו בצווים לפי סעיף קטן (א), על התאגיד או הגוף האמור, ולהדרכת העובדים לקיום החובות כאמור ולפיקוח על מילויין.

(ד) המפקחים שמונו לפי סעיף 11 ויד לחוק איסור הלבנת הון, יפקחו גם על ביצוע הוראות צווים לפי סעיף קטן (א), שעניינן חובות תאגיד בנקאי, גוף המנוי בתוספת השלישית לחוק האמור וסוחר באבנים יקרות, ולשם כך יהיו נתונות להם הסמכויות שלפי החוק האמור ויחולו הוראות פרק ד' לחוק האמור.

(ה) הוראות סעיף 14 לחוק איסור הלבנת הון הקובעות עיצום כספי על הפרת הוראות לפי החוק האמור, יחולו גם לעניין הפרת הוראות צווים לפי סעיף קטן (א); הסמכויות הנתונות לוועדה להטלת עיצום כספי שהוקמה לפי סעיף 13 לחוק איסור הלבנת הון יהיו נתונות לה גם לגבי מי שהפר את הוראות הצווים האמורים ולעניין עיצום כספי יחולו ההוראות לפי פרק ה' לחוק האמור.

(ו) הוטל עיצום כספי לפי סעיף זה ושולם העיצום, לא יוגש כתב אישום בשל עבירה לפי סעיף 20 בשל אותו מעשה שבשלו הוטל העיצום הכספי.

(ז) על מעשה אחד המהווה הפרה של הוראות צו לפי סעיף קטן (א), לא יוטל יותר מעיצום כספי אחד, אף אם המעשה מהווה הפרה גם של צו לפי חוק איסור הלבנת הון.

109. הוראות חוק זה באות להוסיף על הוראות כל דין ולא לגרוע ממנו. שמירת דינים

110. שר המשפטים, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, רשאי, בצו, לשנות את שינוי התוספת

111. (א) שר המשפטים ממונה על ביצוע הוראות חוק זה למעט ההוראות המפורטות בביצוע ותקנות בסעיפים קטנים (ב) ו-(ד), והוא רשאי, בכפוף להוראות סעיף קטן (ג), להתקין תקנות בכל עניין הנוגע לביצוע הוראות החוק כאמור, ובכלל זה בעניינים אלה:

ד ב ר י ה ס ב ר

נועדה לאפשר את ביטולן ההדרגתי של תקנות ההגנה, שבהן מעוגנות כיום חלק מסמכויותיהם של גופי הביטחון בכל הנוגע למאבק בטרור, כנזכר בדברי ההסבר לסעיפים השונים. בהתאם להחלטת הממשלה מס' 3472, מיום י"ב בתמוז התשע"א (14 ביולי 2011), לעניין החוק המוצע, בד בבד עם כניסתו לתוקף של החוק המוצע, יבוטלו גם תקנות מתוך תקנות ההגנה אשר בחוק המוצע גובש הסדר חלופי לנושאים המוסדרים בהן, זאת לצד ביטול תקנות נוספות אשר לא נעשה בהן עוד כל שימוש, ואין מניעה לבטלן.

סעיף 111 בסעיף זה מוסדרות הסמכויות להתקנת תקנות לעניין החוק המוצע, בהתאם לנושאים השונים הנכללים בו.

סעיף זה וזה בתוכנו לסעיף 48 לחוק איסור מימון טרור.

סעיף 109 מוצע לקבוע כי הוראות החוק המוצע באות להוסיף על הוראות כל דין ולא לגרוע ממנו. דהיינו, ככל שיש לרשויות אכיפת החוק סמכויות אחרות בדברי חקיקה נוספים, וככל שחלות על אדם הוראות עונשיות נוספות מכוח חוקים אחרים, וכיוצא בזה – מובהר כי החוק המוצע אינו מוציא הסדרים נוספים אלה, ואינו פוגע בהם.

עם זאת מובהר, כי חקיקתו של החוק המוצע מהווה נדבך ראשון בהכנת תשתית סטטוטורית עדכנית, אשר

- (1) סדרי דין בבקשה לחילוט בהליך פלילי או לחילוט בהליך אזרחי, או בבקשה לצו זמני, בעיון חוזר או בערעור, וההליכים לשמיעת טענות בעניין חילוט;
- (2) מסירת הודעה לטוענים לזכות ברכוש, לרבות מועד מסירת ההודעה ותוכנה, וכן המועד והדרך להודעת הטוען לזכות ברכוש על זכותו ברכוש ועל בקשתו להשמיע את טענותיו בעניין החילוט;
- (3) הדרכים למימוש החילוט ולניהול הרכוש, לרבות סעדים לשמירת הרכוש.
- (ב) שר הביטחון ממונה על ביצוע הוראות חוק זה לעניין הכרזה לפי סימן א' לפרק ב', ועל ביצוע הוראות פרק ז', והוא רשאי, בהסכמת שר המשפטים ובכפוף להוראות סעיף קטן ג), להתקין תקנות לביצוע ההוראות כאמור, לרבות לעניין ניהול רכוש שנתפס לפי פרק ז'; תקנות לעניין פרק ז' יותקנו בהתייעצות עם השר לביטחון הפנים.
- (ג) שר המשפטים יחד עם שר הביטחון יקבעו תקנות בעניינים אלה:
- (1) הפרטים שייכללו בהכרזה של שר הביטחון או של ועדת השרים לפי פרק ב'; תקנות לפי פסקה זו יותקנו בהסכמת ראש הממשלה;
- (2) פרסום רשימה מרוכזת של ארגוני טרור מוכרזים ושל מי שהוכרז כפעיל טרור ולעניין עדכון הרשימה כאמור; תקנות לפי פסקה זו יותקנו בהסכמת ראש הממשלה;
- (3) דרכים ומועדים להמצאת הודעות לארגון טרור מוכרז או למי שהוכרז כפעיל טרור, ולמי שחלה עליו חובת דיווח לפי הוראות סעיפים 7 או 8 לחוק איסור הלבנת הון;
- (4) הדרך והמועד להגשת בקשה לביטול הכרזה של שר הביטחון או ועדת השרים, וכן אופן קיום הביקורת התקופתית על הכרזות ועדת השרים;
- (5) סדרי הדין והראיות בדיון לפני הוועדה המייעצת, לרבות לעניין דרכי הגשת ראיות וחקירת עדים, ולעניין ייצוג המבקש לפני הוועדה המייעצת.
- (ד) השר לביטחון הפנים ממונה על ביצוע הוראות פרק ח', והוא רשאי, בהסכמת שר המשפטים, להתקין תקנות לביצוע, לרבות בעניין המצאת עותק של צו למניעת פעילות ושל צו להגבלת שימוש במקום, לבעלים של מקום או למחזיק בו, וכן לעניין הגשת בקשה לעיון חוזר.
- (ה) תקנות לפי חוק זה, יותקנו באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת.

112. פקודת מניעת טרור, התש"ח-1948²⁴ – בטלה.

ביטול פקודת
מניעת טרור

ד ב ר י ה ס ב ר

וחילוט של רכוש של ארגון טרור, לפי פרק ז' לחוק (ולעניין זה – התקנות יותקנו גם בהתייעצות עם השר לביטחון הפנים, בשל סמכויות המשטרה לביצוע צווי תפיסה כאמור), ועל השר לביטחון הפנים – לעניין סמכויות המשטרה בהוצאת צווים להגבלת פעילות של ארגון טרור, ולהגבלת שימוש במקום המשמש ארגון טרור, לפי פרק ח' לחוק. תקנות לפי פרק זה יותקנו בהסכמת שר המשפטים.

סעיף 112 עם חקיקת החוק המוצע תבטל פקודת מניעת טרור, אשר מרבית הוראותיה שולבו בחוק המוצע, בשינויים שונים, כאמור בדברי ההסבר לסעיפים השונים.

הסעיף מבוסס ברובו על סעיף 47 לחוק איסור מימון טרור, וסעיף 34 לחוק מאבק בארגוני פשיעה – תוך הכנסת התאמות, שינויים ותוספות, לצורך התאמתם לנושאים בחוק המוצע.

בהתאם למפורט בגוף הסעיף, ככלל, שר המשפטים ממונה על ביצוע החוק, והוא האחראי להתקנת רוב התקנות שעל פיו. זאת – בכפוף לתיאומים הנדרשים עם שרים נוספים, כאשר נושא התקנות הוא נושא שבאחריות משותפת של משרדי הממשלה השונים. כמו כן בשני עניינים מוטלת הסמכות העיקרית להתקנות תקנות על שרים אחרים: על שר הביטחון – בהקשר של הכרזה על ארגוני טרור (שאינה הכרזה על ארגון זר), וכן לגבי תפיסה

²⁴ ע"ר 24, תוס' א', עמ' 73; ס"ח התשס"ה, עמ' 746.

- ביטול חוק איסור מימון טרור, חוק איסור מימון טרור, התשס"ה-2005²⁵ – בטל.
113. חוק סדר הדין הפלילי (עצור החשוד בעבירת ביטחון) (הוראת שעה), התשס"ו-2006²⁶ – בטל.
114. חוק סדר הדין הפלילי (עצור החשוד בעבירת ביטחון) (הוראת שעה), התשס"ו-2006²⁶ – בטל.
115. תיקון פקודת הארכת תוקף של תקנות שעת חירום (יציאה לחוץ לארץ), התש"ט-1948²⁷, בתוספת –
- (1) תקנה 6 – בטלה;
- (2) בתקנה 7, במקום "תקנות 5 ו-6" יבוא "תקנה 5";
- (3) בתקנה 13, המילים "הסמכות לפי תקנה 6 ולמעט" – יימחקו;
- (4) בתקנה 18, תקנת משנה (ה) – תימחק.
116. תיקון חוק האזרחות, בחוק האזרחות, התשי"ב-1952²⁸ –
- (1) בסעיף 11(ב)(2)(א), במקום "בחוק איסור מימון טרור, התשס"ה-2005" יבוא "בחוק המאבק בטרור, התשע"ה-2015 (להלן – חוק המאבק בטרור)";

ד ב ר י ה ס ב ר

נוסח חוק האזרחות, התשי"ב-1952²⁸ –

נוסח חוק האזרחות, התשי"ב-1952²⁸ –

סעיף 115 תקנה 6 לתקנות שעת-חירום (יציאה לחוץ לארץ), התש"ח-1948, כנוסחה בתוספת לפקודת הארכת תוקף של תקנות שעת חירום (יציאה לחוץ לארץ), התש"ט-1948, קובעת לאמור:

סעיף 113 עם חקיקת חוק זה יבוטל חוק איסור מימון טרור, אשר מרבית הוראותיו שולבו בחוק המוצע, לעתים בשינויים, כאמור בדברי ההסבר לסעיפים השונים. ההוראות העיקריות ששולבו בחוק המוצע הן כדלהלן: פרק א' לחוק איסור מימון טרור, שעניינו פרשנות, שולב בפרק א' לחוק המוצע; פרק ב' לחוק איסור מימון טרור, שעניינו הכרזה על אדם זר שהוא פעיל טרור או על ארגון זר שהוא ארגון טרור בשל קביעה מחוץ לישראל, שולב בסימן ב' לפרק ב' לחוק המוצע; פרק ג' לחוק איסור מימון טרור, שעניינו עבירות מימון טרור, שולב בפרק ד' לחוק המוצע; פרקים ד' עד ח' לחוק איסור מימון טרור, שעניינם חילוט רכוש וסעדים זמניים, שולבו בפרק ו' לחוק המוצע.

"איסור יציאה מטעמי ביטחון"

6. שר הפנים רשאי לאסור את יציאתו של אדם מישראל, אם קיים יסוד לחשש שיציאתו עלולה לפגוע בביטחון המדינה.

נוסח חוק איסור מימון טרור, חוק איסור מימון טרור, התשס"ה-2005²⁵ – בטל.

מוצע לבטל חוק זה, נוכח התיקון העיקרי לחוק סמכויות שעת חירום (מעצרים), התשל"ט-1979, בסעיף 120 המוצע, שבו מוצע להסמיך את שר הביטחון לאסור, בצו, על יציאה של אדם מארץ, בנסיבות ובתנאים כמוצעים בתיקון האמור. מאחר שמדובר בהגבלה המוטלת על אדם בשל שיקולים ביטחוניים, אשר נמצאים בידיעתו ובסמכותו של שר הביטחון, נראה כי הוא הגורם המתאים ביותר לצוות על הגבלה כאמור, לצד שאר צווי ההגבלה שהוא רשאי להוציא בהתאם לתיקון האמור.

סעיף 114 עם חקיקת החוק המוצע יבוטל חוק סדר הדין הפלילי (עצור החשוד בעבירת ביטחון) (הוראת שעה), התשס"ו-2006²⁶, אשר תוכנו נכלל בפרק ה' לחוק המוצע, בהתאם לנוסחו לאחר תיקונו לאחרונה בחודש דצמבר 2010. במסגרת התיקון האמור, הוארך תוקפה של הוראת השעה עד יום י"ח בטבת התשע"ג (31 בדצמבר 2012), וזאת במטרה לאפשר, בתקופה זו, את השלמת חקיקתו של חוק המאבק בטרור. ככל שחקיקת החוק המוצע תושלם לפני מועד פקיעת התוקף של הוראת השעה – נדרש לבטל את הוראת השעה, שתתייתר.

סעיף 116 לפסקה (1)

סעיף 11(ב) לחוק האזרחות, התשי"ב-1952 (להלן – חוק האזרחות) מסמיך את בית המשפט לעניינים מינהליים לבטל את אזרחותו של אדם, בין השאר אם עשה "מעשה טרור" כהגדרתו בחוק איסור מימון טרור, או נטל

²⁵ ס"ח התשס"ה, עמ' 76; התשס"ט, עמ' 66.

²⁶ ס"ח התשס"ו, עמ' 364; התשע"א, עמ' 118.

²⁷ ע"ר התש"ט, עמ' 45; ס"ח התשס"ב, עמ' 240.

²⁸ ס"ח התשי"ב, עמ' 146; התשס"ח, עמ' 810.

(2) בסעיף 11א(א), במקום "בחוק איסור מימון טרור, התשס"ה-2005" יבוא "בחוק המאבק בטרור".

117. בחוק משכן הכנסת, רחבתו ומשמר הכנסת, התשכ"ח – 1968²⁹, בסעיף 3(ג), אחרי פסקה (4) יבוא:

תיקון חוק משכן הכנסת, רחבתו ומשמר הכנסת

"(5) חוק המאבק בטרור, התשע"ה-2015, וכן עבירות לפי חיקוק אחר שהן מעשה טרור כהגדרתו בחוק האמור."

118. בחוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, התש"ל-1970³⁰, בסעיף 1, בהגדרה "פגיעת איבה", בפסקה (5), במקום "ארגון טרוריסטי שעליו הכריזה הממשלה לפי סעיף 8 לפקודת מניעת טרור, התש"ח-1948" יבוא "ארגון טרור שהוכרז לפי סימן א' לפרק ב' בחוק המאבק בטרור, התשע"ה-2015".

תיקון חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה

119. בחוק העונשין, התשל"ז-1977³¹ –

תיקון חוק העונשין

(1) בסימן א' לפרק ח', בכותרת, במקום "לאלימות או לטרור" יבוא "או לאלימות";

(2) בסעיף 214ד –

(א) בכותרת השוליים, המילים "או לטרור" – יימחקו;

ד ב ר י ה ס ב ר

מובהר כי בהקשר זה, אין כוונה לבטל את פסקה (3) לסעיף האמור, שבה נזכרת פקודת מניעת טרור, על אף שפקודה זו עתידה להתבטל במסגרת החוק המוצע. הסיבה לכך היא שגם לאחר שתבוטל הפקודה, יש מקום להביא בחשבון עבירה שעבר אדם לפי פקודה זו לפני ביטולה, לצורך החלטה על מתן היתר כניסה לכנסת. בהקשר זה יובהר כי העבירות שבפקודת מניעת טרור לא נמחקו, אלא נכללו, בנוסח מעודכן, במסגרת החוק המוצע.

סעיף 118 בהגדרה "פגיעת איבה" בחוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, התש"ל-1970, מוגדרת "פגיעת איבה", בפסקה (5) להגדרה, גם כפגיעה ממשעה אלימות, שמטרתו העיקרית פגיעה באדם בשל השתייכות למוצא לאומי-אתני, אשר נעשה בידי ארגון טרוריסטי שעליו הכריזה הממשלה לפי סעיף 8 לפקודת מניעת טרור, התש"ח-1948. עקב ביטולה של הפקודה במסגרת החוק המוצע, והסדרת ההכרזה על ארגון כארגון טרור כאמור בסימן א' לפרק ב' של הצעת החוק, מוצע להתאים את ההגדרה, ולהחליף את הכרזת הממשלה לפי הפקודה בהכרזתו של שר הביטחון כפי שמוצע לקבוע באותו סימן. לעניין זה ר' גם הוראת המעבר המוצעת בסעיף 134.

סעיף 119 מוצע לתקן את חוק העונשין בשני עניינים, כמפורט להלן: ראשית, מוצע לייחד את סעיף 214ד², שעניינו הסתה לאלימות או לטרור, וסעיף 214ד³, שעניינו החזקת פרסום המסית לאלימות או לטרור, רק לעבירה של הסתה לאלימות, היות שהעבירה של הסתה לטרור, לרבות החזקת פרסום אסור בהקשר זה, מעוגנת בסעיף 27 המוצע.

חלק פעיל בארגון טרור כהגדרתו בחוק האמור. בעקבות ביטולו של חוק איסור מימון טרור במסגרת החוק המוצע, והסדרת ההוראות המצויות בו במסגרתו של החוק המוצע, מוצע לתקן את ההפניה בסעיף האמור בחוק האזרחות, כך שבמקום להפנות לחוק איסור מימון טרור תהיה ההפניה להגדרת "מעשה טרור" לפי חוק המאבק בטרור.

לפסקה (2)

בסעיף 11א לחוק האזרחות, נקבע כי אם הורשע אדם בעבירה שהיא מעשה טרור לפי חוק איסור מימון טרור, או בעבירה לפי חוק העונשין המנויה בסעיף האמור, רשאי בית המשפט, בתנאים מסוימים, לבטל את אזרחותו הישראלית, נוסף על כל עונש אחר. לאור ביטול חוק איסור מימון טרור בחוק המוצע, כאמור, מוצע לתקן את ההפניה בסעיף האמור בחוק האזרחות, בדומה לאמור לעיל, בדברי ההסבר לפסקה (1).

סעיף 117 סעיף 3(ג) לחוק משכן הכנסת, רחבתו ומשמר הכנסת, התשכ"ח-1968, מסמין את יושב ראש הכנסת להביא בחשבון את עברו הפלילי של אדם לגבי עבירות מסוימות, בעת ההחלטה בדבר מתן היתר כניסה לחלקים שונים במשכן הכנסת לאותו אדם, לפי סעיף 3(ב) לחוק האמור. בין העבירות המנויות בסעיף, נכללות גם עבירות לפי תקנות ההגנה וכן לפי פקודת מניעת טרור – קרי, עבירות שיש בהן היבט ביטחוני. מוצע להוסיף לרשימה זו גם עבירות לפי החוק המוצע, וכן עבירות לפי חיקוק אחר שהן "מעשה טרור" כהגדרתו בחוק המוצע, אשר הוספתן עולה בקנה אחד עם מטרות הסעיף.

²⁹ ס"ח התשכ"ח, עמ' 197; התשס"ח, עמ' 472.

³⁰ ס"ח התש"ל, עמ' 126; התש"ע, עמ' 399.

³¹ ס"ח התשל"ו, עמ' 226; התש"ע, עמ' 505.

(ב) בסעיפים קטנים (א) ו-(ב), בכל מקום, המילים "או טרור" – יימחקו;

(3) בסעיף 144ד3, בכותרת השוליים, המילים "או לטרור" – יימחקו;

(4) אחרי סעיף 330 יבוא:

שימוש בנשק
במטרה לעורר
פחד או בהלה

330א. (א) העושה שימוש בנשק, לרבות על ידי החזקתו, בכוונה לעורר פחד או בהלה בציבור, דינו – מאסר 10 שנים.

(ב) בסעיף זה, "נשק" – כהגדרתו בסעיף 144(ג), לרבות נשק כימי, ביולוגי או רדיואקטיבי כהגדרתו בחוק המאבק בטרור, התשע"ה-2015.

תיקון חוק סמכויות שעת חירום (מעצרים), התשל"ט-1979³² – שעת חירום (מעצרים)

(1) בשם החוק, במקום "סמכויות שעת חירום (מעצרים)" יבוא "סמכויות מינהליות (מעצרים והגבלות)";

(2) סעיף 1 – בטל;

(3) בסעיף 2 –

(א) בכותרת השוליים, בסופה יבוא "וצו הגבלה";

ד ב ר י ה ס ב ר

איומים ביטחוניים, בכל עת שהם קיימים, מחייבים מתן סמכויות מתאימות להתמודדות עמם – מוצע לבטל את סעיף 1 האמור, כך שתוקפו של החוק לא יהיה מותנה בקיומו של מצב חירום דווקא, אלא כל אימת שקיים צורך ביטחוני המחייב זאת, יהיו נתונות לשר הביטחון הסמכויות המפורטות בחוק, כאשר לצדן מוצע להוסיף כאמור סמכויות למתן צווי הגבלה, שדרגת חומרתם פחותה, זאת כדי לצמצם את הפגיעה בזכויות הפרט באמצעות הפעלת סמכויות אלה, במידה שאינה עולה על הנדרש – לפי מהות האיום.

בסעיף 2 לחוק המעצרים המינהליים, בנוסחו כיום, מעוגנת סמכותו של שר הביטחון (ובמקרים מסוימים – גם של הרמטכ"ל), לצוות על מעצרו המינהלי של אדם, אם טעמי ביטחון המדינה או ביטחון הציבור מחייבים זאת.

מוצע להרחיב את סמכותו של שר הביטחון בסעיף 2 האמור, ולקבוע כי בהתקיים העילות האמורות, יהיה רשאי שר הביטחון להורות בצו על הגבלתו של אדם לתקופה שתצוין בצו ושלא תעלה על שנה, באמצעות אחת או יותר מההגבלות המנויות בסעיף 2(א) עד (12) בנוסחו המוצע, ובהן: הגבלת יציאה או כניסה למקום מסוים, איסור לצאת מהארץ, הגבלות על תנועה, הגבלות על החזקת חפצים מסוימים, הגבלות על קיום קשר עם אנשים מסוימים, וכיוצא בזה.

מטרתו של התיקון המוצע לתת בידי שר הביטחון מגוון של כלים העשויים לשמש אותו לצורך הגנה על ביטחון המדינה או ביטחון הציבור – וזאת תוך קביעת תנאי של מידתיות (מחייב ממילא את הרשות המינהלית בעשותה שימוש בסמכויותיה) – על פיו האמצעי שייבחר בצו, יהיה האמצעי שפגיעתו היא הפחותה ביותר, לצורך

שנית, מוצע לקבוע עבירה חדשה, של שימוש בנשק במטרה לעורר פחד או בהלה. לפי המוצע, העושה שימוש בנשק (כהגדרתו בחוק המוצע), לרבות על ידי החזקתו, במטרה לעורר פחד או בהלה בציבור, דינו 10 שנות מאסר, והכול בין אם גרם לפגיעה כאמור ובין אם לא נגרמה כל פגיעה. זאת מאחר שכיום אין בחוק העונשין עבירה האוסרת על שימוש בנשק במטרה כאמור, על אף שקביעת עבירה כזו נדרשת, נוכח הסיכון הכרוך בשימוש בנשק גם בהקשרים רחבים יותר מההקשר של טרור דווקא. לפיכך מוצע לקבוע עבירה כאמור, אשר אינה מיוחדת רק לנסיבות של טרור.

סעיף 120 לפסקאות (1) עד (3)

מוצע לתקן את חוק סמכויות שעת-חירום (מעצרים), התשל"ט-1979 (להלן – חוק המעצרים המינהליים), ולקבוע במסגרתו הסדר חדש לעניין צווי הגבלה, אשר נועד לשמש תחליף לתקנות 109 ו-110 לתקנות ההגנה, ולאפשר הטלת מגבלות שונות על אדם, מטעמי ביטחון, בצו מינהלי, באמצעי שפגיעתו פחותה מהוצאת צו למעצר מינהלי – שהיה, עד היום, האמצעי היחיד שעוגן בחוק זה, למקרים אלה.

בנוסף, מוצע בהודמנות זו לבטל את סעיף 1 לחוק המעצרים המינהליים האמור, הקובע לאמור:

"תחולה

1. חוק זה לא יחול אלא בתקופה שקיים במדינה מצב של חירום בתוקף אכרזה לפי סעיף 9 לפקודת סדרי השלטון והמשפט."

במסגרת המגמה לביטול התלות של החקיקה הישראלית בקיומו של מצב חירום, ולנוכח העובדה כי

³² ס"ח התשל"ט, עמ' 76; התש"ס, עמ' 139.

(ב) בסעיף קטן (א), אחרי "יוחזק במעצר" יבוא "או יוגבל באופן אחר" ובמקום הסיפה החל במילים "רשאי הוא" יבוא "רשאי הוא, בצו בחתימת ידו, להורות על מעצרו של אותו אדם או להטיל עליו אחת או יותר מההגבלות המנויות להלן, הכול כפי שייקבע בצו ולתקופה שתיקבע בו לפי הוראות סעיף קטן (א1) ובמידה שלא תעלה על הנדרש לצורך השגת מטרת הצו:

- (1) הגבלת יציאתו ממקום או מאזור מסוים;
 - (2) איסור יציאה מהארץ;
 - (3) איסור להיכנס או להיות נוכח במקום או באזור מסוים;
 - (4) חובה לגור או להימצא במקום או באזור מסוים;
 - (5) הגבלה אחרת ביחס לתנועה במקום או באזור מסוים;
 - (6) חובה לדווח מראש למשטרת ישראל או לגורם אחר שייקבע בצו על כוונה לצאת ממקום או להיכנס למקום מסוים;
 - (7) חובה להפקיד את הרכון בידי משטרת ישראל או בידי גורם אחר שייקבע בצו;
 - (8) איסור להחזיק חפצים או חומרים מסוימים או להשתמש בהם;
 - (9) איסור להשתמש בשירותים מסוימים או לבצע פעולות מסוימות;
 - (10) איסור להתקשר עם אדם מסוים או עם קבוצת אנשים;
 - (11) הגבלה ביחס לעבודה או לעיסוק;
 - (12) כל הוראה או הגבלה אחרת המתחייבת מטעמי ביטחון המדינה או ביטחון הציבור";
- (ג) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:
- "(א1) בצו לפי סעיף קטן (א) תיקבע תקופת תוקפו ובלבד שהתקופה האמורה לא תעלה, לעניין מעצר – על שישה חודשים, ולעניין הגבלה אחרת – על שנה";
- (ד) בסעיף קטן (ב), בכל מקום, במקום "צו המעצר המקורי" יבוא "הצו המקורי" ובמקום "את החזקתו של העציר במעצר" יבוא "את החזקתו של האדם שלגביו הוצא הצו, במעצר, או את המשך הגבלתו כפי שנקבע בצו";
- (ה) בסעיף קטן (ד), במקום "צו לפי סעיף זה" יבוא "צו מעצר לפי סעיפים קטנים (א) או (ג) (להלן – צו מעצר) או צו המטיל הגבלה לפי סעיף קטן (א) (להלן – צו הגבלה)" ובמקום "שעל מעצרו" יבוא "שלגביו";
- (4) אחרי סעיף 2 יבוא:

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקה (4)

מוצע להוסיף את סעיף 2א לחוק המעצרים המינהליים ולקבוע כי בטרם הטלת הגבלה על אדם בצו כאמור לעיל, יש לתת לו הזדמנות להשמיע את טענותיו, אלא במקרה שמתן זכות השימוע עלול לסכל את מטרת הצו, שאז תינתן זכות השימוע סמוך לאחר הוצאת הצו ולא יאוחר מ־30 יום לאחר הוצאתו. יצוין כי לאחר שניתן צו הגבלה, הדרך לתקוף אותו היא באמצעות הגשת עתירה

השגת מטרת הצו, בלי להתפשר על ההגנה המיטבית על ביטחון הציבור. לאור הוספת "סל בלים" זה, ייתכן במקרים רבים יהיה ניתן להסתפק בהטלת מגבלות שונות על אדם, ויהיה בכך כדי לייתר את הצורך במעצרו באמצעות צו מינהלי לשם כך.

בסעיף קטן (א1) המוצע בפסקה (ג)3, מוצע לקבוע כי משך צו ההגבלה לא יעלה על שנה (לעומת צו מעצר – שתוקפו מוגבל לשישה חודשים). זאת בכפוף לאפשרויות ההארכה לפי סעיף 2(ב) לחוק המעצרים המינהליים.

2א. שר הביטחון לא ייתן צו הגבלה, אלא לאחר שנתן לאדם שלגביו ניתן הצו הזדמנות לטעון את טענותיו; נוכח שר הביטחון כי מתן זכות שימוע כאמור עלול לסכל את מטרת הצו, רשאי הוא ליתן את הצו אף בלא מתן זכות שימוע, ובלבד שייתן זכות כאמור לאדם שלגביו ניתן הצו, סמוך לאחר מכן ולא יאוחר מ־30 ימים לאחר מועד מתן הצו;”

(5) בסעיף 3, האמור בו יסומן ”(א)” ואחריו יבוא:

”(ב) לצורך ביצוע צו הגבלה יהיו נתונות לשוטר הסמכויות המפורטות להלן:

(1) סמכות לדרוש מהאדם שלגביו הוצא הצו שיציג לפניו כל תעודה או מסמך אחר שבאמצעותם ניתן לוודא את קיום תנאי הצו;

(2) סמכות לדרוש מכל אדם מידע או מסמך לעניין קיום תנאי הצו;

(3) סמכות להיכנס לבית או למקום אחר שהאדם שלגביו הוצא הצו אמור להימצא בו על פי תנאי הצו, כדי לפקח על קיום תנאי הצו, וזאת לאחר שזיהה את עצמו לפני מחזיק הבית או המקום כאמור והודיע לו על המטרה שלשמה מתבקשת הכניסה; שוטר רשאי להשתמש בכוח סביר לשם הפעלת סמכותו לפי פסקה זו;

(4) סמכות להיכנס לבית או למקום אחר שאסור לאדם שלגביו הוצא הצו להימצא בו על פי תנאי הצו, אם יש לו יסוד סביר להניח שאותו אדם נמצא בו, וזאת לאחר שזיהה את עצמו לפני מחזיק הבית או המקום כאמור והודיע לו על המטרה שלשמה מתבקשת הכניסה; שוטר רשאי להשתמש בכוח סביר לשם הפעלת סמכותו לפי פסקה זו;

(5) סמכות לערוך חיפוש בבית או במקום אחר, או על גופו של האדם שלגביו הוצא הצו, אם יש לו יסוד סביר להניח שהאדם שלגביו הוצא הצו מחזיק או משתמש בחפצים או בחומרים מסוימים או עושה פעולה אחרת בניגוד לתנאי הצו; לעניין זה, ”חיפוש על גופו של אדם” – חיפוש על פני גופו של אדם, בבגדיו או בכליו, שאינו חיפוש חיצוני או חיפוש פנימי כהגדרתם בחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – חיפוש בגוף ונטילת אמצעי זיהוי), התשנ”ו–1996³⁵;

(6) סמכות לבצע כל פעולה סבירה אחרת הנדרשת לשם פיקוח על קיום ההגבלות המנויות בצו;”

ד ב ר י ה ס ב ר

על אסיר ששוחרר על־תנאי, נוסף על הסמכויות המנויות בסעיף, מוצע לקבוע הוראת סל, ולפיה השוטר יהיה רשאי לבצע כל פעולה סבירה אחרת הנדרשת לשם פיקוח כאמור. הצורך בהוראה זו נובע מכך, שלאור אופיים המשתנה של האיומים הביטחוניים, ולאור המגוון הרחב של סוגי ההגבלות שניתן להטיל בשלהם, לא ניתן לצפות מראש את כל הסמכויות הנדרשות לשם פיקוח על קיום הגבלות אלה.

לפסקאות (6) עד (10)

מוצע לתקן את סעיפים 4 ו־5 לחוק המעצרים המינהליים, כך שנוסחם יהיה תואם לנוסח המוצע של החוק האמור, הכולל, כאמור לעיל, גם סמכות להוציא צווי הגבלה. בהקשר זה יוזכר, כפי שצוין לעיל, כי הביקורת

לבית המשפט המחוזי בשבתו כבית המשפט לעניינים מינהליים, ובמסגרתה לבקש את ביטול הצו או את שינויו. נושא זה מוסדר בסעיף 130 המוצע, שבו תוקנה התוספת הראשונה לחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, לעניין נושאים שבסמכותו של בית המשפט לעניינים מינהליים, ונוסף לה גם צו הגבלה לפי חוק המעצרים המינהליים בנוסחו המתוקן.

לפסקה (5)

מוצע לתקן את סעיף 3 לחוק המעצרים המינהליים, ולהוסיף לו את סעיף קטן (ב), שבו מפורטות הסמכויות הנתונות לשוטר לשם ביצוע צו הגבלה, וזאת בדומה למודל שנקבע בסעיף 37 לחוק שחרור על־תנאי ממאסר, לשם פיקוח

³⁵ ס”ח התשנ”ו, עמ’ 136.

- (א) בכותרת השוליים, במקום "צו המעצר" יבוא "צו מעצר או צו הגבלה";
- (ב) בסעיף קטן (ג), אחרי "בית המשפט המחוזי" יבוא "שהוא לפניו עציר לפי סעיף קטן (א), או שופט הדן בעתירה שהוגשה לבית המשפט לעניינים מינהליים, בעניין צו הגבלה", אחרי "יבטל את צו המעצר" יבוא "או את צו ההגבלה, לפי העניין".
- (ג) בסעיף קטן (ד), אחרי "צו מעצר" יבוא "או צו הגבלה";
- (7) בסעיף 5, בכותרת השוליים, בסופה יבוא "בצו מעצר";

- (א) בסעיף קטן (א), במקום "בהליכים לפי סעיפים 4 ו-5" יבוא "בהליכים לפני נשיא בית המשפט המחוזי לפי סעיפים 4 ו-5 ובעתירה כאמור בסעיף קטן (א)", לעניינים מינהליים בעניין צו הגבלה", אחרי "בית המשפט המחוזי" יבוא "או השופט הדן בעתירה כאמור, לפי העניין";
- (ב) בסעיף קטן (ג), במקום "בהליכים לפי סעיפים 4 ו-5" יבוא "בהליכים לפני נשיא בית המשפט המחוזי לפי סעיפים 4 ו-5 ובעתירה כאמור בסעיף קטן (א)", במקום "לקבל ראייה אף שלא בנוכחות העציר" יבוא "או השופט הדן בעתירה, לפי העניין, לקבל ראייה אף שלא בנוכחות האדם שלגביו הוצא הצו", במקום "שמע טענות, אף שלא בנוכחות העציר" יבוא "שמע טענות, אף שלא בנוכחות אותו אדם" ובמקום "שגילוי הראייה לעציר" יבוא "שגילוי הראייה לו";
- (9) בסעיף 7 –

- (א) בסעיף קטן (א), במקום "לבית המשפט העליון יהיו כל הסמכויות" יבוא "לבית המשפט העליון בדיון בערעור לעניין צו מעצר לפי סעיף קטן זה ובדיון בערעור על החלטת בית משפט לעניינים מינהליים בעתירה שהוגשה בעניין צו הגבלה, יהיו כל הסמכויות" ואחרי "לנשיא בית המשפט המחוזי" יבוא "או לשופט בית המשפט לעניינים מינהליים, לפי העניין";
- (ב) בסעיף קטן (ב), אחרי "נשיא בית המשפט המחוזי" יבוא "או שופט בית המשפט לעניינים מינהליים, לפי העניין";
- (10) בסעיף 8 –

- (א) בסעיף קטן (א), בסופו יבוא "ורשאי מי שהוצא לגביו צו הגבלה להיות נוכח בכל דיון לפני בית משפט לעניינים מינהליים או בית המשפט העליון בעתירה או בערעור, לפי העניין, לגבי צו כאמור";
- (ב) בסעיף קטן (ב), אחרי "לפי חוק זה" יבוא "או בהליכים לעניין צו הגבלה לפי חוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000"³⁴;
- (11) סעיף 9 – בטל;

ד ב ר י ה ס ב ר

בעתירה נגד צו הגבלה. כמו כן מוצע להחיל גם את הוראות סעיף 7, לעניין ערעור, ואת הוראות סעיף 8, לעניין נוכחות העציר בדיון – גם לגבי צווי הגבלה.

לפסקה (11)

מוצע לבטל את סעיף 9 לחוק המעצרים המינהליים, שזו לשונו:

"הדיון בהליכים לפי חוק זה יתקיים בדלתיים סגורות."

היוזמה של בית המשפט, לפי סעיף 4 לחוק האמור, היא מיוחדת לגבי צווי מעצר מינהלי, וכן גם הוראות סעיף 5 לעניין "עיון תקופתי מחדש", ואילו הביקורת על צווי ההגבלה, שדרגת חומרתם פחותה מצו מעצר, תיעשה על ידי הגשת עתירה לבית המשפט לעניינים מינהליים.

עוד מוצע לתקן את סעיף 6, שעניינו הגשת ראיות בהליך ביקורת על צו מעצר מינהלי, ולהחילו, באופן דומה, גם על הגשת ראיות לבית המשפט לעניינים מינהליים,

³⁴ ס"ח התש"ס, עמ' 190.

9א. הפר אדם שלגביו הוצא צו הגבלה הוראה מהוראות הצו, עונשין

דינו – מאסר שנתיים.³⁵

תיקון חוק המרשם הפלילי ותקנת השבים 121. בחוק המרשם הפלילי ותקנת השבים, התשמ"א-1981³⁵, בסעיף 17(4), בסופו יבוא:

1. חוק המאבק בטרור, התשע"ה-2015, וכן עבירות לפי חיקוק אחר שהן מעשה טרור כהגדרתו בחוק האמור.

תיקון חוק סדר הדין הפלילי 122. בחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982³⁶, בסעיף 117, אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ג) לענין סעיף זה, היה האדם שעדותו חשובה לבירור האשמה תושב שטחי המועצה הפלסטינית או אזור חבל עזה, או תושב מדינה או אזור המנויים בסעיף 2א לחוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט), התשי"ד-1954, או מדינה או אזור אחרים המנויים בתוספת לחוק המאבק בטרור, התשע"ה-2015, חוקה שלא יהיה אפשר לגבות את עדותו במהלך המשפט, אלא אם כן הוכח אחרת; לענין זה, "שטחי המועצה הפלסטינית" – כהגדרתם בתוספת לחוק להארכת תוקפן של תקנות שעת חירום (יהודה ושומרון – שיפוט בעבירות ועזרה משפטית), התשכ"ח-1967."

תיקון חוק בתי המשפט 123. בחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984³⁷ – בסעיף 68 – (1)

דבריו הסבר

יש לציין כי על אף ביטולם של פקודת מניעת טרור ושל חוק איסור מימון טרור בחוק המוצע, הרי שאזכורן של עבירות לפי חיקוקים אלה, בסעיף 17(4) כאמור, לא יבוטל, וזאת מפני שהוראותיו ימשיכו להיות רלוונטיות לגבי מי שהורשע בעבירות לפי החוקים האמורים, בטרם ביטולם בחוק המוצע.

סעיף 122 לחוק סדר הדין הפלילי מסמיך את בית המשפט להרשות גבייה מוקדמת של עדות, בניכוי המפורטות בסעיף, היינו – "אם ראה שהעדות חשובה לבירור האשמה וכי יש יסוד סביר להניח שאי-אפשר יהיה לגבותה במהלך המשפט..." בהקשר זה, מוצע לקבוע חזקה, ולפיה אם האדם שעדותו חשובה לבירור האשמה הוא תושב שטחי המועצה הפלסטינית או אזור חבל עזה, או אחת המדינות המנויות בחוק למניעת הסתננות, או בתוספת לחוק המוצע, חוקה שאי-אפשר יהיה לגבות את עדותו במהלך המשפט, אלא אם כן הוכח אחרת. תיקון זה, שאינו ייחודי לעבירות טרור דווקא, נדרש בשל העובדה שכאשר עד נמצא באחד מן האזורים המפורטים – הניסיון מלמד שכמעט בלתי-אפשרי להביאו בהמשך לבית המשפט לצורך עדות, והכלים העומדים לרשות מדינת ישראל כדי להבטיח את הגעתו הם מצומצמים ביותר, ובעלי אפקטיביות מוגבלת מאוד. לכן, נוכח החשש מפני אובדנה של עדות חשובה, מוצע לאפשר, במקרים אלה, גביית עדות מוקדמת, כל עוד העד נמצא בישראל.

סעיף 123 לחוק בתי המשפט, קובע את הכלל בדבר קיום דיון משפטי בדלתיים פתוחות, וכן את החריגים – מקרים שבהם רשאי בית המשפט

מאחר שהדיונים המשפטיים לפי החוק האמור עוסקים בצווים שיש להם השפעה מהותית על אורח חייו וזכויות היסוד של העצור או האדם שלגביו ניתן צו הגבלה, ומאחר שנבחנות במהלכו סמכויות נרחבות של הרשות המינהלית, ראוי כי הכלל יהיה קיום דיון בדלתיים פתוחות, ככל שצרכי הביטחון מאפשרים זאת. האיוון לביטולו של סעיף זה מצוי בסעיף 6(ג) לחוק האמור, המאפשר קבלת ראיות גם שלא בנוכחות העציר או מי שלגביו ניתן צו ההגבלה, וכן בסעיף 123 לחוק המוצע, שבו מוצע לתקן את חוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 (להלן – חוק בתי המשפט), ולקבוע כי כאשר מעיד עד שזוהתו חסויה, הדיון יתקיים בדלתיים סגורות.

לפסקה (12)

מוצע לקבוע עבירה פלילית בשל הפרת צו הגבלה. לפי המוצע, עונשה של עבירה זו עומד על שנתיים מאסר. הוראה זו אינה מתייחסת לצו מעצר אשר הפרתו עשויה להוות עבירה של בריחה ממשמורת חוקית, לפי סעיף 257 לחוק העונשין.

סעיף 121 לחוק המרשם הפלילי ותקנת השבים, התשמ"א-1981, מונה סוגי עבירות שלגביהן לא תהיה התיישנות או מחיקה לפי סעיפים 14 ו-16 לחוק האמור. מוצע להוסיף לרשימה זו, בפסקה (4) – שעניינה עבירות שעונשן עשר שנים או יותר, שהוטל בגינן מאסר בפועל של חמש שנים או יותר – גם עבירות לפי החוק המוצע, וכן עבירות אחרות שהן מעשה טרור כהגדרתו בחוק המוצע.

³⁵ ס"ח התשמ"א, עמ' 322; התש"ע, עמ' 246.

³⁶ ס"ח התשמ"ב, עמ' 43; התש"ע, עמ' 308.

³⁷ ס"ח התשמ"ד, עמ' 198; התש"ע, עמ' 310.

"(1ג) בית המשפט ידון בדלתיים סגורות בעת מתן עדותו של עד שזהותו חסויה על פי תעודת חיסיון שהוצאה מכוח סעיפים 44 או 45 לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971³⁸, או על פי הוראת כל דין אחר.

(2ג) בעת דיון בבקשה לדיון בדלתיים סגורות, רשאי בית המשפט, לבקשת בא כוח היועץ המשפטי לממשלה, לסטות מדיני הראיות מטעמים שיירשמו, ולקבל ראיה אף שלא בנוכחות צד לדיון או בא כוחו או בלי לגלותה להם, אם שוכנע כי גילוי הראיה עלול לפגוע בביטחון המדינה, ביחסי החוץ שלה, בשלום הציבור או בביטחונה, או לחשוף שיטות עבודה חסויות, וכי אי גילוייה עדיף על פני גילוייה לשם עשיית צדק; בית המשפט רשאי, בטרם יקבל החלטה לפי סעיף קטן זה, לעיין בראיה ולשמוע הסברים שלא בנוכחות המשיב ובא כוחו";

(ב) בסעיף קטן (ד), בסופו יבוא "ורשאי הוא להורות כאמור גם בדיון לפי סעיף קטן (1ג), מטעמים שיירשמו".

(2) בתוספת הראשונה –

(א) פרטים (8) ו-(11) – יימחקו;

(ב) אחרי פרט 13 יבוא:

"14. עבירות לפי סעיפים 24 ו-34 לחוק המאבק בטרור, התשע"ה-2015."

124. בחוק הסניגוריה הציבורית, התשנ"ו-1995³⁹, בסעיף 18(א), אחרי פסקה (16) יבוא:

תיקון חוק
הסניגוריה
הציבורית

"(17) מי שבית המשפט החליט למנות לו סניגור לפי סעיף 56(ג) לחוק המאבק בטרור,

התשע"ה-2015."

ד ב ר י ה ס ב ר

יובהר, כי בעוד שסעיף קטן (1ג) המוצע, מתייחס אך ורק לדיון המתקיים בדלתיים סגורות בשל מתן עדות על ידי עד שזהותו חסויה, הרי שסעיף קטן (2ג) המוצע מתייחס לכל דיון בבקשה לדיון בדלתיים סגורות, יהא הטעם לבקשה אשר יהא.

בפסקה (2) מוצע לתקן את התוספת הראשונה לחוק בתי המשפט. בתוספת זו מנויות העבירות שבהן ידון בית המשפט המחוזי בשופט אחד, בהתאם להוראות סעיף 37(ב) לחוק האמור, בין העבירות המנויות בתוספת נכללות עבירות לפי פקודת מניעת טרור (פרט 8 לתוספת), עבירה לפי תקנות ההגנה (פרט 10 לתוספת), ועבירות לפי חוק איסור מימון טרור (פרט 11 לתוספת). מוצע להוסיף לתוספת את העבירות המקבילות לעבירות אלה בחוק המאבק בטרור, וכן לבטל את פרטים (8) ו-(11) לתוספת, שכן החוקים הנזכרים בהם מבטלים במסגרת הצעת החוק ומוחלפים בעבירות המקבילות, כאמור. יובהר כי הביטול המוצע אינו פוגע ברציפות הדיון בתיקים שהוגשו בשל עבירות אלה לפני חקיקתו של חוק המאבק בטרור, כפי שמובהר בדברי ההסבר לסעיף 135 המוצע, והדיון בהם ימשיך לפני בית המשפט שדן בהן לפני תיקון זה.

סעיף 124 סעיף 18(א) לחוק הסניגוריה הציבורית, התשנ"ו-1995, מונה את רשימת הזכאים

להורות על קיום דיון בדלתיים סגורות. מוצע להוסיף את סעיף קטן (1ג), שבו ייקבע כלל, שאינו בשיקול דעת בית המשפט, ועל פיו בעת מתן עדותו של עד שזהותו חסויה על פי הוראת כל דין, או על פי תעודת חיסיון שהוצאה מכוח סעיפים 44 או 45 לפקודת הראיות, בית המשפט ידון בדלתיים סגורות. זאת משום שקיום דיון בדלתיים פתוחות, בנסיבות שבהן זהות העד חסויה על פי חוק (למשל, לפי סעיף 19(א)(1) לחוק שירות הביטחון הכללי, התשס"ב-2002) (להלן – חוק שירות הביטחון הכללי), או על פי קביעה בתעודת חיסיון, יש בו כשלעצמו כדי לפגוע בחיסיון הזהות, ולסכן את העד בחשיפת זהותו. עם זאת מוצע לתקן את סעיף 68(ד) לחוק בתי המשפט, שעל פיו בית המשפט רשאי, בדיון כאמור, להרשות לאדם או לסוגי בני אדם להיות נוכחים בדיון – ולהרחיב אותו כך שיחול גם לגבי התיקון האמור.

בנוסף, מוצע להוסיף את סעיף קטן (2ג), ולקבוע בו כי בעת דיון בבקשה לקיום דיון בדלתיים סגורות, רשאי בית המשפט לקבל ראיה חסויה, מטעמים שיירשמו, אם שוכנע כי גילוייה עלול לפגוע באחד מן האינטרסים המוגנים המפורטים בסעיף. בהקשר זה יודגש, כי הכוונה אינה לראיות שיוגשו בדיון המהותי עצמו, אלא רק בדיון המקדמי שמטרתו לקבוע אם הדיון העיקרי ייערך בדלתיים סגורות אם לאו.

³⁸ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 18, עמ' 421.

³⁹ ס"ח התשנ"ו, עמ' 8; התשס"ח, עמ' 833.

- (1) במקום ההגדרה "חוק איסור מימון טרור" יבוא:
"חוק המאבק בטרור" – חוק המאבק בטרור, התשע"ה-2015;
 - (2) בסעיף 28, במקום "חוק איסור מימון טרור" יבוא "חוק המאבק בטרור";
 - (3) בסעיף 29(ב), במקום "חוק איסור מימון טרור" יבוא "ואכיפת הוראות סעיפים 20 עד 22 ו-34 עד 38 לחוק המאבק בטרור (בחוק זה – ההוראות העונשיות לעניין מימון טרור);
 - (4) בסעיף 30 –
 - (א) בסעיף קטן (ב)(1), במקום "חוק איסור מימון טרור" יבוא "ואכיפת ההוראות העונשיות לעניין מימון טרור";
 - (ב) בסעיף קטן (ה), במקום "חוק איסור מימון טרור" יבוא "חוק המאבק בטרור";
 - (ג) בסעיף קטן (ו), במקום "חוק איסור מימון טרור" יבוא "ואכיפת ההוראות העונשיות לעניין מימון טרור";
 - (ד) בסעיף קטן (ז), במקום "חוק איסור מימון טרור" יבוא "חוק המאבק בטרור";
 - (ה) בסעיף קטן (ח), במקום "חוק איסור מימון טרור" יבוא "חוק המאבק בטרור";
 - (ו) בסעיף קטן (י), במקום "בחוק איסור מימון טרור" יבוא "בחוק המאבק בטרור";
 - (5) בסעיף 31(א), במקום "חוק איסור מימון טרור" יבוא "ההוראות העונשיות לעניין מימון טרור";
 - (6) בסעיף 31(א)(1), במקום "סעיף 48(א) לחוק איסור מימון טרור" יבוא "סעיף 108 לחוק המאבק בטרור";
 - (7) בתוספת הראשונה, בפרט (18), במקום "או לפי סימנים ב' עד ו' לפרק ז' של חלק ב' לחוק העונשין" יבוא "לפי סימנים ב' עד ו' לפרק ז' של חלק ב' לחוק העונשין, או לפי חוק המאבק בטרור".
130. בחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000⁴⁵, בתוספת הראשונה, בסופה יבוא:
42. מאבק בטרור – החלטה של רשות בעניין צו מהמפורטים להלן:

תיקון חוק בתי
משפט לעניינים
מינהליים

ד ב ר י ה ס ב ר

ההוראות הנוגעות לשימוש במאגרי המידע שברשותה, נועדו לסייע במלחמה במימון הטרור. בהתאם לכך, יש להתאים את ההוראות החוק שעינין במימון טרור, ולהחליפן בהפניות מתאימות לחוק המוצע. ההפניות העיקריות בנושא זה נמצאות בסעיף 30 לחוק איסור הלבנת הון, העוסק בהעברת מידע ממאגר המידע שבידי הרשות, בין השאר למטרות סיכול וחקירה של פעולות טרור ופעילות ארגוני טרור.

סעיף 130 מוצע לתקן את התוספת לחוק בתי המשפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000, ולהסמיכו לדרך בעתירות שהוגשו נגד צווים מינהליים לפי החוק המוצע. מדובר בצו תפיסה לפי פרק ז', צו מניעת

הביטחון ולוועדת השרים בעניין הליכי שימוע ובקשות לביטול הכרזה על ארגון טרור. זאת משום שהמידע שהוועדה דנה בו, ותוכני הפרוטוקולים הנערכים על ידה, כוללים מידע חסוי רב, ואין לאפשר את חשיפתו של חומר זה, אלא בהיקף שנקבע בהצעת החוק – לעניין המידע שהובא לפני הוועדה לצורך קבלת החלטתה.

סעיף 129 עקב ביטולו של חוק איסור מימון טרור בחוק המוצע, נדרש לתקן בהתאם את כל ההפניות לחוק איסור מימון טרור, במסגרת חוק איסור הלבנת הון. מאחר שמניעת מימון טרור היא חלק מתפקידי הרשות לאיסור הלבנת הון, הרי שחלק מסמכויותיה, ובפרט

⁴⁴ ס"ח תש"ס, עמ' 293; התשס"ח, עמ' 47.

⁴⁵ ס"ח התש"ס, עמ' 190; התש"ע, עמ' 502.

- (1) צו תפיסה מינהלי לפי פרק ז' לחוק המאבק בטרור, התשע"ה-2015, וכן צו למניעת פעילות או צו להגבלת שימוש במקום, לפי פרק ח' לחוק האמור;
- (2) צו הגבלה לפי סעיף 2(א) לחוק סמכויות מינהליות (מעצרים והגבלות), התשל"ט-1979⁴⁶.

תיקון חוק שירות הביטחון הכללי

131. בחוק שירות הביטחון הכללי, התשס"ב-2002⁴⁷ –

(1) בסעיף 1, בסופו יבוא:

”מחשב“, ”חומר מחשב“ ו”חדירה לחומר מחשב“ – כהגדרתם בסעיפים 1 ו-4 לחוק המחשבים, התשנ"ה-1995⁴⁸;

(2) בסעיף 9(ד), אחרי ההגדרה ”תחנת גבול“ יבוא:

””טובין“ או ”חפץ“ – לרבות מחשב או חומר מחשב.”;

(3) בסעיף 10 –

(א) בכותרת השוליים, במקום ”ובחצרים“ יבוא ”בחצרים ובמחשב“;

(ב) בסעיף קטן (א), אחרי ”ולאסוף מידע“ יבוא ”וכן לבצע חדירה לחומר מחשב, והכל“ ובמקום ”או באותם חצרים“ יבוא ”באותם חצרים או באותו חומר מחשב“;

ד ב ר י ה ס ב ר

אם יש חשד שבעל מקצוע עבר עבירת פשע שיש בה סכנה לפגיעה בביטחון המדינה. בקשה כזו מחייבת את אישור היועץ המשפטי לממשלה או פרקליט המדינה.

כמו כן מוצע לקבוע הסדר שעניינו ביצוע פעולות בחומר מחשב למטרת סיכול של פעילות טרור או ריגול, כמפורט להלן. לאור התגברות פעילות טרור, לשם הכנת מעשי טרור, תיאומם, ארגונם או הסתה לביצועם על ידי שימוש בטכנולוגיה מתקדמת הקשורה למחשבים, ישנו צורך חיוני במתן סמכות לביצוע פעולות בחומר מחשב הקשור לפעילות טרור, או לפעילות ריגול במטרה לשבש את פעילות הטרור או לסכלה כדי למנוע פגיעה בחיי אדם או למנוע פגיעה חמורה בביטחון המדינה.

כדי להבטיח שימוש זהיר ומידתי בסמכות זו, מוצע כי רק ראש הממשלה יהיה הגורם המוסמך להתיר פעולה כאמור, על פי בקשת ראש הרשות, וכן כי העילות לבקשה יהיו אם הפעולה חיונית לשם סיכול או מניעה של פעילות טרור או ריגול שיש בה משום סיכון חיי אדם או פגיעה חמורה בביטחון המדינה, וכי אין דרך סבירה אחרת להשיג את התכלית האמורה. כמו כן מוצע לקבוע הוראות בעניין הגבלת תקופת תוקפו של היתר כאמור, וקביעת חובת דיווח על שימוש בסמכות זו ליועץ המשפטי לממשלה, בדומה לחובות הדיווח הקיימות על פי חוק האזנת סתר.

בנוסף, מאחר שעשויות להתקיים נסיבות חריגות שבהן ביצוע פעולה כאמור הוא חיוני, למטרות האמורות, ואינו סובל דיחוי עד לקבל היתר כנדרש – מוצע להסמיך את ראש השירות להתיר פעולה כאמור, ואולם תוקפו של היתר זה יהיה מוגבל ל-48 שעות, וידווח באופן מיידי לראש הממשלה, אשר יהיה רשאי לבטלו. כמו כן אם

פעילות וצו להגבלת שימוש במקום, לפי פרק ח', וכן צו הגבלה לפי סעיף 2(א) לחוק המעצרים המינהליים, כנוסחו המוצע בסעיף 120 להצעת החוק.

סעיף 131 מוצע לתקן את חוק שירות הביטחון הכללי, כדי להסדיר במפורש סמכויות הנדרשות לשירות הביטחון הכללי (להלן – השירות) נוכח הצרכים המשתנים בהתמודדותו עם פעילות טרור, בעיקר זו המבוצעת תוך שימוש במחשבים.

לפי סעיף 9 לחוק שירות הביטחון הכללי, מוסמך השירות לבצע חיפוש על גופו של אדם, בכליו, במטענו, בכלי רכבו או בטובין אחרים שבידו, ולתפוס חפץ או לאסוף מידע למטרות מודיעין במעברי גבול. למען הסר ספק, מוצע לציין במפורש כי המונחים ”טובין“ או ”חפץ“ מתייחסים גם למחשב או חומר מחשב, כהגדרתם בחוק המחשבים, התשנ"ה-1995 (להלן – חוק המחשבים).

לפי סעיף 10 לחוק השירות הביטחון הכללי, השירות מוסמך לבצע חיפוש סמוי בכלי רכב ובחצרים למטרות מודיעין. גם בסעיף זה מוצע, לציין במפורש כי סמכות זו כוללת גם חיפוש במחשבים, היינו ביצוע חדירה לחומר מחשב, כמשמעותו בחוק המחשבים.

עם זאת מוצע לסייג את סמכויות שירות הביטחון הכללי בנוגע לחיפוש אצל בעלי מקצוע המנויים בפקודת הראיות, ולקבוע בהקשר זה הסדר דומה להסדר בעניין האזנת סתר לשיחות של בעלי מקצוע, לפי סעיף 9א לחוק האזנת סתר, התשל"ט-1979. על פי המוצע, הסדר זה מחייב בקשה של ראש השירות לקבלת צו מבית משפט,

⁴⁶ ס"ח התשל"ט, עמ' 76; התש"ס, עמ' 139.

⁴⁷ ס"ח התשס"ב, 1823, עמ' 179; התשס"ה, עמ' 501.

⁴⁸ ס"ח התשנ"ה, עמ' 366.

(ג) בסעיף קטן (ג), במקום "או החצרים" יבוא "החצרים או חומר המחשב";

(ד) אחרי סעיף קטן (ד) יבוא:

"(ה) על אף הוראות סעיפים קטנים (א) עד (ד), לא יבוצע חיפוש סמוי אצל עורך דין, רופא, פסיכולוג, עובד סוציאלי או כהן דת ולא תבוצע חדירה לחומר מחשב המשמש בעלי מקצוע כאמור, אלא באישור בית משפט ויחולו לעניין זה הוראות סעיף 9א(א)(1) ו-(ב) לחוק האזנת סתר, התשל"ט-1979⁴⁹, בשינויים המחויבים; אין באמור בסעיף קטן זה כדי לגרוע מסמכות ראש רשות ביטחון לפי סעיף 5 לחוק האמור";

(4) אחרי סעיף 10 יבוא:

"ביצוע פעולה 10א. (א) ראש הממשלה רשאי, לבקשת ראש השירות, להתיר לבעלי תפקידים מבין עובדי השירות, שנקבעו בהוראות מחשב או בחומר מחשב למטרת סיכול

השירות, לבצע פעולה במחשב או בחומר מחשב, אם שוכנע כי הפעולה חיונית לשם סיכול או מניעה של פעילות טרור או ריגול שיש בהם משום סיכון חיי אדם או פגיעה חמורה בביטחון המדינה וכי לא ניתן, באופן סביר, להשיג את המטרה האמורה בדרך אחרת; היתר לפי סעיף קטן זה יהיה לתקופה שנקבעה בו ושלא תעלה על 30 ימים מהמועד שניתן.

(ב) על אף הוראות סעיף קטן (א), רשאי ראש השירות להתיר בכתב ביצוע פעולה במחשב או בחומר מחשב, אם שוכנע כי ביצוע הפעולה כאמור הוא חיוני ואינו סובל דיחוי, וכי אין סיפק לקבל היתר לפי סעיף קטן (א) בעוד מועד; היתר לפי סעיף קטן זה יהיה לתקופה שלא תעלה על 48 שעות מהמועד שניתן.

(ג) נתן ראש השירות היתר לפי סעיף קטן (ב), ידווח על כך מיד לראש הממשלה, וראש הממשלה יהיה רשאי לבטל את ההיתר; נתן ראש השירות היתר כאמור ביחס לחומר מחשב המשמש בעלי מקצוע כאמור בסעיף 10(ה), ידווח על כך מיד גם ליועץ המשפטי לממשלה, והיועץ המשפטי לממשלה יהיה רשאי לבטל את ההיתר; ביטל היועץ המשפטי לממשלה את ההיתר, יודיע על כך לראש הממשלה.

(ד) בהיתר לפי סעיף זה, יפורטו העובדות והנימוקים למתן ההיתר, סוג הפעולה במחשב או בחומר מחשב שהותרה, תיאור חומר המחשב שביחס אליו ניתן ההיתר, זהות המחזיק במחשב או בחומר המחשב, לרבות מי שהמחשב או חומר המחשב מצוי בשליטתו, ככל שהם ידועים, תקופת תוקפו של ההיתר וכן הוראות ותנאים לעניין דרך ביצוע הפעולה שהותרה.

(ה) ראש השירות ימסור דיווח ליועץ המשפטי לממשלה, אחת ל-30 ימים, על היתרים שניתנו לפי סעיף זה.

ד ב ר י ה ס ב ר

לבטל, ולהודיע על כך גם לראש הממשלה – למניעת מצב של חוסר תיאור או הוראות סותרות.

ההיתר האמור נוגע לחומר מחשב חסוי, יועבר דיווח גם אל היועץ המשפטי לממשלה, אשר יהיה רשאי גם הוא

⁴⁹ ס"ח התשל"ט, עמ' 118.

(ו) בסעיף זה, "פעולה במחשב או בחומר מחשב" – שיבוש פעולה של מחשב או הפרעה לשימוש בו, וכן מחיקה, שינוי או שיבוש של חומר מחשב או הפרעה לשימוש בו.

132. בחוק מאבק בארגוני פשיעה, התשס"ג-2003⁵⁰, בתוספת הראשונה, במקום פרט 3 יבוא: **תיקון חוק מאבק בארגוני פשיעה**

3. עבירות לפי סעיף 27 לחוק המאבק בטרור, התשע"ה-2015.

133. בחוק הסדרת מחקרים במחוללי מחלות ביולוגיים, התשס"ט-2008⁵¹, בסעיף 1, בהגדרה "עבירות ביטחון", אחרי פסקה (5) יבוא: **תיקון חוק הסדרת מחקרים במחוללי מחלות ביולוגיים**

6. עבירת טרור כהגדרתה בחוק המאבק בטרור, התשע"ה-2015, למעט עבירה לפי סעיפים 28, 29 ו-35 עד 37 לחוק האמור;

134. בפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], התשל"ב-1971⁵² – **תיקון פקודת בתי הסוהר**

(1) בסעיף 45א(א), במקום ההגדרה "ארגון טרור" יבוא:

"ארגון טרור" – כהגדרתו בחוק המאבק בטרור, התשע"ה-2015;

(2) בסעיף 145א –

(א) בסעיף קטן (א), במקום ההגדרה "ארגון טרור" יבוא:

"ארגון טרור" – כהגדרתו בחוק המאבק בטרור, התשע"ה-2015;

(ב) בסעיף קטן (ב), במקום "ארגון טרור" יבוא "ארגון טרור";

(3) בתוספת ראשונה א', אחרי פרט 3 יבוא:

4. עבירת טרור כהגדרתה בחוק המאבק בטרור, התשע"ה-2015.

ד ב ר י ה ס ב ר

לחוק האמור נקבע כי לשם החזקת מחוללי מחלות, או עריכת מחקר בהם, על עורך המחקר להגיש תצהיר שעל פיו הוא לא הורשע בעבירת ביטחון. בסעיף 1 לחוק האמור, מוגדרת "עבירת ביטחון" מוצע לתקן את ההגדרה, ולהוסיף לרשימת העבירות המנויות בה גם עבירות טרור כהגדרתן בחוק המוצע, למעט כמה עבירות המנויות בסעיף, ואשר אינן מלמדות על כוונה לפגוע בביטחון המדינה. בהקשר זה יצוין כי מוצע להשאיר על כנה את ההפניה לעבירות לפי סעיפים 2 ו-3 לפקודת מניעת טרור, או לפי סעיף 8 לחוק איסור מימון טרור, על אף שחוקים אלה יבוטלו במסגרת החוק המוצע, וזאת משום שאזכורן עשוי להמשיך להיות רלוונטי לגבי מי שעבר עבירות כאמור טרם כניסתו לתוקף של החוק המוצע.

סעיף 134 מוצע לתקן את פקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], התשל"ב-1971 (להלן – הפקודה), ולהתאים את

ההגדרה "ארגון טרור" בסעיף 45א(א) שבה ל"ארגון טרור" כהגדרתו בהצעת החוק, ובדומה לכך, להחליף את ההגדרה "ארגון טרור" שבסעיף 145א לפקודה ל"ארגון טרור" כהגדרתו בהצעת החוק. כמו כן, מוצע לתקן את התוספת הראשונה א' לפקודה, המפרטת עבירות ביטחוניות הנוגעות להוראות סעיף 145א לפקודה, ולהוסיף לה את "עבירת הטרור" כהגדרתה בהצעת החוק.

סעיף 132 ההגדרה "ארגון פשיעה" בחוק מאבק בארגוני פשיעה, מפנה לעבירות המנויות בתוספת הראשונה. פרט 3 בתוספת מונה עבירות לפי סעיף 4 לפקודת מניעת טרור, שעניינו "תמיכה בארגון טרוריסטי", ואשר קובע עבירות של פרסום דברי שבח ותמיכה בארגון טרוריסטי, תרומת כסף לארגון, גילוי הזדהות עם ארגון טרוריסטי, ועוד. נוכח ביטולה של פקודת מניעת טרור בחוק המוצע, מוצע להחליף את ההפניה הנוכחית, בהפניה לסעיף 27 לחוק המוצע, שעניינו "גילוי הזדהות עם ארגון טרור והסתה לטרור".

יצוין כי את סעיף 26 לחוק המוצע, שעניינו "מתן שירות או העמדת אמצעים לארגון טרור", ואשר מחליף חלק מהוראותיו של סעיף 4 האמור, אין צורך לכלול בתוספת, כיוון שבמסגרת הצעת החוק הוא מהווה עבירה מסוג פשע, ולכן ממילא הגדרת "ארגון פשיעה" חלה לגביו, בלי למנותו בתוספת.

סעיף 133 בחוק הסדרת מחקרים במחוללי מחלות ביולוגיים, התשס"ט-2008, בסעיף 7, נקבע כי שר הבריאות רשאי להשעות מכהונתו חבר המועצה למחקר במחוללי מחלות ביולוגיים, בין השאר, אם הוגש נגדו כתב אישום בעבירת ביטחון. כמו כן בסעיף 15(ב2)

⁵⁰ ס"ח התשס"ג, עמ' 502; התש"ע, עמ' 448.

⁵¹ ס"ח התשס"ט, עמ' 27.

⁵² דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 21, עמ' 459; ס"ח התשע"ד, עמ' 471.

135. (א) חבר בני אדם שהוכרז, לפני יום תחילתו של חוק זה, שהוא ארגון טרוריסטי, לפי סעיף 8 לפקודת מניעת טרור, התש"ח-1948 (בסעיף זה – פקודת מניעת טרור) או שהוא התאחדות בלתי מותרת, לפי תקנה 84(1)(ב) לתקנות ההגנה (שעת חירום), 1945⁵³, יראו אותו כאילו הכריזו עליו בהכרזה סופית שהוא ארגון טרור, לפי סעיף 6 לחוק זה, וחבר בני אדם שהוכרז, לפני יום תחילתו של חוק זה, שהוא ארגון טרור, לפי סעיף 2 לחוק איסור מימון טרור, התשס"ה-2005 (בסעיף זה – חוק איסור מימון טרור), יראו אותו כאילו הכריזו עליו שהוא ארגון טרור, לפי סעיף 11(א) לחוק זה.
- (ב) אדם שהוכרז, לפני יום תחילתו של חוק זה, שהוא פעיל טרור, לפי סעיף 2 לחוק איסור מימון טרור, יראו אותו כאילו הכריזו עליו שהוא פעיל טרור לפי סעיף 11(א)(2) או (3) לחוק זה.
- (ג) עבירה לפי פקודת מניעת טרור או חוק איסור מימון טרור שנעברה לפני יום תחילתו של חוק זה, יראו אותה כעבירת טרור.
- (ד) העבירות המנויות להלן, שנעברו לפני יום תחילתו של חוק זה, יראו אותן כעבירת טרור חמורה:

ד ב ר י ה ס ב ר

הוראות סעיף 4 אינן חלות לגבי העבירות הנזכרות שכן האיסור לגבי העבירות האמורות לא בוטל, אלא החליף את מקומו. על כן ימשיכו לחול הוראות הדין הפלילי לגבי מי שעבר עבירה לפי הסעיפים הללו טרם חקיקתו של החוק המוצע, ואין כל מניעה להעמידו לדין, להמשיך את משפטו ולהמשיך בביצוע גזר דינו, לפי העניין, וממילא גם הרישום הפלילי לגבי עבירות אלה אינו מתבטל.

עוד יצוין כי לעניין זה, ככל שהדבר יהיה רלוונטי – יחולו הוראות סעיף 5 לחוק העונשין, הקובע כי כאשר חל שינוי בחקיקה הנוגעת לעבירה, יחול על העניין החיקוק המקל עם העושה. כך, למשל, אם אדם עבר עבירה לפי סעיף 2 לפקודת מניעת טרור ("פעילות בארגון"), שהעונש עליה הוא 20 שנות מאסר, זה יהיה עונשו המרבי, גם אם לאחר חקיקת החוק המוצע, העבירה הנוגעת לו היא עבירה לפי סעיף 23 להצעת החוק ("עמידה בראש ארגון טרור"), שדינה 25 שנות מאסר. ומאידך אם התנהגותו אינה עולה כדי "עמידה בראש" ארגון טרור, אלא "מילוי תפקיד ניהולי או פיקודי בארגון טרור", כאמור בסעיף 24 להצעת החוק – העונש המרבי הצפוי לו יהיה 15 שנות מאסר בלבד, בהתאם לרף הענישה שנקבע לעבירה זו בחוק המוצע.

בסעיף קטן (א) מוצע לקבוע כי העבירות לפי פקודת מניעת טרור ולפי חוק איסור מימון טרור – יראו אותן כעבירת טרור. נפקותה של קביעה זו היא בקשר להוראות החילוט בפרק ו' לחוק המוצע, שבו נקבעו סמכויות בית המשפט להורות על חילוט רכוש הקשור לעבירת טרור. מובהר כי בית המשפט יהיה רשאי להפעיל את סמכותו לפי הפרק האמור, גם לגבי רכוש הקשור לעבירה לפי פקודת מניעת טרור או חוק איסור מימון טרור – באשר הן ייחשבו כעבירות טרור.

בסעיף קטן (ד) מוצע לקבוע כי העבירות המנויות בסעיף, ייחשבו ל"עבירת טרור חמורה" כהגדרתה בחוק

סעיף 135 לסעיפים קטנים (א) ו-(ב)

במסגרת הצעת חוק זו, מוסדרים מחדש במנגנונים להכרזה על ארגון טרור, בין על ידי שר הביטחון, לפי הוראות סימן א' בפרק ב' להצעת החוק, ובין על ידי ועדת שרים (לגבי ארגון טרור ופעיל טרור זר), לפי הוראות סימן ב' בפרק ב' להצעת החוק. הוראות אלה מחליפות את הוראות חוק איסור מימון טרור, וכן פקודת מניעת טרור, לעניין זה, וכן הן נועדו לבוא במקום ההכרזה על "התאגדות בלתי-מותרת" לפי תקנות ההגנה.

מוצע לקבוע כי ארגון טרור שהוכרז, לפי כל אחד מהחוקים האמורים, טרם חקיקתו של החוק המוצע, וכן פעיל טרור שהוכרז עליו כאמור – יראו אותו כאילו הוכרז, בהכרזה סופית, בהתאם להוראות החוק המוצע, וכל הוראות החוק המוצע הנוגעות לארגון טרור ימשיכו לחול גם לגביו. מובהר כי הכרזות קיימות לא יבוטלו, ולא נדרש להכריז עליהן מחדש לפי הפרוצדורות המפורטות בהצעת החוק. כמו כן מובהר כי לגבי ארגון כאמור לא יחולו הוראות סעיף 5 המוצע לעניין זכות שימוע, שהיא רלוונטית רק תוך כדי תהליך ההכרזה, ואינה נוגעת לארגון טרור שההכרזה עליו הושלמה זה מכבר. ארגון טרור שהוכרז בעבר כאמור, יהיה רשאי מעתה ואילך לתקוף את ההכרזה בדרך של בקשה לביטול ההכרזה לפי סעיפים 7 או 13, לפי העניין.

לסעיפים קטנים (א) ו-(ד)

כאמור לעיל עם ביטול חוק איסור מימון טרור ופקודת מניעת טרור, העבירות שנכללו בהן שולבו בהצעת חוק זו, וכל ההתנהגויות שנאסרו בהן – נאסרו גם על פי הוראות פרק ד' לחוק המוצע. ממילא חלה רציפות של הדין הפלילי לגבי עבירות אלה. בהקשר זה יוזכר כי סעיף 4 לחוק העונשין קובע כי "נעברה עבירה ובוטל בחיקוק האיסור עליה – תתבטל האחריות הפלילית לעשייתה". מובהר כי

⁵³ ע"ר 1442, תוס' 2, עמ' (ע) 855, (א) 1055.

- (1) עבירה לפי סעיפים 2 או 3 לפקודת מניעת טרור;
- (2) עבירה לפי סעיף 8 לחוק איסור מימון טרור;
- (3) לעניין הוראות פרק ה' – גם עבירת ביטחון כהגדרתה בחוק סדר הדין הפלילי (עצור החשוד בעבירת ביטחון) (הוראת שעה), התשס"ו-2006.

תוספת

(סעיפים 47 ו-110)

- (1) אפגניסטן;
- (2) לוב;
- (3) סודאן;
- (4) פקיסטן.

ד ב ר י ה ס ב ר

חמורה" לפי סעיף 49 לחוק המוצע, מוצע להבהיר כי גם מי שעבר "עבירת ביטחון" כהגדרתה בהוראת השעה, יראו את העבירה כעבירת טרור חמורה לעניין החלת הוראות פרק ה' לאחר חקיקת החוק המוצע.

הצעת החוק פורסמה בעבר בה"ח התשע"א, בעמ' 1408 ואושרה בקריאה ראשונה בכנסת השמונה עשרה, ביום ג' באב התשע"א (3 באוגוסט 2011). ביום ה' בתמוז התשע"ג (13 ביוני 2013) הוחל דין רציפות על ההצעה לפי חוק רציפות הדיון בהצעות חוק, התשנ"ג-1993. הכנסת התשע עשרה פוזרה לפני שהסתיימו הליכי החקיקה בהצעה זו ולכן מוצע כעת לפרסמה בשנית. עם שינויים בהגדרת מעשה טרור וכן עם תיקונים קלים בהתאם לעדכונים שנעשו בחוקים שאת הוראותיהם מוצע לאמץ במסגרת הצעת חוק זו.

המוצע, בכל הנוגע לעבירות שנעברו ערב תחילתו של החוק המוצע. משמעותה של הוראה זו נוגעת בעיקר להחלת הוראות פרק ה' המוצע (עצור בעבירת טרור חמורה – הוראות מיוחדות), המחליף את חוק סדר הדין הפלילי (עצור החשוד בעבירת ביטחון) (הוראת שעה), התשס"ו-2006 (להלן – הוראת השעה), וכן להחלת הוראות סעיף 35 לחוק המעצרים. הן בהוראת השעה, והן בסעיף 35 האמור, נזכרות עבירות לפי פקודת מניעת טרור ולפי חוק איסור מימון טרור, העתידות להתבטל לפי החוק המוצע. על כן מוצע להבהיר כי עבירות אלה, שנעברו לפני תחילתו של החוק המוצע, יראו אותן כעבירת טרור חמורה, והוראת השעה, או סעיף 35, לפי העניין, ימשיכו לחול לגביהן גם לאחר חקיקתו של החוק המוצע.

כמו כן מאחר שההגדרה "עבירת ביטחון" שבהוראת השעה עתידה להיות מוחלפת בהגדרה "עבירת טרור

להלן נוסח פקודת מניעת טרור, התש"ח-1948, שמוצע בסעיף 112 להצעת החוק, לבטלה:

פקודת מניעת טרור, התש"ח-1948

מועצת המדינה הזמנית מחוקקת בזה לאמור:

פירושים

1. "ארגון טרוריסטי" פירושו חבר אנשים המשתמש בפעולותיו במעשי אלימות העלולים לגרום למותו של אדם או לחבלתו, או באיומים במעשי אלימות כאלה;

"חבר בארגון טרוריסטי" פירושו אדם הנמנה עליו, וכולל אדם המשתתף בפעולותיו, המפרסם דברי תעמולה לטובת ארגון טרוריסטי, פעולותיו או מטרותיו, או אוסף כספים או חפצים לטובת ארגון טרוריסטי או פעולותיו.

פעילות בארגון טרוריסטי

2. אדם הממלא תפקיד בהנהלה או בהדרכה של ארגון טרוריסטי, או משתתף בדיוניו או בקבלת החלטותיו של ארגון טרוריסטי, או משמש חבר בבית דין של ארגון טרוריסטי, או נואם תעמולה באסיפה פומבית או ברדיו מטעם ארגון טרוריסטי, ייאשם בעבירה, ובצאתו חייב בדין, יהא צפוי לעונש מאסר עד עשרים שנה.

חברות בארגון טרוריסטי

3. אדם שהוא חבר בארגון טרוריסטי, ייאשם בעבירה, ובצאתו חייב בדין, יהא צפוי לעונש מאסר עד חמש שנים.

תמיכה בארגון טרוריסטי

4. אדם –

(א) (בוטל);

(ב) המפרסם, בכתב או בעל פה, דברי שבח, אהדה או קריאה לעזרה או תמיכה בארגון טרוריסטי; או

(ג) המחזיק לטובת ארגון טרוריסטי בחומר תעמולה;

או

(ד) הנותן כסף או שווה כסף לטובת ארגון טרוריסטי;

או

(ה) המעמיד לרשות מישוהו מקום כדי שמקום זה ישמש לארגון טרוריסטי או לחבריו, בקביעות או בהזדמנות מסויימת, מקום של פעולה, פגישה, תעמולה או מחסן; או

(ו) המעמיד לרשות מישוהו חפץ כדי שחפץ זה ישמש לארגון טרוריסטי או לחבר בארגון טרוריסטי בביצוע פעולה מטעם הארגון הטרוריסטי;

(ז) או העושה מעשה שיש בו גילוי של הזדהות עם ארגון טרוריסטי או אהדה אליו, בהנפת דגל, בהצגת סמל או סיסמה או בהשמעת המנון או סיסמה, או כל מעשה גלוי דומה המגלה בבירור הזדהות או אהדה כאמור,

והכל במקום ציבורי או באופן שאנשים הנמצאים במקום ציבורי יכולים לראות או לשמוע גילוי כזה של הזדהות או אהדה;

(ח) (בוטלה);

ייאשם בעבירה, ובצאתו חייב בדין, יהא צפוי לעונש מאסר עד שלוש שנים או לקנס עד 1000 לירות או לשני העונשים גם יחד.

החרמת רכוש

5. (א) כל רכוש של ארגון טרוריסטי, גם אם נרכש לפני פרסום פקודה זו בעתון הרשמי, יוחרם לטובת המדינה בפקודת בית משפט מחוזי.

(ב) כל רכוש הצפוי להחרמה לפי סעיף זה, יעוקל לפי החלטה בכתב של המפקח הכללי של משטרת ישראל.

(ג) כל רכוש הנמצא במקום המשמש לארגון טרוריסטי או לחבריו, בקביעות או בהזדמנות מסויימת, מקום של פעולה, פגישה, תעמולה או מחסן, וכן כל רכוש הנמצא בחזקתו או ברשותו של חבר בארגון טרוריסטי, ייחשב לרכושו של ארגון טרוריסטי, אלא אם יוכח ההיפך.

סגירת מקומות פעולה וכו' של ארגון טרוריסטי

6. (א) המפקח הכללי של משטרת ישראל, רשאי להחליט בכתב לסגור כל מקום המשמש לארגון טרוריסטי או לחבריו, בקביעות או בהזדמנות מסויימת, מקום של פעולה, פגישה, תעמולה או מחסן; משניתנה החלטה כאמור, רשאי כל מפקח משטרה לבצע.

(ב) (בוטל).

הוכחה על קיום ארגון טרוריסטי

7. כדי להוכיח, בכל דיון משפטי, שחבר אנשים מסויים הוא ארגון טרוריסטי, יספיק להוכיח כי –

(א) מטעם אותו חבר אנשים או בפקודתו ביצע אחד או יותר מחבריו בכל זמן שהוא לאחר ה' באייר תש"ח (14 במאי 1948) מעשי אלימות העלולים לגרום למותו של אדם או לחבלתו, או איומים במעשי אלימות כאלה; או

(ב) חבר האנשים, או אחד או יותר מחבריו מטעמו או בפקודתו, הכריז שאותו חבר אנשים אחראי למעשי אלימות העלולים לגרום למותו של אדם או לחבלתו, או לאיומים במעשי אלימות כאלה, או שהכריז שחבר האנשים היה מעורב במעשי אלימות או איומים כאלה, בתנאי שמעשי האלימות או האיומים נעשו אחרי ה' באייר תש"ח (14 במאי 1948).

הכרזת המדינה על ארגון בארגון טרוריסטי

8. אם תכריז הממשלה, בהודעה ברשומות, שחבר אנשים מסויים הנו ארגון טרוריסטי, תשמש ההודעה הוכחה בכל דיון משפטי, כי אותו חבר אנשים הוא ארגון טרוריסטי, אלא אם יוכח ההיפך.

הוכחה על חברות בארגון טרוריסטי

9. (א) אם יוכח שאדם היה בכל זמן שהוא לאחר ה' באייר תש"ח (14 במאי 1948) חבר בארגון טרוריסטי מסוים, ייחשב אותו אדם לחבר באותו ארגון טרוריסטי, אלא אם יוכח שחדל מלהיות חבר בו.

(ב) אדם הנמצא במקום אשר משמש לארגון טרוריסטי או לחבריו מקום של פעולה, פגישה או מחסן, ייחשב לחבר בארגון טרוריסטי, אלא אם יוכח שמסיבות הימצאו באותו מקום אינן מצדיקות מסקנה זו.

הוכחה על ידי פרוסום של ארגון טרוריסטי

10. לשם הרשעתו של נאשם לפי פקודה זו, וכן לצרכי החרמתו של רכוש לפי פקודה זו, מותר לקבל כל דבר שנראה מתוכו כי פורסם על ידי ארגון טרוריסטי או מטעמו, בכתב או בעל פה, כראיה לעובדות שהובאו בו.

פסק דין – ראיה לכאורה

11. אם נקבע בפסק דין סופי כי חבר אנשים מסויים הנו ארגון טרוריסטי, ייחשב פסק הדין בכל דיון משפטי אחר ראיה לכאורה שאותו חבר אנשים הנו ארגון טרוריסטי.

12. עד 21. (בוטלו).

ביטול

22. תקנות-שעת-חרום למניעת טרור, תש"ח-1948, בטלות, אולם ביטולן אינו פוגע בכל הכרזה או הודעה שניתנה או פעולה אחרת שנעשתה על פיהן ואינו מפטר אדם מעונש שהוא התחייב בו על פיהן.

ביצוע ותקנות

23. שר המשפטים ממונה על ביצוע פקודה זו, והוא רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועה.

תחולה

24. פקודה זו לא תחול אלא בתקופה שקיים במדינה מצב של חירום בתוקף אכרזה לפי סעיף 9 לפקודת סדרי השלטון והמשפט, תש"ח-1948.

שם

25. פקודה זו תיקרא בשם "פקודת מניעת טרור, תש"ח-1948".

להלן נוסח חוק איסור מימון טרור, התשס"ה-2005, שמוצע בסעיף 113 להצעת החוק, לבטל:

חוק איסור מימון טרור, התשס"ה-2005

פרק א': פרשנות

הגדרות

1. בחוק זה –

"אדם שהוא פעיל טרור" – אדם שהוא פעיל בביצוע מעשה טרור או מסייע או משדל לביצוע מעשה טרור או אדם הנוטל חלק פעיל בארגון טרור מוכרז כאמור בפסקה (1) להגדרה ארגון טרור מוכרז;

"ארגון טרור" – חבר בני אדם שפועל לביצוע מעשה טרור או במטרה לאפשר או לקדם ביצוע מעשה טרור; לענין זה אין נפקא מינה –

(1) אם חברי הארגון יודעים את זהות החברים האחרים אם לאו;

(2) אם הרכב חברי הארגון קבוע או משתנה;

(3) אם הארגון מבצע גם פעילות חוקית ואם הוא פועל גם למטרות חוקיות;

"ארגון טרור מוכרז" – כל אחד מאלה:

(1) חבר בני אדם שוועדת השרים הכריזה עליו שהוא ארגון טרור לפי סעיף 2;

(2) חבר בני אדם שהממשלה הכריזה עליו שהוא ארגון טרוריסטי לפי סעיף 8 לפקודת מניעת טרור, לרבות חבר בני אדם שהממשלה הכריזה עליו כאמור לפני תחילתו של חוק זה;

(3) חבר בני אדם ששר הביטחון הכריז עליו שהוא התאחדות בלתי מותרת לפי תקנה 84(1)(ב) לתקנות ההגנה (שעת חירום), לרבות חבר בני אדם ששר הביטחון הכריז עליו כאמור לפני תחילתו של חוק זה;

"ועדת שרים" – ועדת שרים לעניני ביטחון לאומי כמשמעותה בסעיף 6 לחוק הממשלה, התשס"א-2001;

"חבר בני אדם" – בין שהוא מאוגד ובין שאינו מאוגד;

"חוק איסור הלבנת הון" – חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000;

"חוק העונשין" – חוק העונשין, התשל"ז-1977;

"מעשה המהווה עבירה" – לרבות מעשה שנעשה או שתוכנן להיעשות מחוץ לישראל, שדיני העונשין של מדינת ישראל אינם חלים לגביו, ובלבד שהמעשה המהווה עבירה הן לפי דיני מדינת ישראל והן לפי דיני המקום שבו נעשה המעשה או דיניה של המדינה שכלפיה, כלפי תושביה או כלפי אזרחיה כוון המעשה;

(א) מעשה המהווה עבירה או איום בעשיית מעשה המהווה עבירה אשר נעשה או תוכנן להיעשות כדי להשפיע על ענין מדיני, אידיאולוגי או דתי ומתקיימים בו כל אלה:

(1) הוא נעשה או תוכנן להיעשות במטרה לעורר פחד או בהלה בציבור או במטרה לכפות על ממשלה או רשות שלטונית אחרת, לרבות ממשלה או רשות שלטונית של מדינה זרה לעשות מעשה או להימנע מעשיית מעשה; לענין פסקה זו – ראיה מראש, כאפשרות קרובה לוודאי, כי המעשה או האיום יעוררו פחד או בהלה בציבור כמוה במטרה לעורר פחד או בהלה בציבור;

(2) המעשה שנעשה או שתוכנן או האיום היה בו –

(א) פגיעה ממשית בגופו של אדם או בחירותו, או העמדת אדם בסכנת מוות או בסכנת חבלה חמורה;

(ב) יצירת סיכון ממשי לבריאותו או לבטיחותו של הציבור;

(ג) פגיעה חמורה ברכוש;

(ד) שיבוש חמור של תשתיות, מערכות או שירותים חיוניים;

(ב) נעשה המעשה או האיום כאמור או תוכנן להיעשות תוך שימוש בנשק כהגדרתו בסעיף 144(ג)(1) ו-(3) לחוק העונשין, למעט חלק ואבזר, יראו אותו כמעשה טרור גם אם לא התקיים בו האמור בפסקה (1) של סעיף קטן (א), ואם נעשה או תוכנן להיעשות תוך שימוש בנשק כימי, ביולוגי או רדיואקטיבי, העלול לפי טיבו, לגרום לפגיעה ממשית המונית – גם אם לא התקיים בו האמור בפסקאות (1) ו-(2) לסעיף קטן (א);

“פעולה ברכוש” – הקניה או קבלה של בעלות או של זכות אחרת ברכוש, בין בתמורה ובין שלא בתמורה, וכן פעולה ברכוש שהיא גיוסף מסירה, קבלה, החזקה, המרה, פעולה בנזקית, השקעה, פעולה בניירות ערך או החזקה בהם, תיווך, מתן או קבלת אשראי, ייבוא, ייצוא או יצירת נאמנות, או ערוב של רכוש טרור עם רכוש אחר גם אם אינו רכוש טרור;

“פקודת מניעת טרור” – פקודת מניעת טרור, התש”ח-1948;

“פקודת מעצר וחיפוש” – פקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ”ט-1969;

“ציבור” – לרבות חלק מן הציבור, ציבור שאינו בישראל וציבור שאינו ישראלי;

“רכוש” – מקרקעין, מיטלטלין, כספים וזכויות, לרבות רכוש שהוא תמורתו של רכוש כאמור, וכל רכוש שצמח או שבר מרכוש כאמור או מרווחיו;

“רכוש הקשור לעבירה” – רכוש שנתקיים בו אחד מאלה:

(1) נעברה בו העבירה, שימש לביצוע העבירה, איפשר את ביצוע העבירה או יועד לביצוע העבירה;

(2) הושג במישרין או בעקיפין כשכר ביצוע העבירה, יועד להיות שכר ביצועה או הושג כתוצאה מביצועה;

“רכוש טרור” – כל אחד מאלה:

(1) רכוש של ארגון טרור או של ארגון טרור מוכרז, רכוש המשמש או המיועד לשמש את פעילותו או רכוש המאפשר את פעילותו;

(2) רכוש ששימש, איפשר או קידם ביצוע מעשה טרור, או רכוש שיועד או שהוא מיועד לאחד מאלה;

(3) רכוש שהושג כשכר או כתגמול בעד ביצוע מעשה טרור או כתוצאה מביצועו, או רכוש שיועד או שהוא מיועד להיות שכר או תגמול בעד ביצוע מעשה טרור, והכל במישרין או בעקיפין;

“תפיסה”, לגבי רכוש שהוא זכות – לרבות איסור שימוש בזכות, הגבלת הזכות או התנייתה;

“תקנות ההגנה (שעת חירום)” – תקנות ההגנה (שעת חירום), 1945.

פרק ב': הכרזה על אדם זר שהוא פעיל טרור או על ארגון זר שהוא ארגון טרור בשל קביעה מחוץ לישראל

הכרזה בישראל על אדם זר שהוא פעיל טרור או על ארגון זר שהוא ארגון טרור בשל קביעה מחוץ לישראל

2. (א) (1) נקבע מחוץ לישראל כי אדם זר הוא אדם שהוא פעיל טרור או כי חבר בני אדם זר הוא ארגון טרור והיה לוועדת השרים יסוד סביר להניח כי אותו אדם זר הוא אדם שהוא פעיל טרור או כי אותו חבר בני אדם זר הוא ארגון טרור, רשאית היא, בכפוף להוראות סעיף קטן (ד)(1), להכריז על אותו אדם שהוא פעיל טרור או על אותו חבר בני אדם שהוא ארגון טרור.

(2) לענין פסקה (1) –

“נקבע מחוץ לישראל” – נקבע בידי גורם מוסמך של מדינה זרה בעקבות הליכים שנקטו בה על פי דינה או נקבע בידי מועצת הביטחון של האומות המאוחדות או בידי מי שהיא הסמיכה לכך;

“זר” – לגבי אדם – אדם שאינו אזרח ישראלי וגם אינו תושב ישראלי; לגבי חבר בני אדם – חבר בני אדם שמרכז עסקיו אינו בישראל ואם הוא תאגיד מתקיימים בו גם שני אלה:

הוא אינו רשום בישראל והשליטה בו אינה בידי תושב ישראל;

"תושב ישראל" – לרבות אדם שמקום מגוריו הוא באזור, והוא אזרח ישראלי או שהוא זכאי לעלות לישראל לפי חוק השבות, ושאלו מקום מגוריו היה בישראל היה תושב ישראל;

"אזור" – כהגדרתו בחוק להארכת תוקפן של תקנות שעת חירום (יהודה והשומרון וחבל עזה – שיפוט בעבירות ועזרה משפטית), התשל"ח-1977.

(ב) בבואה להפעיל את הסמכות לפי סעיף קטן (א) לגבי אדם שהוא חבר בארגון טרור שהוכרז לפי סעיף קטן (א) רשאית ועדת השרים לראות בחברותו בארגון כאמור ראייה לכאורה לכך שהוא אדם פעיל טרור.

(ג) הכריזה ועדת השרים על אדם או על חבר בני אדם לפי סעיף קטן (א) ובוטלה קביעת המדינה הזרה או מועצת הביטחון כאמור בסעיף קטן (ג) כי אותו אדם הוא פעיל טרור או כי אותו חבר בני אדם הוא ארגון טרור, תבטל ועדת השרים את הכרזתה.

(ד) (1) ועדת השרים לא תכריז על חבר בני אדם כעל ארגון טרור לפי סעיף זה אם הכריזה הממשלה על אותו חבר בני אדם כארגון טרוריסטי לפי סעיף 8 לפקודת מניעת טרור או אם הכריז שר הביטחון על אותו חבר בני אדם כהתאחדות בלתי מותרת לפי תקנה 84(1)(ב) לתקנות ההגנה (שעת חירום), בין לפני תחילתו של חוק זה ובין לאחריו.

(2) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מסמכות הממשלה להכריז על חבר בני אדם כארגון טרוריסטי לפי סעיף 8 לפקודת מניעת טרור או מסמכות שר הביטחון להכריז על חבר בני אדם כהתאחדות בלתי מותרת לפי תקנה 84(1)(ב) לתקנות ההגנה (שעת חירום) גם אחרי הכרזה לפי סעיף זה.

הוועדה המייעצת

3. (א) הממשלה תמנה ועדה מייעצת בת שלושה חברים, שהם: שופט בדימוס של בית המשפט המחוזי או של בית המשפט העליון והוא יהיה היושב ראש, ואדם בעל רקע ביטחוני הולם, שניהם לפי הצעת שר הביטחון ושר המשפטים, וחבר נוסף שהוא משפטן לפי הצעת היועץ המשפטי לממשלה (בחוק זה – הוועדה המייעצת).

(ב) הוועדה המייעצת תמליץ לוועדת השרים לגבי בקשה לביטול כאמור בסעיף 4, והיא רשאית לייעץ לוועדת השרים בכל ענין שהיא הביאה לפניו והנוגע לסמכויותיה לפי חוק זה.

בקשה לביטול הכרזה והדיון בה

4. (א) מי שהוכרז עליו לפי סעיף 2 שהוא ארגון טרור או שהוא אדם פעיל טרור וכן מי שנפגע במישרין מהכרזה כאמור, רשאי להגיש בקשה לביטול ההכרזה לוועדה המייעצת, וכן להגיש בקשה נוספת אם התגלו עובדות חדשות או השתנו הנסיבות (בחוק זה – בקשה לביטול).

(ב) לא יודקק בית משפט, בהליך לפי חוק זה, לרבות בהליך פלילי שענינו בירור אישום בשל עבירה לפי חוק זה, לטענה שענינה בטלותה של ההכרזה שניתנה לפי סעיף 2.

(ג) הוועדה המייעצת תדון בבקשה לביטול ותביא את המלצתה לפני ועדת השרים, לאחר שנתנה למבקש הזדמנות להביא את טענותיו לפניו; מצאה הוועדה המייעצת שלא מתקיימים התנאים להכרזה לפי סעיף 2(א) תמליץ לוועדת השרים לבטל את ההכרזה.

(ד) ועדת השרים תדון בהמלצת הוועדה המייעצת, ותיתן את החלטתה בתוך מועד שייקבע.

ביקורת תקופתית

5. הוועדה המייעצת תקיים, אחת לארבע שנים, ביקורת תקופתית על הכרזה לפי סעיף 2, ותבחן אם השתנו הנסיבות או התגלו עובדות חדשות ואם התנאים להכרזה לפי חוק זה עדיין מתקיימים; סברה הוועדה המייעצת כי יש מקום לדון מחדש בהכרזה, תביא את המלצותיה לפני ועדת השרים שתדון בהמלצות ותיתן את החלטתה בתוך מועד שייקבע; הביקורת התקופתית הראשונה תהיה בתום ארבע שנים ממועד פרסום ההכרזה לפי סעיף 2.

ביטול הכרזה

6. (א) ועדת השרים רשאית, ביזמתה או על פי המלצת הוועדה המייעצת כאמור בסעיפים 4 ו-5, לבטל הכרזה שנתנה לפי הוראות סעיף 2.

(ב) בהחלטה על ביטול הכרזה לפי סעיף זה תקבע ועדת השרים את מועד תחילתו של הביטול.

פרסום

7. (א) הודעה על הכרזה לפי סעיף 2 או על ביטול הכרזה לפי סעיף 4, תפורסם ברשומות.

(ב) שר המשפטים רשאי לקבוע דרכים נוספות להביא את דבר ההכרזה או הביטול, לפי הענין, לידיעת הציבור.

פרק ג': העבירות

איסור פעולה ברכוש למטרות טרור

8. (א) העושה פעולה ברכוש במטרה לאפשר, לקדם או לממן ביצוע של מעשה טרור, או לתגמל בעבור ביצוע של מעשה טרור או במטרה לאפשר, לקדם או לממן פעילות של ארגון טרור מוכרז או של ארגון טרור, דינו – מאסר עשר שנים או קנס פי עשרים מהקנס האמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין.

(ב) לענין סעיף קטן (א) –

- (1) די שיוכח כי הפעולה נעשתה לאחת המטרות המפורטות בו אף אם לא יוכח לאיזו מטרה מביניהן;
- (2) "במטרה" – לרבות תוך ראייה מראש לפחות את אחת האפשרויות המפורטות בו כאפשרות קרובה לוודאי;
- (3) "לתגמל בעבור ביצוע של מעשה טרור" – אף אם מקבל התגמול אינו מי שביצע את מעשה הטרור או התכוון לבצעו.

איסור פעולה ברכוש טרור

9. (א) העושה אחת מאלה, דינו – מאסר שבע שנים או קנס פי עשרה מהקנס האמור בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין –

(1) פעולה ברכוש שיש בה כדי לאפשר, לקדם או לממן ביצוע של מעשה טרור, או לתגמל בעבור ביצוע של מעשה טרור אף אם מקבל התגמול אינו מי שביצע את מעשה הטרור או התכוון לבצעו; לענין פסקה זו די שיוכח כי עושה הפעולה היה מודע לכך שמתקיימת אחת האפשרויות האמורות אף אם לא יוכח איזו מביניהן;

(2) פעולה ברכוש טרור או ברכוש שהוא תמורתו הישירה, או הרווח הישיר מרכוש טרור; לענין פסקה זו, "רכוש" – מקרקעין, מיטלטלין, כספים או זכויות;

(3) מעביר רכוש לארגון טרור מוכרז או לארגון טרור.

(ב) העושה פעולה ברכוש של אדם בהיותו מודע לכך שאותו אדם הוא פעיל טרור או שקיימת לגביו הכרזה לפי סעיף 2 כי הוא אדם פעיל טרור חזקה שעשה כן ביודעו שיש בפעולה כדי לאפשר, לקדם או לממן ביצוע של מעשה טרור, או לתגמל בעבור ביצוע של מעשה טרור, לפי הענין, אלא אם כן הביא ראיות לכך שלא ידע כאמור; התעורר ספק סביר שמא לא ידע והספק לא הוסר, יפעל הספק לטובתו.

(ג) (1) לענין סעיף זה לא יראו אדם כמי שנמנע מלברר את טיב ההתנהגות או את דבר אפשרות קיום הנסיבות לענין סעיף 20(ג)(1) לחוק העונשין, אם התקיימו כל אלה:

(א) עיכוב הפעולה לצורך בירור טיב ההתנהגות או קיום הנסיבות לפי הוראות סעיף 20(ג)(1) לחוק העונשין וכן לצורך דיווח לפני ביצוע הפעולה לפי הוראות סעיף 10, היה בו, בנסיבות הענין, כדי להכביד הכבדה של ממש על פעילותו העסקית;

(ב) בסמוך לאחר ביצוע הפעולה ברכוש דיווח על הפעולה ברכוש, לפי הוראות סעיף 10, ופעל לפי הנחיות המשטרה לגביה; השר לביטחון הפנים בהתייעצות עם שר המשפטים יקבע את המועד והדרך למתן הנחיות המשטרה.

(2) בפסקה (1), "דיווח על הפעולה ברכוש" ו"פעל לפי הנחיות המשטרה" – לרבות מסירת הודעה לפי תקנה 84(2)(א) לתקנות ההגנה (שעת חירום) ופעולה גם לפי הוראות שניתנו לו לפי תקנה 84(2)(ב), (ג) ו-(ד) האמורה.

(ד) (1) הוראות סעיף זה לא יחולו על סוגי פעולות ברכוש או על פעולה מסוימת, אשר לעשייתן ניתן מראש היתר מאת שר האוצר בהתייעצות עם שר הביטחון והשר לביטחון הפנים.

(2) הודעה על מתן היתר לפי סעיף זה המיועד לציבור בלתי מסוים תפורסם ברשומות.

(3) שר האוצר רשאי לקבוע דרכים נוספות להביא את דבר מתן ההיתר לידיעת הציבור.

חובת דיווח על פעולה ברכוש

10. (א) התבקש אדם לעשות פעולה ברכוש במהלך עסקיו או במילוי תפקידו, או בנסיבות שבהן היתה לו אפשרות של ממש לביצוע הפעולה והיה לאותו אדם חשד סביר שמתקיים אחד מהמפורטים בפסקאות (1) או (2), או עשה אדם פעולה ברכוש, והיה לו במועד עשיית הפעולה או בתוך שישה חודשים מהמועד האמור, חשד סביר כאמור, ידווח על כך למשטרת ישראל ולענין זה די שיוכח כי היה לו חשד סביר שמתקיים אחד מהמפורטים בפסקאות (1) או (2) אף אם לא יוכח איזה מביניהם –

(1) הרכוש הוא רכוש טרור כהגדרתו בפסקה (1) בהגדרה רכוש טרור או שהוא תמורתו הישירה או הרווח הישיר של רכוש טרור כאמור; לענין פסקה זו, "רכוש" – מקרקעין, מיטלטלין, כספים וזכויות;

(2) יש בפעולה כדי לאפשר, לקדם או לממן ביצוע של מעשה טרור, או לתגמל בעבור ביצוע של מעשה טרור.

(ב) חלה על אדם חובת דיווח לפי הוראות סעיף 7 לחוק איסור הלבנת הון רשאי הוא למסור את הדיווח לפי הוראות סעיף זה לרשות המוסמכת לפי סעיף 29 לחוק האמור.

(ג) דיווח כאמור בסעיף קטן (א) יכלול כל מידע הידוע למדווח והנוגע לענין, ויימסר סמוך ככל האפשר, בנסיבות הענין, למועד שבו היה לאותו אדם חשד סביר להניח כאמור באותו סעיף קטן.

(ד) דרכי הדיווח והמועדים לפי סעיף זה יהיו בהתאם לדרכי הדיווח והמועדים שנקבעו לפי סעיפים 6(ב) ו-(7)(ה) לחוק איסור הלבנת הון, אלא אם כן קבעו

אחרת השרים האמורים באותם סעיפים, לאחר התייעצות כאמור באותם סעיפים.

(ה) לא מסר אדם דיווח לפי הוראות סעיף זה, דינו – מאסר שנה או קנס כאמור בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין.

(ו) הוראות סעיף זה לא יחולו על אדם שמסר הודעה לפי תקנה 84(2)(א) לתקנות ההגנה (שעת חירום).

(ז) הוראות סעיף זה לא יחולו על סוגי פעולות ברכוש או על פעולה מסוימת, אשר לעשייתן ניתן מראש היתר לפי סעיף 9(ד) אלא אם כן צוין אחרת בהיתר.

פטור מאחריות והגבלות על גילוי דיווח

11. (א) אי עשיית פעולה ברכוש, מחדל אחר או מעשה שנעשו בתום לב כדי להימנע מעבירה לפי פרק זה, דיווח, גילוי, אי גילוי שנעשו בתום לב לצורך קיום הוראות פרק זה, ופעולה בהתאם להנחיות המשטרה או להוראות שניתנו לפי תקנה 84(2)(א) לתקנות ההגנה (שעת חירום), אין בהם הפרה של חובות סודיות ונאמנות או של חובה אחרת לפי כל דין או הסכם, ומי שעשה או נמנע מעשה כאמור, לא יישא באחריות פלילית, אזרחית או משמעתית בשל המעשה או המחדל; הוראות סעיף 24(ב) ו-25(ג) לחוק איסור הלבנת הון יחולו לענין מעשה או מחדל לפי סעיף קטן זה.

(ב) סעיף 25 לחוק איסור הלבנת הון יחול לענין גילוי ודיווח לפי הוראות פרק זה, בשינויים המחויבים.

פרק ד': חילוט רכוש לאחר הרשעה בהליך פלילי

חילוט חובה לאחר הרשעה למעט מנימוקים מיוחדים

12. הורשע אדם בעבירה לפי סעיפים 8 או 9 יצווה בית המשפט, אלא אם כן סבר שלא לעשות כן מנימוקים מיוחדים שיפרט, כי נוסף על כל עונש יחולט רכוש הקשור לעבירה שנמצא בחזקתו, בשליטתו או בחשבונו של הנידון.

חילוט רשות של רכוש של הנידון

13. לא נמצא רכוש כאמור בסעיף 12 למתן צו חילוט לפי אותו סעיף או למימוש צו החילוט במלואו, בשל מעשה שעשה הנידון שלא בתום לב, רשאי בית המשפט ליתן צו חילוט או לצוות על מימושו של הצו מתוך רכוש של הנידון שהוא שווה ערך לרכוש הקשור לעבירה.

חילוט רשות לאחר הרשעה של רכוש שהנידון מימן או נתן בלא תמורה לאחר

14. לא נמצא רכוש של הנידון למתן צו חילוט או למימוש צו חילוט לפי סעיף 13, רשאי בית המשפט ליתן צו חילוט או לצוות על מימושו של הצו מתוך רכוש של אדם אחר, אף אם אינו רכוש הקשור לעבירה, אם הנידון מימן את רכישתו או שהעבירו לאותו אדם בלא תמורה, במטרה למנוע את חילוט הרכוש לפי הסעיף האמור.

חילוט רשות לאחר הרשעה של רכוש הקשור בעבירה

15. הורשע אדם בעבירה לפי סעיפים 8 או 9 רשאי בית המשפט לצוות על חילוט רכוש הקשור לעבירה, אף אם אינו נמצא בחזקתו, בשליטתו או בחשבונו של הנידון.

בקשת תובע לחלט רכוש – פירוט בכתב האישום

16. בקשת תובע לחלט רכוש לפי פרק זה, ופירוט הרכוש שאת חילוטו מבקשים או שווי הרכוש שלגביו מבקשים צו חילוט, יצוינו בכתב האישום; התגלה רכוש נוסף שאת חילוטו מבקשים, רשאי תובע לתקן את כתב האישום בכל שלב של ההליכים עד למתן גזר הדין.

הוכחת העובדות והתנאים הנדרשים לצורך חילוט

17. ההוכחה של העובדות והתנאים לצורך חילוט לפי פרק זה, לאחר הרשעה בהליך פלילי, תיעשה ברמה הנדרשת במשפט אזרחי.

העברת הדיון בחילוט להליך אזרחי וחילוט במסגרת אותו הליך

18. (א) ראה בית המשפט כי ביורר הטענות בדבר החילוט עלול להקשות על המשך הדיון בהליך הפלילי, רשאי הוא, מטעמים שיירשמו, לקבוע שהדיון בחילוט יהיה בהליך אזרחי בבית משפט מחוזי.

(ב) חילוט רכוש בהליך אזרחי לאחר שהדיון הועבר, כאמור בסעיף קטן (א), מבית המשפט שהרשיע אדם בהליך פלילי, ייעשה לפי הוראות פרק זה, בשינויים המחויבים ולא יחולו הוראות פרק 1.

שווי הרכוש המחולט

19. סכום שוויו של רכוש המחולט בהתאם לצווי חילוט שניתנו לפי פרק זה, לא יעלה על שוויו של רכוש הקשור לעבירה שבקשר לביצועה ניתן הצו.

פרק ה': סייגים לחילוט רכוש לאחר הרשעה בהליך פלילי

רכוש שאין לחלטו בשל זכויות של אחר

20. (א) בית המשפט לא יצווה על חילוט רכוש, כולו או חלקו, אף אם הוכחו העובדות והתנאים לחילוט רכוש לפי סעיפים 12, 13, 14 ו-15 במקרים המפורטים להלן:

(1) בחילוט לפי סעיפים 12 ו-15 – אם התקיים אחד מאלה:

(א) הטוען לזכות ברכוש הוכיח את זכותו ברכוש וכי רכש אותה לפני ביצוע העבירה שבקשר אליה התבקש החילוט, וכן הביא ראיות שלא ידע או לא הסכים, לפי הענין, לכך שהרכוש יהיה רכוש הקשור לעבירה כאמור; התעורר ספק שמא לא ידע או לא הסכים והספק לא הוסר, יפעל הספק לטובת הטוען לזכות;

(ב) הטוען לזכות ברכוש הוכיח את זכותו ברכוש וכי רכש אותה אחרי ביצוע העבירה שבקשר אליה התבקש החילוט, וכן הוכיח כי עשה כן בתמורה ובתום לב;

(2) בחילוט לפי סעיף 13 – הטוען לזכות ברכוש הוכיח את זכותו ברכוש;

(3) בחילוט לפי סעיף 14 – הטוען לזכות ברכוש אינו האדם שהנידון העביר אליו את הרכוש או מימין את רכישת זכותו ברכוש, הוא הוכיח את זכותו ברכוש וכן התקיים האמור בפסקאות משנה (א) או (ב), לפי הענין, של פסקה (1).

(ב) מצא בית המשפט כי אין לחלט חלק מהרכוש לפי הוראות סעיף קטן (א) בשל זכותו של טוען לזכות ברכוש, רשאי הוא, על אף האמור בסעיף קטן (א) רישא, לחלט גם את אותו חלק מהרכוש, אם מצא כי מן הראוי לעשות כן, בכפוף להוראות להבטחת זכותו של הטוען לזכות ברכוש ולמניעת פגיעה בלתי סבירה בו ולהוראות בענין פיצויים בשל פגיעה סבירה בו.

(ג) בסעיף זה, "טוען לזכות ברכוש" – למעט הנידון.

הוכחת התקיימות הסייגים לחילוט

21. בכפוף לאמור בסעיף 20(א)(1) בענין יצירת ספק, הוכחת הסייגים לחילוט לפי פרק זה וכן הסרת הספק תיעשה ברמת ההוכחה הנדרשת במשפט אזרחי.

פרק ו': חילוט רכוש טרור בהליך אזרחי שלא בעקבות הליך פלילי לענין ארגון טרור או מעשה טרור שאין להם זיקה לישראל

חילוט רכוש בהליך אזרחי שלא בעקבות הליך פלילי או שלא הועבר לאחר הליך פלילי

22. בית משפט מחוזי רשאי, על פי בקשה של פרקליט מחוז, לצוות על חילוט רכוש בהליך אזרחי, בין אם הורשע או הואשם אדם בעבירה לפי חוק זה ובין אם לא, אם נוכח כי הרכוש הוא רכוש טרור שהוא אחד מאלה:

- (1) לענין פסקה (1) להגדרה "רכוש טרור", הרכוש הוא של ארגון שהוכרז עליו לפי סעיף 2 שהוא ארגון טרור;
- (2) לענין פסקאות (2) ו-(3) להגדרה "רכוש טרור", הרכוש קשור למעשה טרור שאין לו זיקה לישראל.

רכוש שאין לחלטו בשל זכויות של אחר

23. (א) בית המשפט לא יצווה על חילוט רכוש, כולו או חלקו, אף אם הוכחו העובדות והתנאים לחילוט רכוש לפי סעיף 22 במקרים המפורטים להלן:

- (1) הטוען לזכות ברכוש הוכיח את זכותו ברכוש וכי רכש אותה לפני שהרכוש היה לרכוש טרור, וכן הביא ראיות שלא ידע או לא הסכים, לפי הענין, לכך שהרכוש יהיה רכוש טרור כאמור; התעורר ספק שמא לא ידע או לא הסכים והספק לא הוסר, יפעל הספק לטובת הטוען לזכות;

(2) הטוען לזכות ברכוש הוכיח את זכותו ברכוש וכי רכש אותה אחרי שהרכוש היה לרכוש טרור וכן הוכיח כי עשה כן בתמורה ובתום לב.

(ב) מצא בית המשפט כי אין לחלט חלק מהרכוש לפי הוראות סעיף קטן (א) בשל זכותו של טוען לזכות ברכוש, רשאי הוא, על אף האמור בסעיף קטן (א) רישא, לחלט גם את אותו חלק מהרכוש, אם מצא כי מן הראוי לעשות כן, בכפוף להוראות להבטחת זכותו של הטוען לזכות ברכוש ולמניעת פגיעה בלתי סבירה בו ולהוראות בענין פיצויים בשל פגיעה סבירה בו.

הוכחת העובדות והתנאים הנדרשים לצורך חילוט

24. ההוכחה של העובדות והתנאים לצורך חילוט לפי פרק זה תיעשה ברמה הנדרשת במשפט אזרחי.

פרק ז': חילוט – הוראות כלליות

זכות טיעון

25. (א) הודעה על בקשת תובע לחלט רכוש תימסר לנידון, וכן לבעל הרכוש, למי שהרכוש נמצא בחזקתו, בשליטתו או בחשבונו ולמי שיש לו טענה לזכות ברכוש (בחוק זה – טוען לזכות ברכוש), אם ניתן לאתרו בשקידה סבירה בנסיבות הענין.

(ב) בית משפט רשאי להורות על פרסום בקשה לחלט רכוש בעיתון או בדרך אחרת שיקבע; פרסום כאמור אל יפגע בזכותו של טוען לזכות ברכוש להגיש בקשה לתיקון או לביטול צו חילוט לפי סעיף 27.

(ג) לא יצווה בית המשפט על חילוט רכוש לפי הוראות חוק זה אלא לאחר שנתן לטוען לזכות ברכוש, אם הוא ידוע, הזדמנות להשמיע את טענותיו.

רכוש שאין לחלטו והבטחת אמצעי מחיה ומגורים

26. (א) בית המשפט לא יצווה על חילוט רכוש לפי חוק זה, שהוא בגדר מיטלטלין שאינם ניתנים לעיקול לפי פסקאות (1) עד (6) לסעיף 22(א) לחוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967 (בחוק זה – חוק ההוצאה לפועל).

(ב) בית המשפט לא יצווה על חילוט רכוש לפי חוק זה אלא אם כן נוכח שלבעל הרכוש שיחולט ולבני משפחתו הגרים עמו יהיו אמצעי מחיה סבירים ומקום מגורים סביר.

תיקון צו חילוט או ביטולו

27. (א) טוען לזכות ברכוש שחולט לפי חוק זה (בסעיף זה – המבקש), שלא הוזמן להשמיע את טענותיו לענין צו החילוט, רשאי לבקש מבית המשפט שציווה על החילוט לתקן או לבטל את הצו.

(ב) בקשה לתיקון או לביטול צו חילוט תוגש בתוך שנתיים מיום מתן צו החילוט או בתוך מועד מאוחר יותר שיקבע בית המשפט, אם ראה שמן הצדק לעשות כן.

(ג) תיקן בית המשפט את צו החילוט או ביטל אותו – יצווה על החזרת הרכוש או חלקו למבקש, או תשלום תמורתו מאוצר המדינה למבקש אם לא ניתן להחזיק את הרכוש או אם הסכים המבקש לקבל את תמורתו; ציווה בית המשפט על תשלום תמורת הרכוש – יקבע בצו את סכום התשלום בהתאם לערכו של הרכוש בשוק החופשי ביום מתן צו החילוט או ביום מתן צו התשלום, לפי הגבוה שבהם; צו התשלום או הצו להחזקת רכוש יינתנו לא יאוחר משלושה חודשים מיום שהחליט בית המשפט לבטל את צו החילוט.

(ד) תיקן בית המשפט את צו החילוט או ביטל אותו, רשאי הוא להורות שמי שניזוק בשל הצו יפוצה מאוצר המדינה.

(ה) צו להחזרת רכוש או צו תשלום יובצעו בהקדם האפשרי ולא יאוחר מ־60 ימים מיום נתינתם.

ערעור

28. על החלטה בדבר מתן צו חילוט לפי חוק זה, תיקונו או ביטולו ועל כל החלטה במסגרת הדיון בבקשה למתן צו זמני, ניתן לערער, בתוך 30 ימים מיום שהודע למערער על מתן ההחלטה, בדרך שמערערים על החלטה בענין אורחי, ואולם אם ניתנה ההחלטה בגזר דין והוגש ערעור על פסק הדין, רשאי בית המשפט לשמוע גם ערעור בנוגע לצו החילוט; ערעור על החלטה בענין צו זמני יידון לפני שופט אחד.

סמכויות חיפוש ותפיסה

29. סמכויות החיפוש והתפיסה לפי פקודת מעצר וחיפוש, יחולו, בכפוף להוראות חוק זה ובשינויים המחויבים, גם לענין רכוש שביחס אליו ניתן לתת צו חילוט לפי חוק זה.

חוקה בדבר רכושו של אדם

30. לענין פרקים ד' עד ט', חוקה כי כל רכוש שנמצא בחזקתו, בשליטתו או בחשבונו של הנידון, של ארגון טרור מוכרז, או של אדם שהוכרז עליו לפי סעיף 2 שהוא אדם פעיל טרור, הוא רכוש, אלא אם כן יוכח אחרת.

פרק ח': סעדים זמניים

סימן א': סעד זמני להבטחת חילוט

סמכות למתן סעדים זמניים

31. הוגש כתב אישום הכולל בקשה לחילוט או הוגשה בקשה לחילוט בהליך אורחי, רשאי בית המשפט, על פי בקשה של פרקליט מחוז, ליתן צו זמני, בדבר מתן ערבויות מטעם הנאשם או אדם אחר המחזיק ברכוש, צו מניעה, צו עיקול, צו לתפיסת רכוש או הוראות אחרות, לרבות הוראות לאפטרופוס הכללי או לאדם אחר בדבר ניהול זמני של הרכוש (בחוק זה – צו זמני); בסיומן זה, "בית המשפט" – בית המשפט שאליו הוגש כתב האישום או שאליו יוגש כתב האישום או בית המשפט שאליו הוגשה או שאליו תוגש הבקשה לחילוט בהליך אורחי, לפי הענין.

תנאים למתן סעד זמני להבטחת חילוט

32. בית משפט רשאי ליתן צו זמני לפי הוראות סימן זה אם נוכח כי קיימות לכאורה להוכחת עילת חילוט וכי אי מתן הצו יכביד על מימוש החילוט; לענין זה, "עילת חילוט" – העובדות והתנאים הנדרשים כדי לחלט רכוש לפי פרקים ד' או ו', בכפוף לסייגים לחילוט רכוש לפי פרקים ד' או ו'.

מתן סעד זמני בטרם הוגשו כתב אישום או בקשה לחילוט אורחי

33. (א) בית המשפט רשאי ליתן צו זמני לפי הוראת סימן זה אף בטרם הוגש כתב אישום או בטרם הוגשה בקשה לחילוט בהליך אורחי, לפי הענין, על פי בקשה של פרקליט מחוז, אם נוכח כי יש יסוד סביר להניח שהרכוש שלגביו מבקשים את הצו עלול להיעלם או שעלולים לעשות בו פעולות שימנעו את מימוש החילוט.

(ב) צו זמני שניתן לפני הגשת כתב אישום יפקע אם לא הוגש כתב האישום בתוך שישה חודשים מיום שניתן הצו; בית המשפט רשאי להאריך תקופה זו לתקופות נוספות שלא יעלו על שלושה חודשים, ובלבד שהתקופה הכוללת לא תעלה על שנה מיום מתן הצו; על אף הוראות סעיף קטן זה, רשאי שופט של בית המשפט העליון לצוות על הארכת תקופת תוקפו של צו זמני, מעת לעת, לתקופה שלא תעלה על שלושה חודשים בכל פעם.

(ג) צו זמני שניתן לפני הגשת בקשה לחילוט אורחי יפקע אם לא הוגשה הבקשה בתוך שלוש שנים מיום שניתן הצו אלא אם כן הגיש טוען לזכות ברכוש בקשה לביטול הצו או לשינויו; הוגשה בקשה כאמור יקיים בית המשפט דיון במעמד הצדדים והנטל להראות כי מתקיימים התנאים למתן צו זמני לפי הוראות סימן זה יהיה על מי שביקש את הוצאת הצו.

(ד) ניתן צו זמני לפי סעיף זה ובתוך תקופת תוקפו הוגש כתב אישום או הוגשה בקשה לחילוט בהליך אורחי, יפקע הצו הזמני בתום עשרה ימים ממועד הגשת כתב האישום או הבקשה, לפי הענין, אם לא הוגשה לבית המשפט, בתוך התקופה האמורה, בקשה למתן צו זמני לפי סעיף 31.

סימן ב': סעד זמני לסיכול מעשה טרור שאין לו זיקה לישראל

תנאים למתן סעד זמני לשם סיכול מעשה טרור שאין לו זיקה לישראל

34. (א) בית המשפט המחוזי רשאי ליתן צו זמני לפי סימן זה אף אם לא הוגשו כתב אישום או בקשה לחילוט אורחי, אם שוכנע כי מתן הצו דרוש לשם סיכול של מעשה טרור שאין לו זיקה לישראל.

(ב) צו זמני שניתן לפי סעיף קטן (א) יפקע בתוך שלוש שנים מיום שניתן הצו אלא אם כן הגיש טוען לזכות ברכוש בקשה לביטול הצו או לשינויו; הוגשה בקשה כאמור יקיים בית המשפט דיון במעמד הצדדים והנטל

יהיה על מי שביקש את הוצאת הצו להראות כי מתקיימים התנאים למתן צו זמני לפי הוראות סעיף זה.

(ג) בית המשפט העליון רשאי להאריך צו זמני שניתן לפי סעיף קטן (ב) לתקופות נוספות שלא יעלו על שנה בכל פעם, אם שוכנע כי הצו דרוש לשם סיכול של מעשה טרור כאמור בסעיף קטן (א).

ראיות חסויות

35. (א) בדיון בבקשה למתן צו זמני לפי סימן זה, רשאי בית המשפט לסטות מדיני הראיות מטעמים שיירשמו, ולקבל ראיה אף שלא בנוכחות טוען לזכות ברכוש או בא כוחו או בלי לגלותה להם, אם אחרי שעיין בראיה או שמע טענות שוכנע כי גילוי הראיה עלול לפגוע בביטחון המדינה או לפגוע פגיעה ביחסי החוץ שלה וכי אי גילוייה עדיף על פני גילוייה לשם עשיית צדק (להלן – ראיות חסויות); בית המשפט רשאי, בטרם יקבל החלטה לפי סעיף זה לעיין בראיה או לשמוע הסברים שלא בנוכחות שאר בעלי הדין ובאי כוחם.

(ב) החליט בית המשפט לקבל ראיות חסויות, יורה על העברת תמצית של הראיות החסויות, ככל שניתן לעשות כן בלי לפגוע בביטחון המדינה או ביחסי החוץ שלה, לטוען לזכות ברכוש או לבא כוחו.

(ג) דיון לפי סעיף זה יתקיים בדלתיים סגורות אלא אם כן קבע בית המשפט הוראה אחרת לענין זה.

סימן ג': הוראות כלליות לענין סעדים זמניים

צו זמני במעמד צד אחד

36. בית המשפט רשאי ליתן צו זמני לפי פרק זה במעמד צד אחד, אם נוכח שיש חשש לעשיית פעולה מיידית ברכוש, וכי קיום דיון במעמד הצדדים יסכל את מטרת הצו; תוקפו של צו זמני, שניתן במעמד צד אחד, לא יעלה על עשרה ימים, והבקשה תישמע במעמד הצדדים בהקדם האפשרי ובתוך תקופת תוקפו של הצו; בית המשפט רשאי, מנימוקים שיירשמו, להאריך את תוקפו של צו זמני שניתן במעמד צד אחד לתקופות נוספות ובלבד שהתקופה הכוללת לא תעלה על 30 ימים מיום מתן הצו.

החלת הוראות לענין זכות טוען והסייגים לחילוט רכוש

37. (א) בדיון בבקשה למתן צו זמני לפי הוראות פרק זה, למעט בקשה למתן צו זמני במעמד צד אחד לפי סעיף 36, יחולו הוראות סעיפים 20, 23 ו-25.

(ב) הוראות סעיף 26 יחולו על כל בקשה למתן צו זמני לפי הוראות פרק זה.

מתן צו זמני במידה שאינה עולה על הנדרש

38. החליט בית המשפט ליתן צו זמני לפי פרק זה, יקבע את סוג הצו, היקפו, תנאיו ומשך תוקפו, והכל במידה שאינה עולה על הנדרש כדי להשיג את מטרות הצו הזמני.

פיוצוים

39. נתן בית המשפט צו זמני, לפי פרק זה, רשאי בית המשפט להורות שמי שניזוק בשל צו כאמור יפוצה מאוצר המדינה.

עיון חוזר בצו זמני

40. בית המשפט רשאי לדון מחדש בצו זמני שנתן אם ראה כי הדבר מוצדק בשל נסיבות שהשתנו או עובדות חדשות שהתגלו לאחר מתן הצו הזמני.

פרק ט': תפיסה מינהלית של רכוש טרור לענין ארגון טרור או מעשה טרור שאין להם זיקה לישראל

תפיסה מינהלית של רכוש טרור

41. (א) שר הביטחון או עובד משרד הביטחון בדרגת ראש אגף לפחות ששר הביטחון הסמיכו לענין זה (להלן – עובד מוסמך של משרד הביטחון), רשאי להורות על תפיסת רכוש טרור כמשמעותו בסעיף 22, אם נוכח שיש חשש לעשיית פעולה מיידית ברכוש שתכשיל את חילוטו או שתפסתו דרושה כדי לסכל מעשה טרור שאין לו זיקה לישראל.

(ב) הוכח להנחת דעתו של שר הביטחון כי רכוש טרור שיש עילה לתפיסתו לפי סעיף קטן (א) מעורב ברכוש אחר ולא ניתן בנסיבות הענין לזהותו או להפרידו, רשאי הוא להורות גם על תפיסתו של הרכוש האחר.

(ג) הודעה על תפיסה לפי סעיף זה תומצא לטוען לזכות ברכוש, אם ניתן לאתרו בשקידה סבירה בנסיבות הענין.

תפיסת הרכוש

42. (א) תפיסה לפי פרק זה יכול שתבוצע על ידי שוטר, פקיד מכס שהוסמך לכך על ידי מנהל אגף המכס והבלו או עובד ציבור אחר שהוסמך לכך על ידי ראש הממשלה או שר הביטחון, ויהיו נתונות להם לשם כך סמכויות כמפורט להלן:

(1) לשוטר – הסמכויות הנתונות לו בפקודת מעצר וחיפוש;

(2) לעובד ציבור – סמכויות הנתונות לשוטר בפקודת מעצר וחיפוש לשם ביצוע תפיסה;

(3) לפקיד מכס – סמכויות לפי סעיפים 174, 177 ו-185 לפקודת המכס ולענין זה יראו רכוש החשוד ברכוש שלגביו חלה הוראת תפיסה, כטובין שיבואם או יצואם נאסר.

(ב) נוכח מי שמבצע תפיסה לפי סעיף קטן (א), בעת ביצוע התפיסה, כי הרכוש שיש לתפוס מעורב ברכוש אחר ולא ניתן בנסיבות הענין לזהותו או להפרידו וכן לא ניתן בנסיבות הענין לקבל הוראה לגבי תפיסת הרכוש האחר משר הביטחון כאמור בסעיף 41, רשאי הוא לתפוס גם את הרכוש האחר; הודעה על תפיסה לפי סעיף קטן זה תימסר לשר הביטחון בתוך 72 שעות ממועד ביצוע התפיסה והשר רשאי להורות על ביטול התפיסה כולה או חלקה.

רכוש שאין לתפוס לשם הבטחת אמצעי מחיה

43. (א) אין להורות על תפיסה ואין לתפוס רכוש לפי פרק זה, שהוא בגדר מיטלטלין שאינם ניתנים לעיקול לפי סעיף 22 לחוק ההוצאה לפועל.

(ב) שר הביטחון או עובד משרד הביטחון לא ייתן הוראה לתפוס רכוש לפי פרק זה, אלא אם כן נוכח שלבעל הרכוש ולבני משפחתו הגרים עמו יהיו אמצעי מחיה סבירים.

פקיעה של תפיסה מינהלית

44. נתפס רכוש בתפיסה מינהלית ולא הוגשה בקשה לחילוטו או למתן צו זמני לגבייו לפי חוק זה בתוך 21 ימים מיום תפיסתו, תפקע התפיסה והרכוש יוחזר.

חוקה בדבר רכוש של ארגון טרור

45. לענין פרקים ח' ו'ט' – חוקה כי רכוש של ארגון טרור מוכרז לפי פסקה (1) להגדרה "ארגון טרור מוכרז", רכוש המשמש או המיועד לשמש את פעילותו של ארגון כאמור או רכוש המאפשר את פעילותו, הוא רכוש שתפיסתו או מתן צו זמני לגבייו דרושים כדי לסכל מעשה טרור אלא אם כן הוכח אחרת.

איסור אצילה

46. סמכותו של שר הביטחון לפי סעיפים 41(ב) ו-42(ב) אינה ניתנת לאצילה.

פרק י': הוראות שונות

ביצוע ותקנות

47. (א) שר המשפטים ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות לביצועו לרבות בדבר סדרי דין בענין עתירה נגד החלטות ועדת השרים והוועדה המייעצת בענין בקשה לצו חילוט בהליך פלילי או אזרחי, הליכים לשמירת התנגדויות לחילוט, בקשה למתן סעדים לשמירת רכוש, סעדים זמניים, עיון חוזר, ערעור, וכן בדבר הדרכים למימוש החילוט, לניהול הנכסים ולמתן הודעות לטוענים לזכות ברכוש; תקנות לענין פרק ט' ייקבעו בהתייעצות עם שר הביטחון ועם השר לביטחון הפנים.

(ב) שר המשפטים יקבע בתקנות הוראות בענינים אלה:

(1) (א) הפרטים שייכללו בהכרזה של ועדת השרים לפי סעיף 2;

(ב) דרכים ומועדים להמצאה למי שהוכרז עליו, ולמי שחלה עליו חובת דיווח לפי הוראות סעיף 7 לחוק איסור הלבנת הון;

(ג) פרסום רשימה מרוכזת של ארגוני טרור מוכרזים ושל מי שהוכרז כאדם שהוא פעיל טרור ועדכונה, ודרכי פרסומה;

(2) תקנות לפי פסקה (1) ייקבעו בהסכמת ראש הממשלה;

(3) (א) הדרך והמועד להגשת בקשה לביטול הכרזה של ועדת השרים, המועד למתן המלצות הוועדה המייעצת ולמתן החלטות ועדת השרים, וכן אופן קיום הביקורת התקופתית על הכרזה ועדת השרים;

(ב) סדרי הדיון והראיות בדיון בבקשה בוועדה המייעצת, לרבות לענין דרכי הגשת ראיות וחקירת עדים, הגשת ראיות חסויות והצגת תמציתן בפני המבקש, ולענין ייצוג המבקש בפני הוועדה המייעצת.

(ג) תקנות, צווים, והיתרים לציבור בלתי מסוים, לפי חוק זה, יותקנו באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת.

תחולת הוראות חוק איסור הלבנת הון

48. (א) הסמכויות הנתונות לנגיד בנק ישראל ולשר להוציא צווים לשם אכיפתו של חוק איסור הלבנת הון כאמור בסעיף 7 לאותו חוק יהיו נתונות להם גם לשם אכיפתו של חוק זה וכן יהיה רשאי כל אחד מהם, בהסכמת שר המשפטים ובהתייעצות עם השר לביטחון הפנים, לקבוע בצו, לגבי תאגיד בנקאי או גוף, כאמור באותו סעיף, הוראות בדבר בדיקת פרטי הזיהוי של צדדים לפעולה ברכוש אל מול פרטי הזיהוי של ארגוני טרור מוכרזים, ופרטי הזיהוי של אנשים שהוכרז עליהם לפי סעיף 2 שהם פעילי טרור.

(ב) דיווחים שיתקבלו לפי חוק זה ברשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור יישמרו במאגר המידע שהוקם לפי סעיף 28 לחוק איסור הלבנת הון; העברת מידע שהתקבל לפי חוק זה או ליצור אכיפתו של חוק זה, ממאגר המידע, תיעשה לפי הוראות חוק איסור הלבנת הון; הוראות סעיף 31 לחוק איסור הלבנת הון שענינן חובת סודיות ואיסור גילוי מידע ושימוש בו שלא לפי הוראות חוק איסור הלבנת הון יחולו גם על אדם שהגיע אליו מידע שהתקבל לפי חוק זה.

(ג) אחראי למילוי חובות בתאגיד בנקאי ובכל גוף המנוי בתוספת השלישית לחוק איסור הלבנת הון, שמונה לפי סעיף 8 לחוק האמור יפעל גם לקיום החובות שיוטלו בצווים לפי סעיף קטן (א), על התאגיד או הגוף האמור, ולהדרכת העובדים לקיום החובות כאמור ולפיקוח על מילויין.

(ד) המפקחים שמונו לפי סעיף 11 לחוק איסור הלבנת הון, יפקחו גם על ביצוע הוראות צווים לפי סעיף קטן (א), שענינן חובות תאגיד בנקאי וכל גוף המנוי בתוספת השלישית לחוק האמור ולשם כך יהיו נתונות להם הסמכויות שלפי החוק האמור ויחולו הוראות פרק 2 לחוק האמור.

(ה) הוראות סעיף 14 לחוק איסור הלבנת הון הקובעות עיצום כספי על הפרת הוראות לפי החוק האמור יחולו גם לענין הפרת הוראות צווים לפי סעיף קטן (א); הסמכויות הנתונות לוועדה להטלת עיצום כספי שהוקמה

לפי סעיף 13 לחוק איסור הלבנת הון יהיו נתונות לה גם לגבי מי שהפר את הוראות הצווים האמורים ולענין עיצום כספי יחולו ההוראות לפי פרק ד' לחוק האמור.

(ו) הוטל עיצום כספי לפי סעיף זה והוא שולם, לא יוגש כתב אישום לפי סעיף 10 בשל אותו מעשה שבשלו הוטל העיצום הכספי.

(ז) על מעשה אחד המהווה הפרה של הוראות צו לפי סעיף קטן (א), לא יוטל יותר מעיצום כספי אחד, אף אם מהווה המעשה הפרה גם של צו לפי חוק איסור הלבנת הון.

שמירת דינים

49. הוראות חוק זה באות להוסיף על הוראות כל דין, לרבות תקנות ההגנה (שעת חירום) ופקודת מניעת טרור, ולא לגרוע מהן.

תיקון חוק איסור הלבנת הון – מס' 4

50. בחוק איסור הלבנת הון, התשס"ו-2000 –

(1) בסעיף 1, אחרי ההגדרה "חבר בורסה" יבוא:

"חוק איסור מימון טרור" – חוק איסור מימון טרור, התשס"ה-2005;

(2) בסעיף 28, אחרי "לפי חוק זה" יבוא "ולפי חוק איסור מימון טרור";

(3) בסעיף 29 –

(א) בסעיף קטן (א), במקום "באישור הממשלה" יבוא: "באישור הממשלה; שמה של הרשות המוסמכת יהיה הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור";

(ב) בסעיף קטן (ב), בסופו יבוא "וחוק איסור מימון טרור";

(4) בסעיף 30 –

(א) בסעיף קטן (ב), בפסקה (1), אחרי "לצורך ביצוע חוק זה" יבוא "וחוק איסור מימון טרור";

(ב) בסעיף קטן (ג), אחרי "פעילות של ארגוני טרור" יבוא "וארגוני טרור מוכרזים, של מעשי טרור ושל מימון ארגונים או מעשים כאמור";

(ג) בסעיף קטן (ה), אחרי "לפי חוק זה" יבוא "ולפי חוק איסור מימון טרור" ואחרי "או המלחמה בארגוני טרור" יבוא "בארגוני טרור מוכרזים ובמעשי טרור";

(ד) בסעיף קטן (ו), אחרי "לצורך ביצוע חוק זה" יבוא "וחוק איסור מימון טרור" ואחרי "בעבירה כאמור בסעיף 2" יבוא "או לרכוש טרור";

(ה) בסעיף קטן (ז), אחרי "ביצועו של חוק זה" יבוא "וחוק איסור מימון טרור" ובמקום "או לשם המלחמה בארגוני טרור" יבוא "או לשם המלחמה בארגוני טרור, בארגוני טרור מוכרזים ובמעשי טרור";

(ו) בסעיף קטן (ח), אחרי "של חוק זה" יבוא "או חוק איסור מימון טרור";

(ז) אחרי סעיף קטן (ט) יבוא:

"(י) בסעיף זה, 'ארגון טרור', 'ארגון טרור מוכרז', 'מעשה טרור' ו'רכוש טרור' – כהגדרתם בחוק איסור מימון טרור";

(5) בסעיף 31(א), אחרי "חוק זה" יבוא "ושל חוק איסור מימון טרור";

(6) בסעיף 33(א)(1), אחרי "לפי פרק ג'" יבוא "ולפי צווים שהוצאו מכוח סעיף 48(א) לחוק איסור מימון טרור";

(7) בתוספת הראשונה, בפרט (18), אחרי "1945" יבוא "לפי סעיפים 8 ו-9 לחוק איסור מימון טרור".

תיקון חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים) – מס' 6

51. בחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996, בסעיף 35(ב) –

(1) בפסקה (4), במקום "(1) עד (4)" יבוא "(1) עד (5)";

(2) אחרי פסקה (4) יבוא:

(5) סעיף 8 לחוק איסור מימון טרור, התשס"ה-2005.

תיקון חוק המרשם הפלילי ותקנת השבים – מס' 6

52. בחוק המרשם הפלילי ותקנת השבים, התשמ"א-1981, בסעיף 17, בפסקה (4), בסופה יבוא:

"(ט) סעיף 8 לחוק איסור מימון טרור, התשס"ה-2005.

תיקון חוק עזרה משפטית בין מדינות – מס' 3

53. בחוק עזרה משפטית בין מדינות, התשנ"ח-1998, בתוספת השניה –

(1) אחרי פרט ג' המתחיל במילים "עבירות לפי סעיפים 2, 3 ו-4" יבוא:

"ג. עבירות לפי סעיפים 8 ו-9 לחוק איסור מימון טרור, התשס"ה-2005";

(2) פרט ג' המתחיל במילים "העבירות האלה לפי חוק העונשין", יהיה פרט "22", ובו ברישה, במקום "לפעילות טרור" יבוא "למעשה טרור כהגדרתו בחוק איסור מימון טרור, התשס"ה-2004 (בתוספת זו – מעשה טרור)";

- (3) בפרט ו', במקום "לפעילות טרור" יבוא "למעשה טרור";
- (4) בפרט ט', במקום "לפעילות טרור" יבוא "למעשה טרור".

תחילה

54. תחילתו של חוק זה באחד לחודש שלאחר תום שישה חודשים מיום פרסומו.

להלן נוסח חוק סדר הדין הפלילי (עצור החשוד בעבירת ביטחון) (הוראת שעה), התשס"ו-2006, שמוצע בסעיף 114 להצעת החוק, לבטלו:

חוק סדר הדין הפלילי (עצור החשוד בעבירת ביטחון) (הוראת שעה), התשס"ו-2006

הגדרות

1. בחוק זה –
 - "חוק המעצרים" – חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה מעצרים), התשנ"ו-1996;
 - "חוק העונשין" – חוק העונשין, התשל"ז-1977;
 - "גורם מאשר" – (נמקה);
 - "עבירת ביטחון" – עבירה כמפורט להלן, שנעברה בנסיבות שיש בהן כדי ליצור חשש לפגיעה בביטחון המדינה וכן בזיקה לפעילות טרור:
 - (1) עבירה מהעבירות המנויות בסעיף 35(ב)(1) עד (5) לחוק המעצרים, למעט –
 - (א) סעיפים 102(ב), 103, 111 סיפה לענין גרם ברשלנות של מסירת ידיעה, 113א, 115(א) רישא, 146 ו-147 לחוק העונשין;
 - (ב) תקנות 59(ו) ו-102(א) ו-103(א) עד (ז) לתקנות ההגנה (שעת חירום), 1945;
 - (ג) סעיף 3 לפקודת מניעת טרור, התש"ח-1948;
 - (ד) סעיף 7 לחוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט), התשי"ד-1954;
 - (2) עבירה לפי סעיפים 107, 300, 305, 329, 330, 369 עד 375, 454, 456 ו-497 לחוק העונשין;
 - "קצין ממונה" – כל אחד מאלה:
 - (1) כמשמעותו בסעיף 25 לחוק המעצרים;
 - (2) ראש צוות חוקרים בשירות הביטחון הכללי.

שינויים בתחולת חוק המעצרים על עצור בעבירות ביטחון

2. בתקופת תוקפו של חוק זה יחולו הוראות חוק המעצרים על עצור החשוד בביצוע עבירת ביטחון (בחוק זה – עצור בעבירת ביטחון), בשינויים המפורטים בחוק זה.

השהיה של הבאת עצור בעבירת ביטחון לפני שופט

3. (א) על אף הוראות סעיפים 17(ג) ו-29(א) לחוק המעצרים, ובלי לגרוע מהוראות סעיף 30 לאותו החוק –

(1) קצין ממונה רשאי, אם שוכנע כי הפסקת החקירה לצורך הבאת עצור בעבירת ביטחון לפני שופט עלולה לפגוע פגיעה ממשית בחקירה – להשהות הבאת העצור לפני שופט לתקופה שלא תעלה על 48 שעות מתחילת המעצר;

(2) קצין ממונה רשאי, בהחלטה מנומקת בכתב ובאישור ראש אגף החקירות בשירות הביטחון הכללי, אם שוכנע כי הפסקת החקירה לצורך הבאת עצור בעבירת ביטחון לפני שופט, עלולה לפגוע פגיעה ממשית בחקירה שיש בה כדי לסכל מניעת פגיעה בחיי אדם – להשהות את הבאת העצור לפני שופט לתקופה נוספת על התקופה האמורה בפסקה (1), שלא תעלה על 24 שעות;

(3) בית משפט רשאי, במקרים חריגים, לבקשת ראש שירות הביטחון הכללי שהוגשה בכתב בהסכמת היועץ המשפטי לממשלה, אם שוכנע כי הפסקת החקירה לצורך הבאת עצור בעבירת ביטחון לפני שופט עלולה לפגוע פגיעה ממשית בחקירה שיש בה כדי לסכל מניעת פגיעה בחיי אדם – להורות על השהיית הבאתו של העצור לפני שופט לתקופה נוספת על התקופות האמורות בפסקאות (1) ו-2), שלא תעלה על 24 שעות; דיון לפי פסקה זו יתקיים שלא בנוכחות העצור.

(ב) השהה קצין ממונה או בית משפט הבאת עצור בעבירת ביטחון לפני שופט, לפי הוראות סעיף קטן (א), יתעד בית המשפט בכתב את המועד שבו הובא העצור לפני שופט.

מעצר לפני הגשת כתב אישום

4. לענין עצור בעבירת ביטחון, יקראו את סעיף 17 לחוק המעצרים כך:

(1) בסעיף קטן (א), בתחילתו יקראו "על אף הוראת סעיף 13(א)(3) סיפה", במקום אישום "תקופת המעצר על 15 ימים" יקראו "תקופת המעצר על 20 ימים ובלבד ששופט לא יצווה על מעצר לתקופה העולה על 15 ימים, אלא אם כן שוכנע כי אם לא יוחזק העצור במעצר לצורך המשך החקירה, קיימת אפשרות קרובה לוודאי לסיכול של מניעת פגיעה בחיי אדם" ובלא הסיפה החל במילים "אין בהוראות סעיף קטן זה";

(2) בסעיף קטן (ב), במקום "30 ימים" יקראו "35 ימים".

הארכת מעצר

5. על אף הוראות סעיף 16(2) לחוק המעצרים, לעניין נוכחותו של עצור בעבירת ביטחון בדיון בהארכת מעצרו בתקופת המעצר כאמור בסעיף 4, ציווה בית המשפט, בנוכחות העצור, על מעצרו לתקופה הקצרה מ-20 ימים, רשאי שופט של בית המשפט העליון לבקשת ראש אגף החקירות בשירות הביטחון הכללי שהוגשה בכתב בהסכמת היועץ המשפטי לממשלה, להאריך את מעצרו של עצור כאמור שלא בנוכחותו, אם שוכנע כי אם תופסק החקירה לשם הבאת העצור לדיון קיימת אפשרות קרובה לוודאי לסיכול של מניעת פגיעה בחיי אדם; הארכת מעצר כאמור תהא לתקופות נוספות שלא יעלו על 72 שעות כל אחת, ובלבד שסך התקופות שבהן יוארך המעצר בלא נוכחות העצור לא יעלה על 144 שעות, או לא יעלה על יתרת התקופה שנותרה עד תום 20 ימים ממועד הדיון שהתקיים בנוכחותו, לפי הקצר.

עיון חוזר

5א. (א) לא יתקיים דיון בבקשה לעיון חוזר שהוגשה לפי סעיף 52 לחוק המעצרים, בהחלטה הנוגעת למעצרו של עצור בעבירת ביטחון שטרם הוגש נגדו כתב אישום, אלא אם כן שוכנע בית המשפט, לאחר שקיים דיון מקדמי כי התקיימה עילה לבקשה כאמור באותו סעיף; דיון מקדמי בשאלה אם התקיימה עילה כאמור, יתקיים שלא בנוכחות העצור.

(ב) על אף הוראות סעיף 57 לחוק המעצרים, קבע בית המשפט כי התקיימה עילה כאמור בסעיף 52 לחוק המעצרים, רשאי הוא, לבקשת ראש אגף החקירות בשירות הביטחון הכללי, להורות כי הדיון בבקשה לעיון חוזר יתקיים שלא בנוכחות העצור, אם שוכנע כי אם תופסק החקירה לשם הבאת העצור לדיון קיימת אפשרות קרובה לוודאי לסיכול של מניעת פגיעה בחיי אדם.

ערר

5ב. (א) (1) על אף הוראות סעיף 53(ג) לחוק המעצרים, ערר על החלטת בית משפט לפי סעיף 53 לחוק המעצרים, בעניין הנוגע למעצרו של עצור בעבירת ביטחון שטרם הוגש נגדו כתב אישום, יוגש לבית המשפט בתוך 30 שעות ממועד מתן ההחלטה; ואולם רשאי בית המשפט, בעת שהורה על מעצרו של עצור בעבירת ביטחון שטרם הוגש נגדו כתב אישום, להאריך את המועד האמור מטעמים שיירשמו, אם שוכנע כי הדבר דרוש כדי למנוע עיוות דין לעצור; בית המשפט יקיים את הדיון בערר בתוך 24 שעות מהשעה שבה הוגש במזכירות בית המשפט, או הוגש בדרך אחרת לפי נוהל שקבע מנהל בתי המשפט, והכל בתוך 30 השעות האמורות;

(2) על אף האמור בפסקה (1), שבתות וחגים לא יובאו במניין השעות; דיון שעל בית המשפט לקיימו במוצאי שבת או חג, רשאי בית המשפט לקיימו בתוך שש שעות מעת צאת השבת או החג; לעניין זה, "חג" – כהגדרתו בסעיף 29 לחוק המעצרים.

(ב) על אף הוראות סעיף 57 לחוק המעצרים, רשאי בית המשפט הדן בערר כאמור בסעיף קטן (א), לבקשת ראש אגף החקירות בשירות הביטחון הכללי, להורות כי דיון בערר כאמור יתקיים שלא בנוכחות העצור, אם שוכנע כי אם תופסק החקירה לשם הבאת העצור לדיון קיימת אפשרות קרובה לוודאי לסיכול של מניעת פגיעה בחיי אדם.

הוראות לעניין נוכחות עצור

5ג. (א) חדלה להתקיים העילה שבשלה לא הובא עצור בעבירת ביטחון לדיון בהארכת מעצרו, בבקשה לעיון חוזר או בערר לפי סעיפים 5, 5א(ב) או 5ב(ב), יובא העצור לפני בית המשפט בהקדם האפשרי, ולא יאוחר מתום 24 שעות מהמועד שבו חדלה להתקיים העילה כאמור.

(ב) (1) החלטת בית המשפט שהתקבלה בדיון שהתקיים שלא בנוכחות עצור בעבירת ביטחון לפי סעיפים 5, 5א(ב) או 5ב(ב), תובא לידיעת העצור בהקדם האפשרי, אלא אם כן הורה ביתה משפט אחרת, לבקשת נציג המדינה, אם שוכנע כי יש בכך כדי לסכל מניעת פגיעה בחיי אדם;

(2) החלטת בית המשפט שהתקבלה בדיון המקדמי לפי סעיף 5א(א), תובא לידיעת העצור בהקדם האפשרי, אלא אם כן הורה בית המשפט אחרת, לבקשת נציג המדינה, אם שוכנע כי יש בכך כדי לפגוע פגיעה ממשית בחקירה.

(ג) הוראות סעיף 15(ג) עד (ח) לחוק המעצרים יחולו, בשניונים המחויבים, גם על דיון בשאלת נוכחות העצור בהליכים כאמור בסעיף זה.

ייצוג בידי סניגור

6. דיון שלא בנוכחות עצור בעבירת ביטחון לפי סעיפים 5, 5א(ב) ו-5ב(ב) יתקיים בנוכחות סניגורו של העצור, ואם אינו מיוצג, ימנה לו השופט סניגור; ואולם, לא נכח סניגור בדיון כאמור, ימנה השופט לעצור סניגור לצורך הדיון כאמור בסעיף זה בלבד, ורשאי הוא להורות על הארכת תקופת המעצר כאמור בסעיף 5 לתקופה קצרה הכרחית בנסיבות הענין עד שסניגור יהיה נוכח בדיון.

אצילת סמכויות היועץ המשפטי לממשלה

7. היועץ המשפטי לממשלה רשאי לאצול לפרקליט המדינה ולמשנה לפרקליט המדינה את הסמכויות הנתונות לו לפי סעיף 3(א).

דיווח לכנסת

8. במהלך התקופה שמיום תחילתו של חוק זה ועד תום תקופת תוקפו, ידווח שר המשפטים לוועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, מדי שישה חודשים, על יישומו; הדיווח יכלול, בין השאר, את מספר המקרים שבהם –

(1) השהה קצין ממונה הבאת עצור בעבירת ביטחון לפני שופט לפי הוראות סעיף 3(א)(1) או (2), לרבות פירוט בדבר תקופות ההשהיה;

(א1) הורה בית משפט על השהיית הבאתו של עצור בעבירת ביטחון לפני שופט לפי הוראות סעיף 3(א)(3);

(2) ציווה שופט על מעצרו של עצור בעבירת ביטחון כאמור בסעיף 17(א) לחוק המעצרים כנוסחו בסעיף 14(1) לחוק זה, לרבות פירוט בדבר התקופות שבהן הוחזק במעצר כאמור בסעיף 17(ב) לחוק המעצרים כנוסחו בסעיף 4(2) לחוק זה ולרבות פירוט בדבר התקופות שבהן הוחזק במעצר לתקופה העולה על 15 ימים;

(3) האריך בית המשפט העליון את מעצרו של עצור בעבירת ביטחון שלא בנוכחות העצור לפי הוראות סעיף 5, לרבות פירוט בדבר התקופות שבהן הוחזק במעצר;

(4) הורה בית המשפט על קיום דיון לפי הוראות סעיף 5א(ב), או 35(ב);

(5) הורה בית המשפט שלא להביא את החלטתו לידיעת העצור לפי הוראות סעיף 5(ג) וכן את המועד שבו הובאה לידיעת העצור החלטת בית משפט שהתקבלה בדיון שהתקיים שלא בנוכחותו כאמור בסעיף האמור;

(6) מונה לעצור סניגור לפי הוראות סעיף 6;

(7) הופעלה יותר מסמכות אחת מהסמכויות לפי הוראות סעיפים 3(א)(2) ו־3(3), 4, 5, 5א(ב) או 35(ב), וסעיף 35 לחוק המעצרים, וכן את פירוט הסמכויות שהופעלו.

תיקון חוק הסניגוריה הציבורית- הוראת שעה

9. בחוק הסניגוריה הציבורית, התשנ"ו–1995, בסעיף 18(א), אחרי פסקה (14) יבוא:

"(15) מי שבית המשפט החליט למנות לו סניגור לפי סעיף 6 לחוק סדר הדין הפלילי (עצור החשוד בעבירת ביטחון) (הוראת שעה), התשס"ו–2006."

תוקף

10. חוק זה יעמוד בתוקפו עד יום י"ח בטבת התשע"ג (31 בדצמבר 2012).